



7096 AA 60090201
OSREDNJA KNJILNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

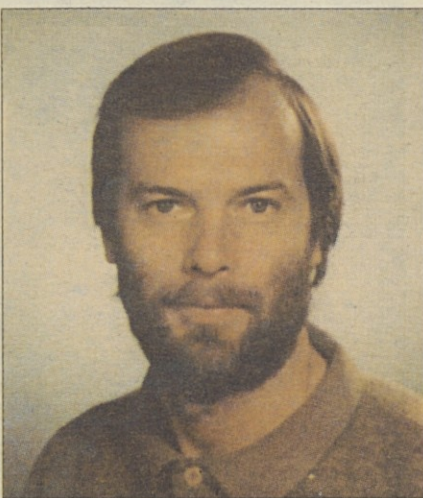
TRIBE TRŽAŠKI NOVINARJI PADLI V EKSPLOZI.

Smrt v Mostarju

Granata je ubila Marca Lucchetto, Sašo Ota in Daria D'Angela



Marco Lucchetto



Saša Ota



Dario D'Angelo

Kako se je odvijala tragedija v Mostarju in kako so na novico reagirali v Italiji. Koliko novinarjev je že izgubilo življenje. Kakšen je bil Mostar pred vojno in kakšen je sedaj. Kako je novica odmevala v Borštu in na Proseku. Kako se svojih kolegov spominjata Saša Rudolf in Sergij Canciani.

Na 2. in 3. strani

MOSTAR - Granata iz minometa je včeraj v Mostarju ubila vse tri člane televizijske ekipe tržškega sedeza RAI, ki so jo sestavljali prav Marco Lucchetto, Saša Ota in Dario D'Angelo. Zdelo se je neverjetno, saj so vsi trije bili stari izkušeni macki in bilo prvic, da so po službeni dolžnosti bili v Bosni. Se zadnje upanje, da ni slo za kolege, ki so nam bili tako blizu, je splahnelo, ko so tiskovne agencije odtipkale imena treh žrtev.

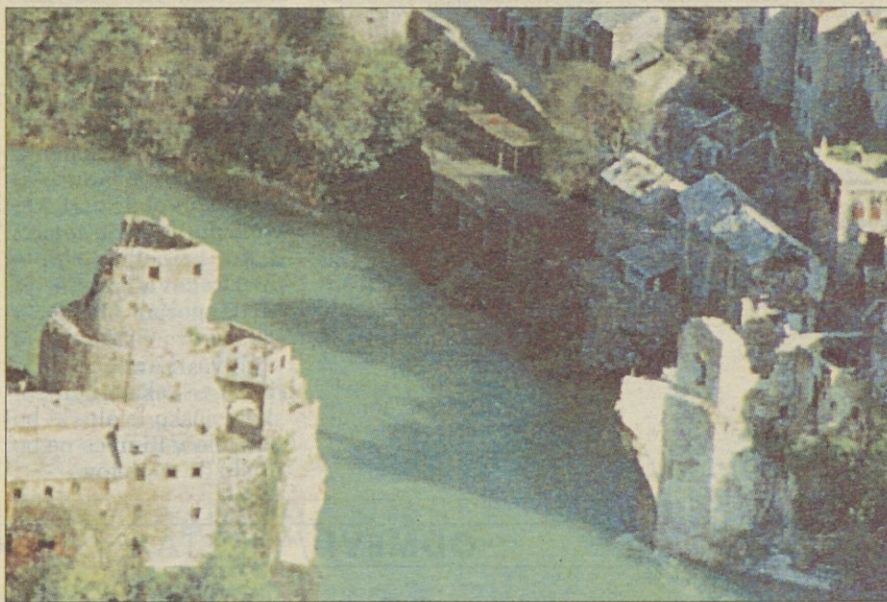
Vest je prispela v Trst sredi popoldneva, ko se je izvedelo, da so v Mostarju padli trije člani ekipe RAI. Po prvih preverjanjih je postalo jasno, da je bila edina ita-

lijanska ekipa, ki se je te dni nahajala v Bosni, ekipa tržškega sedeza RAI, ki so jo sestavljali prav Marco Lucchetto, Saša Ota in Dario D'Angelo. Zdelo se je neverjetno, saj so vsi trije bili stari izkušeni macki in bilo prvic, da so po službeni dolžnosti bili v Bosni. Se zadnje upanje, da ni slo za kolege, ki so nam bili tako blizu, je splahnelo, ko so tiskovne agencije odtipkale imena treh žrtev.

Marco, Saša in Dario bi morali za prvi TV dnevnik posneti reportažo o nikogarsnjih otrokih, vojnih sirotah in najdenčkih brez imena in priimka, ki jih je to-

liko po vsej Bosni. Ni jim bilo usojeno, da svojo nalogo izvedejo do konca.

Smrt treh kolegov je povzročila ogorcene reakcije ne samo v Trstu, temveč v vsej Italiji. Druzinam in RAI so izrekli sožalje najvišji predstavniki države in vlade. Sinoči so se v Mostarju začele pogajanja o tem, kako bodo tri Tržčane prepeljali v Split, od koder bi jih potem morali prepeljati v Italijo. Po zadnjih vesteh naj bi jih odepljali najprej v Rim, iz glavnega mesta potem na letališče v Ronkah. Zelo verjetno bo pogreb v ponedeljek v Trstu.



Mostar brez svojega znamenitega mostu, ki so ga porušili novi barbari (Arhiv Pd)

TRST / OB ŽIVLJENJE MLADA PULJČANA

Dva mrtva v strahoviti nesreči na Trbiški cesti



TRST - Cesta na Drazci pri Padricah je včeraj zjutraj terjala se dve življenji: smrtno sta se namreč ponesrecila dva mlada Hrva iz Pulja, ki sta prihajala iz Padove, kjer sta bila zacasnno zaposlena. Bila sta namenjena v rodni Pulj na oddih. Njun avtomobil je na izteku hitre ceste v Trbiško zaneslo tako je zavozil najprej na desno, potem na levo, kjer je trčil v nasproti vozeč tovornjak slovenske registracije.

Zaradi strahovite nesreče je bil odsek Trbiške ceste od Drazce do križišča za bazoviško cesto več ur zaprt za promet.

Na 6. strani

Jutri v Nedeljskih temah Primorskega dnevnika

Intervju z Renzom Travanutom

Novi predsednik deželne vlade o politiki, o vlogi dezele, o odnosih s Slovenijo in o obvezah Dezele do naše manjšine.

Razgledi po gospodarstvu Slovencev v Italiji

Kjer se konca zgodba o Jadranski banki, se začne zgodba družbe Safti. Ustanovili so jo delničarji Jadranske banke, ki so hoteli zaščititi svoje vložke in skupno premoženje.

Obletnica zgodovinskega pohoda

Spomin na 20-dnevni partizanski pohod v Benesko Slovenijo, ki se je začel natanko pred 50 leti.

Paladinov zakonski osnutek

Objavili bomo celotno besedilo obeh poročil in zakonskega osnutka za zaščito slovenske manjšine v Italiji, ki ga je pripravil minister za dezelem Livio Paladin.

Ljudje in kultura

Pogledi v dejavnost zamejskih kulturnih društev in njihova prizadevanja za osveščanje, obveščanje in bogatenje slovenske kulture.

**Poklic,
ki je
postal
poslanstvo**

BOJAN BREZIGAR

Smrt v Mostarju. Novica je pršla med nas najprej pritajeno, nato pa je bruhalna z vso svojo tragiko. Novica, ki ji nismo hoteli verjeti. Novica, o kateri ne bi hoteli nikoli pisati. In vendar je res. Trije kolegi tržškega sedeza RAI so padli med opravljanjem svojega poklica v Mostarju. Ubila jih je granata, ko so v trenutku navideznega premirja zapustili zaklonišče.

Kmalu bosta dve leti, kar ljudje umirajo v Bosni in Hercegovini. Tudi novinarji: dvakrat več kot v Vietnamu v pol krajšem času. Ves ta čas prihaja smrt v naše domove po televizijskih valovih in s časopisi. Tokrat je pršla med nas neposredno. Kruto nas je opomnila, da Mostar ni tam nekje na Balkanu, ampak je prav blizu, tako blizu, da s svojo smrtno koso poseže tudi v naše vasi. In ko se ne moremo verjeti, da je to res, se sprašujemo: zakaj?

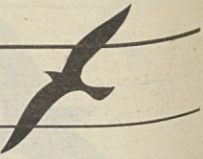
Zakaj v Bosni umirajo novinarji? Vprašanje, na katero ni odgovora. Kajti predalec bi morali z razmišljanjem in se ne bi mogli razložiti in tudi ne razumeti.

In vendar odgovor mora biti. Morda bi ga lahko našli v početju tistih, ki za mir v Bosni že skoraj dve leti ničesar ne storijo. V početju tistih, ki so pri segali, da z vojsko v Evropi ne bo mogoče spreminjati meja, pa so si premislili. V početju istih, ki so na papirju risali mirovne načrte, v Bosni pa je smrt kosila dalje.

Ob njihovem srhljivem cinizmu so prav novinarji postali vest sveta. Opozarjali so na grozote, na žrtve, na požgane vasi, begunce, na nove lagerje, na etnično čiščenje. Postali so pravevalci dogajanja, za katero se svet velikih ni zmenil. Ki je postalo tako marginalno, da mu vladar največje veslesile v svojem programskem govoru pred borimi tremi dnevi ni namenil niti besedice.

To delo jih je stalo življenje. Padli so, kot že mnogi drugi, pri opravljanju poklica, ki je postal že poslanstvo. Res, obveščanje o tragediji je postalo pravo poslanstvo miru.

Lotili so se ga novinarji, ker so tisti, ki so za to poklicani, odpovedali. In če bo nekoč nad Mostar vendar posijal pramen miru, bo to tudi njihova zasluga.



BOSNA IN HERCEGOVINA / TRIJE ČLANI TRŽAŠKE TELEVIZIJSKE EKIPE UMRILI MED OPRAVLJANJEM POKLICNE DOLŽNOSTI

Smrt pod granato

Trojica je pripravljala posebno oddajo o »mostarskih nikogaršnjih otrocih«

ZAGREB - V vzhodnem Mostarju je včeraj granata ubila televizijsko ekipo tržaskega sedeža RAI, ki so jo sestavljali novinar Marco Lucchetta, snemalec Sasa Ota in tehnik Dario D'Angelo. Ekipa bi morala po naročilu prve mreže RAI pripraviti reportažo o tako imenovanih »mostarskih nikogaršnjih otrocih«, vojnih sirotah in najdenčkih brez priimka, ki se nahajajo tako v hrvaškem kot v muslimanskem Mostarju. Ekipa se je v Medžugorju pridružila humanitarne mu konvoju, ki so ga spremljali pripadniki Umproforja, ne da bi sploh slutila, da bo včerajšnji dan v Mostarju eden najhujših v spopadih med pripadniki Hr-

vaskega obrambnega sveta (HVO) in bosansko-hercegovsko vojsko. Trojico je granata zadela v vzhodnem, muslimanskem delu Mostarja. Pred tem je ekipa v četrtek v zahodnem, hrvaškem delu Mostarja obiskala neko sirotišnico. In prav tu naj bi jim svetovali, naj se ne podajo v vzhodni del. Kljub temu pa jim je HVO dal dovolilnico, da so lahko iz zahodnega odšli v vzhodni del Mostarja preko Neretve po edinem mostu, ki ga se niso porušili.

V začetku so bile vesti skrajno pomanjkljive, nekateri viri so trdili, da je tržasko ekipo zadela minometna granata, ko so bili pred bolnišnico v vzhodnem delu Mostarja. Drugi vi-

ri so trdili, da je njihovo terensko vozilo v neposredni bližini staba Umproforja zadela tankovska granata. Sele sinoči je pršla končna verzija, po kateri jih je zadela granata, potem ko so zapustili oklopni transporter, ki jih je iz bolnišnice peljal k varnemu zaklonišču. Trojica naj bi se zakasnila v zaklonišču, ker je hotel Sasa Ota posneti otroka, ki se je igral med najhujšo kanonado. Španskemu kontingentu je uspelo trupla treh žrtev prepeljati v mostarsko bolnišnico sele pod večer, ker bi med silovitimi spopadi to skoraj gotovo zahtevalo nove žrtve.

Že sinoči so se začela pogajanja o tem, da bi trupla treh Tržacanj odpeljali iz Mostarja proti Medžugorju in nato v Split. Če bodo pogajanja uspešna, bo danes na splitskem letališču pristalo italijansko vojaško letalo. To je vsaj sinoči sporočilo italijansko zunanje ministrstvo, ki je obenem navedlo, da bo z letalom prispel tudi opolnomočen veleposlanik Umberto Plaja. Po vsem sodec pa so bila pogajanja uspešna, saj je italijanski veleposlanik v Zagrebu Salvatore Cilentu sporočil, da bodo španske modre celade danes pripeljale trupla do Draceva (južno od Medžugorja). Ob 10.30 bi morala prispeti na splitsko letališče, kjer jih bo že čakalo italijansko vojaško letalo, ki bo odletelo v Rim, če ne bo prišlo do zapletov.

Mostar - mesto trpljenja in smrti



Hrvaška vojaka na položaju v samem središču Mostarja (telefoto AP)

RIM - Hercegovska prestolnica Mostar, kjer so ubili včeraj tri člane televizijske ekipe RAI, je pravzaprav simbol tragedije in strahot, nastalih zaradi vojne v Bosni. Pred tem konfliktom je prebivalo v mestu 63.000 oseb, od tega je bilo 34,8 odstotka Muslimanov, 33,8 odstotka Hrvatov in 19 odstotkov Srbov, medtem ko se je imelo 10 odstotkov prebivalcev za Jugoslovane. Z razbohotenjem bojov je našlo zavetišče v Mostarju, ki leži ob reki Neretvi, na tisoče beguncev z okoljskih območij. Tako živi zdaj

tod kakšnih 120.000 ljudi, od tega kar 55.000 Muslimanov.

Že ob samem začetku vojne so se Srbi umaknili na hribovje vzhodno od Mostarja ter prepustili mesto Hrvatom in Muslimanom, po večmesečnih hudih bojih pa so Hrvati zasedli ves tisti del prestolnice, ki leži zahodno od Neretve, in od tam pregnali Muslimane; ti so zdaj vsi na kupu v ozkem pasu vzdolž vzhodnega rečnega brega in so torej stisnjeni med Neretvo na eni ter hribi, ki jih nadzorujejo Srbi, na drugi strani. Srbi jih sicer ne ob-

streljujejo, pazijo pa, da ne bi noben Musliman vstopil na ozemlje pod njihovim nadzorstvom.

Bojevanje med Hrvati in Muslimani se je ves ta čas nadaljevalo tako rekoč brez prestanka: ubitih je bilo izredno veliko civilistov, hkrati pa so bili uničeni premnogi zgodovinski spomeniki, ki so bili odraz večstičnih in multikulturnih značilnosti Mostarja. Razdejanje je doseglo višek 9. novembra lanskega leta, ko so Hrvati bombardirali in zrušili zgodovinski turški Stari most čez Neretvo.

Novinarji plačujejo visok krvni davek

RIM - Včerajšnja nasilna smrt treh članov tržaske televizijske ekipe v hercegovskem Mostarju ni prvi letosnji primer. V Katlehongu, crnskem getu pri Johannesburgu so neznanci ubili nekega južnoafriškega novinarja, druga dva pa sta bila ranjena. Tak tragičen začetek vzbuja strah, da bo tudi letošnje leto tako tragično kot lansko, ki je bilo po podatkih Mednarodne zveze novinarjev (FIJ)eno najbolj krvavih. Zveza je pred dnevi navedla, da je lani med opravljanjem svojega poklica življenje izgubilo 75 novinarjev. Se vedno pa raziskujejo 17 primerov nasilne smrti, ker obstaja upravičen sum, da so jih ubili prav zaradi novinarskega poklica. Iz Bosne in Hercegovine pa prihajajo vesti, da je »izginilo« se 20 novinarjev.

Lani je bila za novinarski poklic najnevarnejša prav Bosna in Hercegovina, saj so tu ubili 13 novinarjev, sledila ji je Gruzija 9 mrtvih, Turčija 8 mrtvih, Alžirija prav tako 8 mrtvih, Rusija 7 mrtvih (v oktobrskem napadu na parlament), Kolumbija 6 mrtvih in Somalija prav tako 6 ubitih novinarjev.

ODMEVI / MOSTARSKA TRAGEDIJA GLOBOKO PRETRESLA VSO ITALIJO

Končajte vendar to barbarsko vojno!

RIM - Tragična smrt treh članov ekipe tržaske postaje RAI v Mostarju je v hipu odjeknila po vsej državi in sprožila pravi plaz reakcij in izrazov sožalja. Družinam umrlih je takoj, ko je izvedel za tragično novico, poslal sožalje v osebnem imenu in v imenu celega naroda predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro.

»Novica me je globoko pretresla,« je bila prva izjava predsednika senata Giovannija Spadolinija, ki je dodal, da dobiva danes bosanska drama se bolj dramatične obrise. »Vse to, kar lahko primerjamo z Auschwitzom,« je dejal Spadolini, ki se je prakar vrnil s tega kraja smrti, »je ena od oblik genocida, zato lahko naše padle kolege označimo kot interprete civilne Evrope proti Evropi barbarov.« Predsednik senata je nato svoje pisno sožalje posredoval predsedniku upravnega sveta RAI Clau-

diu Demattèju. Predsednik poslanske zbornice Giorgio Napolitano je v sožalju, ki ga je naslovil na družine tragično umrlih in na ustanovo RAI, označil dogajanje v Bosni kot »barbarsko in slepo vojno, ki ne prihrani niti otrokom med igro na snegu in ki je pokosila tri Italijane, angažirane v miroljubnem in visokem poslanstvu informiranja o tragediji bosanskega prebivalstva«. Sožalje je družinam in Demattèju posredoval tudi predsednik vlade Carlo Azeglio Ciampi, medtem ko je vodstvo ustanove RAI v imenu celotnega kolektiva izrazilo najgloblje sožalje družinam svojih umrlih kolegov.

Posebno globoko je mostarska tragedija odjeknila v novinarskih in sindikalnih krogih. »Prva naša misel gre družinam, ki so tako visoko plačale ceno do slednosti, poguma in profesionalnosti svojih dragih,« je v sožalju zapisal sindikat

novinarjev RAI Usigrai, medtem ko je odgovorna za dezelnio informativno službo RAI (TGR) Barbara Scaramucci podčrtala, da javna televizijska služba brez tržaskih kolegov ne bi mogla tako izčrpnop dokumentirati krvavih dogajanj v Bosni. Povsem razumljivo je smrt treh kolegov se posebej prizadela novinarje v Furlaniji-Juljski krajini, ki so prek svoje dezelnio zbornice poleg doživete sožalja družinam izrazili tudi odločen poziv mednarodni skupnosti, naj poskrbi za »končanje tako absurdnega in krvočnega konflikta pred vrati naše dežele«. Zbornica tudi opozarja, da poklicna dejavnost se danes prinaša velika osebna tveganja, s katerimi se novinarji soočajo zavestno, s čutom za odgovornost in odpovedovanje vse do žrtvovanja lastnega življenja, zato poziva svoje člane, naj spomin na padle kolege poča-

stijo z okrepljenim upoštevanjem tistih dolžnosti, ki so osnova za resno in korektno obveščanje javnega mnjenja.

Med politiki, ki so izrazili sožalje in kometirali mostarsko tragedijo z zahtevno po končanju konflikta, je tudi Silvio Berlusconi, ki je predsedniku in generalnemu direktorju ustanove RAI poslal sožalni telegram, v tiskovni noti pa je izrazil bojazen za redakcijo dnevnika Italie 1, ki se je preselelila v Sarajevo, da bi neposredno poročala o dogajanju v Bosni. Sožalje družinam so izrazili tudi tajnik DSL Occhetto, socialistični tajnik Del Turco, predsednik parlamentarne komisije za radiotelevizijsko službo Luciano Radi, predsednik evropskega interparlamentarnega odbora proti genocidu v Bosni Roberto Formigoni in vse državni predsednik združenja ACLI Giovanni Bianchi.

Že 16 Italijanov umrlo na tleh bivše Jugoslavije

RIM - Z včerajšnjo smrtjo treh Tržacanj se je število Italijanov, ki so izgubili življenje v konfliktu na tleh bivše Jugoslavije, povzpelo na 16. Pred dvema letoma, 7. januarja 1992, je srbsko vojaško letalo v bližini Vараždina, na severozahodu Hrvaške sestrelilo italijanski helikopter AB-205, ki je sodil v okvir kontingenta opazovalcev OZN in se je iz Sarajeva vračal v Zagreb. Umrli so prvi pilot, 52-letni podpolkovnik Enzo Venturini iz Padova, drugi pilot Marco Matta iz Turina in podčastnika Silvano Natale in Fiorenzo Ramacci.

V začetku maja 1992 je med bombardiranjem v Sirokem Brijegu v zahodni Hercegovini izgubil življenje 63-letni Giovanni Milani iz Bologne. Samo nekaj mesecev kasneje, 3. septembra 1992, je strmoglavilo italijansko letalo, ki ga je komaj 12 kilometrov pred sarajevskim letališčem zadela raketa. Letalo G-222 je prevzelo 4,5 tone volnenih odej za bosansko prebivalstvo. Umrli so pilot, major Marco Betti, drugi pilot, poročnik Marco Righiaco in letalska tehnika, podčastnika Giuseppe Buttiglieri in Giuliano Velardi. Naslednji trije Italijani so 29. maja 1993 padli pod krogami se vedno neidentificiranih oboroženih moč v bližini Gornjega Vakufa, v osrednji Bosni. To so bili 40-letni novinar Guido Puletti, 40-letni podjetnik Fabio Moreni in 21-letni študent Sergio Lana. Bili so prostovoljci, ki so z dvema tovornjakoma prevzali živila, odeje in obleko za prebivalce vasi Zavidovići, 50 kilometrov oddaljene od Sarajeva.

Predzadnji tragični dogodek je iz lanskega oktobra, ko je pod ognjem nekega ostrostrelca v Sarajevu padel 34-letni pacifist Moreno Locatelli, član organizacije »Beati costruttori di pace«. Zadet je bil blizu mosta Vrbanja, od koder so ga prepeljali v francosko bolnišnico, tam pa je po kirurškem posegu umrl.

TRAGIČNA VEST IZ MOSTARJA JE GLOBOKO PRETRESLA TRŽAŠKO

Žrtve sovraštva in nasilja

Neverjetni odmevi v tržaški javnosti - Zaprepaščenost v Borštu in na Proseku

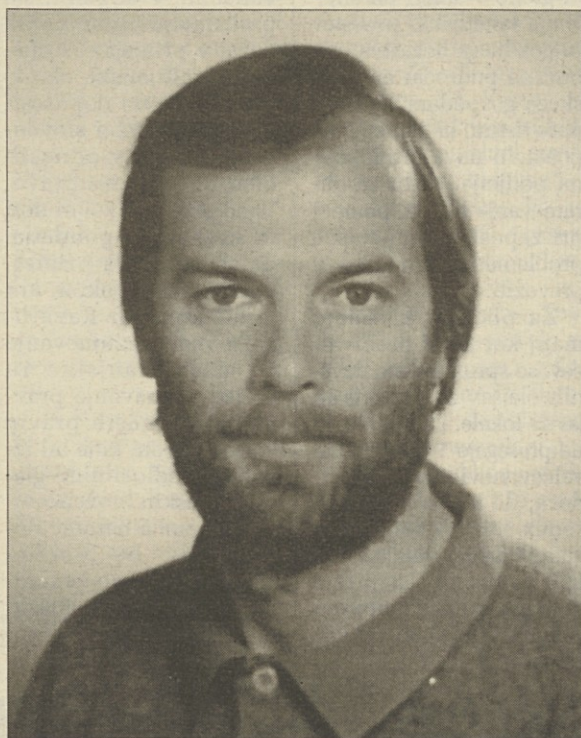
Ne morem verjeti, da vas ni več...

SASA RUDOLF

Saša: »Ko poč, se nimaš kam skriti, samo čakaš, da bo vsega konec«

»Zbogom Prosek...« Dario je slutil, da se ne bo vrnil iz Bosne

Vest o tragičnem dogodku v Mostarju se je bliskovito razširila po Borštu, kjer je Aleksander - Saša Ota zivel in si ustvaril dom. Saša je bil namreč zelo priljubljen med domačini zaradi svojega vedrega značaja. Poznali so ga domala vsi, saj je že dobrih šest let, odkar se je priselil v Zabrežec, udeleževal v vaškem prosvetnem društvu, kjer je bil tudi podpredsednik. V Zabrežcu je kupil staro hišo in jo počasi obnavljal. Saša, ki je bil po rodu iz Doline, zapuša zeno Mileno in se ne stiretne ga sinčka Milana, sčebetavega in radovednega fantica, ki mu je Saša posvečal ves svoj prosti čas in potrpežljivo odgovarjal na vsa vprašanja.



Saša Ota

S svojo kamero je Saša v prostem času snemal vse, kar se je zanimivega dogajalo v vasi. Ko je bil film nared, so v Srenjski hiši pripravili družabnost in priložnost za prijeten večer. Teško je pisati o mladem človeku, ki je ljubil življenje in svoje delo in ki je prav pri opravljanju slednjega moral umreti. Aleksander Ota ni bil prvič na vojnem območju v Bosni. V preteklih mesecih je bil tam že nekajkrat in vselej se je vrnil z grenkimi občutki. Ko sva se lani pogovarjala o nekem takem potovanju, mi je dejal, da je »tam dol dramatično«. Se najbolj je bil prizadet zaradi nečloveških življenjskih razmer civilistov, starcev, žensk in otrok. »Ko poč, se nimaš kam skriti, samo čakaš, da bo vsega konec«, je dejal. Ko so sinoči po tretjem televizijskem kanalu sporočili dramatično vest, so po hišah v Borštu in Zabrežcu zabrnili telefoni. Kako je mogoče, smo spraševali druge drugega. Pa saj je bil se oni dan tukaj z nami v Srenjski hiši na prireditvi z Milanom in Mi-

leno. Glas je zastajal v grlu, solze so zalivale oči. Da, kako je mogoče in vendar je. Bolečina je velika, toliko bolj, ko moramo pisati o smrti stanovskega kolega, prijatelja, mladega očeta, ki puša za seboj nepopisno praznino. Za sčebetavega in radovednega Milančka pa o gromno vprašanje, na katerega mu verjetno ne bo znal nihče odgovoriti. Prav njemu in njegovi mami so bile sinoči namenjene misli vseh ljudi iz Borša in Zabrežca.

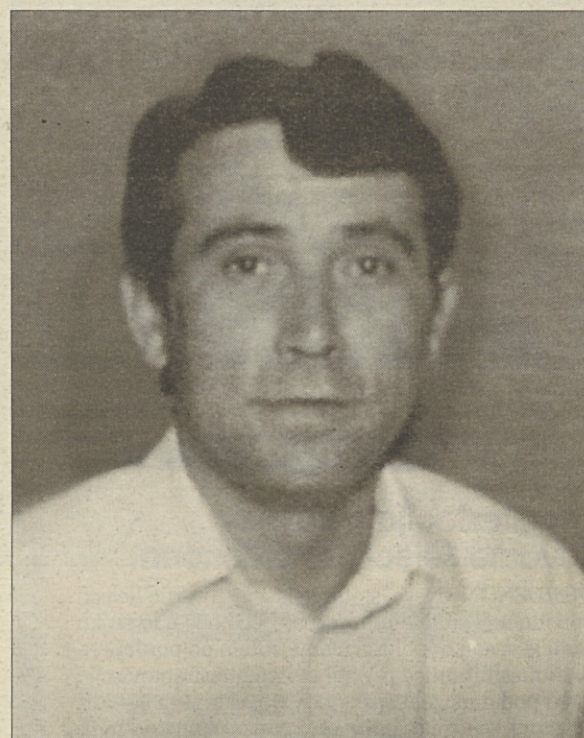
Mima Kapelj

Dario D'Angelo ni hotel v Bosno. V preteklih mesecih je bil že večkrat na jugoslovanskem bojišču; vedel je, čemu gre naproti, zavedal se je nevarnosti in jo sprejemal kot neodtujljiv del svojega poklica. Odhajal je tjakaj, da bi italijanskemu svetu prinašal vesti in sliko z balkanskega morišca.

Tokrat je bilo drugače. Slutil je, da se mu bo nekaj hudega zgodilo, kot da bi ga tisti prastari nagon po samoobrambi opozarjal, naj ne gre. To svojo slutnjo je pred odhodom izpovedal ženi, gospe Gianni. Sedaj, ko se je zla slutnja tragično uresničila, jo je žena z zadržanim glasom razkrila sorodnikom in sosedom, ki so prisli včeraj zvečer s svojo prisotnostjo lajsati njeno bolečino na dom na hišni številki 175 v starem prosekem jedru.

»Čutil je, da se mu bo nekaj dogodilo. Ko so v ponedeljek sporočili iz Rima, da bo njegova ekipa v torker odpotovala v Mostar, je zvečer odšel z doma. Rekel mi je, da odhaja pozdravit Prosek, ker ne ve, če ga bo spet videl. Sprehodil se je po ulicah, se srečal s prijatelji, kot da bi vedel, da bo to njegovo zadnje snidenje z vasjo. V torker sem ga nato peljala na sedež RAI. Tam sva se pozdravila, zadnjikrat.«

Gospa Gianna je čepela sključena na fotelju; drobni roki je imela sklenjene. Vest o tragediji v Mostarju je izvedela od enega



Dario D'Angelo

od sefov tržskega sedeža RAI. Komaj ga je ugledala, je že vedela, da se je nekaj hudega dogodilo. Takrat, bilo je ob petih popoldne, niso bili še točno gotovi, da je morilska granata v Mostarju razdejala prav televizijsko ekipo tržskega sedeža RAI. Obstajal je še kanček upanja, ki pa je s potrditvijo vesti kako uro kasneje dokončno ugasnil.

Dvaindvajsetletna Dariova hčerka Nathalie sploh ni mogla verjeti, da je njen oče umrl. Vsa iz sebe je ponavljala, da hoče tja dol po svojega očka. Malo po osmih

zvečer je njeno bolečino objela tolažilna prisotnost prijateljic in prijateljev, ki so nekaj minut prej iz televizijskih ekranov izvedeli za tragično vest.

Nathalie je bila zadnja v družini, ki je slisala očetov glas. Telefoniral ji je v četrtek, jo pozdravil in ji povedal, da bo ekipa se tistega dne ali pa dan kasneje, to je včeraj, odpotovala v Mostar. Dejal ji je tudi, da bo telefoniral naslednjega dne zvečer. Včeraj se ni mogel javiti...

Dario D'Angelo je bil star 47 let. Na Proseku so ga poznali kot pridnega, umirjenega, vedrega domaćina. Vest o njegovi smrti je v trenutku preblisnila vas. Na sedežu Primorja v prostorih Kulturnega doma Prosek-Kontovel je bila tragedija v Mostarju tema večera. Nekdo se je spomnil, da ga je videl se v začetku tega tedna v družbi prijateljev. Eden od prisotnih je delil z njim delo v Italsiderju, kot se je pred dobrim desetletjem uradno imenovala skedenjska železarna. Kakih deset let je delal v železarni, a se ni zadovoljil s tem delom. Vpisal se je na večerne tečaje zavoda Volta, da bi se izučil in imel več delovnih možnosti. Ta njegova prizadevnost se mu je obrestovala pred stiraletimi leti, ko je uspešno opravil natečaj za tehniko in vstopil v družino tržskega sedeža RAI. Cez tri leta se je nameraval upokojiti...

Marjan Kemperle

Globoko užaloščeni ob tragični smrti kolegov

Marca, Saše in Daria

izražamo njihovim družinam najgloblje sožalje

Novinarji Primorskega dnevnika

Do poslednje skupne reportaže

SERGIJ CANCELANI

Pale, hotel Rajska dolina, maj '93. Groza v kotlini, nad Sarajevom, za met granate daleč od te teme in pošastne jase. Pod zvezdami Saša Ota: v dvorani Milošević zamen rot bosanske Srbe naj le sprejmejo ženevski mir. »Kasneje bomo vse uredili po svoje«. Na dvorišču srbski strazarji zamen čakajo, da se jim Saša Ota odlepi, spravi svoje snemalno orodje in gre spat, kot vsi ostali casnikarji. Saša pa je zdržal do konca, razdelil nekaj cigaret, ki jih sam ni kadil, in prinesel domov najlepše posnetke kar jih je bilo videti iz tistega mravnega zbora na Jahorini. »Ker se pač tako dela«. Nič posebnega, važno je, kako doma raste mali Milan, to je zares važno, in kako vzidati v borstansko hišo nekaj pristnega, zares brezanskega, recimo kamnit okvir pri vhodu, in krušno pec na vrtu. O tem smo s Sašo razpravljali v neskončnih popotovanjih med razvalinami balkanske norije. Veliko več kot snemalec: predvsem pričevalec, in kot tržaški Slovenec razlagatelj tisočih skrivnosti. Marco Luchetta in Dario d'Angelo - s Sašo sta oba veliko prekrizirala po Dalmaciji in Hercegovini - sta bila njegova pozorna poslušatelja: mnogo izkušenj, veliko razumevanja, odkritja in znanja, ki se na tej meji ni moglo razviti a se je razvilo in utrdilo na kraju krvoprelitja. Vse do poslednje, skupne, reportaže.

REAKCIJE NA TRAGIČNO VEST

»Odločnejša zavzetost za mir«

S smrtjo treh uslužbencev RAI je grozota vojne postala otipljivejša

Bosna z vso svojo tragedijo je blizu Trsta, vendar neznansko daleč, dokler te smrtonosni val ne oplazi. S takimi občutki neznosne bolečine in grobe streznitve o grozoti vojne je Trst včeraj sprejel vest o smrti televizijske ekipe tržskega sedeža RAI v Mostarju. Krutost vojne se je namreč tudi Tržčanom prikazala v vsej svoji neznosnosti, ko so umrle osebe, ki jih je marsikdo osebno poznal. In vojna ni bila več nekakšno nerazumljivo krvavo obračunavanje daleč na Balkanu, temveč tudi del naše stvarnosti.

Vest o smrti novinarja Marca Lucchette, snemalca Saša Ote in tehnika Daria D'Angela je globoko pretresla vse njihove kolege deželne sedeža RAI, ki so prve informacije sprejemali z dozo nejevere, ki se je opirala na upanje, da le ni res. Tudi Fulvio Molinari, ki je tragično vest posredoval gledalcem, je rekel, da takšne vesti ne bi zelel nikoli prebrati. Zelo nerad, vendar z velikim občutkom odgovornosti, je svojo žalostno zadolžitev včeraj opravil tudi tržaški vladni komisar Luciano Cannarozzo, ki je moral obvestiti družine umrlih.

V lastnem in v imenu deželne odbora FJK je sožalje družinam izrekel predsednik deželne vlade Renzo Travanut. Gre za nesmišljeno tragedijo, je med drugim zapisal Travanut, ki je s smrtno koso že požela osebe, ki so si prizadevale, da bi pred svetom razgalile vso grozoto vojne, pred katero so bili mednarodni organizmi do sedaj brez moči in brez prave volje, da bi nasli kakšen izhod.

»Globoko sem pretresen, tudi zato, ker sem vse tri osebno poznal,« je izjavil podpredsednik deželne vlade FJK Milos Budin. V posebnem dopisu pa je Budin zapisal, da je »tragičen dogodek presunil prebivalce celotnega mesta in pa Doline ter Proseka in prizadejal globoko bolečino vsem, ki smo poznali Marca,

Sašo in Daria, ki so umrli, medtem ko so se pogumno in stvarno zavzemali, da bi preprečili svetovno javnost, naj se odločneje postavi, da bi bilo konec te absurde in barbarške vojne.«

Zvezo slovenskih kulturnih društev in krožek Foto Trst 80 je sinoči vest prizadela, ko so se pripravljali na napovedano projekcijo fotokrožka. Prireditelj je odpadla, člani ZSKD pa so prizadeto ugotovili: »Vojna v Bosni nas vsakodnevno postavlja pred nesprijemljive grozote in dnevno zahteva nove žrtve. Globoko nas prizadene dejstvo, da so tragično ob žvrljenju tudi tisti, ki opravljajo svojo profesionalno dolžnost, in s tem omogočajo informacijo o vojnih tragedijah. Saša Ota je bil priljubljen in cenjen v naših krogih in je zato ta izguba še toliko bolj boleča. Bil je dolgoletni predsednik krožka Foto Trst 80 in med njegovimi najbolj ustvarjalnimi člani. Se decembra lani je uspešno sodeloval na natečaju, ki ga je organiziral foto krožek. Ganjeni izrekamo globoko sožalje prizadetim družinam, posebno Saševi ženi in sinu.«

»Opravljali so lastno poklicno dolžnost, boljše od toliko drugih, vendar kakor toliko drugih,« je v izjavi zapisal predsednik Deželnega združenja novinarjev Fulvio Gon. Pri nas smo vedeli, da ta prekleta vojna ubija, saj so o njenih grozotah poročala vsa sredstva javnega obveščanja, in to tudi na koži naših kolegov, ki so bili poslani na fronto, je se ugotovil Gon. Izjavi globokega sožalja pa so sindikati CGIL, CISL in UIL pridali grenko ugotovitev, da je podjetje RAI preveč lahkotno odločalo o posiljanju uslužbencev na vojno območje.

Smrt ekipe RAI pa je po oceni podtajnika na zakladnem ministrstvu Colonija tudi strog opomin vsem, da bi se konkretnije zavzeli za mir.

Hudo je govoriti v preteklem času o vas treh: Marco, Saša, Dario, ko pa smo skupno preživeli toliko ur in dni, zdaj v redakciji, zdaj na potovanjih. Skupno smo podživljali tragedijo vojne najprej v Sloveniji, nato na Hrvaškem in potem se v Bosni. Zdelo se je, da našega prijateljstva ne bo konec, da bomo se in se razpravljali o dogajanju, skušali razumeti zakaj toliko sovraštva, zakaj toliko krvi in solz. Zdaj v dvoje, zdaj v troje, le enkrat vsi stirje skupaj, smo bili v prestolnicah in vaseh, priče vojne tragedije. In prijateljska vez je bila vedno trdnjša, v dolgih urah, presedehtih v avtomobilu, ko smo se preko Hrvaške in Madžarske peljali v Srbijo, smo se spoznali bolje kot v mesecih skupnega redakcijskega življenja.

Saša, bilo je napeto, ko smo se v prvih aprilskih dneh leta 1992 odpravljali z Robertom iz Sarajeva. Po slavu ramazanskega bajrama so se dolgo v noč odmevali praznični streli iz ročne orožja, toda ob zori nas je prebudil zamolkli glas težkih strojin. Poklical si me, da bi antipirali odhod. In ko smo vozili mimo Baščaršije si Roberta zaprosil, naj pritisne na plin: mudilo se ti je v Zabrežec k Milanu. Kolikokrat so nas potem na povratku čez Romunijo ustavljali, nam grozili, razbili sipo na avtomobilu, pa smo bili še istega dne srečno v Zagrebu, le 240 kilometrov od doma. Pa nekaj tednov prej v Beogradu, in konec 1989 ob bosanskih volitvah. Se spomnis, kako smo se peljali ob Neretvi v Mostar, nato pa v Medjugorje, kjer si mi pripovedoval, kako je bila navdušena tvoja žena nad Sarajevom, in se posebej ilidzo, kjer je bila na maturantskem izletu.

Bilo je lepo, bili so to polni dnevi, dnevi trdega dela, pa tudi zadovoljstva, veselja. Ziveli smo in se tega zavedali.

Noče mi v zavest, da te ni več, da si skupno z Marcom in Dariem padel kot zrtev nasilja, sovraštva, grozote, vsega tistega, kar si skušal s sliko v reportажih prikazati kot največje zlo. Ni te več, ostanejo mi le bogati spomini na dni, ki so bili res vredni življenja, saj sem spoznal tvojo širino, dobroto, ponos, da si človek našega slovenskega brega.

POSLANSKA ZBORNICA / PO KRAJŠEM POSTOPKU

Odobren zakon za hribovita območja

Zadeva tudi slovenske kraje ob meji na Videmskem



Barnjak, zaselek v Občini Drekaj

NOVICE

Manifestacija delavcev tovarne Seleo iz Pordenona

PORDENON - Nekaj stotin delavcev tovarne Seleo (po mnenju sindikalnih organizacij jih je bilo preko 800) je včeraj dopoldne manifestiralo po pordenonskih mestnih ulicah. Vecji del demonstrantov se je nato podal na železniško postajo, kjer je za dve uri ohromil železniški promet. Sprevod je nato krenil do občinske palače v Pordenonu, ki so jo delavci tudi zasedli. Podjetje je medtem sporočilo, da bo januarске place izplačalo v prvih dneh prihodnjega meseca. S protestom želijo delavci opozoriti na nevarnost položaja in zahtevajo, da se podjetju pomaga iz hude krize. Skupščina delničarjev se bo sestala čez nekaj dni; na njej naj bi se izrekli o sanacijskem načrtu, predvsem pa o kritju že zastarelih dolgov. V podjetju je trenutno zaposlenih 1.500 uslužbencev. O vprašanju bo danes govor v Rimu na sestanku s koordinatorjem "task force" Borghinijem. O položaju v podjetju je delavstvo pisмено obvestilo tudi predsednika republike Scalfara.

V Vidmu predstavili Agriest

VIDEM - V Vidmu so včeraj predstavili 29. izdajo vsedravnega sejma strojev in izdelkov za kmetijstvo Agriest, ki jo bodo odprli na videmskem sejmišču 3. februarja. Letošnje izdaje se bo udeležilo 290 razstavljalcev iz italijanskega severovzhoda, predvidene pa so tudi številne spremene manifestacije, posvečene različnim aspektom problematike kmetijstva.

RUDI PAVSIC

CEDAD - Prav ob izteku mandata so tudi v poslanski zbornici izglasovali zakon za hribovita območja, katerega prvi podpisnik je furlanski demokršanski senator Diego Carpenedo. Zakon je bil odobren s krajšim postopkom, v komisiji za proračun in kmetijstvo, čeravno je temu nasprotovalo zakladno ministrstvo.

Zakon neposredno zaima slovenske kraje vzdolž državne meje na Videmskem, ki so skoraj v celoti vključena v hribovito območje in zato posebno zainteresirani za novosti zakona.

Kaj pravzaprav obsega novi zakon? Gre v bistvu za vrsto ukrepov, ki spodbujajo ekonomsko in družbeno razliknost in nerazvitost hribovitih območij. Zakon predvideva vrsto finančnih olajšav in intervencij za korist teh krajev ter štiti specifiko tega območja. Znano je, da na hribovitih območjih beležimo neprenehno obubožanje, ljudje zapuščajo domacije in se selijo v nizino, gospodarskih pobud je vse manj.

Novi zakon bo nekako priskočil na pomoč tistim, ki želijo ostati in delati na hribovitih območjih. V ta namen so ustanovili poseben fond, iz katerega bodo lahko crpali 20 milijard lir. In prav okoli te vsote so nekateri strankarski predstavniki polemizirali in ugotovili, da je vsota pre nizka za realne potrebe hribovitih področja, ki bi potrebovalo vsaj 150 milijard lir. Podrobna

analiza zakona nam pove, da vsebuje vrsto členov, ki gredo v smeri ohranjanja kmetijskih posestev in gozdnega bogastva, pobud na področju energetskega gospodarstva, podpore tistim, ki nameravajo postaviti nova produktivna podjetja, skrbi za ohranjanje okolja, pomoči pri zaposlovanju, solske problematike in olajšav v prevozi.

Za občine, ki imajo manj kot tisoč prebivalcev, so sprožili vrsto davčnih olajšav za podjetja in javne lokale. Za občine, ki ne presegajo 5 tisoč prebivalcev, novi zakon predvideva, da lahko postanejo sedež solskih centrov, v katerih lahko delujejo vrtci, osnovne in nižje srednje šole. O novem zakonu je bilo slišati več različnih mnenj. Tako predstavniki nekaterih političnih skupin, kot tudi zastopniki gorskih skupnosti so ga ocenili za domaćega, saj uvaja novo poglavje glede vprašanja gorjskih območij. Delno kritičen do tega zakona pa je senator Severne lige Rinaldo Bosco, ki ugotavlja, da je z 20 milijardami težko uresničiti vse postavke, ki jih zakon predvideva. Pristas lige se je zavzemal, da bi novi zakon vseboval predvsem davčne olajšave in pomoč pri izplačevanju stroškov za prevoze in ogrevanje.

Mimo vseh ugiibanj in ocen pa velja, da je zakon zdaj odobren in da bo odšel v dobrosrni meri od lokalov o večjem ali manjšem razvoju hribovitih območij.

RABA SLOVENŠČINE

Ostra polemika Slovencev v SKP z županom Illyjem

Samo Pahor pa napoveduje tožbo zoper občinsko upravo

TRST - Slovenska komponenta SKP je z ogorčenjem vzela na znanje sklep župana Illyja v zvezi z rabo slovenščine v dopisih, saj predstavlja viden korak nazaj v primejavi z obema Ravallijevima okrožnicama, ki sta dopuščali neomejeno rabo slovenskega jezika v odnosih med občani in upravo. Tako piše v tiskovni noti te stranke, ki poudarja, da se ponavlja primer, ko državni birokrat, kot je bil komisar Ravalli, kaže večje razumevanje do naše manjšine in boljše poznavanje pravnih virov naših pravic kot pa župan, ki je bil izvoljen z odločilnimi glasovi trzaskih Slovencev.

Okrožnica namreč določa, da bo občina sprejemala samo neuradne dopise, ne pa takih, ki bi sprožili upravni postopek. Po domače povedano, piše v poročilu, velikonočna voščila lahko se pisemo Illyju tudi v slovenscini, prošnje nekega društva za javno sagra pa morajo biti v italijanskem uradnem jeziku!

Najhujše je to, dodaja SKP, da je Illy prevajalskemu uradu občine naložil neprijetno nalogo, naj pisma prevaja in s tem preveri, ali jih občina lahko sprejme ali ne. Prav tako je skrajno neprijetno in za Slovence žaljivo, da bi jim občina vracala z zahevo, naj dopis ponovijo v italijanscini. Kaj se bo zgodilo, če bo medtem zamujen kak rok?

Po oceni slovenskega dela SKP Illyjevo iskanje kompromisov, oziroma

zadovoljevanje zmernih komponent lastne večine (Demokratskega zavezništva in KD-Ljudske stranke) cedalje bolj drsi nacionalistom nasproti, tudi zato, ker že dober mesec dozivlja le nekritično hvalo večine Slovencev, tudi v primerih, ko krni njihove pravice. V mislih imamo - nadaljuje slovenska komponenta SKP - odsotnost slovenskega odbornika, ki se v teh primerih se kako pozna, pa tudi cedalje pogostejšo odsotnost prevajalcev na sejah mestnih rajonskih svetov.

SKP meni, da mora manjšina od Illyja zahtevati, naj se z njo sooča kot s samostojnim, torej ne podrejenim, osebkom, ki glasno terja svoje pravice in se ne zadovoljuje z vsakim »hvala lepa«.

Slovenska komponenta SKP zato meni, da Staffierjeva okrožnica ni bila v celoti ukinjena. Dezelno upravno sodišče se bo moralo torej že izreči o prizivu, ki so ga komunistični občinski svetovalci vložili se v prejšnjem mandatu preko goriskega odveta sen. Battella.

Z Illyjevim sklepom glede rabe slovenščine polemizira tudi prof. Samo Pahor, ki preko trzaskega Piccola celo napoveduje, da bo župana tožil. Razlikovanje med uradnimi in neuradnimi dopisi namreč krši zakon stev. 1546 z dne 3. decembra 1947, ki govori samo o odnosih z oblastmi in ne razlikuje med uradno in neuradno postjo.

Trg dela znotraj dežel A-J

TRST - Predvčerajšnjim je bilo v Trstu zasedanje Opažovalnice delovnega trga in socialnih politik skupnosti Alpe-Jadran. Najprej so obravnavali nekatera splosna vprašanja, potem pa so se lotili problemov, ki so povezani z zasnovo prve sintetične listine o problematikah dela in brezposelnosti ter socialnih politik na celovitem območju skupnosti Alpe-Jadran.

Po diskusiji so dosegli soglasje glede potrebe, da se zaradi boljšega delovanja zariše homogen in primerljiv temeljni statistični okvir stanja v posameznih sredinah skupnosti Alpe-Jadran, ki pa naj izrecno upošteva tudi njihove specifične značilnosti.

Dokument, ki ga bodo naddrobno preučili na naslednjih zasedanjih opažovalnice, bodo uradno predstavili 22. aprila letos v Budimpešti ob priložnosti zasedanja, ki ga bo priredila skupnost Alpe-Jadran v sodelovanju z italijanskim Vsedravnim svetom za ekonomijo in delo - CNEL. Listina naj bi predstavljala tudi idealno izhodiščno točko za bodoče delo bodisi opažovalnice kakor sedme komisije skupnosti Alpe-Jadran, ki se bavi s socialnimi zadevami.

OB 10-LETNICI SMRTI DUHOVNIKA

Spomin na župnika Esiha

TRST - Prejšnjo nedeljo so se v Korah nad Izolo s slovesno akademijo spomnili svojega dolgoletnega župnika Karla Esiha. Ob glasbi in petju so izvedli recital pesmi istrskega pesnika Alojzija Kocjancica. Poleg recitatorjev so nastopili moski in cerkveni pevski zbor ter pevška župniška mladinska skupina ter klarinetista glasbene šole Izola.

Karel Esih je bil rojen v Trstu leta 1901 v železničarski družini. Solal se je v Trstu, Ljubljani in Gorici. V duhovnika ga je posvetil škof Alojzij Fogar. Novo mašo je pel 5. julija 1925 pri Sv. Jakobu v Trstu. Kortežansko župnijo je vodil od jeseni istega leta do svoje zlate mase 6. julija 1975, nakar je užival pokoj, po malem se kaj pomagal, do smrti 27. januarja 1984.

Župnik Esih je bil eden izmed številnih primorskih duhovnikov, Martinov Cedermacev, ki so se z božjo in narodovo besedo borili proti poitalijancem primorske zemlje.

V času, ko so slovensko besedo, materino molitev in pesem, slovenska imena in priimke prepovedali v javnosti, je vse to gospod sprejel v cerkev, ohranjal in negoval. Svoje farane je tako vzgajal, da so v tem duhu ravnali tudi ob svojih ognjiščih. Dobro se je zavedal, kako ugodna tla za tujcevo setev pripravlja razvrat v

družbi. Zato je svoje ljudi priklepal k skupnosti in skrbel, da niso postali odpadniki. Zato so ga fasistične oblasti zaprle, preganjale in mu omejile gibanje.

Župnik je dal cerkvi lepši videz. Priskrbel je nove slikarije, tabernakelj, kipe, jaslice, naredil kapelice in zakristijo. V vsakem izmed teh del je vtisnjeno obeležje casa: s simboliko, v podobi domačina, z imenom, z vdelanimi rudniskima sondama, z napisi.

Boljše učence je poslal v šole, za vse se je zanimal, kako napredujejo. Kar veliko deklet je tedaj slo v samostan, razkropila so se po Evropi, se izobrazila. Svojega materinega jezika niso pozabila.

Esih je skrbno vodil župno kroniko. Vanjo je zapisal dragocene posebnosti, ki so oblikovale čas, v katerem je zivel in trpel. Da, tudi trpel je, saj mu kot narodnemu dušnemu pastirju ni bilo vseeno, kam sta zežela vodilna rezima tega stoletja uvrstiti njegove ljudi pa tudi njega in njegovo delo. Ob rob potisnjen je našel uteho ob zvestih faranih in prijateljih, kot je bil Alojzij Kocjancic.

Danes bi svoje ljudi najbrž ogovoril tako: »Dragi bratje, kam vodi vaša pot danes? Upam, da je vaša drza se pokončna in da greste v pravo smer.«

Nada Morato

POZIV K PREVIDNOSTI

Nevarnost gozdnih požarov v tem obdobju vse večja

VIDEM - Kot vsako leto, obstaja med mesecem januarjem in prvim spomladanskim deževjem zelo velika nevarnost gozdnih požarov. Suša in veter, ki sta značilna za zimsko obdobje, ogrožata v veliki meri gozdove v Furlaniji-Juljski krajini. Prav v tem obdobju (v večji meri kot poleti) požari uničujejo gozdnata področja in povzročajo škodo, ki jo je mogoče »popraviti« le z velikim trudom in v dolgoročnih obdobjih.

V lanskem letu so gozdni čuvaji zabeležili vse več primerov, ko se takoimenovani »uporabniki« v naravi, predvsem pa v gozdovih, obnasajo brez vsakega obzira. Število požarov narasla kljub preventivnim ukrepom deželne uprave in gozdarjev; v lanskem letu so jih zabeležili kar 338, kar je 20 odstotkov več kot predlanskim. V videmski pokrajini so zabeležili 159 požarov, v trzaski 98, v porde-

nonski 90, v goriski pa 41. Uničujoci zublji so poskodovali 2.289 hektarov površine, negativni obracun pa bi lahko bil še večji, ko bi odgovorni ne posegli pravočasno in večkrat pri gašenju tvegali tudi svoja življenja.

Prav zaradi tega sta dezelna uprava in skupaj z njo dezelna gozdarska služba prepričani, da je treba prebivalstvo obvestiti, da sta prav meseca februar in marec najbolj nevarna za izbruh požarov. Zaradi pomanjkanja dežja je podrastek skoraj povsem izsušen in zaradi tega tudi lahko vnetljiv. Ob tem ne gre pozabiti, da prav požari povzročajo največjo škodo gozdom iz naše dežele. Njihova zascita mora torej postati prioriteta naloga tako deželne uprave kot vsakogar, ki se podaja v naravo. Zaradi tega tudi poziv za omikano obnasanje, ko se premikamo po gozdnatih področjih.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG





RIM / PREDVOLILNI MANEVRI

PRI in PSI pred odločitvijo o zavezništvi

MSI ne bo sodelovala s SL

RIM - Ali bodo tudi socialisti in republikanci sestavni del progresističnega pola? Za republikance bomo imeli odgovor že jutri, kot je obljubil Giorgio La Malfa, ki spet vodi stranko, po včerajšnjem enournem srečanju s tajnikom DSL Achillejem Occhettom. Za socialiste pa je že skoraj neizbežen razkol: tajnik Del Turco in njegovi somišljeniki bodo podprli levi tabor, stara Craxijeva garnitura pa je sinoči ustanovila »Zvezo demokratskih in liberalnih socialistov«, za katero sicer se ni jasno, kako se bo opredelila na prihodnjih volitvah, prav gotovo pa ne mara sodelovati s Hra-stom.

To je dal jasno razumeti Ugo Intini, bivši Craxijev glasnik in eden od pobudnikov nove grupacije skupaj s Francom Pirom, Maurizioom Saccinijem in Margherito Boniver: Del Turco je obtožil, da »prosjaci za stol pri omizju progresistov« ter da je nedemokratsko spremenil strankino politično linijo. Tajnik Del Turco bo predvidoma odgovoril danes, ko bodo zasedali strankini glavni sveti, vprašanje pa je, koliko del starega PSI bo potegnil za sabo.

La Malfa pa je včeraj, kot rečeno, obljubil za jutri dokončen odgovor glede stališča republikanske stranke. V prejšnjih dneh se je srečal s Segnijem, Martinazzolijem in Demokratskim zavezništvom, včeraj pa se z Occhettom, tako da ima zdaj vse elemente, kot se je sam izrazil, da orise svoj predlog vsedravnemu

svetu PRI. Za zdaj je povedal le, da se zavzema za tako zavezništvo, ki bo lahko vladalo s homogeno večino. Pri tem pa dodal, da je pol progresistov dokaj raznolik in da se ne strinja s političnimi idejami Leoluca Orlando.

Na nasprotni strani politične sahovnice pa je včeraj bil v Rimu vsej državni kongres MSI, ki je dokončno potrdil strategijo tajnika Gianfranca Finija z Nacionalnim zavezništvom. V svojem poročilu je Fini izrazil pripravljenost za sodelovanje z Berlusconi-jem »Forza Italia« in tudi z demokratskimi odpadniki CCD, »če ne bodo vkrkali brodolomcev starega sistema«, medtem ko je izključil možnost sodelovanja s Severno Ligo.

RIM / POBUDA GINA GIUGNIJA

Fiat: majhen korak naprej

V ponedeljek se bo minister sešel z zastopniki Fiat-auta

RIM - Medtem ko je zupan Areseja (Milan) Ruggero Gentile izrazil solidarnost z delavci tovarne Alfa Romeo, ki so iz protesta proti Fiatovi politiki zasedli »jezersko avtocesto«, je minister za delo Gino Giugni napovedal, da se bo v ponedeljek ob 14. uri sestal s predstavniki družbe Fiat-automobilov. Obravnavali bodo programski sporazum o raziskavah in gradnji ekoloških avtomobilov ter avtobusov in nacrt o novi pozitivni industrijski dejavnosti v Kampaniji, kjer stoji zdaj tovarna Sevel.

To je prva formalna pobuda vlade po razbitju pogajanj med Agnelli-jem kolosom in sindikalisti dne 14. januarja, čeprav se med njimi nadaljujejo

nekakšni »diplomatski« pogovori. Predstavniki CGIL, CISL in UIL so ministrov potezo pozdravili, so pa tudi jasno povedali, da bo mogoče pogajanja spet obnoviti samo pod pogojem, da bo sporazum ovrednotil solidarnostne pogodbe, ki Fiatu ne dišijo. Skratka, sindikati zahtevajo opustitev izredne dopolnilne blagajne kot socialnega blazilca, ker so uslužbenci, ki jih vpisejo vanjo, v veliki večini pri-merov obsojeni na dokončno odslovitve. Ravno zaradi tega ponujajo za zgled rešitev spora z družbo Olivetti Carla De Benedetti, ki je dopolnilno blagajno spremenila v pri-ložnost za poklicno preu-smeritev delavcev in urad-nikov, kar pomeni, da ne ostanejo na cesti.

STALIŠČE SLOVENSKE DEŽELNE KOMISIJE PSI

Paladinov predlog nikakor ne more biti izhodišče za razpravo

TRST - Paladinov zakonski osnutek, tako, kot je sestavljen, ne predstavlja izhodišča za parlamentarno razpravo okoli tega vprašanja, ki je življenske važnosti za slovensko narodnostno skupnost. Ceravno vnaša nekatere novosti in upošteva zahtevo po zjamčenem zastopstvu, se v svojem bistvu naslanja na Maccanicova izhodišča, ki jih je naša skupnost ocenila za nesprejemljiva. Taksno je mnenje slovenskih socialistov, ki so se v četrtek srečali s predstavniki socialistične skupine na Dezeli in posredovali svoje poglede na Paladinov zakonski osnutek. Na srečanju, ki sta se ga za slovensko komisijo udeležila predsednik Rudi Pavsic in član deželne vodstva Filibert Benedetic, so se dogovorili, da bo deželna socialistična skupina, ki je tudi poklicana, da izreče mnenje okoli Paladinovega predloga, upoštevala zaključke Dezelne komisije slovenskih socialistov.

Slovenski socialisti so mnenja, da izhodišče za razpravo okoli zaščitnega zakona mora postati besedilo, ki je izraz vseh komponent slovenske manjšine in ki je bilo predstavljeno v senatu ob si-

roki podpora predstavnikov vseh strank z izjemo MSI. Tako široka podpora se vključuje tudi v spremenjene politične razmere pri nas, kjer so tudi na upravni ravni prevladali pogledi naprednih in do Slovencev bolj naklonjenih sil (Obcina Trst in dežela). Novonastalo stanje mora upoštevati tudi Rim, ki se ne more več sklicevati na nasprotovanje krajevnih uprav in zato upočasniti zakonski iter. Širok konsenz, ki je nastal okoli zakonskega osnutka slovenske nacionalne skupnosti, je politično izredno pomemben, in se ga ne da prezeti.

Pri tem pa je po mnenju Slovencev v PSI vazno, da tudi naša skupnost stori korak naprej in se konstruktivno vključi v proces, ki bo pripeljal do uresničitve zaščitnega normativa. Eno od hujskih ovir predstavlja vprašanje »prestevanja«. Očitno bo treba tudi okoli tega zavzeti določeno stališče in se sprijazniti z dejstvom, da do nekakšne monitoraze naše skupnosti bo treba vendarle priti. Vazno pa je, da številčnost in geografska naseljenost naše manjšine ne postaneta orožje v rokah tistih sil, ki so nam nasprotne, pravijo slovenski socialisti.

GORICA / SPREJEM OB IZTEKU PARLAMENTARNEGA MANDATA

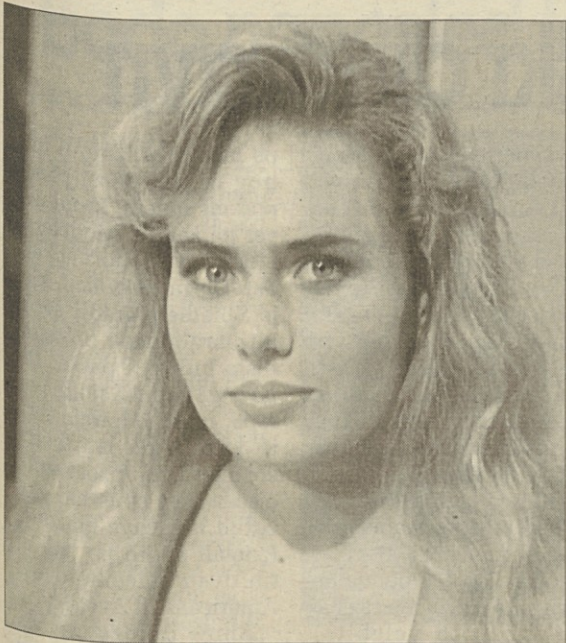
Priznanje SKGZ sen. Bratini



GORICA - Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je včeraj priredil slovenskemu senatorju DSL Darku Bratini sprejem ob izteku parlamentarnega mandata (na sliki). Na goriskem sedzu SKGZ je ob prisotnosti številnih članov in gostov predsednik SKGZ Klavdij Palcic izrazil edinemu slovenskemu parlamentarcu čestitke ob opravljenem delu in doseženih uspehih v sicer kratkem, a pomembnem obdobju. Pri tem je se posebno poudaril vložitev zakonskega osnutka za zaščito slovenske narodnostne skupnosti, ki so ga podpisali predstavniki vseh strank razen MSI.

RIM / VEST SPOROČIL STRIC

Ylenia živa?



RIM - Ylenia, hči Al Bana in Romine Power je ziva in zdrava? Vest je popoldne sporočil njen stric Giovanni Carrisi, ki je tudi povedal, da so dekleta nasli v francoski mestni četrti New Orleansa. Njeno zdravstve-

no stanje ni sicer dobro, morda so jo posilili, morda so jo tudi drogiral. Toda nekaj ur kasneje so vest demantirali: Ylenio se vedno isčejo, za zdaj pa ni za njo nobene sledi.

Na sliki (telefon AP): Ylenia Carrisi.

PREDSTAVNIKA KZ PRI SEKRETARJU VENCLJU

Za priznanje jurskih pravic

Predlog dopolnila k zakonu o »agrarnih skupnostih«

TRST - Predstavnik Kmečke zveze, odgovoren za komisijo za dvolastnike Alojz Krizmančič in tajnik Edi Bukavec, sta se v četrtek v Ljubljani sestala s sekretarjem za Slovence po svetu dr. Petrom Vencljem in njegovim sodelavcem Rudijem Merljakom. Osrednja tema srečanja je bilo priznanje jurskih pravic v Republiki Sloveniji slovenskim vaškim skupnostim v Italiji. V Sloveniji je namreč v teku druga faza parlamentarnega postopka o predlogu poslanske skupine Demokratske stranke Državnemu zboru R. Slovenije z dne 29.10.1993 o vzpostavitvi »agrarnih skupnosti« ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic. Prva faza zakonskega postopka je bila sprejeta na Državnem zboru 17.9.1993. O vsem

tem je Kmečko zvezo obvestilo ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije.

Kmečka zveza je na povabilo odbora za mednarodne odnose oziroma njegove delovne skupine za problematiko slovenske manjšine, izdelala dopolnilo k 4. členu omenjenega zakonskega predloga, ki bi, če bo sprejet, zagotovilo ponovno uživanje jurskih pravic slovenskih vaških skupnosti v Italiji, ki jim jo je po vojna meddržavna razmejitev odtujila, prejšnja Jugoslavija pa v letu 1976 podzvala.

Po podrobnih razpravi in osvetlitvi vprašanja z obeh strani, sta predstavnik zunanje-ga ministrstva oz. sekretariata za Slovence po svetu soglasala s predlaganim dopolnilom Kmečke zveze in se zavzela za siršo ak-

cijo, da bi slovenskim upravičencem iz Italije bile povrnjene njihove stare jurske pravice na ozemlju Republike Slovenije.

O tem vprašanju je na svoji seji razpravljala tudi Glavni svet KZ in vzel na znanje, da je tudi koordinacijski odbor jurskih upravičencev izdelal svoj predlog o tej zadevi, ki pa se delno razlikuje od dopolnilnega predloga KZ k zakonskemu osnutku. Glavni svet je izrazil potrebo, da se predloga v interesu prizadetih uskladita oz. poenotita. Predstavnik Kmečke zveze sta izkoristila tudi priloznost, da sta svoja sogovornika seznanila s stališči Kmečke zveze glede splošnega položaja kmetijskega sektorja v zamejstvu in glede uresničitve Kraskega parka.

j.k.

NOVICE

Za sodelovanje mladih pripadnikov manjšin

TRST - Urad za manj razširjene jezike je na svojem rednem obnem zboru v Perpignanu novembra lani ustanovil komisijo za mladino. Manjšine v Italiji predstavljata dva manjšina iz Furlanije - Julijske Krajine, in sicer Massimo Mauro (furlanska manjšina) ter tržaški Slovenec Peter Rustja, ki je tudi koordinator italijanskega mladinskega odseka Confemili. V komisiji sodelujejo se zahodna Frizijka Sytske Grytsje de Boer, severni Katalonec Alà Baylac-Ferrer ter Irka Caoimhe Ni Lochlainn.

Prve seje novoustanovljene komisije, ki se je odvijala 22. januarja v Bruslju, se je udeležil tudi generalni tajnik Urada za manj razširjene jezike Donall O'Riagain.

Na seji so govorili o možnostih mladinskih izmenjav in projektov za mladino, ki jih nudijo tako program za mlade znotraj Evropske unije »Mladina za Evropo« (Youth for Europe) kot mladinski programi v okviru Sveta Evrope, o mladinski strukturi Urada ter o projektu za izmenjavo člankov ter osnutkov za impaginacijo mladinske priloge za manjšinske mladinske časopise, ki ga vodi skupina mladih zahodnih Frizijcev ter Valizanov.

Nov poveljnik letalske baze v Avianu

PORDENON - General Joseph W. Ashy bo 31. t.m. prevzel poveljstvo 16. eskadrilje Air Force v ameriški letalski bazi v Avianu. General bo sicer ohranil sedanje zadolžitve v sklopu NATA kot poveljnik zavezniških letalskih sil južne Evrope, ki ima svoj sedež v Neaplju; zamenjal bo generala Rolpha R. Rohatscha Jr., ki bo po 30 letih službovanja s 1. marcem odšel v pokoj. Združitve dveh poveljniških mest - poudarja poveljstvo ameriške baze v Avianu - poenostavlja nadzor in koordinacijo med ameriskimi letalskimi silami in drugimi vojaškimi silami NATA, ki so prisotne v Sredozemlju.

Nadzorniki poletov napovedujejo 48-urno stavko

RIM - Potem ko so piloti to že storili, so nadzorniki poletov letalskih družb Alitalia in Ati, ki so vključeni v avtonomni sindikat ANPAV, včeraj napovedali 48-urno vsedravnno stavko (datum se niso določili). Stavko so oklicali, ker sta letalski družbi »zamerzili« finančni tratna delovne pogodbe, ki je zapadla decembra lani. Za nadzornike poletov pomeni, da v placilni kuverti ne bodo prejeli doklade o proizvodnji, ki znaša več kot milijon lir mesečno. Avtonomni sindikat se z odločitvami letalskih družb ne strinja, ob tej priloznosti pa tudi poudarja, da družbi stalno krsita delovne normative letalskih družb. Nadzorniki poletov se poleg tega polemično obračajo na druge kategorije delavcev, ki delajo v tem sektorju, se posebej na sindikalno organizacijo FILT-CGIL in tudi druge sindikate, ki naj bi podpirali interese osebjia, ki deluje na letališčih in zanemarjali vlogo nadzornikov poletov.



NESREČA / VČERAJ MALO PRED 11. URO NA NEVARNEM ODSEKU PRI PADRIČAH

Hrvata v smrt pri Dražci

Njun yugo 45 je pri izteku hitre ceste v Trbiško cesto zaneslo v nasproti vozeči tovornjak slovenskega prevoznika - Prihajala sta iz Padove, kjer sta bila na začasnem delu

MARJAN KEMPERLE

Dva mlada Hrvata iz Pulja sta se včeraj smrtno ponesrecila v prometni nesreči na morilskem izteku hitre ceste v Trbiško cesto na Dražci pri Padričah. Prihajala sta iz Padove, kjer sta bila začasno zaposlena, namenjena sta bila v rodni Pulj na oddih; umrla sta v strahovitem trčenju v tovornjak slovenskega prevoznika, ki je vozil v nasprotni smeri proti Opcinam.

Nesreča se je dogodila malo pred enajsto uro. Jože Šipelj, 35-letni avtoprevoznik iz Grosupelja, je tako opisal njen potek: »V koloni tovornjakov sem privozil z rebri in iz ostrega ovinka na desno na ravni odsek pred ponovnim vstopom v hitro cesto. Prihajal sem iz Trsta, kjer sem zjutraj raztovaril tovornjak; namenjen sem bil v Pordenon, kjer bi moral tamkajšnjemu podjetju pripeljati tona lanene volne, ki je bila natovornjena na prikolici. Pošiljka lanene volne je bila iz Skofje Loke, v četrtek sem jo razcarinil na Vrtojbi. Kakih sto metrov pred ovinkom v desno, ki vodi v hitro cesto, sem opazil na levi strani cestišča temno zelen avtomobil, ki ga je začelo zanasati v desno. Voznik je verjetno izgubil nadzor nad vozilom, ko je privozil iz hitre ceste. Avtomobil je oplazil rob cestišča na desni, tu ga je zasukalo, ga vrglo spet proti sredini cestišča in ga bočno zaneslo v levo prednjo

stran mojega tovornjaka. Skusal sem zavoziti na bankino ob robu ceste, da bi se mu izognil, a mi ni uspelo. Trčenje je bilo neizbežno, silovito. Avto je priletel v tovornjak kot bomba.«

Strahovitemu prizoru so prisostvovali tudi nekateri avtomobilisti, ki so se bili ustavili na parkirišču parka Globojner. Prav eden od njih je s prenosnim telefonom poklical Rdeči križ in policijo.

Sofer tovornjaka znamke mercedes ljubljanske registracije in drugi vozniki so skusali takoj nuditi pomoč vozniku in sopotniku v avtomobilu sredi cestišča, a kmalu so ugotovili, da za oba ni več pomoči: ostala sta ukleščena v

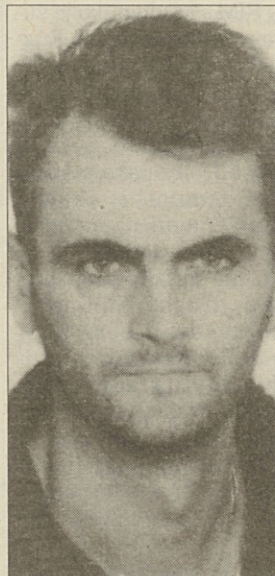
razbitinah yuga 45 puljske registracije. Pločevina ju je tako močno stisnila v svoj smrtni objem, da ju sploh ni bilo mogoče potegniti iz zmečkanega avtomobilja kot bomba.«

Nekaj sekund po nesreči je privozil na kraj nesreče drug avtomobil hrvaške registracije; ob pogledu na ostanke yuga je voznik povedal prisotnim, da pozna oba fanta. Nekaj časa naj bi yugo dalj časa vozil po hitri cesti za njegovim avtomobilom; prehitel naj bi ga kak kilometer prej...

Le nekaj minut zatem so prihiteli na kraj nesreče gasilci z Opcin, resilec Rdečega križa, izvidnica prometne policije, karabinjerji. Prei-



Voznik Fikret Begić



Sopotnik Bernard Sušac



Sofer tovornjaka Jože Šipelj

skovalci so imeli težko delo: sele potem, ko je gasilska ekipa, ki jo je vodil Božić Grilanc, s pnevmatičnimi skarjami odstranila streho avto-

mobila in so iz razbitin potegnili obe iznakaženi trupli, so lahko ugotovili istovetnost obeh žrtev.

Yugo 45 je upravljal 24-letni Fikret Begić iz Vodnjana pri Pulju, ob njem pa je sedel 33-letni Bernard Sušac iz Konjic pri Pulju. Med dokumenti Fikreta Begića so našli dovoljenje italijanskega generalnega konzulata za začasno bivanje v Italiji. Fant je začasno stanoval v Padovi, kjer je bil zaposlen kot delavec pri nekem podjetju. V njegovi listici je bilo nekaj bankovcev po sto tisoč lir, zaslužek njegovega dela v tujini, ki ga je verjetno nesel svojim domov. Denar in vse ostale dokumente je zasegla policija, ki vodi preiskavo o nesreči.

Zaradi nesreče je bil odsek Trbiške ceste od Dražce do križišča za Bazoviško cesto dalj ča-

sa zaprt za promet. Mestni redarji so vozila preusmerjali na druge prometnice, kar je povzročilo precej nevšečnosti avtomobilistom.

Točne vzroke tragedije bo mogoče izluščiti sele po zaključku preiskave. Ob uri nesreče je bilo cestišče vlažno, kar je verjetno prispevalo svoje k spodnašanju avtomobila. Ostanke avtomobila so bili tako skrotočeni, motor stisnjen, skoraj utesnjen sam vase, kar daje slutiti, da je yugo vozil s precejšnjo hitrostjo.

Vsa ta ugibanja bodo lahko le zadostila zadovoljnosti o vzrokih prometne nesreče. Pomembna bodo za zavarovalnici pri ugotavljanju krivcev za izplačilo skode. Ne bodo pa mogla vrniti k življenju mlada fanta iz Pulja, ki sta se zeleda hitro, prehitro vrniti domov po delu v tujini.

Zgladiš morilski greben pri Dražci!

Cestni greben ob izteku hitre ceste v Trbiško pri Dražci je spet terjal dve cloveski žrtvi. Ker je gradnja odseka hitre ceste od Dražce do Katinare zastala, so cestni greben neprimerno uredili, tako da so začasno spojili obe prometnici, novo in staro, v tem pa je nemara vzrok, da se je zgodilo tu že veliko nesreč. Mnogo jih je bilo smrtnih.

Kucelj ob koncu hitre ceste predstavlja skrito, nevidno cestno nevarnost, na katero so sredstva javnega obveščanja že večkrat opozorila. Vozila, ki privozijo z Opcin proti Trstu, v blagem ovinku na levo rado zaneso že pri omejeni hitrosti. Prometni znaki ob zoženju hitre ceste iz dvopasovnice v enopasovnico sicer ukazujejo voznikom, naj znižajo hitrost, nesreče z mrtvimi pa opozarjajo, da tista opozorila na znamenja sploh ne zadostujejo. Kaj torej storiti? Preprosto: zgladiš greben! Sicer bomo morda kmalu spet primorani pisati o mrtvih pri Dražci... (M.K.)



Po tragičnem trčenju pri Dražci (Foto Ferrari/KROMA)

PROMET / ONESNAŽENOST ZRAKA

Mestno središče danes spet zaprto

Občinski odborik Carnello najavi za prihodnji teden nove ukrepe

Mestno središče bo tudi danes zaprto za promet z osebnimi avtomobili in sicer od 7. do 9. in od 16. do 20. ure. Onesnaženost zraka, kakor so jo zabeležili na Goldonijevem trgu, je namreč predvčerajšnjim spet prestopila vrhno mejo: ob 10. uri so namerili kar 16, 1 miligrama ogljikovega monoksida na kubni meter zraka, medtem ko je dovoljena meja koncentracije strupenih snovi pri 10 miligramih. V mestnih predelih med nabrežjem in Carduccijevo ulico ter med slednjo in Ulico Rossetti, kjer velja prepoved, bodo sicer smeli voziti tudi avtomobili brez vgrajene katalizatorske naprave, vendar pod pogojem, da se bodo v njih pelja-

le najmanj tri osebe (v avtomobilih, ki lahko prevajajo po štiri ali pet ljudi), ali pa dve osebi (če je v avtomobilu prostora za največ tri ljudi). Stopnja onesnaženosti nas seveda ne sme čuditi, ko pa krozi v tržaški pokrajini vsak dan povprečno več kot 41.000 avtomobilov, s katerimi se vozijo ljudje na delo. Dokler bomo se zmeraj rabili avto tudi v primerih, ko bi ga lahko zamenjali z avtobusom, se stanje kajpak ne bo moglo izboljšati. Zaradi tega tržaška občinska uprava mrzlično pripravlja nove ukrepe, kot je naglasil pristojni odborik Fabio Carnello. Za kaksne ukrepe gre, ne vemo, menda pa bodo začeli veljati prihodnji teden.

PIREDITEV / PREDVSEM ZA MLADE IN »NEUSTRAŠNE«

Na razstavišču pri Montebellu bodo danes »zaživali« orjaški dinozavri



V razstavišču na Montebellu bo danes zaživel Jurski park. Pradavne orjaške živali, ki so živele pred več kot 200 milijoni let bodo poskrbele za pravcat dinozavski show z izbruhom več kot sedemmetrskega vulkana, potresom, dimom, gromkimi akustičnimi efekti in bliskajocimi svetlobnimi sikanji.

»Prireditve dinozavrov« je priredila avstrijska firma Dino's, ki že več kot dve leti potuje po Evropi s privlačno razstavo izumrlih velebitij. Znani Spielbergov film ji je pripravil izjemno reklamo, zato ni čudno, da si jo je v 30 nemških in avstrijskih mestih ogledalo milijon 900 tisoč gledalcev.

Posasti iz jeklenih ogrodij in z gumijasto kožo so ogromne: tricerato-

ps meri v dolžino 6 metrov in pol, leteci pteranodont sedem, brontozaver pa kar 13. Modele so izdelali v kalifornijskem San Diegu, prav tam, kjer je Spielberg gradil svoje milijardonosne protagoniste Jurskega parka. Dinozavri premikajo glave, repe, noge, odpirajo usta in kažejo zagosto ostre zobe ter iz 60 tisočvratnih ojačevalcev spuščajo grozotne hrescave glasove. Izdelali so jih po nasvetih dveh paleontologov, Americana in Avstrijke.

Show dinozavrov na Montebellu bo odprt do 6. februarja od 10. do 19. ure. Odrasli bodo plačali za ogled »živali« in posnetkov na maxi-ekranu 15.000 lir, otroci, vojaki in upokoenci pa 10.000. Omogočen je tudi obisk sol po znani ceni 6.000 lir za vsakega solarja.

Predstavnike CGIL, CISL
in UIL je sprejel Del Piero

DRAGO GASPERLIN

in zaposlovanje Gianfranca Borghinija. V tej smeri deluje tudi Travantova delzna vlada, ravno združitev moči pa bi lahko omogočil uspešen pritisk na Finantieri. Borghini bi moral dopotovati prihodnji teden v Trst, ni pa izključeno, da bo prišel se le teden pozneje, kakor nam je povedal sinoci pokrajinski tajnik sindikata CISL Luciano Kakovic. Naj bo tako ali drugače, nekaj se vendar premika: ce ze zaradi drugega ne, vsaj zato, ker bo v ponedeljek ob 18.30 na prefekturi sirsi sestanek med zastopniki treh sindikatov ter predstavniki delzene in trzaske obcinske uprave, zdruzenja industrijcev in Finantierija. Sindikalisti so seveda zadovoljni, vendar razumljivo svarijo pred preuranjenim optimizmom.

Z enominutnim molkom je dolinski občinski svet na si-
nolnji seji izrazil svojo globoko prizadetost ob smrti treh
italijanskih casnikarjev, med katerimi je bil tudi soobčan
Sasa Ota. Zalostno vest je ob koncu svojega običajnega
uvodnega porčila oziroma pregleda stanja sporočil zu-
pan Pecenk. Sicer je svet na svojem prvem letosnjem
zasedanju vzel na znanje že decembra napovedan
porčun za finančno leto 1994, vključen v načrt za triletno
do 1996. Razprava pa bo predvidoma na dnevnem redu
prihodnje seje. V uvodnem poročilu k triletnemu načrtu
poslovanja se občinska uprava obvezuje za razvoj neka-
terih temeljnih vsebin, kot so vrednotenje zgodovinske-
ga, kulturnega in naravnega bogstva, sodelovanje z
ostalimi občinskimi upravami v trzaski pokrajini in z
pobratenimi občinami. Nenazadnje se stališče
Občine Dolina, da si bo po vseh svojih močeh pri-
zadevala za pravično zakonsko zaščito Slovencev
v Italiji. (dam)

Različne ocene novega programa

Županja Tamara Blažina predstavila odbor

Blazinova je takoj po ustolicenju v kratkem nagovoru priznala, da je »čustveno prevzeta« in se je iskreno zahvalila za izkazano zaupanje. Opirajoč se na bogate izkušnje, ki jih je pridobila »v senci« svojih predhodnikov Gustina in Budina, bo zastavila vse svoje moči, da ob pomoči odbora zadovoljivo izpelje težke naloge, ki se jih bo lotila z vso resnostjo in strokovnostjo.

Pred razpravo in glasovanjem je Blazinova predstavila odbornisko ekipo in programski dokument, ki ga bomo objavili v prihodnjih stevilkah. V razpravo je kot prvi posegel načelnik slovenske skupnosti Josko Gruden, ki je izrekel začudenje, da je odstopila svetovalka Napredne liste (Cvetka Janković iz osebnih razlogov). Ob odstopu župana Budina in njegovega namestnika Streklj (svoj umik je utemeljil z osebnimi razlogi in izključil politično razhajanje) pa se je nekoliko kritično obregnil ob dejstvo, da ni Napredna lista smatrala za umestno, da ponudi odbornisko mesto Slovenski skupnoti in je raje po strankarskem ključu iz-

brala kar dva zunanja kandidata, ki nista prestala volilne preizkusnje. Gruden je ocenil, da je program nove uprave »ohlapien in tako shematično izdelan, da se ga lahko manevrira«. Izrekel je nekaj pripomb in priporočil v zvezi s predloženim programskim dokumentom. Obravnaval je vprašanje dvojezičnih tabel na avtocesti, varianto regulacijskega načrta, previsoko ceno vode, prizadevanja za valorizacijo kmetijstva in drugih gospodarskih dejavnosti, predlagal je privatizacijo nekaterih storitev in se zavzel za trezne izbire na selskem področju. Opozoril je na izkrivljeno poročanje nekaterih večinskih medijev o domnevni ogro-

nosti sožitja in neobstoječega zapostavljanja italijanske komponente. Vsekakor je Gruden obljubil svoj doprinos in tehtne predloge pri oblikovanju posameznih stalšč, dejavnost uprave pa bo njegova skupina sproti ocenjevala na osnovi dejstev.

Nacelnik Napredne liste Zarko Suc je izrekel popolno zaupanje novi občinski vodstveni strukturi, ki prevzema dediščino prejšnje upave in bo prav gotovo smiselno izpeljala zastavljene naloge. Izrazil je tudi željo, da bo tudi SSK obogatila delovanje in sodelovala pri izbiraх s konstruktivnimi predlogi, ki naj doprinesejo k sprejemanju še boljših upravnih odločitev. (B)

ZARADI IZJAV USLUŽBENCEV

Intendant gledališča Verdi Vidusso odstopil

Polozaj v tržaski operni hiši Verdi se je po sindikalni skupščini uslužbencev dodatno zapletel, vendar samo posredno zaradi odločitvi o stavki. V utemeljitvi o stavki, ki bo drugega februarja, zaradi česar bo odpadla zadnja ponovitev Webrovega Carostrelca, so namreč sindikalni predstavniki govorili tudi o »preveliki koncentraciji zadolžitev v rokah intendanta«. Na to izjavo, ki jo je - kot je sam poudaril, prebral v dnevnem časopisu - je intendant gledališča Verdi Giorgio Vidusso

odločno odgovoril, in sicer tako, da je pisal zupanu Illyju in mu sporočil, da daje ostavko. V pismu ugotavlja, da so uslužbenci Verdija zbrani na skupščini v njem videli edino oviro za boljše delovanje gledališča. Zato ne samo, da se ne namerava več potegovati, da bi mu obnovili mandat (zapade mu 1. oktobra), temveč daje ostavko s položaja intendant. S tem v zvezi Vidusso prosi Illyja, naj obvesti pristojno ministristvo. Vsekakor pa bo do nadaljnega opravljal redne posle.

VČERAJ / ŽUPAN ILLY OBISKAL KMETIJSKO ZADRUGO

Kolonkovške razlaščence bodo naposled le plačali

Ploden pogovor s predsednikom Borisom Mihaličem



Riccardo Illy znotraj Kmetijske zadruge (foto Magajna)

sanj, ni zdaj več uto-
pija.«

Govor je bil tudi o možnosti raztegnitve oljkarstva onkraj meje, pač v skladu s politiko dvostranskega sodelovanja oziroma skupnih investicij. Mihalič je še

zaprošil župana, naj bi občinska uprava s pozornostnim pristopom pomagala uresničiti željo o zaščitnem znaku za oljke, kakrsen velja za vino. To bo tudi rdeča nit letosnjih Kmetijskih dnevvov (ce bodo).

PRETURA / ZGODILO SE JE ŽE 5. APRILA LANI

Prof. Samo Pahor oproščen ker dejanja sploh ni bilo...

Obtožencu so naprtili krivdo, da je sprožil preplah med silami
javnega reda, ker naj bi omenil požar, ki v resnici ni izbruhnil

»Dejanje ne obstaja: tako se glasi oprostilna razsodba, ki jo je izrekla včeraj pretorka Manila Salvà na obravnavi zoper prof. Sama Pahorja. Le-ta je bil obtožen, da je povzročil preplah med silami javnega reda, ko naj bi na trzaski prefekturi javil vest o požaru znotraj nekega volilnega sedeza. Javni tozilec Alessandro Giadrossi je sicer ravno tako predlagal oprostitev, vendar le z utemeljitvijo, da »dejanje ni kaznivo«, pretorka pa je osvojila tezo branilca Bogdana Berdona, da dejanja sploh ni bilo.

Naj bralcem osvežimo spomin na dogodek, ki se je pripetil 5. aprila lani, ko so bile v teku volitve; o njem bi lahko rekli, da je bil tragikomičen, ko ga ne bi bil kdo morda namenoma

napihnih. Jagoda Kjuder je na volilnem sedežu v katinarski osnovni soli »Milčinski« protestirala zaradi pomanjkanja slovenskih napisov in zahtevala tolmaca, ko pa je ta dospel v spremstvu policajev, ga predsednica sedeža ni pustila noter, a se pred tem je proti Kjudrovi nastopila zelo neotesano.

Samo Pahor je pospremil Kjudrovo na prefekturo, da bi vodjo volilnega urada seznanila s tem nezaslišanim dogodkom, toda dezurni strazar mu je dejal, da z vodjo urada ne more v stik, ker da so uradne ure že mimo, zato naj se vrne naslednjega dne. Profesor ga je tedaj vprašal: »Kaj pa, če bi vam povedal, da na volilnem sedežu gori, ali bi me prav tako povabili, da se vrnem jutri?«

Se otrok bi razumel, kaj je hotel s tem reči Pahor, stražnik Ivano Marcuzzi pa je na vrat na nos sprožil alarm in obvestil kvesturo, da na nekem volilnem sedežu - v Nabrežini ali na Opcinah - gori! Kvestura je o zadevi obvestila karabinjerje in finančno stražo - gasilcev pa ne... No, moške postavbe so odvihrali na Kras in tako rekoč precesali vse volilne sedeže, ognja pa seveda nikjer.

Prva obravnava o tem neverjetnem primeru, ki bi ga lahko označili tudi kot recept, kako narediti iz muhe konja, je bila na sodišču 3. decembra lansko leto, a so jo preložili, ker je moral sodisce priti do seznama vseh telefonskih pozivov na številko za hitre posege 113 z dne 5. aprila.

PRIJAVA

Slovenščina spet kamen spotike na glavni pošti

Gospod Primoz Sancin iz Doline je v četrtek na glavni pošti zelel poravnati TV narocnino 1994, toda pri okencu st. 6 mu uradnica vplacila ni hotela sprejeti, ker je na položnici znesek 156.000 lir z besedami zapisal v slovenskem jeziku. Zaradi tega je odseku poštne policije pri Pokrajinskem ravnatelstvu za pošto in telekomunikacije naslovil prijavno pismo, v katerem navaja, da je bilo storjeno kaznivno dejanje v smislu 328. člena kazenskega zakonika z obremenilno okolščino v smislu 3. člena zakonskega odloka st. 122 z dne 26. aprila 1993, in zahteva, da se zoper pošto poslužbenko, ki je odgovorna za kaznivno dejanje, kakor tudi proti njeni nadrejeni osebi sprozi kazenski postopek.

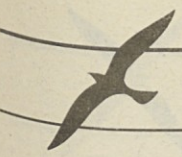
Samo še 3 dni za vašo naročnino

!! *Kultura na barvnih straneh, štiri strani
gospodarstva, več strani tržaške in goriške
kronike, rubrike, znanje, razvedrilo...*
Veste, kaj berem? Primorski, moj dnevnik! !!



Tudi letos bo prednaročnina na Primorski dnevnik ostala nespremenjena - **300.000 lir**, kljub podražitvi časopisov. S prednaročnino boste torej prihranili **150.000 lir** in imeli možnost, da objavljate še naprej vaše čestitke in male oglase brezplačno. Naročnike čaka letos še dodatno presenečenje: lepa slovenska knjiga. Za vse novoporočence v letu '94 bo naročnina brezplačna. Cena naročnine **300.000** bo veljala, le če se naročite do **31. januarja 1994**. Naročnino lahko vplačate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri vseh raznašalcih ter v vseh slovenskih bančnih zavodih.

Primorski dnevnik
Moj dnevnik.



POLPRETEKLA ZGODOVINA / POBUDA KROŽKA ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA VIRGIL ŠČEK

Študija o političnem nastopanju Slovencev v letih 1952 - 1954

Gre za objavo (v originalu) diplomske naloge Adrijana Pahorja

»Poznavanje naše preteklosti je bistvenega pomena za razumevanje sedanjosti in načrtovanje prihodnosti. Zlasti italijanski javnosti pa so premalo poznani čustvovanje, trpljenje, misljenje in težnje slovenskega človeka na nasih tleh. Zato Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček iz Trsta pošilja na knjižni trg za tretjo zgodovinsko knjigo o »tržaskem vprašanju« po drugi svetovni vojni, kot ga je doživljala slovenska narodnostna skupnost in kot se je vanj dejavno vključevalo zlasti komunistično politično gibanje, ki je slo-nelo na načelu samostojnega političnega nastopanja.« Tako so pobudniki publikacije napisali na pot knjiži Somrak svobodnega tržskega ozemlja in samostojne slovenske stranke (1952-1954), ki jo je kot diplomsko disertacijo napisal Adrijan Pahor pod mentorstvom prof. Jozeta Pirjevca.

Uvodoma navedene misli je na četrtkovi predstavitvi knjige v Peterlinovi dvorani povzel predsednik Krožka Virgil Šček Rafko Dolhar, ki je obenem tudi obžaloval, da je študija objavljena

samo v italijanskem jeziku (prevajanje bi vzelo ogromno časa), kar pa je lahko tudi prednost, saj je tako knjiga oz. obravnavana tematika lahko dostopna širši italijanski javnosti. O zgodovinsko-diplomatskem ozadju obdobja, ki ga obravnava knjiga, je govoril prof. Jozet Pirjavec, ki je pri tem izhajal iz lastnih raziskav. Avtor, Adrijan Pahor pa je številni publik, med katero je bilo veliko mladih, orisal, kako je do študije prišlo oz. zakaj se je odločil za to tematično. V razpravi se je oglašilo precej oseb, ki so obravnavani čas doživljali v prvi osebi v politični areni in so zato ob ocenah na obdobje navedli tudi lastne spomine in izkušnje.

Adrijan Pahor je v svoji knjigi zajel obdobje od leta '52 do sklenitve Londonskega memoranduma in razdelitve Svobodnega tržskega ozemlja leta '54. Krožek Virgil Šček pa je že poskrbel za objavo študije Brune Ciani o prvem dveletju po povratku Italije v Trst, se pravi do občinskih volitev leta '56. Vendar pa bodo predstavitvi te knjige namenili poseben večer čez dva tedna.



Utrinek s četrtkove predstavitve knjige (Foto KROMA)

OPČINE / V NEDELJO

Dan odprtih vrat v Marjanišču

V nedeljo, 30. januarja, od 15. do 17. ure, bo v Marjanišču na Opcinah Dan odprtih vrat. Vabljeni so vsi dobrotniki, prijatelji in simpatizerji Marjanišča in salezijanskega dela ter dela z mladino na sploh.

Ze jutraj ob 10. uri bo v župnijski cerkvi na Opcinah slovesnost ob 25. obletnici duhovništva gospoda Franca Pohajca (to je tudi 25. leto njegove prisotnosti na Tržaskem), pri kateri bo sodelovala tudi mladina, ki se srečuje pri mladinskih masah. Po slovesnosti bodo mladi nadaljeva-

li srečanje s kosilom v Marjanišču, ostali udeleženci slavja pa so vabljeni po končani slovesnosti na ogled in prijateljski klepet.

Dobrega pol leta je, kar so se začela dela v Marjanišču. Gradnjo je omogočil deželni zakon, ki je namenil določena sredstva za slovensko manjšino. Odobrili so 66% predvidene vsote. Ostala vsota 890 milijonov je padla na rame Upravnega odbora Marjanišča in slovenske salezijanske province, ki je postala »garant te razlike. Poleg tega so se sale-

zijanci obvezali, da prevzamejo za 99 let upravo Marjanišča v korist slovenske mladinske stvarnosti in celotne verske skupnosti na Tržaskem.

Ze nekajkrat je bila omenjena vsota milijarde in pol lir kot odškodnina oz. protivrednost za sinhrotron, ki naj bi ga dobilo poleg drugih tudi Marjanišče. Da ne bo nejasnosti. Ta denar ne bo mogoče uporabiti za dela, ki so v teku. Uporabiti ga je treba za nov objekt. Gradnjo naj bi vodila občina Trst in končano delo izročila Marjanišču.

Se veliko napora bo potrebno, da bomo pokrili to veliko razliko. Tukajšnji salezijanci in naša matična provinca se zavedajo velike odgovornosti. V službo tega projekta je slovenska provinca pripravljena dati za zdaj stiri svoje člane, v bodoče celo šest. Mi sami tega ne bomo zmogli. Nujna je podpora celotne skupnosti. V nasprotnem se lahko zgodi, da slovenska provinca odpokliče svoje člane za delo na tolika druga nova področja, ki se v teh casih odpirajo. Ni potrebno posebej poudariti, da bi od-

poklic povzročil zaradi pomanjkanja novih duhovnikov precejšnje težave. Da bi dela gotovo uspela, bo z nedeljo začeli zbirati dobrotnike, prijatelje in simpatizerje v Klub prijateljev Marjanišča.

Tone Bedencić

SEJA GLAVNEGA ODBORA

KZ se pridružuje pobudi za krepitev kmetijstva

Pod predstvom Alojza Debelisa se je v četrtek zvečer sestal na letošnji prvi seji Glavni svet Kmečke zveze. Ob lepi udeležbi članov je imel kot prednostno vprašanje na dnevnem redu pobudo Konferenca kmetov Italije za do Kmetijske zveze predloga ljudske iniciative za preureditev državnega teritorija in krepitev kmetijstva za ponovno vzpostavitev ozemeljske, produktivne in družbene uravnovešenosti. O tej temi so slovenski kmetje, povezani v Kmečki zvezi, že neshetokrat razpravljali na svojih občinskih zborih, v odborih in na sestankih, saj gre za vprašanje, o katerem je morala stanovska organizacija naših kmetov v zgodovini svojega obstoja neshetokrat nastopiti v obrambo zemlje pred razlastitvami in za priznanje pravic kmetijstva na teritoriju.

Izhodišne točke za razpravo je podal tajnik Bukavec, ki je med drugim tudi poudaril, da je Kmečka zveza stalno zahtevala, da se izdela poseben conski razvojni načrt za kmetijstvo, ki mora v prvi

vrsti pomeniti zascito kmetijskih površin in krepitev kmetijskih dejavnosti. Po obsirni razpravi, v kateri so odborniki Kmečke zveze izrazili zadovoljstvo, da je prišlo do omenjene pobude, za katero se bo Kmečka zveza tudi z zbiranjem potrebnih 50.000 podpisov, je prišlo do izraza, da mora bodoči zakon, če bo seveda sprejet, predvidevati predvsem valorizacijo kmetijskih dejavnosti kot glavnega dejavnika splošne koristi.

Ko je tekla razprava o sklicanju rednega občnega zbora Kmečke zveze, je bil zanj določen datum 20. marca. Občni zbor bo v Prosvetnem domu na Opcinah z osrednjo temo: preureditev državnega teritorija in krepitev kmetijstva s posebnim ozirom na našo situacijo.

Nadalje je glavni svet razpravljal o delovanju KZ od prejšnjega Glavnega sveta dalje, ki je poleg rednega dela uradov obsegalo: udeležbo na občinskih zborih SKGZ na občnem zboru Konfederacije kmetov Italije, volitve v pokrajinski sez-

nam kmetov, podpis programskega sporazuma o protivrednostih za sinhrotron pri Bazovici, srečanje z deželnim odbornikom za kmetijstvo Chiarottom, kateremu je KZ predstavila kritični položaj kmetijstva na Tržaskem, ki se poleg splošnih težav sooca tudi z vinkulativnimi normami Kraskega parka, ki bi jih bilo nujno treba spremeniti zato, da se omogočijo kmetijske izboljšave, za kar pa je nujen poseben zakon za odpravo vinkulacij.

Glavni svet je razpravljal tudi o usodi Cvetlicarskega centra Ersa na Proseku in poudaril, da mora Ersa ta center ohraniti ter ga dati v upravljanje krajevnim cvetlicarjem ob zadostni finančni podpori. O tem je posebej govoril predsednik Cvetlicarske zadruge na Proseku Miran Starc. Beseda je tekla tudi o zakonski pobudi za priznanje jusarskih pravic v Sloveniji upravičencem iz Italije. O tem je v svojstvu odgovornega za jus pri Kmečki zvezi, poročal Alojz Krizmančić. (j.k.)

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
29. januarja 1994
VALERIJSonce vzide ob 7.30 in
zatone ob 17.06 - Dolžina
dneva 9.36 - Luna vzide ob
19.51 in zatone ob 8.04.Jutri, NEDELJA,
30. januarja 1994

HIJACINTA

VREME VČERAJ: tempe-
ratura zraka 8,2 stopinje,
zračni tlak 1011 mb pada,
veter jugovzhodnik 6 km
na uro, vlaga 78-odstotna,
nebo oblačno, morje skoraj
mirno, temperatura morja
9,2 stopinje.ROJSTVA, SMRTI
IN OKLICIRODILI SO SE: France-
sco Revoltella, Giovanni
Musig, Federico Colovatti,
Massimiliano Allegretto,
Samantha Pribaz.UMRLI SO: 51-letni Al-
berto Senica, 94-letna Ma-
ria Donadel, 102-letna Giu-
stina Sanzin, 92-letna For-
tunata Arico, 80-letna Alba
Sepich, 80-letna Elena De
Cuia, 80-letna Noelia Fon-
tanot, 58-letna Mafalda Co-
lussi, 82-letni Gastone Ben-
venutti, 54-letni Pasquale
Murgolo, 57-letni Antonio
Steffe, 81-letni Francesco
Irovetz, 93-letna Carla Kan-
te, 72-letni Bruno Lebani,
80-letni Giuseppe Schwa-
gel.

OKLICI: uradnik Andrea
Vascotto in uradnica Giulia
Amodeo, zdravnik Leo Fi-
scher Tamaro in babica
Rossana Furlan, elektronski
tehnik Paolo Benci in urad-
nica Marzia Lanotte, urad-
nik Giorgio Caporali in urad-
nica Patrizia Dri, kuhar
Alessandro Cosmini in urad-
nica Patrizia Miz-
zan, podjetnik Nicola Fran-
cia in pravni svetovalec Da-
miana Carli, zapriseženi
čuvaj Fabio Aloisi in ci-
stilka Vittoria Liuzzi, dela-
vec Tiziano Turcato in fri-
zerka Ketty Moi, uradnik
Davide Gandini in otroška
varuska Laura Piccirillo.

LEKARNE

Od ponedeljka, 24., do
nedelje, 30. januarja 1994Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 ter od
16.00 do 19.30Lekarne odprte od 13.00
do 16.00Trg Garibaldi 5 (tel.
726811), Trg Valmaura 11
(tel. 812308), Milje - Lun-
gomare Venezia 3 (tel.
274998).NABREZINA (tel.
200466) - samo po telefonu
za najnujnejše primere.Lekarne odprte od 19.30
do 20.30Trg Garibaldi 5, Trg Val-
maura 11, Ul. Roma 16.NABREZINA (tel.
200466) - samo po telefonu
za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30Ul. Ginnastica 44 (tel.
764943).Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TELE-
VITAUrad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.Zdravstvena dežurna
službaNočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

ČESTITKE

ERIKA praznuje danes
16. rojstni dan. Želimo ji
mnogo zdravja, sreče ter
uspehov v soli ter pri
igranju rokometu - mama,
papa ter vsi, ki jo imamo
radi.Tjasa zeli ERIKI vse naj-
boljše ter da bi se ji ure-
snile vse skrite želje.

OBVESTILA

SKUPNOSTI BORCEV
19. SNOUB S. KOSOVELA
vabijo ob 50-letnici pohoda
cez Soco vse udeležence
XXX. divizije in ostale bor-
ce na slavje, ki bo jutri, 30.
t. m., ob 11.30 pri spome-
niku v Kanalu.SKD TABOR sklicuje v
torek, 1. februarja, v Pro-
svetnem domu na Opcinah
26. REDNI OBCNI ZBOR
ob 20. uri v prvem in ob
20.30 v drugem sklicanju.
Vabljeni!V DRUSTVU SLOVEN-
SKIH IZOBRAZENECV bo
v ponedeljek, 31. t. m., ob
20.30 govoril zgodovinar
Luigi Tavano na temo AT-
TEMISI IN SLOVENCI, prof.
Lojzka Bratuz pa o svoji
najnovejši študiji o sloven-
skih rokopisih iz 18. sto-
letja, ki jih hrani semeniška
knjižnica v Gorici.KD VALENTIN VODNIK
- Planinsko-rekreacijski od-
sek prireja jutri, 30. t. m.,
izlet v podzemlje po no-
voodkritih rovih Postojnske
jame. Odhod ob 8.30 s Ko-
luze (pred gostilno Pri stu-
dencu v Dolini) z osebnimi
avtomobili. Prijave spreje-
majo v gostilni Pri studen-
cu ali Dejan telefonsko na
št. 228436 (vsak dan po 17.
uri).UPRAVA OBCINE DO-
LINA sporoča, da 31. ja-
nuarja zapade rok za pred-
ložitev prošenj za občinski
prispevek za kulturne,
sportne in rekreacijske

dejavnosti v letu 1994 in
vabi zainteresirana društva
in organizacije v občini, da
vložijo pravčasno svoje
prosnje.

SINDIKAT SPI-CGIL
Zahodnega Krasa vabi
upokojece na PRAZNIK
VCLANJEVANJA, ki bo v
Križu pri Bibcu (kmečki tu-
rizem) v ponedeljek, 7. fe-
bruarja, ob 16.30. Gost bo
MPZ Vesna.

SLOVENSKI KULTUR-
NI KLUB - Ul. Donizetti 3 -
razpisuje ob prazniku slo-
venske kulture tradicional-
ni LITERARNI, LIKOVNI
IN FOTOGRAFSKI NA-
TECAJ. Tema in tehnika
sta prosti. Prispevke lahko
izročite na sedežu Sloven-
ske prosvete (Ul. Donizetti
3) vsak dan od 9. do 13.
ure ali poverjenikom na so-
lah do petka, 4. februarja.
Nagrajevanje bo v soboto,
5. februarja, ob 18.30.

PRISPEVKI

Ob 18. obletnici smrti
drage mame Milke Zerjal
darujeta sinova Danilo in
Darko z družino 50.000 lir
za otroški zbor F. Venturi-
ni.

Ob 30. obletnici smrti
predragega in nepozabnega
očeta Adalberta Stubel da-
rujejo Sonja, Berti in Lori
50.000 lir za Slovenski vi-
sokošolski sklad »Sergij
Tonic«.

V spomin na zeno Silva-
no Scuka daruje moz An-
ton 100.000 lir za spome-
nik padlim v NOB v Ga-
brovcu in 100.000 lir za
Sklad Mitja Cuk.

Ob 1. obletnici smrti dra-
ge Ane Bonin Skorja daruje
družina 200.000 lir za Gla-
sbeno matico.

V spomin na Dragico
Ukmar roj. Majovski daruje
sin Sergij 150.000 lir za
MPZ Vasilij Mirk.

V spomin na Marijo Ver-
ginella vd. Contri daruje
Lovska družina Prosek
50.000 lir za Sklad Mitja
Cuk.

V spomin na očeta Anto-
na Kobala darujejo Alma,
Klavdija, Vilma, Marija
Beccari, Marija Skrlj in
Emilija z možmi ter g.
Malka 110.000 lir za SKD
Tabor.

V spomin Franciske
Zahar vd. Kosmač daruje
družina Vodopivec (Prebe-
neg 15) 50.000 lir za KD
Jože Rapotec.

V spomin na očeta Anto-
na Kobala darujeta Slavko
in Marija Sosic 100.000 lir
za Knjižnico Pinko To-
mažic.

Gospa Olga - »Gostilna
Gigi« daruje 50.000 lir za
popravilo orgel v cerkvi sv.
Jerneja na Opcinah.

V spomin na strica Josi-
pa Regenta darujejo Vida
Gerlanc, Sonja in Rado
50.000 lir za AO Jaka Stoka
in 50.000 lir za SD Konto-
vel.

N.N. daruje 100.000 lir
za popravilo orgel v cerkvi
sv. Jerneja.

Za pokojne z družine da-
rujejo Justa, Armida in
Danci 100.000 lir za popra-
vilo orgel na Opcinah in
50.000 lir za Sklad Mitja
Cuk.

V spomin na moza in
očeta Claudia darujeta
Nadja in Roberta Maggini
100.000 lir za popravilo or-
gel v cerkvi Sv. Jerneja.

Namesto cvetja na grob
Silvane Scuka darujeta
Anica in Lučo Danev
50.000 lir za Sklad Mitja
Cuk.

V spomin na Dragico
Majoski vd. Ukmar daruje
družina Germani 50.000 lir
za MPZ Vasilij Mirk in
50.000 lir za cerkveni pev-
ski zbor na Proseku.

V spomin na teto Miljo
Stanič darujeta družini
Berce-Gaspersic 100.000 lir
za Sklad Otona Berceta.

Ob bridki izgubi dra-
ge Lidije Gregori iz-
rekajo prizadetim svoj-
cem najgloblje sozaje

družine Meneghetti,
Sancin in Bet



SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

GOSTOVANJE PREŠERNOVEGA GLEDALIŠČA IZ KRANJA

Ray Cooney

ZBEŽI OD ŽENE

Režija Zvone Šedlbauer

Danes, 29. januarja, ob 20.30
Jutri, 30. januarja, ob 16.00ABONMA RED B in E
ABONMA RED CSSG in SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

vabita k vpisu v

GLEDALIŠKO ŠOLO

Začetek vaj v četrtek, 3. februarja, ob 18. uri v Kulturnem domu. Informacije na upravi SSG, tel. 632-665, in tajnistvu SDZPI, TEL. 394515.



vabi na

75.

OBLETNICO
RUDARSKÉ GODBE
VELENJE

dirigent: mag. IVAN MARIN

danes, 29. januarja, ob 20.30

v športno-kulturnem centru v ZGONIKU

PRENOVLJENA GOSTILNA GUŠTILNA - ZGONIK
ROŽE NADJA - PROSEK

MARKET

Lokev 4/b - 66215 DIVACA - Tel./fax 0038667-67509

odprto vsak dan od 7.30 do 19.30

TUDI V NEDELJO OD 8. DO 12. URE

V NEDELJO SVEZ KRUH

KINO

ARISTON - 16.00,
18.05, 20.10, 22.15 »Mr.
Jones«, i. Richard Gere,
Lena Olin.EXCELSIOR - 17.45,
20.00, 22.15 »The pro-
gram«, r. David Ward, i.
James Cann, prep. mladi-
ni pod 14. letom.EXCELSIOR AZZUR-
RA - 16.45, 18.30, 20.15,
22.00 »Hocus pocus«, i.
Bette Midler, prod. Walt
Disney.NAZIONALE 1 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Ro-
bin Hood un uomo in cal-
zamaglia«, i. Mel Brooks.NAZIONALE 2 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Per-
diamoci di vista«, r. i.
Carlo Verdone, i. Asia Ar-
gento.NAZIONALE 3 - 15.45,
17.10, 18.40, 20.30, 22.15
»La famiglia Addams 2«,
i. A. Huston, C. Lloyd, R.
Julia.NAZIONALE 4 - 15.30,
17.05, 18.50, 20.30, 22.15
»Dennis, la minaccia«, i.
W. Matthau.GRATTACIELO -
16.00, 18.00, 20.00, 22.00
»Demolition Man«, i. Syl-
vester Stallone.MIGNON - 16.30,
19.00, 21.45 »Piccolo
Buddha«, r. Bernardo
Bertolucci, i. Keanu Ree-
ves, Bridget Fonda.EDEN - 15.30 - 22.00
»Duro ... e grosso come
piace a te« porn., prepo-
vedan mladini pod 18. le-
tom.CAPITOL - 16.30,
18.20, 20.10, 22.00 »Alad-
din«, risani film, prod.
Walt Disney.ALCIONE - 18.45,
21.30 »Così lontano, così
vicino«, r. Wim Wenders,
i. Otto Sander, Nastassja
Kinski, Michail Gorbaciov,
Lou Reed.LUMIERE - 17.00,
19.30, 22.00 »Un mondoperfetto«, r. i. Clint Ea-
stwood, i. Kevin Costner.RADIO - 15.30 - 21.30
»Godurje orali«, porn.,
prepovedan mladini pod
18. letom.

PRIREDITVE

ARS NOVA vabi na 75.
obletnico RUDARSKÉ
GODBE VELENJE (diri-
gent mag. Ivan Marin) da-
nes, 29. januarja, ob 20.30
v Sportno-kulturnem cen-
tru v Zgoniku.V SLOVENSKEM KUL-
TURNEM KLUBU - Ul.
Donizetti 3 - bo danes, 29.
januarja, prof. Erika Kosu-
ta z diapozitivi prikazala
NEZNANI SVET SIBIRIJE
IN PODROČJE BAJKAL-
SKEGA JEZERA. Začetek
ob 18.30. Vabljeni!KD ROVTE KOLONKO-
VEC - Ul. Monte Sernio
27 - gostuje v drustvenih
prostorih jutri, 30. t. m.,
ob 17. uri VANCIO IN
TONKO, ki bosta s svojo
hudomusnostjo in dovpti
opisali svoje vtise s poto-
vanja po deželi kengu-
rujev. Vabljeni.KD IVAN GRBEC vabi
jutri, 30. t. m., ob 18. uri
na večer, posvečen gleda-
liskemu ustvarjalcu
JOSKU LUKESU. Sodelo-
vali bodo člana SSG M.
Sardoc in A. Milic ter
ZPZ Ivan Grbec pod vod-
stvom B. Hrvatic. Ob tej
priliki bo otvoritev razsta-
ve Deziderija Svare, kate-
rega bo predstavila Neva
Lukes.PD MACKOLJE vabi na
večer »Istra v besedi in
pesmi« v izvedbi dek-
liškega zbora iz Smarij in
Rozane Kostjal, ki bo jutri,
30. januarja, ob 17. uri v
Srenjski hiši v Mackoljah.GLASBENA MATICA
TRST - 3. abonmajski
koncert solidarnostne se-
zone 93/94 v ponedeljek,
7. februarja, ob 20.30:VIOLINSKI RECITAL CR-
TOMIRA SISKOVICA. Na
sporedu: Tartini, Paganini,
Nardini, Merù, Sofia-
nopulo, Honegger. Vljud-
no vabljeni!SKD PRIMOREC vabi
na KULTURNI VECER, ki
bo v torek, 1. februarja, ob
20.30 v Ljudskem domu v
Trebcah. Nastopata MePZ
Primorec - Tabor pod vod-
stvom M. Scka in dram-
ska skupina učiteljska A.
M. Slomsek - Trst z vese-
loigro Vzigalnik. Prilozno-
stna beseda M. Cuk. Va-
bljeni!SLOVENSKI KLUB vabi
na predstavitev knjige
Jozka Humarja JEZUS
MED RESNICO IN LE-
GENDO v torek, 1. fe-
bruarja, ob 20.30 v Gre-
gorčičevi dvorani v Ul. sv.
Franciska 20, II. nadstr.
Avtorja bo predstavil J.
Koren, o knjigi bo sprego-
voril slavist R. Slokar, od-
lomke bo podala M. Sar-
doceva, glasbeni del bosta
izvajala O. Kjuder (violi-
na) in A. vodopivec (kla-
vir).SKD VIGRED vabi v pe-
tek, 4. februarja, ob 20. uri
v drustvene prostore v
Sempolaj na proslavo
Dneva slovenske kulture.
Program: predstavitev
knjige o Igu Grudnu »Nar-
cis sirokega srca« ter
srečanje z avtorjema, na-
stop učencev osnovne so-
le in zbora I. Gruden.SLOVENSKI DIJASKI
DOM SRECKO KOSOVEV
sporoča, da bo v torek, 15.
februarja, ob 15. do 18.
ure v prostorih Dijškega
doma PUSTNO RAJANJE
ZA NAJMLAJŠE.V GREGORČICEVI
DVORANI v Ul. sv.
Franciska 20, II. nadstr., je
na ogled do 31. januarja
fotografska razstava TRST
V PREDPRAZNICNI
ODEJLI.

IZLETI

ZVEZA UPOKOJEN-
CEV SPI-CGIL Devin-Na-
brežina organizira v ne-
deljo, 6. februarja, enod-
nevni izlet v Prodolone.
Vpis na sedežu Zveze
upokojencev SPI-CGIL v
Nabrežini, Trg sv. Roka,
tel. 200036 ali 200007 -
Bortolotti Ida.ZACEL SE JE PREDV-
PIS za počitnice v Palma
de Mallorci od 6. do 27.
marca. Vse informacije
nudi Zveza upokojencev
iz Nabrežine, tel. 200036
ali 299640 ob uri kosila.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - tajništvo Trst -
sporoča solnikom v sta-
lezu, da so v ministrski
okrožnici št. 322, z dne
20. 11. 1993, objavljeni
roki za vložitev prošnje za
premetitve. Prošnje
poslajte na solsko skrb-
ništvo, Ul. Cumano 2, Trst -
učitelji do 10. fe-
bruarja, profesorji vsjih
sol do 5. februarja. Obraz-
ci in morebitna pojasnila
na sedežu sindikata, Ul.
Carducci 8, 34133 Trst,
tel. 370301 vsak ponedeljek
17.30 - 18.30, torek
11.30 - 13.00, sredo 15.30
- 17.00 in četrtek 9.30 -
11.00.SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - tajništvo Trst -
vabi učiteljske, ki so se
do 5. avgusta lani prijavile
k učiteljskemu natečaju,
da se s podpisom
pridružijo prizivu, vloze-
nem na Deželno upravno
sodišče (TAR) zoper prek-
lic omenjenega natečaja.
Sindikat opozarja intere-
sente, da v primeru ugod-
ne rešitve velja razsodba
samo za podpisnike. Zbi-
ranje podpisov poteka na
sedežu sindikata, Ul. Car-
ducci 8, 34133 Trst, tel.
370301 vsak ponedeljek
17.30 - 18.30, torek 11.30
- 13.00, sredo 15.30 -
17.00 in četrtek 9.30 -
11.00.

MALI OGLASI

OSMICO odprli smo, da
veselo v družbi bo - Josip
Berdon, Pulje pri Domju
123.OSMICO je odprl
Slavko Svava, Trnovca 14.MIRKO IN DANILA sta
odprla osmico v Zabrezcu
st. 4.OSMICO je odprl v
Mavhinjah Mario Kacic.OSMICO sta v Salezu
odprla Silva in Maurizio.OSMICO je odprla v
Lonjerju 291/1 Marija
Gombac. Ob prigrizku toci
belo in črno vino.OSMICO je odprl Usaj v
Nabrežini st. 8.TRGOVINA IN OSMI-
CA »Pod Gradom« Alesia
Komjanca, Trg Cavour 1 v
Gorici - od kmata direktno
do potrošnika - vina na li-
ter: točna od 2.500 do
3.000 lir, buteljke od
4.500 do 6.000 (možnost
darilnih konfekcij); od
6.500 do 8.000 lir.PRODAM hiso, ne-
dokoncno, s parkom v
Dolini - zadnje prilike.
Tel. na st. 578158 v pone-
deljek od 10. do 12. ure -
Bruno.PRODAM skladišče 300
kv. m, cona Il Giulia. Tel.
na st. 578158 v pone-
deljek od 10. do 12. ure -
Bruno.PRODAM podstresno
stanovanje, 100 kv. m, Ul.
Toro, tel. na st. 578158 v
ponedeljek od 10. do 12.
ure - Bruno.SLOVENSKI PROFE-
SOR isče v najem hisico
ali stanovanje na zahod-
nem Krasu ali na Opci-
nah. Tel. na st. 229351 od
8. do 9. ure zjutraj.DAMO V NAJEM skla-
dišče okrog 200 kv. m na
začetku Ul. Pascoli 2,
idealno za trgovino na
drobno raznih artiklov,
najemnina po dogovoru
za dobo 6 let. Telefonirati
na 363434, urnik urada.NA ZAHODNEM KRA-
SU dajemo v najem dvo-
sobno stanovanje. Tel. na
st. 225320.PRODAM fiat tipo
1100, letnik 1989, v odlič-
nem stanju, ugodna cena.
Tel. v večernih urah na st.
382459.PRODAM motor honda
africa twin 750, letnik 92,
crno-rdece barve, v odlič-
nem stanju. Tel. na st. 040
228333.MLADICE z rodov-
nikom pasme retriever -
zlati prinašalec, prodam.
Tel. (0481) 531038.ISCAMO resno točajo
ali barmana, cedne zu-
nanjosti, za delo v večer-
nih urah od 18. do 2. ure.
Možnost prenočisca. Tel.
(0481) 777046 - 777179.ZADRUŽNI CENTER za
socialno dejavnost isče
sodelavce z italijanskim
državljanstvom za oskrbo
starejših v domu
upokojencev. Pismene
prošnje poslati na naslov:
Zadružni center, Ul. Cice-
rone 8, Trst.ZADRUGA isče žensko
osebeje z italijanskim
državljanstvom za
cisčenje stopnic. Tel. na
st. 228556.NUJNO ISCEM varusko
za otroke in za gospodin-
jska dela, po možnosti gos-
po srednjih let. Telefoni-
rati na st. 226807.RIBOGONICA
AGROITICA GLINSKI-
CA iz Boljunca obvesca,
da je zadnji dan prodaje
danes, 29. januarja. Po-
novno bomo odprti v pe-
tek, 6. maja 1994. Tel. st.
228297.INSTRUKCIJE iz mate-
matike, informatike, elek-
trotehnike, fizike in el.
meritev nudim. Telefon
0038666/34428.PEDIKERKA nudi svoje
usluge na področju
Opčin. Tel. na st. 211213.
IMAS PROBLEME s
tezo, kolesterolom, srčnim
pritiskom ali celulitism?
Hoces se počutiti dobro?
Pokličite me! Tel. (0481)
882172. Zajamčen uspeh!ISIG
odprl
Forum
mejnih
mestInštitut za medna-
rodno sociologijo ISIG
iz Gorice je ustanovil
Forum za obmejna
evropska mesta, h ka-
teremu je že pristopilo
sto mest. Mesta ob
meji naj bi najboljše
predstavljala evropske
težnje po integraciji in
sožitju. Forum bo de-
loval kot stičišče po-
govorov o vsej obme-
jni problematiki, po-
sredoval bo informa-
cije o življenju, delu,
izkusnjah in skupnih
projektih obmejnih
mest. Obenem bo Fo-
rum izdal svoje gla-
silo, zbiral bibliografsko
gradivo, izdelal
software za simulacijo
delovanja obmejnih
mest, prirejal posvete
in seminarje.

MLADINA / PREDLOG OBČINI

DSL predstavila
svoj osnutek za
"Projekt mladi"

Izhodišče v podrobni študiji

Mestni tajnik DSL Oli-
viero Furlan in predstavi-
nik mladih Luca Dordit
sta včeraj predstavila jav-
nosti zajeten predlog za
obcinski Projekt mladih.
Furlan je povedal, da so
osnutek predloga osnova-
li že lani februarja, ko je
obcina začela govoriti o
t.i. Projektu za mlade.
Projekt, ki naj bi mladim
od 16. do 30. leta nudil
možnosti za razvijanje
zrele osebnosti in za kul-
turno udejstvovanje, je iz-
delal Luca Dordit, ki je
bil med ustanoviteljji
zdrženja Goriziagiovane.Dordit je zbral demo-
grafske podatke mesta, ki
dejansko umira, saj bo le-
ta 2000 stelo le 35 tisoč
prebivalcev, pregledal
podatke o socialnih pro-
blemih mladih (droga,alkohol), o narascanju sa-
momorov, o delovanju
prostovoljnih organizacij,
o interesih mladih in str-
nil potrebe mladih v
trikotnik: delo, kultura,
prosti čas-zabava. Na tej
osnovi je izdelal predlog,
po katerem naj bi obcina
skrbela za mlade v mestu.
Uporabili bi že obstoječe
strukture in mladinska
zdrženja, povezava med
zdrženji in obcina naj bi
bila večja. Urad za mladi-
no, ki je pri obcini sedaj
dejansko mrtev, naj bi po-
sredoval informacije tako
drustvom kot posamez-
nikom, začela naj bi delo-
vati že v obcinskem statu-
tu predvidena konzultna
za mlade. Prostorov za
mlade naj bi bilo več,
uporabili pa naj bi že ob-
stoječe strukture, zlasti
center Lenassi.

PSI / POKRAJINSKO VODSTVO

Socialisti na levici

Novi ljudje prenavljajo strankino politiko

V zaporedju dveh tednov se je večkrat sestalo pok-
rajinsko vodstvo socialistične stranke v okviru pri-
prav na prenovitveno skupščino stranke v Rimu ter
za pripravo na bližnje parlamentarne in obcinske vo-
litve v Gorici. Člani vodstva so v razčlenjeni razpravi
poudarili, da stranka na krajevni ravni ne glede na
nejasen položaj na vsedravnici ravni potrjuje veljav-
nost političnega manifesta, ki je bil osnova decem-
brske prenovitvene skupščine v Krminu. Dokument
ima izhodišče v osnovnih vrednotah socialistične
misli. Poudarili so tudi, da se je v stranki začel pro-
ces prenove, ki ga uresničujejo novi ljudje.Sklicujoc se na smernice kongresa v Krminu, kjer
so se opredelili za mesto PSI na levici, pokrajinsko
vodstvo ugotavlja, da se zato stranka v volilni kon-
frontaciji povsem suvereno predstavlja v progresi-
stičnem in levičarskem bloku. V tem smislu so
sprejeli pobude za soocanje z drugimi strankami in
gibanji. Socialistična stranka se na novo organizira
tudi v Gorici. V nedeljo, 6. februarja, bo namreč kon-
gres članov mestne sekcije.

KINO

GORICA
VITTORIA 19.30-22.00
»Carlito's Way«. Rez. Brian
De Palma, i. Al Pacino.
CORSO 17.00-18.30-
20.10-22.00 »Anni novan-
ta, parte II.«.
TRZIC
COMUNALE 17.30-
20.00-22.00 »Così lontano,
così vicino«.

ŠOLSKE VESTI

ZAVOD IIT Galilei pri-
reja večerne tečaje za diplo-
mo Industrijskega izveden-
ca. Informacije v tajnistvu
vsak dan med 10. in 12.
uro (tel. 530048).

PRIREDITVE

KD SOVODNJE vabi ju-
tri na 11. revijo domaćih
pevskih zborov Sovodnje-
ska poje. Prireditve bo ob
18. uri v Kulturnem domu.
DRUSTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV pri-
pravlja pustovanje 12. fe-
bruarja v Dijškem domu v
Novi Gorici. Prijave pri po-
verjenikih in na sedežu se
2. februarja.KD OTON ŽUPANCIC
IZ STANDREŽA vabi na
pustni žur, ki bo v domu
Andreja Budala 15. fe-
bruarja ob 20. uri. Igral bo
rock band America. Vpiso-
vanje v domu A. Budala
vsak večer od 21. ure dalje.

ČRPALKE

Danes in jutri so na Go-
riskem dežurne črpalke:GORICA
IP - Ul. di Manzano
ESSO - Ul. Aquileia
ESSO - Ul. Trieste
MONTESHELL - Trg
Municipio
AGIP - Ul. Lungo Isonzo
TRZIC
MONTESHELL - Drevor-
red S. Marco
AGIP - Ul. Valentinis
IP - Ul. 4. novembra
KRMIN
ESSO - Drev. V. Giulia
FOLJAN
IP - Ul. III Armata
GRADISČE
ESSO - Trg Unità
STARANCAN
ERG - na glavnem trgu

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA
V GORICI
AL MORO, Carducci-
va ul. tel. 530268
DEŽURNA LEKARNA
V TRZICU
AL REDENTORE, Ul.
Rosselli 23, tel. 410340

POGREBI

Danes: 9.30 Francesca
Kren iz splosne bolnišnice
v cerkev S. Jezusovega in
na gl. pokopališče, 11.00
Giorgio Kolmann iz splos-
ne bolnišnice v cerkev sv.
Ignacija in na gl. pokopa-
lišče, 12.30 Angela Di Gio-
vanna iz splosne bolnišnice
v cerkev sv. Ignacija in na
gl. pokopališče, 12.45 Da-
nilo Visintin iz bolnišnice
Janeza od Boga v Zagreb.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ronald Harwood

GARDEROBER

Režija Vinko Möderndorfer

V ponedeljek, 31. januarja, (RED A in RED B) ob 20.30
v obcinskem gledališču v Trzicu (Ul. Popolo 20) pri glav-
nem trgu (P.zza Repubblica).Vozni red avtobusa: 19.30 iz Gorice (Travnik), 19.35 Standrez,
19.37 Sovodnje (Pri Usarju), 19.40 Sovodnje (pri Kulturnem
domu), 19.45 Gabrije, 19.50 Dol (Devetak), 19.55 Poljane, 20.00
Doberdob, 20.05 Jamlje.

Iz Nove Gorice: odhod izpred Kulturnega doma ob 19.00.

Za rezervacijo avtobusa ter ostale informacije se lahko obrnite na
urad Kulturnega doma v Gorici (Ul. Brass 20 - Tel. 33288).DRAMSKI ODSEK
PROSVETNEGA
DRUŠTVA »STANDREZ«

uprizori

Jutri, 30. januarja, ob
16. uri V KATOLISKEM
DOMU V GORICI kome-
dijo v treh delih

ODLIKOVANJE

Georges Feydeau

Režija Emil Abersek

PRVIC V SLOVENŠČINI



SKGZ / PRVA SEJA NOVOIZVOLJENEGA POKRAJINSKEGA SVETA

Pozornost smernicam dela, globalni zaščiti in volitvam

Na političnih volitvah naj bi Slovenci strnjeno podprli Darka Bratino

MARKO MARINCIC

Pokrajinski svet SKGZ za Gorisko se je sestel predsinoci v Doberdobi na prvi seji po decembrskem obnem zboru. Predsednik Karlo Devetak je v izčrpnem poročilu podal smernice delovanja v triletnem obdobju prenov, ki je nedvomno dala novega zagona delovanju zveze. »Povzpeli se bomo morali na tri vrhove«, je nakazal s prispodobno: »posvetiti vso potrebno pozornost mladim, povečati stopnjo ustvarjalnosti v delovanju, trdneje povezati nase ljudi z delom Zveze in članic«. Devetak je nato podrobneje opredelil cilje in naloge na treh navedenih področjih. Skrb za mlade mora zajeti njihove želje in potrebe, večjo pozornost pa bodo posvetili tudi Dijaskemu domu, tabornikom, športnim in kulturnim društvom. Zanimivo je tudi področje ustvarjalnosti (nove filmske, gledališke, revijalne dejavnosti), tretji sklop prizadevanj pa bo usmerjen v tesnejše sodelovanje in vzajemno pomoč s članicami.

Devetak je omenil tudi finančno plat delovanja. Sredstva pošajajo resen problem in močno pogojujejo vsakršno delo, zato bo treba resneje razmišljati o gospodarskih vprašanjih in iskati nove vire finansiranja. Pri vsem pa je potrebna popolna prozornost, je naglasil predsednik, ki naj naredi konec krivičnim namigom in napadom.

Posebno pozornost je

Devetak namenil tudi dvema aktualnima vprašanjem, ki sta nato monopolizirali razpravo: zaščitnemu zakonu in volitvam. Glede prvega je izrekel vse priznanje in zahvalo sen. Darku Bratini za uspešno delo v parlamentu pri predstavitvi skupnega osnutka vseh slovenskih komponent, negativno pa je ocenil vladni zakonski predlog ministra Palladina.

Bliznje politične volitve bodo izjemno važne. Ni dvomov, da bo SKGZ z vsemi močmi podprla ponovno kandidato Darka Bratino, poudaril pa je tudi, da mora Bratina postati kandidat vseh goriskih Slovencev ne glede na strankarsko pripadnost. Tako na političnih kot na občinskih volitvah pa naj bi se Slovenci opredelili kompaktno za progresistične koalicije - za občinske naj bi to bilo transverzalo zavezništvo -, saj so staliska drugih desno-sredinskih grupacij glede sožitja nesprejemljiva, ko že ne naravnost sovražna.

Uvodno poročilo je s pregledom tekočega delovanja in kratkoročnih programov dopolnil organizacijski tajnik Aldo Ruppel. Clani so nato v razpravi, v katero so med drugimi posegli župani oz. upravitelji treh slovenskih občin, razčlenili vprašanje osnutka zaščitnega zakona in poudarili vso pozornost, ki jo bo treba v naslednjih mesecih posvetiti nadvse pomembnim volilnim preizkušnjam.



S predsinočne seje pokrajinskega sveta SKGZ v Doberdobi (foto Studio Reportage)

BERLUSCONIJEVI MOŽJE V GORICI

Kdo navija "Forza Italia"

Predsednik kluba je Massimo Zulli, tajnik Rodolfo Ziberna

Od včeraj je tudi v Gorici uradno konstituiran prvi klub Berlusconijevih privrženec. "Club Forza Italia" ima sedež na Korzu Italia 263. Za skupnino ustanovnih članov ne bi mogli trditi, da predstavljajo ravno nove obraze na politični sceni. Predsednik je podjetnik Massimo Zulli, znan tudi kot "Tuzzijska senca", saj se je za časa zupovanja zadnjega demokristjana na goriski občini pogosto pojavljal ob njem. Tudi tajnik kluba je tudi že prekaljen politik: Rodolfo Ziberna, nekoč vsedrjavni tajnik socialdemokratske mladine, do septembra lani občinski odbornik za kulturo, veljak PSDI v Gorici in podpredsednik Lega Nazionale. Clani začasnega odbora so se Sergio Orzan, Francesco Averna, Fabio Maresi, Edo Apollonio (predsednik združenja Venezia Giulia e Dalmazia),

Maurizio Figar in Maurizio Caniglia.

Sestava skupine je torej nekaka zmes nacionalistične desnice in mladih karieristov. Zaenkrat ne vemo, ali bo klub pritegnil tudi stare nacionaliste (Sergio in Guido Fornasir ter drugi), ki so bili pred tedni med podpisniki ti. Manifesta za Gorico. Ker sta bila njihovo osnovno vodilo antikomunizem in protislovenstvo, se bodo najbrž lepo znasli v "polu svobode, ki hoče vrniti moč in dostojanstvo Italiji", kot se predstavlja klub. V prvem uradnem sporočilu ni sledu o kakem programu (razen sklicevanja na liberizem, zahodnjasko demokracijo in dostojanstvo družine), pač pa je jasno nakazan sovražnik: progresistični kartel, "zastavonoša komunizma, asistencializma in etatizma", ki je "s seboj prinesel zlo po vsem svetu".

NOVICE

Zamenjava komisarja na Občini

V sklopu zamenjav funkcionarjev državne uprave je ministrstvo za notranje zadeve odredilo imenovanje novega viceprefekta v Gorici. To bo dr. Pantaleo Zacheo, ki je doslej služboval na prefekturi v Vareseju. Službo v Gorici bo nastopil že 7. februarja. Hkrati bo Gorico moral zapustiti dr. Lorenzo de Luca di Pietralata, ki so ga premestili v Cuneo. Dr. di Pietralata, ki kot vladni komisar upravlja gorisko občino, bo zaradi premestitve v tako oddaljen kraj moral nujno opustiti to funkcijo. Prefektura je že zacela postopek za imenovanje novega komisarja (potreben je dekret predsednika republike), zelo verjetno pa je, da bo upravljanje občine prevzel prav dr. Zacheo. Ob vsem tem se postavlja vprašanje, ali je bila zamenjava v tem trenutku res potrebna in umestna.

Licia Morsolin tajnica SKP

Licia Morsolin iz Trzica je bila potrjena za pokrajinsko tajnico Stranke komunistične prenov v Gorici. Vodila bo 15-člansko tajništvo, v katerem je tudi Slovenec Viljem Gergolet. Do zapleta je prišlo glede odločitve, da se ne izvoli več predsednik, ker je ta funkcija zgolj formalna. To je povzročilo negodovanje nekaterih članov starejše generacije in med njimi tudi dosedanjega predsednika Stanka Maligoja, ki so zapustili sejo. V goriski SKP prevladuje komponenta, ki izhaja iz izkušenj nove levice in nekdanje Proletarske demokracije in ki je v manjšini glede na staliska nedavnega vsedravnega kongresa SKP.

Gledališče v socialnem centru

Gledališka skupina "2B or not 2B" terapevtske skupnosti "La Tempesta" bo danes v socialnem centru v Ul. Baiamonti 22 ob 15.30 predstavila javnosti gledališko igrbo povzeto po knjigi Tisoc in ena noč z naslovom "C'era una volta" v režiji Alfija Bertonijsa. Gledališko predstavo organizirajo združenje "La Meridiana", rajonski svet Podturn-Sv. Ana in občinska ludoteka. Po predstavi bo zakuska in družabno srečanje.

Dobrodelni gledališki nastop

Nocoj bo ob 21. uri v Katoliškem domu v Gorici nastopila gledališka skupina "Compagnia Teatrale della Rosa" iz Remanzacca z igrbo "Rumori fuori scena". Komedijo o gledaliških igralcih za kulisa mi je napisal Michael Frayn. Namesto vstopnine bodo nabirali prostovoljne prispevke za dobrodelno ustanovo Primabase, ki pomaga tetraplegičnim otrokom.

Ranjena piletna ženska

Okrog 13. ure se je včeraj v Ul. Brig. Pavia v Gorici pripetila prometna nesreča, v kateri je bila ranjena 71-letna Rosa Bertolissio iz Vidma, Ul. Canin 7/1. Bertolissiova se je peljala s hčerko v avtu znamke fiat uno, ko se je vanj zaletel citroen cx goriske registracije. Bertolissiova je v nesreči dobila močan udarec v prsni koš in v celo. Prepeljali so jo v splošno bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeni dve rebri in lažji pretres mozganov. Zdravila se bo dvajset dni.



PRODAJALNA
OBUTVE

Miren (pri mejnem prehodu)
VELIKO SEZONSKO ZNIŽANJE CEN

OBUTVE OD 10% DO 50%

Posebno ugodna prodaja obutve znamk



LUMBERJACK



KRZNARSTVO

pellicceria

Elisa

Ul. Garibaldi 3 - GORICA - Tel. 0481/32363



**POPUSTI
OB KONCU
SEZONE
DO 50%**

ugodni plačilni pogoji

nerz - svizec - lisica - bober

GRADIŠČE / PLEN ZNAŠA 150 MILIJONOV, TODA...

Prenosni telefon izdal pozabljivega roparja

Pustil ga je v zlatarni - Karabinjerji vedo kdo je

Roparji, ki so predsinoci izpraznili zlatarno Gerometta v Gradišču so gotovo bili odločni in dobro opremljeni, nika kor pa ne dovolj profesionalni. Eden od njih je namrec v zlatarni pozabil prenosni telefon, tako da so karabinjerji na osnovi registrske številke osnovo registrske številke že včeraj lahko ugotovili njegovo istovetnost. Doma ga niso našli, vendar so sedaj prepričani, da bodo kmalu stopili na prste četverici. Potrdili so, da je slo za stiri roparje. Domneva, da jih je v BMWju, na katerega so roparji nastavili ukradenno evidenčno tablico, čakal peti clovek, se je izkazala za malo verjetno. Skoraj gotovo je za volan sedel elegantno obleceni ropar, ki je zla-



tarno zapustil tik pred tremi maskiranimi in oboroženimi pajdasi.

Vrednost plena naj bi po oceni lastnika Renza Geromette (na sliki - foto

SR) znašal 150 milijonov lir. Gerometta, ki je v preteklosti že doživel vplom v zlatarno, je bil zavarovan, vendar ne za celotno vrednost plena.

ŠOLSTVO / KER NI OGREVANJA

Dijaki šole Trinko brez telovadnice

Občina jim bo zagotovila prevoz v telovadnico šolskega središča

V slovenski nizji srednji soli Ivan Trinko v Gorici imajo že nekaj dni precej težav zaradi okvare na napravah za ogrevanje telovadnice pri zavodu Lenassi, ki onemogoča pouk telesne vzgoje. Potem ko nas je predsednik zavodnega sveta obvestil o nastalih težavah, smo se pri ravnateljici Rozaliji Simcic Lojk pozanimali, kako je z zadevo.

V telovadnici je prišlo do velike okvare na sistemu ogrevanja, saj je hkrati počilo več cevi. Ker je ves sistem za ogrevanje zelo star, so se pri občinski upravi odločili za prenovno celotne mreže ogrevanja. To pa seveda zahteva čas in tako je 137 slovenskih dijakov iz osmih razre-

dov srednje šole Trinko ostalo brez telovadnice, saj se v mrzlem prostoru ni dalo telovaditi. Ravnateljica Lojkova pravi, da so sedaj (po dveh tednih) odpravili problem tako, da je goriska občina poskrbela za vsakodnevni prevoz srednješolcev v telovadnico v slovenskem solskem centru v Ul. Puccini. Ta telovadnica pa ni tako dobro opremljena pa tudi zunanjsa igrišča, ki so ga imeli na voljo v zavodu Lenassi, v solskem centru ni. Sedanja rešitev bo obveljala za vso zimsko sezono. Cetudi bo občina pohitela pri obnovi ogrevanja v telovadnici Lenassi, je vsekakor izključeno, da bi to bilo pred koncem solskega leta.



GLEDALIŠČE / GOGOLJEV REVIZOR V ROSSETTIJU

Satiričen naboj je še zaznaven

Dobra postavitev Franca Branciarolija

BOJANA VATOVEČ



Komedijo Revizor je Nikolaj Vasilev Gogolj baje začel pisati iz gole volje po smehu - in res je ustvaril neprekosljivo mojstrovino komičnosti - vendar mu delo že za njegovega življenja zraslo čez glavo, dobilo je izreden kritičen naboj do tedanje družbe, ki se ga avtor, prepričan konservativec, v bistvu ni zavedal. Car sam je posegel pri cenzuri, da je delo leta 1836 prišlo na oder. Na premieri se je car od srca smejal, ostali gledalci pa so bili zaprepasčeni, skušali so se smejati, a od dejanja do dejanja se jih je ob nadvse satirični sliki tedanje ruske družbe polasčala zmedenost. Skratka, ob predstavi se je razvil pravi skandal, kar je Gogolja hudo prizadelo. Revizorju je v svojih Zbranih spisih dodal tudi opombo: »Nikar očitati ogledalu, če imaš grd obraz«.

Kakorkoli že, zgodba o Hlestakovu, lahkoživem mladenicu iz Petrograda, ki se brez prebite pare znajde, v hotel-ski sobi provincialnega ruskega mesteca, a ga tamkajšnji oblastniki z mastnim poglavarjem na celu imajo za carskega revizorja in incognito, zato ga kar zasujejo z denarjem, da ne bi prijavil njihove skorumpiranosti, je bila in je še vedno zelo priljubljena in, zal, tudi aktualna, zlasti dandanes v Italiji.

V letošnji sezoni je Gogoljevega Revizorja pripravila skupina Teatro degli incamminati v režiji Franca Branciarolija v sodelovanju z Mariom Scaccalugo. Za to priložnost sta komedijo na novo prevedla slavistka Cristina Moroni in Luca Doninelli, ki sta uporabila tudi nekaj sodobnih italijanskih

izrazov, kot je, denimo »bustarella«.

Branciarolijevo uprizoritev bi lahko označili kot tipično tradicionalno, vendar do konca dodelano in izpiljeno, s strogo natančnim ritmom brez mrtvih točk. Gre za izrazito zborovsko igro, v kateri ima vsak od sedemnajstih nastopajočih priložnost, da ustvari zanimiv, svojstven in duhovit lik, vse skupaj pa je zlito v ubrano celoto.

V svetli sprejemnici za boljše priložnosti, ki si jo je zamislil scenograf in kostumograf Aldo Buti, se zbira vrsta značilnih tipov: strahopetni solski skrbnik Giorgia Giorgija, nevoscljivi in lakomni načelnik bolnišnice Roberta Alinghierija, nezanesljivi sodnik Franca Oliviera, groteskni postni načelnik, ki prebira odposlana pisma, Claudia Marconija, posestnika Dobcinski in Bobcinski, ki se vedno pojavljata v paru, s Claudiom Soldajem in Lorenzom Fontano, koketna poglavarjeva žena Tatiana Winteler in njena gosasta hči, ki jo igra Anna Stante.

Nad vsemi seveda prevladuje Franco Branciaroli v središčni vlogi prebrisanega, oblastnega in samovsečnega mestnega poglavarja, ki se na koncu zmeden in ponizan čudi, da ga je prelisicil tak drobnji pridanic. Stopničko nize mu stoji Valerio Binasco kot lahkomišelni, neodgovorni, simpatično nesramni lažni revizor Hlestakov, v vlogi, ki jo je pred leti v Scaparrovu postavitvi igral prav Branciaroli.

Predstava, ki sodi v okvir abonmaj-ske ponudbe Stalnega gledališča FJK, bo na sporedu v tržaškem gledališču Rossetti do 6. februarja.

Na sliki Valerio Binasco in Franco

GLASBA / UVELJAVLJANJE MLADIH POUSTVARJALCEV

Šola Glasbene matice kovačnica talentov

Prof. Ravel Kodrič o svojem diplomantu Aljoši Starcu
Mladi pianist je decembra nastopil v okviru sezone GM

Prof. Ravel Kodrič je diplomiral l. 1973 kot prvi absolvent klavirja sole Glasbene matice - v razredu pok. prof. Erminija Ambroseta. Od l. 1975 se udeležuje kot redni klavirski pedagog na tej soli. Odlična diploma njegovega dijaka Aljoše Starca lansko jesen je primerna priložnost, da izmenjamo nekaj misli o mladem, uspešnem pianistu in o Kodričevem delovanju glasbenega strokovnjaka in klavirskega pedagoga, ki je v tem svojstvu v našem zamejstvu marsikomu morda manj znano kakor njegovo politično udejstvovanje. Priložnost za najin razgovor pa je tudi Starčev nastop koncem decembra kot solist v Mozartovem koncertu d-mol ob spremljavi orkestra Akademije za glasbo iz Ljubljane, ki ga je vodila Nada Matošević, katera je ob tem nastopu opravljala del izpita iz dirigentske sole prof. Antona Nanuta. Tako ansambel kakor solist sta izvrstno predstavila Mozartovo umetnino.

Morda bi mi povedal, kako sta z Aljošo pripravila to znamenito delo salzburskega mojstra.

Priložnost se je ponudila nenadjeano. Zaradi znane stiske si GM ni mogla privoščiti načrtovane sezone s profesionalnim orkestrom. Solidarnostno se je tedaj, poleg drugih, odzvala tudi Akademija za glasbo iz Ljubljane s svojim orkestrom. Na sporedu je imela tudi Mozartov d-mol koncert, saj ga je orkester že izvajal z lastnim solistom. Aljoša se ga je - neobdilen - brz po diplomi lotil in se ga z lah-koto naučil na pamet. Pilila sva ga kakih deset dni, nato smo v Ljubljani dan pred generalno in koncertom v Trstu imeli vajo v sicer zasilni dvorani z neuglasenim pianinom, da je le slo. Zadovoljen sem, da je Aljoša pokazal, da zna tudi v časovni stiski ustreči izzivu na profesionalen način. Zasluga za to pa gre kajpak tudi izjemno obzirni in omikani dirigenti in njenemu izkušenemu mentorju.

Kdaj je pričel Aljoša - roj. l. 1971 na Kontovelu - s študijem klavirja in s kom?

Začel je pri GM, po sledih starejšega brata Aleksandra, ki pa se je kmalu odločil za likovno pot in

je danes upoštevan scenski mojster v tržaškem opernem gledališču.

Eno leto je Aljoša studiral pri kolegici, skedenjski rojakinji Loreni Sancin, danes priznani pedagoginji v Torinu. Od nje sem Aljošo »podedoval« in pripeljal do diplome.

Si kmalu zaznal Aljoševo izredno glasbeno nadarjenost, njegovo zavzetost za studij klavirja?

Prej drugo. Nadarjenost je prišla do izraza nekoliko pozneje, ob sistematičnem in vztrajnem delu. Ker sva bila dolgo let sovaščana, sva vrsto let imela pouk kar doma pri njem in sicer navsezgodaj zjutraj, se preden se je odpravil v solo. Tisto je, kot kaže, močno zaleгло.

Ali si pri njem skušal razvijati zavest glasbene osveščenosti, zavest o svoji sposobnosti in kako naj jo udejanja? Pri tem naj se dotaknem problematike mostroozne količine pop muzike, običajno pristnega sunda.

Nikoli nisem Aljoše v zanrih skušal omejevati. Narobe: celo spodbujal sem ga. Vsa njegova družina je bila tedaj vprežena v delo proeske godbe na pihala, kjer se je Aljoša med drugim lotil klarineta.

Pri pouku pa sva od samega začetka pritegnila v repertoar moderne in sodobnike: od Bartoka in Prokofjeva, pa do Berga, Dallapiccola ali Merkušja. Skratka: vzgajal sem ga k spoštovanju enakopravnosti glasbenih razdobij, slojev in zanrov.

Ni mi v pohujšanje, da ga danes poslušam na celu proeske godbe na pihala ali kot klarinetista, saksofonista in klavirista v sestavu narodnozabavnega ansambla.

Ali pustiš svojim dijakom dokaj svobode pri interpretaciji glasbenega dela? Kakšen je bil tvoj postopek pri delu z Aljošo, pri čemer mislim zlasti na interpretacijo stila.

Zelo redki so primeri, da se pri interpretaciji otrok zavestno odloči za kak svojski prijem. Najpogostejše gre za površnost in za kar paradigmaticna stranpota. Tudi pri Aljoši je bilo tako, zlasti se zavoljo

njegovega trdovratnega odpora do črkopisa, kaj sele do preučevanja glasbeno-zgodovinskega konteksta posameznih skladb.

Cisto drugače kot pri zadostanju, ki sem ga imel, na primer s svojim bivsim dijakom Markom Ozbicem, danes dirigentom in vsestranskim glasbenikom na Dunaju: marsikatero uro sva z njim nadvse koristno »zapravila« v dolgih diskusijah.

Aljoša je izreden glasbeni talent, pri čemer pa ne more iz svoje kože, saj je po mojem mnenju njegova glasbena naravnost usmerjena predvsem v klavirsko igro ne pa npr. v studij muzikološke smeri. Zato menim, da bi bilo potrebno, da bi se čimprej razgledal po svetu v smeri čiste pianistike.

Res je. V njegovih letih se mora pac glasbenik opreti na tisto, kar ga odlikuje: pri Aljoši so to v prvi vrsti nagnjenje k neposrednemu nastopanju pred publiko, zagnanost in tekmovalnost, nekakšen prvinski smisel za trenutek in priložnost. To interpretacijsko priselnost bi lahko s pridom izbrusil pri kakem vrhunskem mojstru - interpretu. Toda studij v tujini je danes drag »spas«. Naj za občutljiva usesa prisepnem, da je tu prilika, da se ustrezne slovenske institucije in denarni zavodi izkazejo...

Uspeh, ki ga je slovenski dijak sole Glasbene matice dosegel pri diplomu na italijanskem konservatoriju v Trstu je bil izreden. Zagotovo mu ni bilo nicesar podarjeno, a ta podvig mladega pianista je šel mimo naše javnosti preveč tiho. Brezhibna koncertna predstavitev zahtevnih klavirskih del J.S. Bacha-Liszta, Schumanna, Brahmsa, Debussy-ja in Dallapiccole bi v našem zamejskem kulturnem dogajanju zaslužila večjo odmevnost.

Z odmevnostjo kulturnih dogodkov je vedno kriz. Morda ni daleč čas, ko bodo tudi pianisti morali nastopati v majckah in copatah z reklamo te ali one tvrdke. Brez marketinskih spretnosti - kaže - ne gre...

Vprašanja zastavil
Gojmir Demšar



Aljoša Starc med decembrskim nastopom v tržaškem Kulturnem domu v okviru koncertne sezone GM (Foto Ferrari)

Začel se je niz seminarjev o zgodovini gledališča

Včeraj popoldne se je na Umetnostnem zavodu Sello v Vidmu začel prvi v nizu seminarjev, ki jih je Stalno gledališče FJK namenilo zgodovini gledališča. Pobudo so solnikom, studentom in novinarjem predstavili v četrtek popoldne v gledališču Rossetti. Seminar, ki ga sestavljajo trije vsebinski sklopi - antično in srednjeveško gledališče, teater v obdobju od 15. do 18. stoletja in gledališče od baroka do prve polovice tega stoletja - ob krajšem zgodovinskem prikazu vsebuje tudi prave gledališke prizore, s katerimi bodo studentom skušali na najbolj jasn način predstaviti značilnosti gledališkega ustvarjanja v posameznih dobah. Seminar je prvenstveno namenjen dijakom višjih srednjih sol celotne dezele, po začetku v Vidmu se bo selil po manjših krajih Furlanije, ustavil se bo v Pordenonu, nakar bo prišel v Trst.

EVROPA / ŠIRI SE NEONACIZEM IN NESTRPNOST DO TUJCEV

Dokument iz Auschwitza ne sme ostati le mrtva črka na papirju

V Latviji kot šolski zgodovinski pripomoček uvedli priročnik nekega nacista, v Nemčiji so neonacisti že osvojili teme, ki so drage naravovarstvenikom



Predsednik izraelskega parlamenta Ševah Wliss za bodečo žico v Auschwitzu (AP)

BERLIN - Medtem ko se v Evropi se niso poleg svecane besede dokumenta, s katerim so se predsedniki evropskih parlamentov z izjemo francoskega v Auschwitzu zavzeli za odločen boj »proti rasizmu, antisemitizmu, proti ekstremističnemu nasilju nad priseljenci, begunci in manjšinami«, pa je lahko vsem jasno, da bo tudi ta dokument le mrtva črka na papirju, če ne bodo slovesnim izjavam sledila tudi konkretna dejanja. Vesti iz Evrope niso spodbude. Od Kavkaza preko Pridnestrja do Balkana smo priča krvavim nacionalističnim spopadom, ki jim ni videti konca. Neonacisti in neofasisti ponovno dvigujejo glave sirom Evro-

pe, marsikje ob tihi podpori oblasti, kot se je to zgodilo v Latviji, kjer so v solah uvedli kot zgodovinsko knjigo neki priročnik latvijskega nacista Adolfa Schildeja, ki je bil vnet zagovornik likvidacije vseh Židov.

Oci Evrope pa so se vedno uprte predvsem v Nemčijo, kjer so leta in leta oblasti obravnavale neonaciste kot »nenevarne folklorne nostalgike«. Po požigih domov za tuje priseljence, po prvih umorih in nasilju nad tujci, pa je morala tudi oblast spremeniti svoje zdrzanje. Da bi bila mera polna, so nemški neonacisti začeli novaciti svoje simpatizerje tudi med ljubitelji narave, saj se že predstavljajo kot odločni zagovorniki ekoloških tem. V Nemčiji temu pojavu že odkrito pravijo »avokado sindrom«, ker ima ta tropski sadež zeleno lupino, sredico pa rjave barve, enake barve kot srajce SA in SS oddelkov Tretjega rajha. Eko-nacisti obenem že razvijajo skrajno nevarno tezo, da tuji onesnažujejo, tako da so njihove mestne četrti »smrt za naravo in domovino.« Nemski Zeleni upajo, da si te teze ne bodo utrle poti med njihovimi privrženci v tem za Nemčijo kocljivem volilnem letu.

Da je neonacistična prisotnost postala del nemške stvarnosti, pa dokazujejo tudi vesti, da je ta pojav že dobil patološke razsežnosti, saj je vse več labilnih oseb in mladoletnikov, ki si zadajo lažje rane, krivdo pa zvalijo na neonaciste.



Predsednica Bundestaga Susmuthova (Telefoto AP)

NOVICE

Na Krimu lačna medvedka požrla svoje mladiče

KIJEV - Težka gospodarska kriza, ki je prizadela vso Ukrajino, ni prizanesla niti Krimu, kjer je v zivalskem vrtu sestradena medvedka pojedla svoje tri mladiče. Dogodek se je pripetil v Simferopolu in je ganil javno mnenje, ki v njem vidi zgovoren dokaz, da je postalo gospodarsko stanje nevzdržno. V začetku tedna je medvedka Ludmila (Luda za simferopolske otroke) skotila tri mladiče, v četrtek jutraj pa je bila v kletki sama ob ostankih svojih treh mladičev. Medvedki niso že nekaj tednov dali niti komadica mesa, ki je postalo predragoceno, ker si delavec s svojo mesečno plačo lahko privošč le slaba dva kilograma mesa.

Silovito neurje v Nemčiji: 5 mrtvih in ogromna škoda



BERLIN - Prejsno noč in včerajšnje dopoldanske ure je ob prehodu hladne fronte jugozahodno Nemčijo zajelo silovito neurje z dežjem, sneznimi meteži in orkanskim vetrom, ki je terjalo 5 človeških življenj. Zrtve je povzročil predvsem veter, ki je dosegel hitrost 120 kilometrov na uro. Dva avtomobilista sta izgubila življenje v Baden-Württenberskem, ker sta se zaletela v izravana drevesa. Na podoben način je umrl neki motorist v Severnem Porenju - Westfaliji. Ostale zrtve so podseboj pokopala drevesa, ki jih je ruval orkanski veter. Gmotna škoda je ogromna, ker je veter poleg dreves ruval telefonske in električne drogeve, rusil svetlobne napise in odkrival strehe. Na sliki (telefoto AP): veter ni prizanesel niti Münchnu.

V Rio de Janeiru več mrtvih kot v Vietnamu

SÃO PAULO - V Rio de Janeiru naj bi bilo zaradi nasilja več mrtvih kot v bosansko-hercegovskem spopadu ali pa v sedemletni vietnamski vojni. V sedmih letih (1985-1991) je po brazilskih statističnih podatkih v Rio de Janeiru življenje izgubilo v umorih 70.061 oseb, kar je manj kot v vietnamskih vojni padlih ameriških vojakov (56 tisoč mrtvih). Trditve, da je ta številka mrtvih večja od padlih in ubitih v bosansko-hercegovskem spopadu, pa za sedaj še ni mogoče preveriti.

LIZBONA / 20. OBLETNICA UMIKA IZ AFRIŠKIH KOLONIJ

Kolonialna preteklost pesti Portugalsko

Nekdanji portugalski vojaki v Afriki še sedaj trpijo zaradi vojnega stresa

LIZBONA - Pred dvajsetimi leti je padel fasistični režim v Portugalu, obnovili so demokracijo in napravili konec afriškim kolonialnim vojnem. V pričakovanju 25. aprila, ko bodo proslavljali 20. obletnico teh dogodkov, so že obnovili polemike o obdobju od leta 1961 do leta 1974 ter o usodi bivših borcev.

Portugalska je posvetila mnogo romanov, novel in poezij tej nacionalni tragediji, ki jo primerjajo z Vietnamom zaradi nasprotovanja doma in zaradi psiholoških težav povratnikov. Pred nedavnim so med televizijsko debato svoja mnenja primerjali bivši afriški borci. Nekateri od njih so imeli pomembno vlogo tudi med osvoboditvijo 25. aprila 1974, na primer

Vasco Lourenco in Pedro Pezarat Correia, člana revolucionarnega sveta. Izjavila sta, da se čutita »pocascena«, ker sta opravila svojo dolžnost kot vojaka, se bolj pa, ker sta sodelovala pri osvoboditvi. Nekateri drugi vojaki so se zavzeli za »civilizacijsko odpravo« krcanstva. Najbolj zmerni od teh so kritizirali »prenagljeno portugalsko dekolonizacijo«, ki je po njihovem mnenju vzrok današnjega genocida v Angoli.

Po uradnih podatkih se je vojna v Angoli, Mozambiku in Gvineji v razdobju 13 let udeležilo 800 tisoč portugalskih vojakov, umrlo pa jih je 8.290. Točneje jih je umrlo 3.258 v Angoli, 2.962 v Mozambiku in 2.070 v Gvineji-Bissau. V spopadih jih je umrlo 4.027, ostali pa so

umrli v raznih nesrečah, zaradi bolezni in drugega. Po ocenah je bilo ranjenih okrog 30 tisoč vojakov, 13 tisoč pa jih je ostalo invalidov. Po nepotrjenih podatkih jih vsaj 140 tisoč trpi za posledicami »vojnega stresa«, toda po poročilih tiska, je birokratska pot za pokojnino zaradi psihicnih motenj dolga, zapletena in pogosto brezuspešna. Neki vojni povratnik je izjavil, da ne more gledati filme ali prizore o vojni po televiziji. Neki drugi pa je dejal, da tovrstne filme obožuje, ker se z njimi počuti manj osamljenega.

V preteklih dneh so v Lizboni postavili spomenik kolonialnim borcem. Padlim za domovino je izkazal čast tudi predsednik Soares.

JERUZALEM

Zid objokovanja relejna postaja v smeri nebes

Židje z vsega sveta pošiljajo po faksu svoje želje in sporočila za zid objokovanja

JERUZALEM - »Jeruzalemski zid objokovanja je postal psihater«, je izjavil rabin Yehuda Ghetz. Pred enim letom je namreč postalo mogoče po faksu poslati v Jeruzalem svoje želje in sporočila Bogu. Listice s faksi z vsega sveta nato vtaknejo v razpoke tišocletnega zidu.

Zaradi ogromnega stevila faksov, ki jih pošiljajo celo s Kitajske in Japonske, je izraelska družba za komunikacije v preteklih mesecih morala odpreti se eno linijo za faks, tako da lahko sedaj pošljete zaupna sporočila na posebno stevalko. Sporočila, ki niso zaupna, analizirajo strokovnjaki, sele nato pa jih spravijo v razpoke v zidu. Iz analiz izhaja, da so sporočila v glavnem prošnje na pomoč težkih

bolnikov ali ljudi, ki se nahajajo v hudih denarnih težavah. Iz sporočil, ki jih bodo v bodoče objavili v knjigi, izhaja, da si mnogi »dopisujejo« z nebesi. Nekatere tolazi že sama misel, da lahko pošljejo faks v Jeruzalem.

Dvakrat letno zberejo listice s sporočili v velike vreče, ki jih nato po zidovskem običaju zakopljejo v neko jamo. V razpokah najdejo vsakovrstne listice in papirčke ter celo bankovce, ki so jih tja stlacili obiskovalci, ki jih je vsako leto okrog 3 milijone. Rabin Ghetz je ogorčen zaradi velikega stevila pisem z vsega sveta, saj trdi, da se nekaterim ljudem zdi lažje poslati faks kot da bi molili, vendar se mora z dejstvom pač sprijazniti.

VELIKA BRITANIJA / PO ČASOPISNIH VESTEH

Hladnokrvnost princa Charlesa je priučena

Pripadniki elitnih SAS oddelkov so ga naučili, kako se mora obnašati v primeru atentatov in ugrabitev



Princ Charles med domorodskimi plesalkami (AP)

LONDON - Hladnokrvnost, ki jo je prestolonaslednik Charles pokazal, ko je vanj v sredo neki azijski student v Sydneyju sprožil slepa naboja, ni odraz angleske flegmatičnosti, temveč rezultat skrbnega vojaškega urjenja. Kot je zapisal včerajšnji »The Daily Express«, se je Charles in se nekateri člani kraljeve družine uril z britanskimi elitnimi protiterorističnimi oddelki SAS, ki so ga naučili, kako se mora obnašati v primeru atentatov in poskusov ugrabitve. Ko je kamboski student vanj streljal, ni prestolonaslednik izgubil živcev. Hladnokrvno si je popravil mansetne gumbe na srajci in odmaknjeno gledal, kako so policisti »atentatorja« zbili na tla.

NOVICE

Srečanje evropskih Zelenih
v znamenju odpora proti EU

DUNAJ - V avstrijski prestolnici se je začel kongres zelenih strank in gibanj iz 22 evropskih držav. Govornik avstrijskih Zelenih in predsednik kongresa Franz Floss je poudaril, da bo srečanje potekalo predvsem v znamenju odpora proti Evropski uniji. Odgovor evropskih Zelenih na EU naj bi bil načrt o »novi (alternativni) evropski arhitekturi«. Nadaljnja pomembna tema dunajskega sestanka je vprašanje vzpostavitve skupne platforme za volilni boj za Evropski parlament, (kontroverzno) razpravo pa je pričakovati o temi »vojna v bivši Jugoslaviji«.

Umrli Rosa Jochmann

DUNAJ - Nekdanja predsednica socialističnih borcev za svobodo in dolgoletna poslanka avstrijskega državnega zbora Rosa Jochmann je v 93. letu starosti umrla. Ime Jochmann je neločljivo povezano z zgodovino avstrijskega delavskega gibanja, z avstrijsko socialistično oz. socialdemokratsko stranko (SPÖ) ter z graditvijo sobodne, antifasistične in demokratske Avstrije. Predsednica socialdemokratskih žena, ministrica Johanna Dohnal, je ob smrti »velike stare dame avstrijske socialdemokracije« dejala, da je bila simbol za vse tiste, »ki so ostali zvesti neki ideji, tudi v trenutkih, ko jim je grozila smrt«.

Hudo neurje nad
zahodno in severno Avstrijo

DUNAJ - Velike predele Avstrije - od Predarlške do Dunaja - je v noči na petek prizadelo hudo neurje z nevihtami ter viharjem s hitrostjo do 140 kilometrov na uro. Cestne uprave so imele ogromno dela, saj je vihar izruval drevesa, ki so blokirali ceste. V Gornji Avstriji je bila Zahodna avtocesta nekaj ur neprevozna, na Dunaju pa je neurje povzročilo veliko gmotno škodo in kaos v prometu.

»Sosed v stiski«: Avstrijci
darovali 750 milijonov šilingov

DUNAJ/ZAGREB - Avstrijci so vojnim žrtvam v bivši Jugoslaviji, predvsem v Bosni in Hercegovini pomagali kot nobena druga država na svetu. Kot je glavni koordinator akcije »Sosed v stiski«, generalni sekretar Avstrijske radio-televizije (ORF) povedal, so od začetka akcije leta 1992 do danes darovali 750 milijonov šilingov oz. 2500 tovornjakov z živili in drugo nujno potrebno pomoč za civilno prebivalstvo. »Sosed v stiski« je skupna humanitarna akcija ORF, avstrijskega Karitasa in avstrijskega Rdečega križa. Za akcijo »Pobuda za mir«, ki je bila ustanovljena lanske leto, so Avstrijke in Avstrijci doslej darovali nad 60 milijonov šilingov.

Več denarja za vojake

DUNAJ - Parlamentarni odbor za obrambo države je sklenil zvišanje mesečno odškodnino za vojake od doslej 2161 na 2914 šilingov. Poleg tega se bodo vojaki od 1. junija dalje lahko brezplačno vozili z vsemi javnimi prevoznimi sredstvi. Nova ureitev je posledica kompromisa koalicije glede civilnega služenja vojaškega roka v Avstriji. Le-ta znaša za leto 1994 11 mesecev. Hkrati se bo civilnim uslužbenecem zmanjšal mesečni dohodek za skoraj polovico na nivo vojakov.

AVSTRIJA/JEDRSKA ENERGIJA

Oster protest proti
odobritvi kredita za
dogradnjo Temelina

Intervencije tudi proti JE Mohovce

DUNAJ /WASHINGTON - Avstrija je vzne-
mirjena; - vsi poskusi, z
diplomatskimi intervencijami
v ZDA preprečiti izgradnjo
češke obmejne jedrske elektrarne
v Temelinu, so očitno bili ne-
uspešni. Ameriška Banka za
pospeševanje izvoza je namreč
sklenila, da prevzame garancijo
oz. jamstvo za posojilo v višini
skoraj 4 milijard šilingov, kar
pomeni, da bo ameriški koncern
za jedrsko tehnologijo Westinghouse
lahko dokončal gradnjo
nuklearke.

Zadnja odločitev o posojilu
in s tem o uresničitvi projekta
dogradnje nuklearke mora sicer
se sprejeti ameriški senat, po
vseh informacijah pa je malo-
verjetno, da bo le-ta bančno
garancijo od-

klonil. To meni tudi avstrijski
kancler Vranitzky, ki je v prvi
reakciji menil, da ne vidi »velikih
možnosti«, saj gre konec koncev
za veliko investicijo ameriškega
koncerna. Kljub temu bo Avstrija
skusala vse, da bi preprečila
dogradnjo elektrarne, ki je samo
140 kilometrov oddaljena od
avstrijskega glavnega mesta.

Kot znano, se Avstrija ne bori
le proti dogradnji JE Temelin, ampak
tudi proti izgradnji nuklearke
Mohovce na Slovenskem. Glede
jedske elektrarne Mohovce je
avstrijska vlada intervenirala pri
Evropski banki za obnovo in
razvoj, da le-ta ne bi dala
Slovaski na razpolago potrebna
finančna sredstva za gradnjo
nuklearke.

Ivan Lukan

CELOVEC - Celovška založba Wieser je te dni ponovno opozorila široko javnost na vojno Bosni in Hercegovini in s tem v zvezi predstavila svoje pobude za ohranjanje bosanske kulture in književnosti. Na tiskovni konferenci, na kateri je sodeloval sam avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky, je Lojze Wieser, vodja založbe, ki si je v zadnjih letih ustvarila velik ugled tako v avstrijski kot tudi v mednarodni javnosti, predstavil širok krog sodelavcev ter oseb, ki podpirajo daljnosežne pobude založbe.

Poleg zveznega kanclerja Vranitzkega so na predstavitvi projektov »Bosanska biblioteka« in »Hotel Evropa« se sodelovali Boris A. Novak, predsednik komiteja za Sarajevo mednarodnega PEN-kluba, Borivoje Pistalo, direktor Bosanske narodne knjižnice, Edgar Kreitz, zastopnik evropskih založnikov in Đevad Karahasan, bosanski pisatelj.

Projekt »Bosanska biblioteka«

Kot je »Republika« ze poročala, gre za evropsko iniciativo, ki so jo sprožili na 1. mednarodnem srečanju založnikov lani blizu Celovca. Devet evropskih založb je takrat ustanovilo delovno skupnost, ki skuša ne samo ohraniti bosansko kulturo, temveč spodbujati bosanske begunce in podpirati bosanske literate za namenom, da prebivalci Bosne in Hercegovine - kljub vojni, kljub razdejanju in uničevanju - ohranijo svojo identiteto.

Medtem je število sodelujočih založb naraslo na 20, priključili so se mednarodni PEN-klub, iz Avstrije Zveza sociademokratskih žena, ministrstvu za pouk, za znanost in za zunanje zadeve, mesto Celovec in druge ustanove; s strani Slovenije projekt bosanske knjižnice med drugim podpirata ministrstvo za kulturo in slovenski PEN-klub.

Sedež »Delovne skupnosti Bosanska biblioteka« je v Celovcu, organizacijo pa je prevzel vodja Frankfurtskega knjižnega sejma Edgar Kreitz. Njen naslov: Viktringer Ring 13, A-9020 Klagenfurt/Celovec.

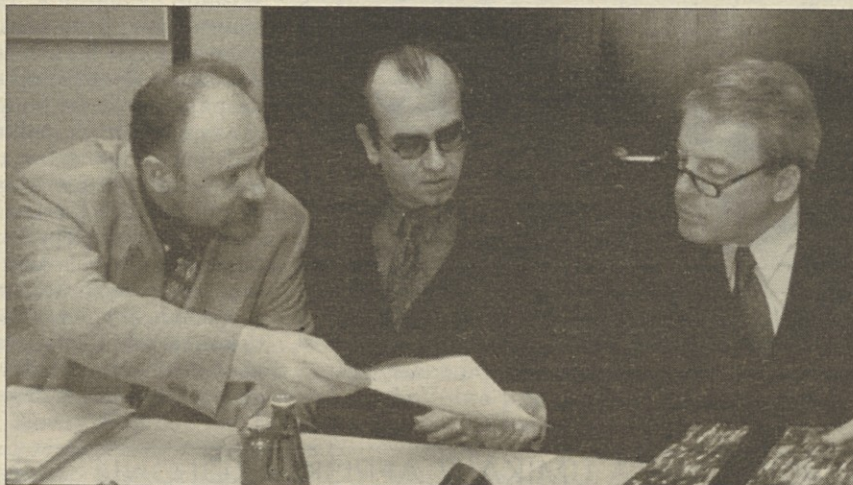
Delovna skupnost je letos že bila dejavna in na Koroskem organizirala tri literarna branja v begunskih taboriščih, do Velike noči pa naj bi izšle prve štiri publikacije - knjige bosanskih avtorjev za bosanske begunce - in sicer:

Ivan Lovrenovic - Labirint in pamčenje (La-

ZALOŽBA WIESER

Tiskana beseda
kot odgovor na
politiko uničevanja
kulture in
poniževanja človeka

ALOIS ANGERER



Založnik Lojze Wieser, kancler Franz Vranitzky, pisatelj Đevad Karahasan (z leve).

birint in spomin), esej; Đevad Karahasan - Iztočni Divan (Vzhodni Divan), roman,

Izak Samokovlja - Od proljeća do proljeća (Od pomladi do pomladi) mladinska knjiga; Ahmed Hromadžić - Zar ptica (Ptici let), otroška knjiga.

Knjige bodo beguncem iz BiH delili brezplačno, zato delovna skupnost prodaja »zidake« v vrednosti skoraj 15.000 šilingov (DEM 2.150,-).

Edicija

»Hotel Evropa«

»Hotel Evropa« v Sarajevu je bilo stičišče evropskih kultur. Zato se je zbrala skupina založb - predvsem manjših narodov -, da bi omogočila plodno izmenjavo kulturnih dobrin. Istočasno namestila izdati štiri knjige bosanskih avtorjev v dvajsetih jezikih, v skupaj 40.000 izvodov. »To je odgovor založnikov na seziganje knjig v Sarajevu in v ostalih mestih Bosne in Hercegovine, glas vpijajočih v času zatiranja miroljubnega bosanskega naroda«, je bilo poudarjeno na tiskovni konferenci v Celovcu.

Hkrati je nastal most sodelovanja med Prago, Dunajem, Celovcem in Ljubljano, najvišji politični predstavniki Češke, Avstrije in Slovenije odločno podpirajo to akcijo. Slovenski predsednik Kučan je tiskovni konferenci posredoval osebno pismo v katerem med drugim piše: »Človek vendarle ne živi samo od kruha. Potrebuje tudi zlahtno besedo in poglobljeno misel o sebi, o stvarih in o svetu, razmislek o svojem in o skupnem ravnanju. To ga šele naredi človeka, tako sele po-

stane njegovo bivanje osmišljeno. Pobuda za obnovo sarajevske knjižnice in za vsestransko pomoč bosanski kulturi, s katero nas je seznanila založba Wieser, nosi s seboj plemenito in humano sporočilo. Pojavlja se kot nasprotje politike uničevanja in poniževanja človeka. Poskusa ozivljati ekstremno nacionalne čistosti. Ta pobuda daje ljudem iz Bosne in Hercegovine, ki so pregnani in razseljeni po svetu, zagotovilo, da bosanska kultura živi, da se bo obdržala, in da bo preživela v novi, razumnejši čas. Zato to pobudo od srca podpiram in verjamem, da ji bodo sledili tudi mnogi Slovenci in ljudje iz našega srednjeevropskega kulturnega prostora«.

Izdajateljske založbe za edicijo »Hotel Evropa« so Martin M. Simić iz Bratislave, Nenad Popović iz Zagreba in Karl-Markus Gauss iz Salzburga. Koordinator in poslovođa je tudi Edgar Kreitz.

Predstavitev prve knjige je načrtovana na letošnjem Frankfurtskem knjižnem sejmu 1994, za leti 1995 in 1996 pa so v načrtu po štiri publikacije.

Obnova sarajevske Nacionalne knjižnice

Nacionalna in univerzitetna knjižnica Bosne in Hercegovine v Sarajevu je bila tarča srbskih raket od aprila do avgusta 1992, dokler ni popolnoma zgorela, podobno kot Orientalni institut in velik del Bascarsije. Nenadomestljive zbirke so uničene, literarna in znanstvena dediščina bosanskih avtorjev v deloma dragocenih izdajah, v glagolici, bosanski cirilici, gotici itd, dela iz turške in avstrijske vladavine in nesteto dragocenih edicij je izginilo v ognju.

Za obnovo knjižnice so v Sloveniji ustanovili podporno ustanovo, Sklad za obnovo nacionalne in univerzitetne knjižnice, ki jo je avstrijskim novinarjem predstavil direktor Bosanske knjižnice, Borivoje Pistalo. Finančna sredstva zbira Ljubljana-

ska banka (SKB), knjige spravlja Univerzitetna knjižnica Maribor, sedež Sklada je pri Institutu za informatiko (IZUM) v Mariboru, Presernova 17. Tudi v to resilno akcijo so se vključili gospodarstveniki in politiki, vse pomembne nacionalne svetovne knjižnice in druge mednarodne ustanove.

Avstrijski zvezni kancler Vranitzky je z globoko občutenimi besedami izrazil svojo zaskrbljenost nad morijo in uničevanju kulture v Bosni in Hercegovini in med drugim dejal: »Dosedno uničevanje kulturnih dobrin je sramota in poniževanje, je prva stopnja zatiranja nekega naroda. Beseda je bila vedno sredstvo za milo revolucijo, knjige so mednarodni odgovor na vojno z besedami, če ze ne moremo preprečiti realne krute krvave vojne. V času, ko uporablja človek čas in denar za duhovne dobrine le kot za luksuz, se moramo zavedati, da sta umetnost in kultura sestavna dela življenja. Zato z veseljem podpiramo vse akcije za ohranitev bosanske kulture in prodajmo zidake v avstrijskih zveznih ustanovah.

Bosanska nacionalna knjižnica medtem obsega okrog 40.000 knjig, največ jih je prišlo iz Prage in Gradca. Podpira jo pa seveda tudi mednarodni PEN-klub. Njegov zastopnik, Boris A. Novak je pripomnil, da je Slovenski PEN-klub sprožil večjo akcijo za pomoč bosanskim pisateljem (140 od njih živi se v Sarajevu in so potrebni vsakršne podpore), prihaja pa tudi že pomoč iz drugih PEN-centrov. Celovski zupan Leopold Guggenberger pa je utemeljil prispevek mesta Celovec za podporo bosanski kulturi s tem, da nosi Celovec naziv »Evropsko mesto«. Mesto je dalo na razpolago prostore za sedež »Bosanske biblioteke« in ponuja moralno podporo celovski založbi Wieser, ki skoraj presega možnosti mlade perspektivne založbe.

Novoletni sprejem
založbe Wieser

Istega dne je založba Wieser povabila v svoje prostore v Celovcu na svoj tradicionalni vsakoletni sprejem.

Avtorji in novinarji, deželni in komunalni politiki (med njimi zupan Leopold Guggenberger in deželna poslanka Melitta Trunk) ter mnogi prijatelji založbe so se v sproscenem vzdušju veselili pozno v noč. Založnik Wieser je ob tej priliki svojo kuharsko nadarjenostjo pisani družbi postregel z »bosanskim loncem«.



»Bosanski lonec« iz kuhinje založnika Lojzeta Wieserja.

OBISK RUSKEGA POLITIKA

Ruski misionar miru je ponoči kršil javni mir

Njegova knjiga z naslovom *Zadnji naskok proti jugu* naj bi postala obvezno branje učencev po vsej Evropi

BLED - O incidentu, ki naj bi po mnenju zunajega ministrstva vznemiril del slovenske javnosti, tamkajšnja policija ne ve nič. Skupina okoli Žirinovskega, ki naj bi grobo kršila javni red, je v četrtek nekaj po deveti uri zvečer stopila na teraso hotela Toplice, da bi si ogledali blejski otok. Ob tem je eden izmed osebnih strazarjev Žirinovskega v jezero vrgel senčnik. Žirinovski pa mu je takoj »ukazal«, naj gre ponj. Ta je do vratu zabredel v ledeno vodo, vzel senčnik in »incident« se je koncal. Drži pa, da so nekateri od prisotnih na večerji nazdravljali z znanim pozdravom z visoko dvignjeno desnico ter vzklikali »he-ill!«. Ko so pijačo na dušek spustili po grlu, pa so po starem ruskem običaju kozarce vrgli ob tla. Drži pa tudi, da je Žirinovski ob spremljavi blejske folklorne skupine poskušal zaplesati ples z metlo, ob tem sicer padel, ter nadaljeval z njemu bolj domačim kazacokom. Ter, da se je z brniskega letališča na Bled pripeljal z avtomobilom ruskega veleposlanstva, kateremu je že konec lanskega leta potekla registracija. Kateri izmed nastetih »incidentov« se je ministrstvu za zunanje zadeve zdel zadosten razlog, da Žirinovskega zaprosi, naj zapusti Slovenijo, nam ni uspelo izvedeti.

Včeraj zjutraj se je Žirinovski s svojim spremstvom odpravil na zajtrk nekaj minut pred enajsto. Ob pol dveh se je s pletno odpeljal na blejski otok. Preden se je Žirinovski vsedel v pletno, je ukazal stirim varnostnikom, da preverijo njeno varnost. Varnostniki pa so ga morali tudi odnesti v pletno na pletenem stolu. Njegova desna roka in pooblaščenec za Evropo Aleksij Vedenko pa je

med vožnjo vrgel patardo. »Rusija je najbolj demokracična dežela na svetu,« je med vožnjo dejal Žirinovski ter Vedenku zaupal, da si za kosilo zeli odojka. »Leben und lieben und studieren« je dejal in pojasnil, da bo njegova knjiga z naslovom *Zadnji naskok proti jugu* postala obvezno branje učencev vse Evrope. Ko je pozvonil v blejski cerkvi, si je zazelel, da bi se vojna na Balkanu končala. Na cerkveno prižnico se je povzpел zato, da bi pojasnil »kaj je prava vera«. In dejal, da je njegova babica imela biblijo, ki jo je v mladosti rad prebiral. Kot je dejal, se demokracija konča na cerkvenem dvorišču, svet pa grozi vojna. Zato so vsi narodi sveta z zaupanjem uprti v Moskvo in Rusija bo svetu prinesla mir in srečo - in samo Rusija lahko božje zapovedi spremeni v življenje. Njegova stranka pa bo svetu prinesla blagostanje, zato je v cerkvi tudi prižgal pet sveč za vsak princip svoje stranke posebej: za svobodo Rusije in Evrope, za svetovno gospodarstvo, za človekove pravice, za en zakon za vse ter za svet brez kakršne koli diskriminacije.

Po tiskovni konferenci, katere se je udeležilo okoli sto novinarjev, se je Žirinovski zaprl v svoj apartma. Generalni sekretar Slovenske nacional-socialne zveze Matjež Gerlanc pa je že drugi dan nestrpno čakal, da ga bo Žirinovski sprejel. Večer je Žirinovski s svojim spremstvom preživel v vili Prešeren. Datum njegovega odhoda zaradi »varnostnih razlogov« ostaja skrivnost. Neuradno pa nam je uspelo izvedeti, da naj bi odpotoval v nedeljo, ob 16. uri, z zasebnim letalom z brniskega letališča.

Mija Gacnik



Žirinovski si je med vožnjo na blejski otok zazelel odojka (Foto: Srđan Živulović)



»Razdiranje obstoječih meja pomeni začetek tretje svetovne vojne.« (Foto: S. Ž.)

ZUNANJA POLITIKA / UKRAJINSKO-SLOVENSKI ODNOSI

Ukrajinski zunanji minister je zadovoljen

Počitnic Žirinovskega ni želel komentirati

LJUBLJANA - Ukrajinski zunanji minister Anatolij M. Zlenko, ki so ga med včerajšnjim enodnevnim obiskom v naši državi gostili slovenski predsednik Milan Kučan, zunanji minister Lojze Peterle ter minister za ekonomske odnose in razvoj dr. Davorin Kračun, je na novinarski konferenci dejal, da v Ukrajini z veseljem spremlja pozitivni razvoj odnosov med obema državama.

»Danes zjutraj sva z ministrom Peterletom podpisala sporazum o sodelovanju med obema ministrstvom, z ministrom Kračunom pa sva se pogovarjala o možnosti sprejetja vrste sporazumov, in sicer o investicijah, odpravi dvojne obdavčitve, vzgoji, izo-

brazevanju in kulturi, skratka, možnosti za sodelovanje je več kot dovolj,« je dejal Zlenko.

»Posebej bi rad poudaril gospodarsko dimenzijo teh pogovorov,« je novinarjem povedal slovenski zunanji minister Lojze Peterle, to pa podkrepil z novico, da bo že v prvi polovici letosnjega leta v Ljubljani poslovna konferenca, na kateri bodo sodelovali, poleg slovenskih, izključno ukrajinski poslovneži, takrat pa naj bi tudi natančno preučili vse možnosti za sodelovanje na tem področju.

Drugi del novinarske konference je minil bolj v znamenju zgornjih problemov na Balkanu. Ukrajinski zunanji minister Anatolij Zlenko, ki je pred Slovenijo obiskal se Hr-

vaško ter Bosno in Hercegovino je povedal, da je pretresen nad uničenjem Bosne in trpljenjem njenih prebivalcev. Kljub temu pa svojega stališča glede odprave embarga na uvoz orožja za Bosno ne spreminja, saj bi po njegovem mnenju to pomenilo povečanje možnosti za se hujše spopade med vojskujocimi stranmi.

Zlenko pa je omenil tudi prizadevanja Ukrajine za odpravljanje gospodarske skode, ki jo nekaterim državam povzročajo sankcije proti Zvezni republiki Jugoslaviji. Samo Ukrajina je imela konec lanskega leta za 5 milijard ameriških dolarjev skode, delo pa je izgubilo 80 tisoč delavcev.

Tjaša Slokar

Razpad Slovenije

DIMITRIJ RUPEL



Kot je znano, ministrstvo za kulturo nasprotuje sprejetju zakona o filmu, ker si bolj kot ta zakon zeli t. i. »krovni« zakon o kulturnih organih (svet, sklad, zbornica...) in o kulturnih funkcijah, predstavnikih in uradnikih. Od vsega pa ministrstvo najbolj moti tisti člen filmskega zakona, ki pravi, da je treba na leto posneti toliko in toliko filmov. Če bo kdaj umetnikom uspelo prepričati ministra in parlament, da je delo važnejše od uradovanja, in če bo sprejet filmski zakon, se lahko zgodi, da bo kateri od filmskih režiserjev posnel film z naslovom »Razpad Slovenije«. Pričujoče pisanje dovoljujem uporabiti za filmski scenarij brezplačno.

Na začetku filma se pojavi predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek. Novinarju pojasnjuje, da potuje v Davos, kjer se bo srečal z imenitnimi ljudmi; na vprašanje, ali bo nastopil v parlamentu zaradi zamenjave tega ali onega ministra, odgovarja, da ne, ker bi ga soočenje s poslanci lahko spravilo iz ravnotežja. Cisto na kratko nastopi Lojze Peterle, ki izjavi, da je vesel in zadovoljen zaradi uspešnih pogovorov s Hrvasko. Naslednji prizor kaže hrvasko ladjo, ki zaustavlja slovenske ribice. Posnetek je podložen s tonskim posnetkom hrvaske mase v Razkrižju. Režiserjevi domiselnosti prepustim, ali bo znal te prizore kombinirati s posnetki govorov predsednika Tudmana in s krajo elektrike iz jedrske elektrarne Krško.

Ker imajo gledalci najraje kriminalke in vohunske filme, bodo na tej točki nastopili ruski liberalni demokrat Žirinovski, avstrijski predsednik Klestil in slovenski nacionalisti. Klestila muci patološki strah pred slovensko nuklearko. Slovenske nacionaliste muči domneva, da zaradi sporazuma med Hrvati in Srbi elektrika iz Krškega potuje v Knin in Beograd; zato naročijo Žirinovskemu, naj poizve, če je to res. Stvar pride na uho Avstrijcem, ki zazenejo velik hrup okrog nuklearke z namenom, da ustavijo dobavo Srbiji. Žirinovski zve za zakonske tezave gospoda Klestila in mu zagrozi, da bo vse povedal, če se gonja (zaradi nuklearke) ne bo nehala.

V najbolj napetem trenutku se kamera seli v slovenski parlament. Janez Jansa pravi, da je razprava o vojaškem proračunu hudicevo delo. Miran Potrč mu odgovarja, da je bila osamosvojitve Slovenije nezakonita. Minister odide, nakar na hodniku naleti na gospoda L., katerega sin je brez službe. V socializmu je vohunil za meščansko desnico (Spomenka Hribar, Bučar, Rupel...), v kapitalizmu pa so ga odpustili. Janez Jansa obljubi, da bo zaposlil sina gospoda L., če gospodu L. uspe dobiti položaj sekretarja preiskovalne komisije, ki se ukvarja z mariborsko orožarsko afero. V tej komisiji naj preiskavo usmerja predvsem zoper Brejca, Bavčarja in Kučana.

Režiser zdaj ponovi prizor z zunanjim ministrom, ki izjavi, da je zelo vesel. Hrvati pritisnejo na Žirinovskega, ta zagrozi, da bo razkril slovensko orožarsko afero, nakar sledi grozno razburjenje v Sarajevu, Pekingu, na Dunaju in v Bonnu. V Sloveniji poslanci Združene liste tajno prestopajo h krščanskim demokratom, samostojna poslanska skupina se včlani v SDSS. Demokrati in Zeleni se združujejo z LDS, nakar notranja opozicija vrže Bavčarja. Predsednik Kučan pred hišo v Murglah razobesi državno zastavo. To je tajni znak. Klestil, ki je oblečen v Žirinovskega in Žirinovski, ki je oblečen v Klestila, se tajno sestaneta v garderobi Cankarjevega doma, kjer igrajo Oresteje. Sredi drugega dejanja po Ljubljani pripluje vojska jadrnica Sinji galeb, ki vkrcata gospoda Krkoviča. Ta sname Kučanovo zastavo, jo pusti pri Tonetu Kunterju, nakar s helikopterjem odleti na Brnik, od tam pa v Bruselj, kjer se sestane s sefom Nata. Žirinovski prisili Klestila, da odpove Partnerstvo za mir. Jelenc pripravlja zadnjo verzijo filmskega zakona, ki je v resnici sifrant za tajne stike med slovenskimi in ameriški demokrati. Slovensko ustavno sodišče zavrže filmski zakon, vso kulturno zakonodajo in ustavo samo, prepove vsake volitve. Društvo slovenskih pisateljev, Lado Ambrožič s slovenske TV in predsednik ljubljanske vlade Marjan Vidmar razglasijo izredno stanje. Na Dunaju izbruhne afero z gospo Klestil zaradi nesporazuma med rusko in slovensko LDS. Na mariborsko letališče pride nova pošiljka orožja, Janeza Janso zaprejo, nakar Igor Bavčar organizira Odbor za varstvo človekovih pravic. Na protestnem zborovanju za Janso Milan Kučan reče: »Nič več ne bo tako, kot je bilo!«



Na prižnico se je povzpел, da bi pojasnil, kaj je prava vera

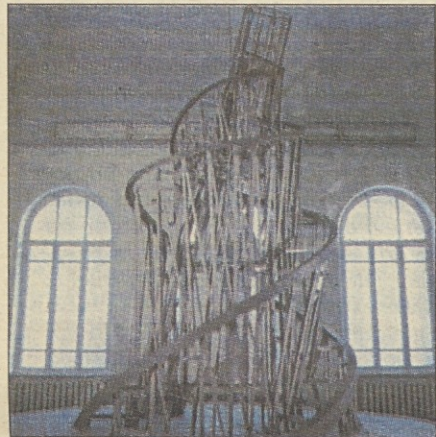


BADEN-BADEN

Ponovno odkriti Tatlin

Staatliche Kunsthalle Baden-Baden, Lichentaler Allee 8a, D-76530 Baden-Baden, razstava je na ogled do 6. februarja 1994, odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 10. do 19. ure, informacije na tel. 7221/232 50

Ruski slikar in kipar Vladimir Tatlin (1885 - 1953) sodi ob K. Maleviču, A. Rodcenku in E. Lissitskem med vodilne umetnike ruske avantgarde. Umetnostna zgodovina in kritika doloca Tatlina predvsem kot stvarnika znamenitega Spomenika III. Internationale in konstruktorja »Letatlina«, letечеge stoja, ki bi ga poganjalo clovesko telo. Zaradi tak-snih pojmovanj je bil umetniški opus tega ruskega umetnika skorajda nepoznan, res pa je tudi, da so vecino njegovih del nasli kasneje v depojih ruskih umetnostnih zbirk. Del »zamolcanega« umetniskega snovanja poskusa zato predstaviti pricujoča razstava, na kateri je razstavljenih vec kot 320 eksponatov. Osrednje mesto zavzema 496 cm visoka rekonstrukcija Spomenika III. Internationale (na sliki), ki bi, ce bi bil projekt realiziran, merila v visino kar 400 metrov. Retrospektivna razstava enega izmed utemeljiteljev konstruktivizma je nastala v sodelovanju z rusko skupino umetnostnih zgodovinarjev pod vodstvom A. Strigaleva. V prihodnjih mesecih se bo razstava preselila najprej v Moskvo in nato se v St. Petersburg. (M.T.)



LONDON

Teden dni v znamenju plesa



The Place Theatre, 17 Duke's Road, London WC1, do 12. februarja 1994, vse predstave ob 20. uri, rezervacije in prodaja vstopnic od ponedeljka do sobote od 12. do 18. ure ali na tel. 71/387 0031

Zacetek leta je v londonskem The Place Theatre ze tradicionalno v znamenju plesa, točneje plesne avantgarde. Sklop plesnih predstav in performanceov pod imenom Resolution! zeli obiskovalcem in vsem, ki se ukvarjajo s sodobnim plesom, predstaviti koreografije mlajših britanskih in evropskih ustvarjalcev, posameznikov in skupin. Do ponedeljka, 7. februarja, se bo v okviru festivala zvrstilo se 12 plesnih predstav; danes se bosta predstavili skupini Pushpalata Dance Company s plesno »dramo« Chandalika-izobcenska (po motivih Tagoreja) in skupina Conundrum s performanceom Zadnji tango v Chelmsfordu, zadnji dan v mesecu pa se bo predstavila skupina Dance Republic (na sliki). V torek (1. februarja) se bodo predstavile skupine Simone Clifford Group (Stopnice moci), Ganga Ma (Sharavanabhavaya) in skupina Centre Dance (K vragu in zgom). Sredin vecer (2. februarja) bo v znamenju skupine Vitali Dance & Co., plesalcev Debore Johnson in skupine Gestures Dance Company. Od petka do nedelje (4.-6. februarja) se bo predstavilo 20 najboljših britanskih skupin, ki se potegujejo za nastop na mednarodnem koreografskem srečanju De Bagnolet v Parizu, festival pa bosta zaključili skupini Shanturia Dance Company (na sliki) in The Banerjee Sister's Maya Dance Company. (M.T.)

IPSWICH

Vsi Millerjevi sinovi

Wolsey Theatre Ipswich in Oxford Stage Company, Arthur Miller, All My Sons, predstave vsak dan od 2. do 19. februarja 1994 v Wolsey Theatre, Ipswich, rezervacije in prodaja vstopnic na tel. 473/253 725

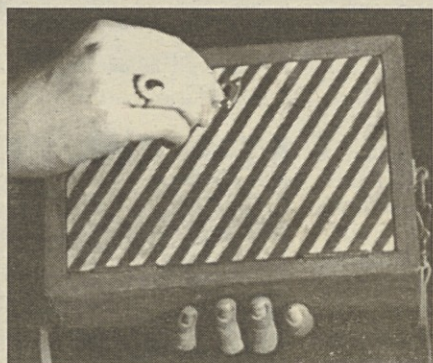
Dela ameriskega dramatika A. Millerja so socioloske studije, izoblikovane z veliko umetniško silo in pronicljivostjo in hkrati prete-sljive podobe 20. stoletja, prikazane skozi usode nepozabnih cloveskih likov. Takšna je tudi ena izmed Millerjevih zgodnejših dram Vsi moji sinovi (1947), v kateri prikazuje usodo ameriskega srednjega sloja oziroma njihovo željo po uspehu, ki vodi v družinsko tragedijo. Prvic je bila uprizorjena na Broad-wayu, zanj pa je Miller prejel nagrado Združenja newyorskikh kritikov. Predstava, ki bo do konca aprila gostovala se v osmih britanskih mestih, je prva koprodukcija med gledališcem Wolsey in Oxford Stage Company. Dramo je režirala H. Macdonald, umetniški vodja gledališča, sicer pa avtorica številnih predstav v Bush Theatre, Nottingham Playhouse in Gate Theatre, scenografija pa je delo priznanega scenografa, R. Dona, ki je ustvarjal v Kraljevskem Shakespeareovem gledališču, Kraljevskem nacionalnem gledališču in Britanski nacionalni operi. (M.T.)

BONN

Andaluzijski pes

Kunst- und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland, Museumsmeile Bonn, Friedrich-Ebert-Allee 4, 53113 Bonn, Buñuel! Auge des Jahrhunderts, od 4. februarja do 24. aprila 1994, odprto od torka do nedelje od 10. do 19. ure, informacije na tel. 228/9171-201

Buñuel! Oko stoletja (L'Age d'or) je naslov razstave in filmske retrospektive posvečene spanskemu cineastu, režiserju nadrealističnih in kasneje dokumentarnih filmov, Luisu Buñuelu (1900-1983). Vizija, želja in smrt so bile osrednje teme v njegovem filmskem raziskovanju clovekove stvarnosti znotraj mitskih dimenzij, ali ce poenostavimo: skusal je odgovoriti na vprašanje, zakaj clovesko bitje ljubi, ustvarja in ubija. Do zaključka razstave si bodo obiskovalci lahko ogledali kar 35 Buñuelovih filmov, ki so bili prav za to razstavo na novo presneti. Razstava deloma zajema tudi dela Buñuelovih sodobnikov - Salvadorja Dalija, Mana Raya, Maxa Ernsta, Alberta Giacomettija, Victorja Braunerja, Renéja Magritta in Hansa Bellmerja, ki so, seveda vsak na svoj način, vplivali na Buñuelovo snovanje. Ob razstavi Oko stoletja so organizatorji pripravili se manjšo razstavo z naslovom Eli Lotar, ki prikazuje portrete snemalcev, ki so sodelovali z Buñuelom. Ob razstavah bodo organizirali številne okrogle mize in pogovore na temo Buñuelove filmske ustvarjalnosti, izšla pa bo tudi obsežna studija o delu in življenju tega spanskega režiserja. Na sliki: prizor iz Buñuelovega filma Andaluzijski pes, 1929. (M.T.)



STUTT GART

Med 10. avenijo in klasičnim baletom



Staatstheater Stuttgart, Oberer Schlossgarten 6, 7000 Stuttgart, On Your Toes, muzikal, predstave 2., 3., 4., 5., 6., in 7. februarja 1994 na velikem odru, rezervacije in prodaja vstopnic od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 13. ure ali na tel. 711/22 17 95

Muzikal On Your Toes, ki ga uprizarja stuttgartski Balet, predstavlja mejnik v zgodovini plesnih muziklov; prvic se je namrec dogodilo, da plesne tocke niso bile zgolj vložek v predstavi, temvec so postale njen integralni del in s tem tudi dramaturško utemeljene. Vsebinska muzikla, katerega naslov bi lahko poslovenili Na tvojih prstih, je preprosta; Nekoliko »premaknjen« profesor glasbe obisce direktorja gledališča in mu ponudi jazzovsko partituro, ki naj bi popestrila klasično baletno naravnano gledališko hiso... In ker v muziklih nikoli ne gre brez ljubezni, se tudi ta profesor zaljubi v primabalerino, ki pri upravniku gledališke hiše doseže, da z repertoarja umakne klasični balet Zenobia in uprizori jazzovski balet Slougher on Tenth Avenue (Pokol na 10. aveniji)... Pri uprizoritvi muzikla je sodeloval vec kot 60 - clanski baletni zbor stuttgartskega gledališča, ki z baletom Zenobia parodira klasični balet, s Pokolom na deseti aveniji pa ponuja satiro na Hollywoodsko gangstrsko zgodovino. Glasbo je skomponiral Richard Rogers, režiser in koreograf predstave je bil Larry Fuller, glasbeno vodstvo in korezija pa je delo Charlesa B. Axtona. Na sliki prizor s predstave. (M.T.)

SLIKARSTVO / GLEDALIŠČE / PLES / FOTO

EVROAGENDA

GLASBA / KIPARSTVO / ARHITEKTURA / FILM

HEILBRONN

Od Picassa do Plensa

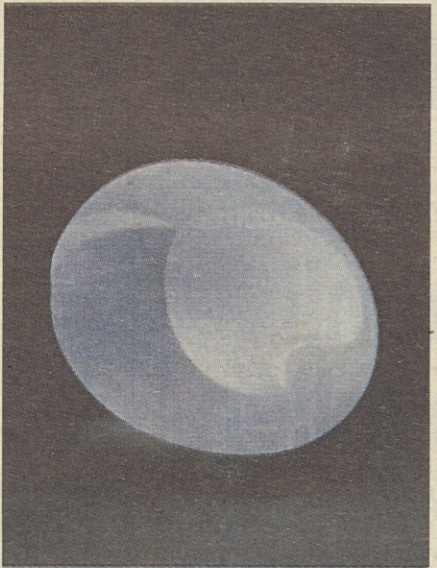
Städtische Museen Heilbronn, Deutschhofstrasse 6, D-74702 Heilbronn, Katalinische Skulptur im 20. Jahrhundert, razstava je na ogled od 4. februarja do 10. aprila 1994, odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 10. do 17. ure, ob torkih in cetrtkih od 19. ure, informacije na tel 7131/56 22 95

Nemski javnosti se s pricujočo razstavo prvic ponuja možnost, da se seznani s katalonskimi umetniki 20. stoletja, ki so svoj likovni izraz - v celoti ali deloma - zapisali figuralki in mali plastiki. Izbor 72 razstavljenih del 18 kiparjev temelji na visoko umetniskih izdelkih, vendar pa je zelja organizatorjev razstave obiskovalcem prikazati predvsem zgodovinski razvoj male plastike v Kataloniji, ki se je, čeprav je v Barceloni preživel samo nekaj let, zgledovala po idejnih usmeritvah P. Picassa. Razstava je tematsko razdeljena v tri sklope; prvi, Od simbolizma do surrealizma, zajema dela, nastala od preloma stoletja do 50. tih let (P. Gargallo, P. Picasso, J. González, J. Miró, S. Dalí, L. Christófol, E. Serra), drugi, Abstraktna umetnost, predstavlja dela umetnikov, ki so ustvarjali v treh desetletjih po l. 1950 (J. Brossa, A. Tapiés, M. Vil·lelia, M. Marti, X. Corberó), tretji, imenovan Nova usmeritev, pa prikazuje plastike, nastale po letu 1975 in umetnike S. Aguilara, R. i Aragó, Arimanya, Roquéa in Plensa. Na sliki: P. Picasso, brez naslova, 1965. (M.T.)



FRANKFURT

Kritični vpogled v pojmovanje umetnosti



Portikus Frankfurt am Main, Scöne Aussicht 2, D-60311 Frankfurt, Sherrie Levine »Newborn«, razstava je na ogled do 20. februarja 1994, odprto od torka do nedelje od 11. do 19. ure, informacije na tel. 69/60 50 08 30

Na razstavnem prostoru Portikus v Frankfurtu se do 20. februarja s stiri identičnimi skulpturami (instalacijo) predstavlja pensilvanska umetnica Sherrie Levine (1947). Za instalacijo, imenovano Newborn (sama njen naslov komentira kot ilustracijo njenega ustvarjanja), je Sherrie Levine dobila navdih pri istoimenski skulpturi Constantina Brancusija, ki jo je nasla na klavirju v njegovem nekdanjem domovanju. S postavitvijo starih, skorajda prozornih ovalnih form postavljenih na stiri črne pokrove koncertnih klavirjev v prostoru Portikusa, je Levinova ustvarila povezovalno med realnostjo in skorajda »fiktivnimi« jacistimi oblikami v močno umetniško stvarnost in s tem gledalcu ponudila, kakor sama zatrjuje, kritični vpogled v pojmovanje umetnosti. (M.T.)

LONDON

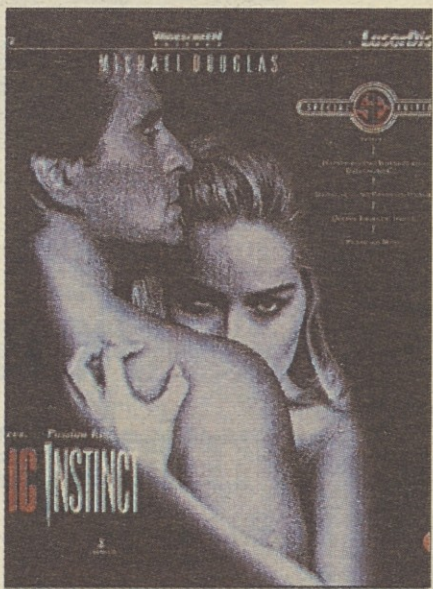
Obisk Priestleyevega Inšpektorja

Inšpektor na obisku (An Inspector Calls), Aldwych Theatre, The Aldwych, London, WC 2, predstave od ponedeljka do petka ob 19.45 uri, ob sobotah ob 17. uri in ob 20.15 uri, ob sredah tudi ob 14.30. Informacije po telefonu 71/836 6404.

Inšpektor na obisku je ocarljiva in nepozabna grozljivka, ki si je v režiji Stephena Daldryja pri britanskih kritikih pridobila tudi naziv »moderna mojstrovina«. Prav v njegovi postavitvi pa je predstava dobila sedem velikih gledaliških nagrad. Grozljivko je napisal pisatelj J. B. Priestley ob koncu druge svetovne vojne, dogaja pa se pred prvo svetovno vojno, ko inšpektor Goole ne pričakovano obisce uspešno družino Birling. Ob obisku razgali posamezne družinske clane, katerih sebičnost je kriva za samomor nekega dekleta. Inšpektorjeva vznemirljiva odkritja pa ne preteesejo le življenskih poti razgajenih družinskih clanov ampak izzovejo tudi gledalca k pretresu lastne vesti. V glavnih vlogah nastopajo: Kenneth Cranham, Judy Parfitt, Julian Glover in Sylvestra Le Touzel. (A. K.)

GLASGOW

Poredne punce



Poredne punce: od Hollywooda do undergrounda, Glasgow Film Theatre, 350 Sauchiehall Street, od 31. januarja do 24. februarja ob različnih popoldanskih in večernih urah, vse informacije na tel. 41/332 7521

Del projekta Poredne punce (podnaslov prireditve je Sezona zenskih težav), ki bo do srede marca potekal v glasgowskem Centru moderne umetnosti (CCA), je tudi filmski in video program s skupno značilnostjo, da izbrana dela obravnavajo zgodovinski in zanski razvoj ženskega lika v filmski umetnosti. Ciklusom Hell's Belles, The Agony and the Ecstasy, Chicks with Dicks in Sisters are Doing in to Themselves (zaradi socnosti naslovov nismo prevedli) bodo sledila tudi »velika« dela, ki so v zadnjih letih na različne načine obravnavala zensko kot filmsko junakinjo: Aliens, Terminator II, Dirty Weekend, Blue Steel, Ko jagenjčki obmolknejo, Prvinski nagon (na sliki) ter Thelma in Louise. 19. februarja bo o omenjenih temah v Filmskem gleališču potekal tudi seminar, ki ga bo vodila Yvone Tasker, svobodna predavateljica in avtorica knjige Spektakularna telesa, ki preiskuje prav omenjene teme. (F. K.)

DUNAJ

Akwareli z Isija

Gustinus Ambrosi - Museum, Wien II, Scherzergasse 1A, 1020 Wien, Erika E. Karstner, ölbilder uns Aquarele, razstava je na ogled do 4. aprila 1994, odprto vsak dan od torka do sobote od 10. do 17. ure, informacije na tel. 1/78 41 14

Izbrana olja in akwareli nudijo pregled nad celotnim opusom Erike Kastnerjeve (1915 - 1981), ki je svoje umetniško solanje pričela na graski umetnostni akademiji, slog pa je izoblikovalo njeno izpopolnjevanje v ateljeju Alfreda Wickensburga v letih od 1953 do 1957.

Olja iz petdesetih let po motiviki in barvitosti izstopajo iz celotnega opusa, kar gre verjetno pripisati vplivu umetničinega mentorja. Bolj intimni so akwareli, ki so nastajali na Ischiju. Povezujejo nevsiljive barvne drzljaje z mestoma radikalnejšim preigravanjem oblik, ki poseže vse do lirčne abstrakcije, vendar ne prikriva svojega izvora v naravi. Umetnicine akvarele bodo predstavila posamezna dela iz ciklov Akwareli iz Isija (1960), Sporocila narave (1962) in tudi dela s krajinsko tematiko, ki so nastala po letu 1966. Na sliki: Erika E. Karstner, Vesele karatide, akvarel, 1960. (B.B.)



FILM / ANKETA O NOVI SLOVENSKI USPEŠNICI

Prehitimo Hollywood

Od Butnskele prek Napihnjencev do špagetaric

V slovenskem filmu se dogajajo veliki in sila resni premiki na vseh ravneh, zato smo se odločili po najboljših močeh pomagati tudi z naslednjo anketo. Predstavnike slojev, ki se ukvarjajo z najpomembnejšim segmentom filmske proizvodnje (z zakonskimi osnovami, umestitvijo v slovensko kulturo in življenje nasploh ter, na drugi strani, s prodajo tako tujih kakor (redkih) doma-

cih izdelkov na 35 ali 50 milimetrih), smo povprašali, kateri tuji ali domači film bi - po ameriskem vzoru - posneli z domačimi igralci in v slovenskem jeziku. Pogoji »vizije« je, da bo tako izdelan film popolna uspešnica, ki ne bo samo premagala različnih Jurskih parkov ali Prvinskih nagonov po blagajniškem iztržku, pač pa tudi v sirnem svetu ne bo le dohitela »originala«.



ZMAGO JELENC, predlagatelj zakona o nacionalni produktivni kinematografiji

Vzel ne bi nobenega tujega filma, ampak bi ostal na slovenskih tleh: se enkrat bi posnel Butnskele. Predvsem iz dveh razlogov: ker trenutna politična situacija tako zelo spominja na slavne butnske vloge, predvsem tiste iz originalne, radijske verzije. Slovenija v tem času ob vseh političnih neslanostih potrebuje malo več humorja in smeha. Igralske ekipe ne bi bilo težko najti: ob igralcih iz prve Butnskele bi kako stransko vlogo podelil kateremu izmed naših politikov, ampak samo epizodno, da ne bi se filma zasutal tako kot drugih stvari.



TEJA BIVIC, umetniški vodja Ljubljanskih kinematografov:

Moje mnenje je, da bi

morali posneti najmanj dva sequela - enega za dušo in enega za denar. Pod pogojem, da se prej podpiše papir, kjer se vsi idgovorni za slovenski film obvezajo, da prvega ne bodo povečevali in se drugega ne bodo sramovali - kar je po moje glavni problem slovenskega filma. Za denar bi posnela četrti ali peti del Napihnjencev, za dušo pa Igro solz. Vlogo Jaya Davidsona puščam se odprto. V zelo opazni stranski vlogi naj bi pri obeh filmih igral Jonas Znidarsic, ki bi se s tem proslavil kot najboljši karakterni igralec v slovenskem filmu.



TONE PARTLJIC, pisatelj, poslanec in član odbora za kulturo:

Zal ne gledam dovolj filmov, med tistimi pa, ki sem jih videl, mi je ostal v spominu Let nad kukavijem gnezdom. Ta bi bil res primeren za slovensko družbo, saj se dogaja v norisnici, četudi se kmalu izkaže, da niso nori norci, ampak aparat, ki jim upravlja. Menim, da bi film lahko režiral Zivadinov. Ravnateljica bi bila Puharjeva, sef redarjev Jansa, vlogo enega od norcev, ki živijo polno življenje, bi zaupal Drnovsku, Nicholsonovo vlogo pa bi dal Radku Policu, ker nikdar ne veš, kje je meja pri njem. Nastopiti bi moral tudi dr. Rugelj.



MARJAN GEOHELLI, Feel Film

Za slovensko uspešnico predlagam remake katerega od Leonejevih spageti westernov. Režiral bo Vinci Vogue-Anzlovar, Clint Eastwooda naj igra Matjaz Tribuson, negativce Brane Sturbej, Jonas Znidarsic in Tomaz Pandur, glavno žensko vlogo pa Petra Govc. Glasbo (navadno jo pripeva Morricone) bo napisal Mitja Vrhovnik-Smrekar. Zakaj kavbojko: za zabavo in dober FEELING.



TOMAŽ KRŽICNIK, Continental Fun (ex Mladina Film):

Posnel bi remake Bagdad Caféja Percyja Adlona: Serbi bi prisla in Rosenheima streči in osvojiti srca navzočih. Ker je ze tako podobna Mariani Sägebrecth, ne bo problemov. Hčerko, ki zapada v ljubezenske drame in zabave, naj igra miss Slovenije Metka Albreht.

Tone Vrhovnik

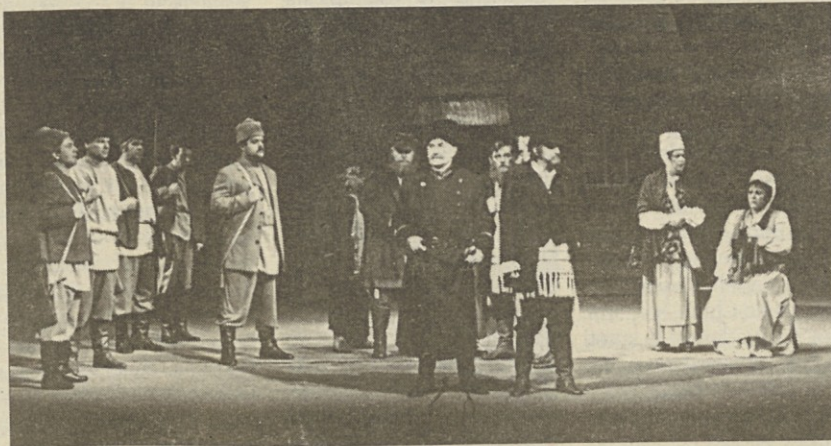
NOVO NA ODRU

Bock-Harnick-Stein: Goslač na strehi (prva izvedba v Sloveniji), premira v nedeljo, 30. januarja ob 19.30 uri v gledališču SNG Maribor, prevod Joza Ambroz, režiser Vlado Stefancic, dirigent Simon Robinson, ansambel Opere in baleta SNG Maribor in gostje: solisti Emil Baronik, Alenka Pinteric, Zorica Fatur, Darja Svajger, Rajka Grabar, Breda Pugelj, Damjan Vinter, Dusan Kobal, Edi Kuhar, Janez Klasinc in Jaki Jurgec, cena vstopnic od 1000 do 3000 tolarjev, predstava traja tri ure in ima en odmor.

Muzikal Goslač na strehi je eden

najuspešnejših v svoji zvrsti. Krstno izvedbo je doživel pred 30 leti, 1964 na newyorskem Broadwayu. Osnovo tvorita roman judovskega pisatelja Scholema Aleichuma Mlekar Tevje in znana slika Zeleni violinist Marca Chagalla. Zgodba se dogaja leta 1905 v judovskem mestecu Anatevka v carski Rusiji. Razpon med ujetostjo v tradicijo in neusmiljenim vdorom novega je nadvse aktualen tudi danes, na zalost tudi pregon, etično čiščenje in nacionalizem. V Mariboru je muzikal postavila na oder izkusena ter desetletja uspešna ekipa iz Zagreba in domačega gledališča.

(A. G.)



Prizor iz muzikala Goslač na strehi (Foto: Bogo Čerin)

ZDAJ IN NIKOLI

Nepopustljiva utilitarnost

ANDREJ BLATNIK



Ceprav je rec stara ze nekaj let, mi vsakdan daje dovolj priloznosti, da se je vedno znova spominjam: voditeljica nekaksnega podjetja za iskanje zaposlitve se je v casopisnem intervjuju pritozevala nad nasim izobrazevalnim sistemom, ces da k njej prihaja vrsta diplomantk tujih jezikov, ki iscejo sluzbo, in povecini bi jih brez tezav lahko zaposlila kot nekak-sne poslovne sekretarke, a kaj, ko so jih na Filozofski fakulteti poucevali o nekoristni literaturi namesto osnov strojepisja, poslovne korespondence in podobnih zivljenjskih re-ci! Hm, res, kako ne-prakticno.

Odkar spremljam kulturno dogajanje, me ne zapusca občutek, da diktat utilitarnosti kot kaka ujeda vseskozi plava tik pod gladino dogajanj in caka, kdaj bo priloznost, da ugrizne (in si kak kos umetnosti tudi odgrizne). Casi nena-menskosti so, zdi se, minili. Vse mora porajati merljive, otipljive rezultate, in tudi kultura je vse manj izjema. Nemara je tako mogoce razloziti navdu-seno mnenje dela (tudi slovenske) kulturne publicistike, da je umetnost mogoce (in morda celo potrebna) vrednotiti po tem, koliko »vrze«, kako se proda na trziscu. Obcasno se takim stalis-cem evforicno pridru-zijo se nacrtovalci kulturnega razvoja, obicajno takrat, kadar kaze, da bo za kaksno drugacno vrednotenje in spodbujanje pri-manjkalo denarja.

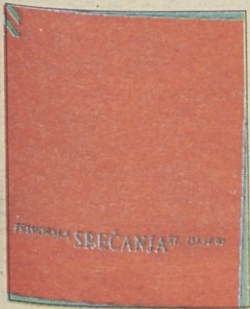
Ce pustimo ob strani vse kozmeticne pripombe, ki jih moremo nasloviti na tak-sne poglede (ena je na primer ta, da praviloma trzni radikali v svojih vrednotenjih ne upo-stevajo niti trznih zakonitosti, ce so jim ze kulturne neznane ozi-roma nepomembne, da na primer ne upo-stevajo razmerja med denarjem, vlozenim v promocijo določenega kulturnega proizvoda, in denarjem, ki ga ta proizvod ustvari na trgu, kar je eden klju-cnih mernikov njegove trzne uspesnosti), pa se ni mogoce ogniti konceptualnim vpra-sanjem. Recimo pre-misleku, kdaj, v kak-snih razmerah, sploh lahko pricnemo upo-stevati neposredno uti-litarno vrednost. Pona-zorimo to zagato z vz-porednico z drugega, bolj vsem skupnega, področja, kot je kultura. Zdravim lju-dem se zdi drago vzdr-zevanje celovitega zdravstvenega sistema nemara manj smisel-no kot bolnim, in ute-

gnil bi (zdravi) posta-viti vpra-sanje, ali je smiselna nabava zelo dragih aparatov, ki le tu in tam resijo kako zivljenje, niso pa vsa-komur v korist. Glejmo na to vpra-sanje kot na cisto formo: določen stroj stane toliko in toliko, clovesko zivljenje resi vsakega toliko ca-sa, neuporaben prav tako postane po dolo-cenem casu. Matema-ticno lahko izracuna-mo, koliko stane vsako ohranjenost zivljenja, in utilitarnosti bi bilo s tem zadosceno. Ce nam seveda ne bi pre-ostalo ključno vpra-sanje: ali je clovesko zivljenje vredno te izra-cunljive številke?

Problem je v tem, da je za nekatere stva-ri tezko reci, ce se »splacajo«, saj njihova vrednost sploh ni kom-patibilna z vrednos-tnim sistemom, ki omogoča tak-sne izja-ve. Seveda ne moremo le reci, da takšno raz-zmisljanje ne pride v postev, da je clovesko zivljenje neprecenljivo; to je v utilitarnih okoliscinah, v praksi, lepa, a nezivljenska fraza. Enaka fraza pa je, ce izjavo obrnemo in recemo, na primer, da je umetnost neko-ristna. Recimo zato, ker ne prinaša otiplji-vega dobicka, kar je nemara mogoce doku-mentirati brez vecjih tezav. Se vec, celo re-dukcija na znano komplementarno ma-kismo »dulce et utile« ne prinaša nikakrsne utehe, saj vse tezave z določanjem tega, kaj je koristno, ostanejo tudi tedaj, ko se odlo-camo, kaj je prijetno.

Sli smo dalec, kar do vpra-sanj zivljenja in smrti, in dalj prav-zaprav ni mogoce, za-to je cas, da se vrnemo na zacetek. Vpra-sanje je seveda, kaj ostane od koristnosti vescin strojepisja in poslovne korespondence (v me-taforicnem, pa tudi v prakticnem pomenu), ce se odrecemo u-me-tnosti in kulturi. Bi sploh prislo do njih, ce bi se jim odrekli ze spocetka? Bi vsa »ne-vidna knjizevnost«, kot J. G. Ballard poi-menuje reklame, dopi-sklamanja, navodila za uporabo in tako dalje, sploh znala obstajati brez »vidne«? In kdo bi hotel, kaj hotel, kdo bi znal ziveti v tak-snem svetu?

IZŠLO JE / REVIJI



Primorska srečanja, Društvo sociologov in politologov severnoprimorskih občin, januar 1994, st. 153-54/94, strani 96, cena 600 tolarjev.

Uvod prve letosnje številke je namenjen dvema intervjujema. Z Rudijem Simcem iz Nove Gorice se je pogovarjal Toni Gomiseček, z dr. Alenko Mulej, raziskovalko na Morski biološki postaji v Piranu, pa Lovrenc Lipej. Sledita zapisa Davida Malnica in Gabrijela Devetaka. Delovna tema vsebinskega okopa je Primorska v samostojni Sloveniji. Problema se lotevajo: Lucijan Vuga,

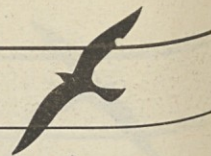
David Malnic, Fedja Klavara, Franc Bizjak in Janez Podobnik. V stalnih rubrikah objavljajo prispevke: Ivan Kosovel, Darja Skrt, Mitja Mozetic, Alenka Konic, Majda Bozeglav Japelj in Ferdinand Golob. V Gospodstvu duha se je z vse bolj priljubljeno »zdraviteljico« Arjo Misko pogovarjala Milojka Zizmond Kofol. Leposlovje je skromnejše kot obicajno - pesmi objavljajo Ksenija Zmagaj, Marija Vodnik in Franjo Francic. V stalnih rubrikah Primorska kronika in Citalnica razmisljanja in ocene predstavljajo: Nives Marvin, Amalija Petronio, Marcel Kronegger, Janez Dolenc, Inga Miklavcic Brezigar, Mirjam Furlan Brec, Diomira Fabjan-Bajc, Goran Filipi, Disan Jelencic, Jozek Stucin, Andrej Lutman, Zoltan Jan in Marjan Breclj. Likovno prilogo so zapolnile knjižne opreme Avgusta Andreja Bucika (1887 - 1951). (A. Z.)

Muzikoloski zbornik, XXIX - Izdal Oddelek za muzikologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, Ljubljana 1993, 138 strani.

Periodicno publikacija je Dragotin Cvetko (1911-1993) - kot marsikaj drugega - zasnoval sam. Vodil jo je do svoje upokojitve, ko se mu je uredništvo oddolžilo z dvojnim zvezkom razprav domacih in tujih muzikologov. 25. zvezek z dodano bibliografijo vseh dotlej objavljenih sestavkov so napolnili njegovi nekdanji doktoranti. Ob 80 - letnici - se predlanskim - je izšla celotna bibliografija njegovega znanstvenega in publicisticnega opusa. Zadnja številka Muzikoloskega zbornika pa prinaša zbrano gradivo o skladatelju Viktorju Parmu, o zivljenju in osebnosti skladatelja L. F. Schwardta in dopolnitev bibliografskih popisov v katalogu razstave Moja notranjost sem ob stoletnici rojstva skladatelja

Muzikoloski zbornik
MUSICOLOGICAL ANNUAL
XXIX

Marija Kogoj. V zborniku so zbrani tudi strokovni clanki o navadnem in umetnem vecglasju v srednjem veku (Rudolf Flotzinger), o Slovenskem duhu kot poetski kategoriji (Matjaz Barbo), o mestni in dezelni raz-seznosti glasbene kulture Moravske (Jiri Fukac) in o melodicnih postopkih v glasbi Iva Petrica. V zadnjem poglavju pa se Natasa Kricevcov ukvarja s problemom topicnih in dinamicnih vrednosti glasbe. Posamezni clanki so v zborniku napisani v angleškem in nemškem jeziku, konca-jo pa se s slovenskim povzetkom. (T. F.)



SVETOVNI GOSPODARSKI FORUM V DAVOSU

Svet moramo urediti tako, da bo vanj vključena večina

Ruski reformist Nemcov misli, da je Černomirdinova vlada le začasna

DAVOS - Generalni direktor Gatta Peter Sutherland je spregovoril tudi o problemih svetovne trgovine in ostro kritiziral skupino sedmih najrazvitejših zahodnih držav G-7: »Ne moremo naprej, če je večina sveta izključena iz globalnega gospodarskega managementa.«

Zato bodo prihodnje leto ustanovili Svetovno trgovinsko organizacijo (WTO), ki bo presegla 115-clanski Gatt. »Imam konkreten predlog,« je dejal Sutherland. »Ustanovitev novega okvira za komunikacijo in sodelovanje na področju gospodarskih zadev.« Novo telo naj bi vključevalo tudi države v razvoju in nekdane komunistične države, ki se zdaj gradijo svoje tržne sisteme, in 24 članic Organizacije za sodelovanje in razvoj (OECD). O WTO je s Sutherlandom razpravljala tudi premier Drnovšek, ki se zavzema, da bi se Slovenija pridružila državam ustanoviteljicam. Na davoskem forumu sode-

luje tudi predsednik nemške zvezne banke Hans Tietmeyer, ki je svoj govor osredotočil na stabilno denarno politiko in boj proti brezposelnosti. »Moje sporočilo je nedvoumno: v protinflacijski politiki ni eksperimentiranja, ker ekspanzionistična monetarna politika ni instrument boja proti brezposelnosti,« je dejal Tietmeyer. Manj kategoričen je bil Larry Summers, tajnik ameriške zakladnice, zadolžen za vprašanja zunanje politike. »Ubadamo se s težkimi strukturalnimi problemi, vendar ni prav verjetno, da bi jih uspešno rešili, ne da bi se ob tem samodejno sirilo tudi povprasevanje,« in dodal: »Evropa mora nujno omejiti povprasevanje, če hoče zmanjšati škodo.«

Včeraj je spregovoril tudi C. Fred Bergsten, direktor washingtonskega inštituta za mednarodno gospodarstvo in član Carterjeve administracije v času njegovega predsedniškega mandata, je de-

jal, da morajo tako Združene države kot Evropska unija zagotavljati nadaljnjo liberalizacijo trgovine tudi v letosnjem letu. »Prenehati moramo z blokiranjem ruskega izvoza naravnih bogastev, ki so dejansko edino, kar danes

lahko prodajamo na svetovnem trgu.« Davoskega foruma pa se je udeležil tudi vodilni ruski reformist Boris Nemcov, guverner Nižni Novgoroda, ki je novinarjem dejal, da je konzervativna vlada premiera Černomirdina

samo začasna. »To ni stara komunistična vlada niti nasilno protireformistična ne. To je prehodna vlada in verjamem, da bo predsednik Jelcin v starih ali šestih mesecih imenoval novo,« je dejal Boris Nemcov. (Agencije)



Larry Summers in Hans Tietmeyer (Telefoto: AP)

JAPONSKA / KONEC POLITIČNE KRIZE

Kompromis z opozicijo

Hosokava se je dogovoril o načinu volitev v spodnji dom

TOKIO - Japonski premier Morihiro Hosokava in predsednik najmočnejše opozicijske Liberalno demokratske stranke, Yohei Kono, sta v petek po dvehurnih pregovorih sklenila sporazum, ki bo morda razresil politično krizo, je sporočil vladni tiskovni predstavnik Masayoshi Takemura.

Premier Hosokava in predsednik liberalno demokratske stranke (PLD) Kono, sta se zedinila predvsem o tem, kako naj bi potekale volitve v spodnji dom parlamenta, je sporočila japonska agencija Kyodo.

Po dolocilih sporazuma bodo volitve potekale v dveh delih, in sicer bo za prvih 300 sedežev predviden večinski del, volitve za preostalih 200 sedežev pa bodo proporcionalne, je se sporočila agencija Kyodo.

Kompromis sta politika sklenila prav na predvečer zaključka zasedanja parlamenta, ko bi mogoče morala vlada odstopiti ali pa bi bilo potrebno razpu-



M. Hosokava (Telefoto: AP)

stiti spodnji dom, če ne bi dosegla nekega razumnega kompromisa.

Premier Hosokava je tudi že zatrdil, da je pripravljen odstopiti, če ne bo mogoče izpeljati njegovih političnih reform.

Politična kriza je nastopila prejšnji petek, ko so bili premierjevi osnutki zakonov zavrnjeni na glasovanju v senatu, ker je 17 senatorjev socialistične stranke glasovalo proti, čeprav je socialistična stranka del koalicije. (AFP)

NOVICE

Turška letala napadla Kurde

ANKARA - Turška letala so v petek napadla položaje pripadnikov Kurdske delavske stranke (PKK) v Zalehu na severu Iraka. Turška premierka Tansu Ciller je povedala, da so Kurdom povzročili »težke izgube«. V napadu je sodelovalo približno 50 letal in šest helikopterjev, ki so vzleteli iz oporišč v Malatyi in Diyarbakirju. To je prvi letalski napad na enega pomembnejših položajev Kurdov in najpomembnejša operacija turskega letalstva v več kot desetletnem boju proti pripadnikom PKK. Zaleh namreč velja za eno pomembnih postojank pripadnikov PKK, kjer izdelujejo orožje in rakete. Turške oblasti trdijo, da med civilisti ni bilo žrtev. (AFP)

Lov na »davitelja s postaje«



MITCHELLS PLAIN - Južnoafriška policija je v petek sprožila enega največjih lovov na človeka v tej državi. Približno tisoč ljudi in vojakov se je pridružilo stotnam prebivalcev Mitchells Plaina, kraja približno petnajst kilometrov od Cape Towna, v iskanju množičnega morilca, ki je ubil enajst dečkov. Južnoafriški tisk je morilca že poimenoval »davitelj s postaje«, ker naj bi nekatere od svojih žrtev zvalil s postajnih peronov. Policija in prebivalci so v četrtek odkrili šest trupel, medtem ko so ostale dečke, ki so bili vsi zadavljani in spolno zlorabljeni, našli že prej. »Prav gotovo gre za enega najbolj zverinskih zločinov, ne samo v zgodovini Južnoafriške republike, ampak tudi v svetu nasploh,« je dejal tiskovni predstavnik notranjega ministrstva Craig Kotze. Policija je pozvala vse najstnike, ki so se izmuznili daviteljevemu prijemu, naj sodelujejo z njimi pri identifikaciji morilca. Notranje ministrstvo je ponudilo 70.000 dolarjev nagrade tistemu, ki bi ujel množičnega morilca. V kraju se je že razširila množična histerija, tako da policija komajda se nadzoruje razmere. Mnogi so se namreč kar sami odpravili v lov na morilca, vendar policija opozarja, da bi razjarjeni ljudje lahko ubili tudi kakega nedolžnega človeka. Nekateri se celo bojijo, da ga bodo, potem ko ga bodo ujeli, zaprli v psihiatrično bolnišnico. »Tako bo samo odžiral denar davkoplacevalcev. Tako ne gre. Oko za oko in zob za zob,« se je za masčevanje opredelil neki prebivalec Mitchells Plaina. (Reuter in telefoto: AP)

PISMO IZ ŠVICE

Čisto vsakdanji januarski konec tedna

ZVONE PETEK

Najprej je prišel Helmut Kohl. Flavio Cotti, švicarski zunanji minister, se je v Davosu široko rožal se širsemu državniku, ki se ga je tudi v Švici prijel vzdevek, s katerim ga je krstil Bill Clinton - borec suma. Toda Kohl je prišel v zasneženi Davos zato, da bi odprl največje neformalno srečanje politikov in gospodarstvenikov z vsega sveta, znameniti davoski forum. Pravzaprav se je Kohl v Davos kljub sneženju pripeljal z avtom, so povedali v televizijskem dnevniku Švicarji. Z avtomobilu in ne s helikopterji pa so s žiriskega letališča vozili tudi druge državnike in svetovno znana manager-ka imena in policist v Davosu je na vaškem trgu zelo natančno usmerjal črne limuzine. Potem je snežilo vso noč in se pol dneva in Svetovni gospodarski forum se je začel s približno dvesto banketi v davoskih hotelih.

Navihanemu direktorju krajevnega turističnega društva Gerberju, ki mi je poleti zatrdil, da ni boljšega posla, kot je Forum, nikakor ni zal, da gosti politike in ne kakega smučarskega svetovnega pokala. Hoteli v vseh davoskih vaseh, tja do Chura, so polni, hotelirji pa komajda sproti kuhajo za razvajeno politično smetano. Na televiziji smo si lahko navadni smrtniki v barvah ogledali ne-

kaj prefinjenih mojstrov švicarske kuhinje, za katero se le Clinton ni mogel ogreti in je pred dvema tednoma v Zenevi večerjal kar bernski kroznik, ki ni nič drugega kot kisl zelje s klobasami in prekajenim svinjskim mesom.

Clintonu v Davos seveda ne bo, zato pa je »Borec suma« lahko pozdravil kar dvajset kolegov, sefov držav ali vlad, 70 ministrov in milijarde težko gospodarsko falango, ki vodi svetovno politiko iz druge vrste. Verjetno je v Davosu tudi Drnovšek, toda ker spremljam Davos iz Züricha, bom verjetno moral, tako kot lani, počakati na Republiko, da bi izvedel, kako pomembna srečanja je opravil. Izbira je, kot reče, velika, vendar sta glavni zvezdi poleg Kohla vsekakor izraelski zunanji minister Perez in šef PLO Arafat, ki se bosta srečala danes. Tudi poglavari črne Afrike so prišli na snežne posvete v polnem številu, saj je Afrika prvič osrednja tema foruma.

Bliznji vzhod in Afrika torej. O Bosni nicesar, je prevec neprijetna tema, pa se občutek krivde vzbuja.

Sicer pa je konec tedna in meseca postregel tudi z drugimi novicami. V Zürichu denimo, so sklenili zgraditi zapore za še 400 zapornikov. Sedanjih 900 »penzionov za resetkami« namreč ne zadošča več, pa

tudi ideja, da bi zgradili za švicarske zapornike (jasno predvsem tuje) zapor v Južni Ameriki, ker je to ceneje, je klavno propadla. Kriminalcem bi zagotovo prijalo, če bi jih preselili na kakega od karibskih otokov. V eni od novozgrajenih celic bo verjetno naslednjih pet let bivala »Bariska B« iz »Ex-Jugoslavije«, kot pišejo casniki, ki je za nekaj tednov odšla v kopensko družbo na žiriske ulice, doma pa pustila stirimesečnega dojenčka in dva majhna psa. Otroka in zivali so našli mrtve, popolnoma izsušene. Oblasti si umivajo roke, čeprav jih je opozorila dojenčkova babica »iz Slovenije«, ki si skrb za tri otroke, ki jih je »Bariska« imela z nekim Švicarjem. »Bariska« ima seveda švicarsko državljanstvo, a tako grozna je lahko le ženska iz »Ex-Jugoslavije«.

Na prvih straneh resnega in manj resnega tiska je tudi grožnja žiriske zeleno-socialistične vlade, da bo podražila parkiranje v mestu. Dva franka za eno, pet za dve uri parkiranja (450 tolarjev). Odločitev imajo v rokah volilci. Bojim se, da bodo na referendumu glasovali za, tako kot so to storili pred dobrim letom, ko jih je vlada vprašala, če so za dvajsetodstotno podražitev bencina. Konec tedna so na povedali tudi novo zapira-

nje tovarn. V kratkem bo 1500 ljudi na cesti. Toliko v tolažbo, da se kaj takega dogaja tudi v bogati Švici, pa čeprav čisto vse o njenem bogastvu ne drži. Tako se je hišna preiskava, ki jo je žiriski javni tozilec opravil v brezcarinskem skladišču v Klotenu, končala neuspešno. Niso namreč našli zlata, za katerega so zlasti Nemci namigovali, da ga je za hude case tja spravil filipinski diktator Marcos. Marcos je tako v grobu ohranil skrivnost, kam je skril natančno 1241 (!!!) ton zlata, kolikor bi ga naj bilo v Zürichu. Prvi komentari: zlato so neopazno odpeljali. Mimogrede, za transport bi potrebovali 18 boeingov 747.

Iz Davosa nič pretresljivega. Zunaj spet sneži, tudi v Zürichu. V davoskem kongresnem centru lobirajo tudi veliki bossi enega največjih kemičnih koncernov na svetu, baselske Ciba Geigy. Se mogoče s Kohlom pogovarjajo, kdo bo placal čiščenje severnomorskih plaz, na katere je prejšnji teden s francoske tovarne ladje naplavilo na tisoče vreck s strupenimi pesticidi? Čiščenje stane 80.000 frankov dnevno. Ciba je pripravljena uničiti nabrane vrecke, kaj več pa ne. Le o čem teče beseda v Davosu? Tam je zrak čist, sneg pa je tudi se vedno bel...

Minsk je vse bližje Moskvi

MINSK - Beloruski poslanci so za novega predsednika parlamenta izvolili Mečislava Griba, ki se zavzema za tesnejše stike z Rusijo. 55-letni Grib je bil v preteklosti visoki uradnik v beloruskem notranjem ministristvu. Kandidata za predsednika parlamenta sta bila se dva, Mihail Marinic, nekdanji šef beloruske podružnice sovjetske partije, in Viktor Goncar, mlad odvetnik, sicer pa predstavnik sredinskih političnih sil, ki pa nista imela veliko možnosti za zmago. Za Mečislava Griba je glasovalo 183 od 234 poslancev beloruskega parlamenta.

Odstop doslejšnjega predsednika parlamenta Suskeviča, ki je zagovarjal tržne reforme zahodnega tipa, povezujejo z odstopom reformistov v ruski vladi. Parlament se je lani tudi zavzel za sodelovanje v vojaškem paktu, v katerem ima seveda glavno besedo Rusija, vendar je Suskevič takrat se nasprotoval takemu povezovanju. Belorusija in Rusija sta se tudi dogovorili o skupnem monetarnem sistemu, o čemer se bodo podrobneje pogovarjali med prihodnjim obiskom ruskega premiera Černomirdina v Minsku. (Reuter)



BOSNA / ŽE ENAJSTA ŽRTEV MED HUMANITARNIMI DELAVCI

Hladnokrvni zločin nad tremi Britanci

Človekoljubne organizacije bodo omejile pomoč

SARAJEVO - Tiskovni predstavnik Združenih narodov je sporočil, da so neznanci, ki so bili oblečeni v uniforme bosanske vladne vojske, napadli vozilo človekoljubne organizacije in ubili enega ter ranili dva britanska voznika. Povedal je tudi, da utegnejo omejiti človekoljubno pomoč, saj je v zadnjem času prislo do vrste napadov na delavce človekoljubnih organizacij.

Popolno brezvladje v osrednji Bosni, kjer se Muslimani in Hrvati bojujejo za ozemlje, je resno ogrozilo poskuse človekoljubnih organizacij, da bi oskrbele 1, 2 milijona civilistov s

hrano in zdravili.

Visoki komisariat za begunce (UNHCR), osrednja človekoljubna organizacija v Bosni, je v cetrtek ukinil eno glavnih poti za dovažanje pomoči med Zenico in Kaknjem, ker je patrulja bosanske policije, ki je spremljala konvoj, zaslala v zasedo.

Tri britanske voznike so napadli in ugrabili pred skladiščem pomoči Evropske skupnosti v Zenici, ko so se vracali v hotel. Ugrabitelji so jih odpeljali iz mesta, kjer so jim ukazali, naj izstopijo.

»Britance so najprej pretepli in oropali, nato pa je

eden od napadalske trojice ukazal ostalima dvema, naj voznike ubijeta. Paula Goodalla so ubili takoj, druga dva pa sta pričela bežati proti bližnji reki, kjer so ju pokosile kroglice, vendar jima je nekako uspelo pobegniti,« je na tiskovni konferenci povedal tiskovni predstavnik Visokega komisariata za begunce Ron Redmond.

O incidentu je novinarjem na tiskovni konferenci

spregovoril tudi lord Owen: »Osrednja Bosna je zelo nevarno področje, vendar pa tako hladnokrvnega zločina ne bi pričakoval niti tam...«

Neuspeli poskusi za prekinitev 21-mesečne vojne na ozemlju nekdanje Jugoslavije so močno načeli moralno zahodnih zaveznikov in vedno pogosteje je slišati zahteve, naj se enote Združenih narodov umaknejo iz nekdanje Jugoslavije.

(Mark Heinrich / Reuters)



Francoski vojak pred Skenderijo (Telefoto: AP)

Vsi napadi na ljudi, ki pomagajo ljudem

ZENEVA - Britanski voznik tovornjaka Paul Goodall je že enajsta žrtev med delavci, ki oskrbujejo Bosno s človekoljubno pomočjo.

3. septembra 1992 so v razbitinah sestreljenega transportnega letala, ki je prevažalo odeje, umrli štirje Italijani. Zaradi tega napada so za mesec dni ustavili zračni most nad Sarajevom, Združeni narodi pa so zanj obtožili bosanske Hrvate.

2. februarja 1993 je med topovskim obstreljevanjem danskega človekoljubnega konvoja v bližini Mostarja, kjer so se spopadali Muslimani in Hrvati, izgubil življenje bosanski prevajalec Milivoj Dugandžić.

1. junija 1993 so med topovskim obstreljevanjem Maglaja padli prevajalec in dva danska voznika. Danske oblasti so za napad obtožile bosanske Srbe.

14. avgusta 1993 je v Vitezu, kjer so se spopadali Muslimani in Hrvati, ostrostrelec ubil bosanskega pripadnika Mednarodnega rdečega križa Borisa Zevračića.

25. oktobra 1993 je v napadu na človekoljubni konvoj v bližini Novega Travnika umrl danski voznik, ki so ga je v Bosno poslal Rdeči križ. Združeni narodi so obtožili Muslimane, za en mesec pa so ustavili dovažanje človekoljubne pomoči na omenjeno področje.

27. januarja 1994 je v napadu oborožene tolpe, ki je bila oblečena v uniforme bosanske vojske, umrl britanski voznik Paul Goodall. Napadalcii so po napadu odpeljali njegovo vozilo.

(Reuters)

ISTRA / IDS GRE PO POTI HDZ

Lokalna samouprava je povzročila razkol med Istrani

ZAGREB - Konflikt v zamislih o podobi Istre se je v prejšnjih dneh povečal do razkola v samem vrhu Istrske demokratske stranke, ki je na volitvah osvojila kar 72 odstotkov glasov vseh volilcev in ki od tedaj zastopa mnenje Istranov, kakšen naj bi bil status te pokrajine v sklopu Hrvaške.

»Pocilo« je pravzaprav v samem vrhu stranke, in sicer zaradi dveh predlogov o organizaciji lokalne samouprave. Predlog parlamentarnih predstavnikov Ivana Heraka (podpredsednik IDS), Elija Martincića in Denisa Jelenkovića o delitvi na pet oddelkov in en zavod velja za mehkejšo linijo. Predlog o devetih oddelkih in enem zavodu ter možni profesionalizaciji poglavarstva zupanijske, ki ga je podal predsednik IDS Ivan Jakovčić, pa velja za bolj togo obliko politike in mu pripisujejo tudi določeno mero centralizma.

Vprašanje lokalne samouprave pa je le povod za razkol v Istrski demokratski stranki in je aktualno sele nekaj mesecev. Predsednik Jakovčić se po besedah »mehkejša linija« zavzema za popolno politično avtonomijo Istre, medtem ko bi oni radi z regionalizacijo le decentralizirali oblast na Hrvaško. Herak, Jelenković, Veljko Ostojić, Viktor Matošević in Berislav Iskra so odstopili s položajev v poglavarstvu istrske zupanijske in to pojasnili z »managverskim« pristopom k politiki, ki Istre ne bi izključeval iz povezav s oblastjo v Zagrebu, a bi ji obenem zagotavljal tudi njene regionalne specifičnosti.

Razkol v IDS je podoben razkolu v vodilni hrvaški stranki HDZ. Obe stranki sta si naklonjenost volilcev pridobili z določenim plebiscitnim pristopom. Kljub odstopom in razkolu v vodstvu je bil sprejet »trsi model« Ivana Jakovčića, mehkejša linija pa je dokončno najavila razrešitev sporov znotraj IDS na prihodnjem zboru stranke. Trenutno se zdi, da ima koristi od vsega tega le HDZ, saj bi ji oslabeitev IDS omogočila lažji dostop do istrskih volilcev.

Darko Pavić

AMERIŠKI POGLED NA VOJNO V BIH

»Yes« za oborožitev muslimanske vojske

WASHINGTON - Ameriški senat je z 78 glasovi za in devetimi proti pozval predsednika Clintona, naj naredi vse za preklic resolucije Združenih narodov, ki bosanski vladi prepoveduje oboroževanje. Senat je predsedniku tudi priporočil, naj vladi Alija Izetbegovića zagotovi »primerno vojaško pomoč«, če bo zanj zaprosila. S to resolucijo, pa ceprav predsedniku samo svetuje in ga ne obvezuje k dejanjem, bosta lahko Bill Clinton ali njegov zunanji minister Warren Christopher se bolj odločno nasprotovala francoskim poskusom, da bi Ameriko vpleli v aktivno delitev Bosne.

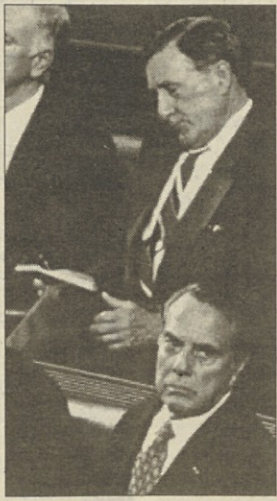
Resolucija zgornjega doma ameriškega parlamenta je prava prispevka ameriške politike do nekdanje Jugoslavije. Ker je neobvezujoča, razkriva oklevanje ameriških politikov, da bi se ob nasprotovanju javnosti kakršnemu koli vojaškemu vpletanju v tujni podali na vojaško avanturo v Bosni. Vsaj z besedami pa so ameriška javnost, senatorji in vlada odločno na muslimanski strani. Država, ki je v ustavo zapisala pravico do samoobrambe in celo krvavega kriminala na ulicah navkljub le s tezaivo omejuje pravico vsakega državljanca do posesti orožja, razume težnjo bosanskih Muslimanov, da bi si pomagali sa-

mi, če jim ze nihče na svetu ne bo pomagati. Kljub temu pa Američani ne bodo enostransko in brez evropskega privoljenja oboroževali bosanske vlade. Ko je zunanji minister Christopher pred letom dni popotoval po Evropi in navijal za bombardiranje srbskih položajev okrog Sarajeva, ga niso jezo zavrnili samo Evropejci, ampak tudi ameriška javnost, ki odločno nasprotuje vojaškemu vpletanju v mednarodna krizna žarišča. Predsednik Clinton se je posvetil notranji politiki in se diplomacije izogiba kot je le mogoče. Zato pa so jim veliko bolj kot Evropejcem všeč poročila, da se je Muslimanom posrečilo dobro organizirati svojo vojsko in da so kljub vsem embargom ter

zemljepisnim oviram nabavili tudi orožje.

Američani ne bodo pred pogodovno odgovarjali zaradi dvolčne politike francoskega ali britanskega sloga, ki v Bosni enači napadalce in žrtve ter v svojem bistvu igra na karto močnejšega igralca v bosanski drami, ne glede na mednarodne ali moralne zakone. Washington je v nasprotju z evropskimi prestolnicami ves čas zagovarjal pravice žrtve. Pred nekaj meseci so Američani prepričali evropski poskus končanja gospodarske osamitve Srbije, ameriški zunanji minister pa se je upravičeno vprašal o moralnosti najnovejšega francoskega prizadevanja, da bi bosanski Muslimanom vsilili mirovni sporazum, in zavrnili sodelovanje svoje države. Evropski pritiski se bodo z bližnjim obiskom nemškega kanclerja v Washingtonu in posvetovanji zunanjega ministra Christopherja v Evropi se okrepili, Clintonova administracija pa ne slovi ravno po pokončnosti. Toda dokler ne bodo popustili pred Evropejci, so Američani krivi samo opazovanja zločina. Je tudi to dovolj za obsodbo? Se vedno drži, da bi lahko samo Američani prisilili Evropejce in Srbe k bolj pravični rešitvi balkanske krize od napol mrtvega zenevskega sporazuma.

Barbara Kramzar



Senat podpira Muslimane

Bitka za Bosno

Srbsko topništvo je obstreljevalo bojne črte severno od Sarajeva, poročajo pa tudi o napadih srbske pehote na Muslimane v severni Bosni.



NOVICE

Sporazum med Rusijo in Natom

MOSKVA - Rusija in zveza Nato sta podpisali sporazum o sodelovanju v letosnjem letu, po katerem bo Severnoatlantska zveza pomagala pri urjenju ruskih vojakov, ki se udeležujejo mirovnih misij po svetu. Rusija si prizadeva, da biruskim vojakom, nameščenim na ozemlju nekdanje Sovjetske zveze, OZN odobri status modrih celad, zlasti pa v Tadžikistanu. (Reuters)

Spopad stavkajočih s policisti



MANAGVA - Cetrti dan stavke transportnih delavcev v Nikaragvi, ki je ohromila glavno mesto, so izbruhnili spopadi med stavkajočimi in policisti. Spopadi so izbruhnili, ko je policija skušala odstraniti barikade, ki so jih delavci namestili po ulicah Managve. Policija je aretirala se 68 delavcev, tako da jih od začetka stavke v priporu ze skoraj 300. Delavci v javnem prometu, taksisti in tovornjakarji zahtevajo od vlade, naj zniža cene goriva in odpravi previsoke davke na vozila. (Reuters, telefoto: AP)

Novi predsednik Hondurasa



TEGUCIGALPA - Odvetnik in liberalni politik Carlos Roberto Reina je zaprisegel kot četrti demokratsko izvoljeni predsednik Hondurasa, odkar je vojska leta 1982 oblast predala civilistom. 68-letni Reina bo na položaju predsednika zamenjal Rafaela Callejasa. Reina in njegova Liberalna stranka sta na parlamentarnih volitvah novembra lani dobila 52 odstotkov glasov. (Reuters, telefoto: AP)



SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

07.50	Radovedni Tacek: Hlebec
08.05	Mladi virtuoz: Flavta, 2. oddaja
08.30	Zimska tekmovanja, 5/26 del francoske risane serije
08.55	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
09.45	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
10.35	Zgodbe iz školjke
11.25	Lov po Holandiji, angleski film
13.00	Poročila
13.05	Tednik, ponovitev
13.45	Večerni gost: inž. Dusan Vendramin
14.50	Video strani
15.20	Spoved pastorja Burga, pon. švicarskega filma
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Svet narave, 2/11 del angleske pzn serije
18.00	Regionalni program Ljubljana RPL
18.45	TV mernik
19.00	Risanka
19.10	Zrebanje 3 x 3
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Utrip
20.25	Ona + On
21.25	TV Poper
21.40	Korenine slovenske lipe: Rozice, 2. oddaja
22.05	TV dnevnik 3, VPS 2205
	Sova
22.40	Zaveznici, 2/4 del angleske nadaljevanke
23.40	Zlatooka racka, angleski film
01.25	Video strani

SLOVENIJA 2

10.50	Chamonix: Smuk (M), prenos
	Sova
12.00	Ko se srca vnamejo, 8. del ameriske nanizanke
12.30	Zaveznici, pon. 1/4 dela angleske nadaljevanke
13.25	Video strani
	Sportna sobota
14.20	Odperto prvenstvo Avstralije v tenisu, finale (Z), posnetek iz Melbourne
17.20	Kitzbühel: Smucarsko tekmovanje veteranov, posnetek
17.50	Kosarka NBA:
	Orlando Magic - New York Knicks, posnetek
18.50	Vodne pustolovščine, 10/24 del angleske pzn serije
19.30	Dnevnik 2
20.05	Usodni obrat, 1/3 del angleske nadaljevanke
	Po romanu Ruth Rendell
21.00	Zametna šapa, 4/7 del angleske pzn serije
21.30	Poglej in zadeni
22.45	Sobotna noč
01.45	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.30	Video strani
09.00	CMT
10.50	Kino, kino, kino, ponovitev oddaje o filmu
11.00	Dvojno razkrinkavanje, ponovitev ameriskega filma
	V Los Angelesu se začnejo dogajati čudni umori. Izkaze se, da je morilec fotograf, ki si za vsako žrtev izbere drug način smrti. Vsak umor podrobno fotografira.
12.30	A-Shop
13.40	Video strani
14.30	Borza dela
15.00	Video strani
17.15	Izbjeglicka televizija, oddaja za begunce
18.00	Zelena rokavica, ponovitev ameriskega cb filma
	Igrajo: Glenn Ford, Geraldine Brooks in drugi; režija Rudolph Mate.
	Iz majhne cerkve v južni Franciji je med vojno izginila dragocena rokavica. Legenda pravi, da se bodo zvonovi oglasili sele tedaj, ko bo rokavica spet na svojem mestu.
19.30	Radio FM, ponovitev 7/13 dela am. humoristične nanizanke
20.00	Modna dezela, oddaja o modi
20.30	Radio FM, 8. del ameriske humoristične nanizanke
21.00	James Dean, ameriski film
	Po spominih Williama Basta
	Igrajo: Stephen McHattie, Michael Brandon, Meg Foster, Candy Clark, Dane Clark, Jayne Meadows in drugi.
22.40	CMT
00.30	Borza dela
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Slovenski program
-------	-------------------

KOROŠKA

19.00	Avstrija danes
-------	----------------

RAI 1

7.00	Simfonični koncert
7.30	Film: Il coccchiere di ferro dram., Avstrija '58)
9.10	TV film: Tutta colpa delle poste (kom., ZDA '86)
10.45	SP v smučanju: moski smuk
11.50	Informativna odd: Canal Grande-Gregorettivvù
12.25	Dnevnik in vreme
12.35	Rubrika o medicini: Check-up
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Nan.: Cose dell'altro mondo
14.45	Sport: IP v kosarki
16.20	7 dni v Parlamentu
16.50	Variete: Raimondo e le altre (vodijo I Trettrè)
18.00	Dnevnik
18.10	Izzrebanje lota
18.15	Aktualno: Zdravi in lepi
19.25	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Buccie di banana (vodijo Pippo Franco, Leo Gullotta, Valeria Marini, Oreste Lionello)
23.05	Dnevnik 1
23.10	Posebnosti TG 1
0.05	Dnevnik in vreme
0.35	Filmske novosti
0.40	Film: Ecce Bombo (kom., It. '78, r.-i. Nanni Moretti, Luisa Rossi)
2.20	Dnevnik 1 (pon.)

RAI 2

6.40	Videocomic
6.55	Variete: Mattina in famiglia
7.00	8.00, 9.00, 10.00 dnevnik
10.05	Evropski dnevi
10.35	Aktualno: Tvoj bližnji
11.20	Aktualno: Vse o RAI 2
11.35	Nan.: Lassie
12.00	Variete: In famiglia
13.00	Dnevnik, rubrika Dribbling in vreme
14.00	Glasba: Scanzonatissima
14.30	Giorno di festa (vodi Sandra Milo)
15.20	Izzrebanje lota
15.45	Male in velike zgodbe
17.10	Nan.: Woof, 17.35 Lassie
17.55	Film: Angeli senza paradiso (dram., It. '70)
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Film: Il vicino (dram., ZDA '93, i. Rod Steiger, Linda Kozlowski)
22.15	Aktualno: Nascita di una dittatura (4. del)
23.25	Dnevnik in vreme
23.45	Informativna odd: Canal Grande - Gregorettivvù
0.15	Nočni sport: vaterpolo, 1.25 Dribbling (pon.)
1.50	Videocomic

RAI 3

6.30	Pregled tiska
7.05	Film: 1860 (zgod., It. '34)
8.20	Informativna odd: Canal Grande - Gregorettivvù
8.50	TGR Vivere il mare
9.00	Oddaja o kmetijstvu
10.00	Simfonični koncert
11.45	Dnevnik
11.50	SP v smučanju: ženski smuk
13.00	Drobci
13.25	Pred 20 leti
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR - Okolje Italija
15.15	Sport: IP v rugbyju, 16.00 plavanje, 16.30 odbojka
18.00	Scusate l'anticipo
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.50	BlobCartoon, Kino
20.30	Aktualna odd.: Ultimo minuto
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Aktualno: Harem
23.45	Variete: Magazine 3
0.45	Dnevnik in vreme
1.15	Variete: Fuori orario

RETE 4

6.30	Nan., 8.00 Tu Italija, 8.10 nad. Piccola Cenerentola, 8.35 Anima persa, 9.30 dnevnik
9.45	Sgarbi quotidiani
10.00	Nad.: Soledad, 10.30 Febbre d'amore, 11.30 Maddalena, 12.30 Celeste, 13.00 Sentieri, vmes (11.55, 13.30) dnevnik
14.30	Rubrika o lepoti
15.30	Kviz: Perdonami, 16.30 La verità, 17.25 dnevnik
17.30	Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.00	Funari news
19.00	Dnevnik
20.30	Nad.: Micaela
22.30	Aktualno: Altamoda '84 (vodi Gabriella Carlucci)
23.30	Dnevnik
23.35	Variete: Ai tempi miei
1.00	Pregled tiska
1.15	Film: Il fantasma del palcoscenico (dram., '74)

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	A tutto volume
9.30	Aktualno: Nonsolomoda
10.00	Nad.: Passioni
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Aktualno: Amici, 15.30 Anteprima
16.00	Otroski variete: risanke in kviz
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 Si o no
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: La corrida (vodita Corrado, A. Elia)
23.00	Nad.: Passioni (dram., It. 93, i. Virna Lisi, Gigi Proietti, 2. del, pon.), vmes (24.00) dnevnik
1.00	Aktualno: A tutto volume
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
12.30	Odpri studio
12.35	Aktualno: Tu, Italija
12.45	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non è la RAI
15.30	Nan.: Ultraman
16.00	A tutto volume
16.30	Nan.: I ragazzi della prateria
17.30	Variete: Benny Hill
17.50	Sport studio
18.00	Nan.: SuperVicky, 18.30 Bayside School, 19.00 Il principe di Bel Air
19.30	Odpri studio
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: Trappola d'acciaio (krim., ZDA '89, i. Michael Paré)
22.40	Film: Yado (pust., ZDA '85, i. A. Schwarzenegger, B. Nielsen)
0.30	Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.00	13.40, 22.25 Sportna stran, 13.30, 19.30, 23.00 Dogodki in odmevi
20.35	Film: Devil Rider

MONTECARLO

19.30	22.30 Dnevnik
10.20	12.10 SP v smučanju
14.00	Film: Il giallo più pazzo del mondo (kom., '80)
20.30	IP v kosarki
0.45	Film: La governante (kom., It. '75, i. T. Ferro)

Koper

14.00	Juke Box, pon. glasbene oddaje, vodi Alex Bini
16.00	TV novice
16.10	Stanje stvari - mladi
17.10	Odpri strani, oddajo pripravlja Rosanna T. Giuricin
17.45	V ospredju, vodi Bruno Agrimi
18.00	Korenine slovenske lipe: Romanja - od Sv. Visarij do Barbane, 4. oddaja
	Sveta Gora
18.30	TV Poper, kabaretno-satirična oddaja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Jutri je nedelja - verska oddaja
19.40	Carobna svetilka, otroški program
20.30	Zadnja cesarica, kitajski film
	Režija: Chen Jialin
	Kitajska verzija zgodbe o kitajskem cesarju Pu-Yinu je omejena na obdobje njegovega izgnanstva v Mancuriji in obravnava predvsem njegov odnos do zensk, ki so mu bile namenjene in s katerimi je ravnal skrajno kruto.
22.15	Dnevnik
22.30	Alica, evropski kulturni magazin
23.30	Horoskop

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
10.30	Crna roka, am. pustol. film
13.00	Cas v sliki
13.10	Gozdarjeva Krista, nem. domacijski film
14.50	Glasbena skrinja
15.00	Otroski program
15.50	Dinozavri
16.15	Beverly Hills, 90210, serija
17.10	X-Large, mladinska oddaja
18.00	Cas v sliki
18.05	Slika Avstrije
18.30	Zdravnica dr. Quinn
19.30	Cas v sliki
20.15	Trabbi goes to Hollywood, am. komedija
21.45	Zlata dekleta, am. humoristična serija
22.10	Bes, am. srhljivka, 1978
	Igrajo: Kirk Douglas, Andrew Stevens, John Casavetes, Amy Irving in drugi; režija Brian De Palma.
00.05	Cas v sliki
00.10	Zadnji skok cez plot, am. tv komedija

ORF Avstrija 2

10.40	Tisoc mojstrovin
10.50	Chamonix: Smuk (M), prenos
11.50	Garmisch: Smuk (Z), prenos
13.00	Mladinsko SP v nordijski kombinaciji
14.15	Ali imate radi klasiko?
15.30	Filofax, pon. am. komedije
17.00	Zivali iscejo dom
17.15	Ozri se po dezeli
18.00	Sport
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Kamela gre skozi uho si-vanke, komedija
22.10	Cas v sliki
22.25	Sport
22.55	Kam in nazaj, 3. del
	Igrajo: Gabriel Barylli, Nicolas Brieger, Laudia Messner in drugi; režija Axel Corti.
00.55	Round Midnight

Hrvaška 1

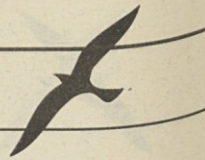
09.00	Dobro jutro
10.30	Poročila
10.35	Dr. Argus, 11/13 del risane serije
11.00	Mali Juke Box '93, posnetek
12.00	Poročila
12.05	Resna glasba: W.A. Mozart
13.20	Prizma
14.05	Poročila
14.10	Beli levi, ameriski film, 1979
	Po knjigi Chrisa McBridea
	Igrajo: Michael York, Glynnis O'Connor, Donald Moffat, Lauri Lynn Meyers in drugi; režija Mel Stuart.
15.40	Hisni ljubljenci
16.10	Mladi Indiana Jones, 11/17 del am. serije
17.00	Poročila
17.05	Dokumentarna oddaja
17.50	TV razstava: Josip Vanista
18.00	Televizija o televiziji
18.30	Santa Barbara, 623. del ameriske nadaljevanke
19.15	Na zacetku je bila beseda
19.30	Dnevnik 1
20.15	Lovec na macke, amer. film, 1988
	Po romanu Elmorea Leonarda
	Igrajo: Peter Weller, Kelly McGillis, Charles Durning in drugi; režija Abel Ferrar.
21.45	Film - Video - Film
22.30	Porocila
22.35	Sportna sobota
22.50	Slika na sliko
23.50	Porocila v anglescini
23.55	Sanje brez meja

Hrvaška 2

13.10	TV-koledar
13.20	Ziviljenjski slog, pon.
13.50	Samo norci in konji, 8/14 del angl. humor. nanizanke
14.40	Ekran brez okvira, pon.
15.40	DP Hrvške v kosarki: Zadar - Cibona
17.15	Odperto prvenstvo Avstralije v tenisu, finale (Z), posnetek
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.15	Ljubezen da, ljubezen ne, 5/23 del am. humor. nanizanke
20.40	Elite bojne enote, 8., zadnji del dokum. serije
21.35	Cro Pop Rock
22.20	Nocna izmena: Severna obzorja, 12. del Hale in Pace, 4/6 del Umor leptice s koledarja, am. film

MTV Madžarska

07.00	Sončni vzhod
08.15	Verski program za reformatsko mladino
08.25	Otroski program
11.30	Podezelske zgodbe, pon. 5. dela
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Hisna nega bolnika
12.25	Madžarska polpreteklost, pon. 4. dela
14.20	Tostran luze, 5. del
14.50	Disneyjevo popoldne: Veliki rusi pes, ameriski film
16.24	Belcanto
16.40	Priporočamo
17.10	Napisi pripovedujejo
17.35	Loto
17.40	Notranja politika
18.30	Kolo sreče, kviz
19.02	Pravljica
19.30	Dnevnik
20.25	Festival popevk '94
22.00	Parabola, zunanja politika
22.35	Podjetniška sfera
23.45	Valentina, erotika



ENERGETIKA

Superprevodni kabli bodo kmalu v omrežjih

CHARLES ARTHUR

Strokovnjaki nekega ameriskega podjetja so z demonstracijo visokotemperaturnega superprevodnega električnega vodnika, po katerem bo tok tekel brez izgub, sodobno tehnologijo pomaknili se korak bliže glavnemu cilju vseh energetskih sistemov. Dolgoročno bi s takimi kablji lahko prihranili milijone dolarjev.

V družbi American superconductor iz massachusettskega Westborougha trdijo, da je vzorčni metrski odsek superprevodnega keramičnega vodnika pri sedeminsedemdesetih kelvinih (-196°C) prenesel tok 2300 amperov. Pri tej temperaturi lahko električni kabel hladimo s tekočim dušikom, ki je po besedah predstavnikov omenjenega podjetja »tako poceni kot mleko«.

V ameriskem Inštitutu za raziskavo električne energije, ki ga podpirajo tamkajšnje družbe za proizvodnjo in razpečevanje elektrike, so izračunali, da bi visokotemperaturni superprevodni vodniki lahko nadomestili običajne podzemne kable, če bi le zmogli tok jakosti 2000 amperov. Tedaj bi ob enakih razsežnostih prenašali dvakrat večjo moč kot navadni bakreni vodniki.

»To so zelo pomembne reči,« pravi Tony Appleton, svetovalec za superprevodnost pri britanskemu Ministrstvu za trgovino in industrijo. »Se važnejše pa je, da Američani najbrž že proizvajajo na stotine metrov kablov.« Dolgi odseki bodo okostje vsakega komercialnega superprevodnega



Prenos energije, ki bo prijaznejši okolju (NS)

kabla. »Edino vprašanje je, kaksno gostoto toka zdrži tak kabel.« Običajni bakreni vodniki delujejo pri napetostih med 40 in 345 kilovoltov in prenašajo od 40 do 600 megavattov električne moči. Ker imajo kovine same po sebi določeno upornost, se del energije pretvori v toploto - ta predstavlja izgube. Zato je treba električne kable pogosto hladiti z oljem. Energetski sistem Združenih držav ima okoli 13.000 kilometrov podzemne električne napeljave, tako da gre vsako leto zaradi izgub po vodi več milijonov dolarjev.

Superprevodni vodniki so zanimivi zato, ker prevajajo električni tok brez upora, zato tudi ni energijskih izgub in segrevanja. Glavni strošek bi pri taki napeljavi predstavljala cena kabla. Podjetja za preskrbo z električno energijo pa zahtevajo vodnike, dolge vsaj kilometer. Družba American superconductor sodeluje pri proizvodnji odsekov superprevodnih kablov z dolžino od 600 do 1000 metrov z italijanskim gumarskim gigantom Pirelli: upajo, da jim bo to uspelo do pomladi.

Tudi v britanskem podjetju BICC, ki prav tako izdeluje električne kable, si močno prizadevajo vzpostaviti proizvodnjo visokotemperaturnih superprevodnikov. »Ljudje iz BICC so prepričani, da bodo že čez deset let ti vodniki nekaj povsem vsakdanjega,« je dodal Appleton. »Vendar pa je značilno, da družbe kot je recimo American superconductor svojih žic nočejo prodati vsakomur, ki jih zeli kupiti. Proizvajati želijo dražje izdelke. Zato je se posebej pomembno, da se tudi v Veliki Britaniji lotimo izdelave superprevodnih vodnikov.«

-PrZ-

BIOKEMIJA / FARMAKOLOŠKE RAZISKAVE NA INŠTITUTU JOŽEF STEFAN

Otvoritev Centra za strukturo proteinov

LJUBLJANA - Včeraj je bila na Inštitutu Jožef Stefan svečana otvoritev Centra za strukturo proteinov, kjer so bili navzoči predsednik Milan Kučan, minister Rado Bohinc, predstavniki slovenske farmacevtske industrije,

ljubljanske univerze in številni raziskovalci. Rado Bohinc, minister za znanost in tehnologijo, je v svojem nagovoru poudaril, da politika slovenske vlade na področju znanosti nikakor ni utilitaristično usmerjena, am-

pak si prizadeva okrepiti zlasti tista področja temeljnih raziskav, ki so vključena v nacionalni raziskovalni program. Doslej je bilo v Sloveniji ustanovljenih že enajst podobnih raziskovalnih centrov, ki so namenjeni predvsem transferu znanja. Nato je nekaj več o novem centru spregovoril njegov predstojnik prof. Vito Turk. Delovanje Centra za strukturo proteinov se navezuje na delo raziskovalne skupine Odseka za biokemijo, ki se je začelo že davnega leta 1956, ko so bila znanja o molekularnih strukturah še razmeroma skromna. Raziskovalna skupina se je usmerila na fundamentalne raziskave encimov in proteinov, ki so posebne pomena za imunske

strukture živih organizmov. Kasneje se je skupina usmerila tudi v genetične raziskave in doseglja svetovno raven, kar dokazujejo številne reference v tuji strokovni literaturi na tem področju, saj je samo v preteklih petnajstih letih objavila več kot 650 referatov in drugih strokovnih člankov. Omenjena skupina si je v drugi polovici prejšnjega desetletja oskrbela potrebno raziskovalno opremo, tako da že danes lahko določa primarne, sekundarne in deloma tudi terciarne strukture tako naravnih kot rekombiniranih beljakovin. V znanstvenem svetu se je uveljavila zlasti na dveh področjih: z raziskavami proteoliznih encimov in njihovih proteinskih inhi-

bitorjev ter na področju raziskav encimov in toksičnih proteinov iz živalskih strupov. Skupaj z raziskovalci iz Max Planck Instituta (Martinsried - ZR Nemčija) pa je določila se klastično strukturo cloveškega katapsinu B, strukturo inhibitorja cloveškega stefina B in kurjega cistatina, kar ji je omogočilo izoblikovati model za mehanizem interakcije cisteinskih proteinaz s proteinskimi inhibitorji. O vsem tem je imel krajše predavanje dr. D. Turk, s trodimenzionalnimi prikazi posameznih struktur encimov. Skratka, slovesnost je potekala v znamenju izreka, da racionalno načrtovanje zdravil označuje tisto polje, kjer se srečujeta znanstveni in komercialni interes. BZ



Profesor Vito TURK (Foto: B. Plavevski)

SKRIVNOSTI NARAVE (12) / SINERGETIKA ALI NAUK O SOUČINKOVANJU

Kaos, naključje in mehanicizem

HERMANN HAKEN

Ke. Kljub temu se zdi opazovalcu prometni kaos kot nekaj povsem zmedenega, pri čemer so pozicije vozil naključno porazdeljene. Kaos, ki ga zaenkrat obravnavamo kot čuden poseben primer, se nam kaže kot tipičen vedenjski vzorec mnogih sistemov, ki jih preučujemo v sinergetiki.

Omenimo nekaj primerov, ki smo jih doslej že srečali. Pri gibanju tekočin se kažejo najrazličnejši vzorci gibanja, odvisno pač od tega, kako močno segrevamo določeno horizontalno plast tekočine od spodaj. Po nekaj stopnjah, med katerimi se izoblikujejo enakomerni valjasti vrtinci, se prične popolnoma neurejeno gibanje tekočine. Gibanje postane turbulentno in je podvrženo, kot danes lahko privzamemo, zakonitostim kaotičnega gibanja. Obstajajo celo napovedi, da je lahko tudi laserska svetloba turbulentna; svetloba iz neurejeno izsevanih valovnih potez in vendar drugačna od navadne. Tudi v biologiji se je vselila ideja kaosa in različno osvetljuje prej povsem nerazložljive pojave. Na primer populacija insektov, ki iz leta v leto neurejeno niha. Danes že obstajajo modeli, po katerih je mogoče

takšna nihanja obravnavati matematično. Dejansko je že ob prelomu stoletja francoski matematik Jules Henri Poincaré (1854-1912) odkril močnost kaotičnega gibanja pri drugačni problematiki, namreč pri nebesni mehaniki. Če si predstavljamo model sončnega sistema z dvema soncema in le enim planetom, ugotovimo, da se gibanje planetov včasih ne more več napovedati, kot npr. pri gibanju planetov v našem sončnem sistemu po elipsah okoli Sonca v skladu z Newtonovo mehaniko, se kaže stabilnost orbit planetov in vsebuje toliko fines, da je

težko verjeti, da je to dokončen odgovor. Ne glede na to, če ta teorija v splošnem drži ali ne, bi bilo z njo mogoče ugotoviti strukturo koncentričnih prstanov nanizanih v ekvatorialni ravnini. Vprašanje je bilo, zakaj so med obročmi vrzeli, prazen prostor, zakaj tam ni ledenih kosov. Odgovor matematikov se je glasil: »Skozi vpliv Saturnovih lun so bili kosi ledu v vmesnem prostoru prisiljeni v kaotično gibanje, s čimer so zapustili svoje orbite.« Strogi odgovor na vprašanje, zakaj lahko pride do kaotičnega gibanja je možen le v okviru matematike in se ta je pri razumevanju kaosa povsem na začetku. Kljub vsemu lahko zlahka po nazorimo, kako se naključje prikrade v strogo določeno gibanje. Mislimo si oster rob, na primer britvico, ki jo postavimo navpično, z rezilom navzgor, na katero spustimo jeziklo krogljico. Kam se bo odklonila krogljica, na eno ali na drugo stran britvice, je odvisno zgolj od tega, kje bo krogljica zadela ob rob. Če zadene le malenkost levo od svojega težišča, se bo odklonila na levo in obratno.

Celotno dogajanje je očitno strogo določeno in vendar se ga drži nekaj naključnega. To sledi od tod, da v principu ne moremo določiti ali izmeriti začetnega položaja popolnoma precizno (le v okviru Heisenbergovega principa nedoločenosti). Toda že čisto majhen premik začetnega stanja vodi v povsem drugačno gibanje. Kot vidimo, se začne razlika med naključnimi in strogo določenimi dogodki meglati, čeprav sta oba mejna primera v filozofskem smislu strogo definirana. Odločujoče so majne nenatančnosti začetnega položaja, ki kasneje odločilno vplivajo v makroskopskem smislu na potek dogajanja.

(F.M.)

(se nadaljuje)



Kaj se bo zgodilo z napravami, ko jih bo zajelo turbulentno gibanje zraka? (NS)

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 29. januarja, ob 18. uri: Aishil - ORESTEJA.
Predstava bo se v nedeljo, 30. januarja, ob 17. uri.
Danes, 29. januarja, ob 23. uri: POMLADNO OBRE-
DJE DAMIRJA ZLATARJA FREYA. Predstava bo se
v soboto, 5. februarja, ob 21. uri.

DRAMA SNG, tel.: 061/221-511

Danes, 29. januarja, ob 19.30: D. Jovanović - ANTI-
GONA, za izven. Predstava bo se v četrtek, 3. febru-
arja, ob 18. uri, za abonma dijaški 11 večerni. V po-
nedeljek, 31. januarja, ob 19.30: W. Shakespeare -
KRALJ HENRIK IV., za abonma ponedeljek in
izven. Predstava bo se v torek, 1. februarja, ob
19.30, za abonma torek in izven. V sredo, 2. febru-
arja, ob 19.30: H. Ibsen - ROSMERSHOLM, za abon-
ma sredo in izven.

MALA DRAMA SNG, tel.: 061/221-511

Danes, 29. januarja, ob 20. uri: W. Allen - ZAIGRAJ
SE ENKRAT, SAM. Razprodano! Predstava bo se v
četrtek, 3. februarja, ob 20. uri. Razprodano! V sre-
do, 2. februarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za
izven in konto.

OPERA SNG, tel.: 061/331-950

Danes, 29. januarja, ob 19. uri: Verdi - TRAVIATA,
za izven. V ponedeljek, 31. januarja, ob 15. uri: Caj-
kovski - HRESTAC. Razprodano! V torek, 1. febru-
arja, ob 19. uri: Strauss ml. - NETOPIR, za izven.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 29. januarja, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI
GOLA NA VECERJO. Razprodano! V torek, 1. fe-
bruarja, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA
POTNIKA, za abonma torek.

MALI ODER MGL

V torek, 1. februarja, ob 17.30: Gabriel Barylli - ME-
DENI MESEC, za izven in konto. Predstava bo se v
četrtek, 3. februarja, ob 17. uri, za izven in konto.

SMG, tel.: 061/301-286

Danes, 29. januarja, ob 19.30: E. Filipčić - PSIHA.

KD SPANSKI BORCI, tel.: 061/1404-183

Danes, 29. januarja, ob 16. uri: Grimm - Valic -
JANKO IN METKA LETA 2000.

V petek, 4. februarja, ob 20. uri: Carlo Goldoni - An-
drej Rozman Roza - SLUGA DVEH GOSPODOV.
Gostuje SLG iz Celja.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/312-860

Danes, 29. januarja, ob 19.30: O. Scheinpflugova -
OKENCE, za izven. V nedeljo, 30. januarja, ob 16.

uri: D. Totheroh - A. Jelen - UKRADENI PRINC IN
IZGUBLJENA PRINCESKA, za izven.

V ponedeljek, 31. januarja, ob 16. uri: J. B. Moliere -
GEORGE DANDIN ALI KAZNOVANI SOPROG, za
izven. V petek, 4. februarja, ob 19.30: F. Levstik - D.
Jovanović - T. Partljic - MARTIN KRPA, za izven.

LGL, tel.: 061/314-962

Danes, 29. januarja, ob 11. in ob 17. uri: S. Makaro-
vič - SAPRAMISKA, za izven.

CELJE

SLGC, tel.: 063/25-332

V sredo, 2. februarja, ob 11. uri L. Pirandello - KOT
ME TI HOCES, za abonma Srednja frizerska, tek-
stilna, strojna sola III Celje. Predstava bo se v četr-
tek, 3. februarja, ob 10.45, za abonma Gimnazija
center Celje. V nedeljo, 6. februarja, ob 18. uri: C.
Goldoni - A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPO-
DOV, za izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

Danes, 29. januarja, ob 19.30: Ranko Marinković -
GLORIJA, za abonma sobota II in izven. Gostovanje
PDG iz Nove Gorice. V petek, 4. februarja, ob 19.30:
Matija Logar - DOSJE, za abonma petek I, konto in
izven.

MARIBOR

DRAMA SNG, tel.: 062/221-206

V ponedeljek, 31. januarja, ob 19. uri: v Minoritih
M. Vezovišek - JERMANOVO SEME, za izven; ob
22. uri: na malem odru koncert Vlada Kreslina -
NAJLEPSA LETA NASEGA ŽIVLJENJA, za izven.

OPERA IN BALET, tel.: 062/221-206

V nedeljo, 30. januarja, ob 19.30: Jerry Bock - Shel-
don Harwick - GOSLAC NA STREHI, premiera, za
red premierski in izven. Predstava bo se v ponedel-
jek, 31. januarja, ob 19.30, za red opera in izven.

V torek, 1. februarja, ob 19.30: uri Nikolaj A. Rim-
ski Korsakov - CARJEVA NEVESTA, za red rumeni
in izven.

NOVA GORICA

PDG tel.: 061/25-326

V petek, 4. februarja, ob 20. uri: v Solkanu A.
Ayckbourn - NORCIJE V SPALNICA, za izven.
Predstava bo se v soboto, 5. februarja, ob 20. uri, za
red sobota rumeni in izven.

SKOFJA LOKA

LOSKI ODER, tel.: 061/620-850

Danes, 29. januarja, ob 10. uri Milcinski - BU-
TALCI, za izven.

SSG Z GARDEROBERJEM
V PONEDELJEK V TRŽIČU

V Občinskem gle-
dališču v Trziču (v
FJK) bo v pone-
deljek, 31. ja-
nuarja, ob 20.30
gostovalo Sloven-
sko stalno gleda-
lišče iz Trsta z
nadvse uspešno
predstavo Garde-
rober. Predstava je
namenjena go-
riskim abonantom
SSG, istočasno pa
Slovcem, ki ži-
vijo na trziškem in
ronskem območju
in so zato nekoliko
odmaknjeni od
slovenskega kul-
turnega snovanja v
Trstu in Gorici.

Na sliki (foto Fer-
rari) Anton Petje
(sedi) in Alojz
Svete

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Foto projekt Lepi - umazani - zli PRIMOZA PRE-
DALIČA in BOJANA VELIKONJA je na ogled do
20. februarja (Mala galerija CD). Razstava arhite-
kturne fotografije Nove hiše v Avstriji MARGHERI-
TE SPILUTINI je na ogled do 5. februarja.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava del slikarja MLADENA JERNEJCA je na
ogled do 2. februarja.

MODERNA GALERIJA, Tomsiceva 14

V torek, 1. februarja, bo ob 20. uri otvoritev retro-
spektivne razstave OHO. Razstava bo na ogled do
13. marca.

V četrtek, 3. februarja, bo ob 20. uri otvoritev raz-
stave JOSEPH BEUYS. Razstava bo na ogled do 20.
marca.

Razstava PEDRA CABRITA REISA - ECHO DER
WELT III je na ogled do 27. februarja (Mala gale-
rija).

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovska 23

Razstava slik ZMAGA JERAJA je na ogled do 13.
februarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

V torek, 1. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razsta-
ve akvarelov in male plastike NIKOLAJA LEHR-
MANNA. Razstava bo na ogled do 18. februarja.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

Razstava slik VOJKA POGAČARJA je na ogled do
12. februarja.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

V četrtek, 3. februarja, bo ob 18. uri otvoritev raz-
stave slik TANJE SPENKO-NOVAKOVIC. Razstava
bo na ogled do 24. februarja.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava slik VIDE SLIVNIKER-BELANTIC je na
ogled do 23. februarja.

GALERIJA KOMPAS, Slovenska 36

Razstava pejsažev DUSANA LIPOVCA je na ogled
do 17. februarja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

V četrtek, 3. februarja, bo ob 18. uri otvoritev raz-
stave slik NIKOLAJA BEERA. Razstava bo na ogled
do 22. februarja.

GALERIJA SLOVENIJALES,

Dunajska cesta 22

Razstava slik slikarja MARJANA TRSARJA je na

ogled do 20. februarja.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava del DUSANA FISERJA je na ogled do 9.
februarja.

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ, Plecnikov trg 1

Razstava SRECNA AFRIKA - otroške igrice iz Ga-
ne in Burkine Faso je na ogled do 15. februarja.

INSTITUT JOŽEF STEFAN, Jamova 39

Razstava BRIGITE POZEGAR-MULEJ je na ogled
do 18. februarja.

DOMŽALE

LIKOVNO RAZSTAVISCE DOMŽALE,

Mestni trg 1

Razstava slik BONIJA CEHA je na ogled do 10. fe-
bruarja.

MARIBOR

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ,

Trg Borisa Kraigherja 3

Razstava del TANJE SPENKO-NOVAKOVIC je na
ogled do 10. februarja.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA,

Kocljeva 7

Razstava del članov Društva likovnih umetnikov
Prekmurja in Prekije je na ogled do 28. februarja.

NOVA GORICA

GALERIJA RIKI DEBENJAKA

Razstava fotografij JAKA COPA je na ogled do 12.
februarja.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA 2

Razstava slik ZLATKA PRAHA je na ogled do 11.
februarja.

SEŽANA

KC SRECKA KOSOVELA

V četrtek, 3. februarja, bo ob 17. uri otvori-
tev 2. Mednarodnega likovnega bienala -
Srednjeevropska likovna pobuda 93.

SKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Razstava fotografij JANEZA PELKA je na ogled do
16. februarja.

VRHNIKA

GALERIJA VOJASNICE I. CANKAR, Rakovec

Razstava akvarelov BRANETA PRAZNIKA je na
ogled do 15. februarja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Slovensko Stalno Gledališče

Danes, 29. t. m., ob 20.30 (abonma red B in
E), gostovanje Prešernovega gledališča iz
Kranja s komedijo R. Cooneya »Zbeži od zne-
ne«. Režija Z. Sedlbauer. Ponovitev jutri, 30.
t. m., ob 16. uri (abonma red C).

Verdi - Dvorana Tripčovich

Operna sezona: danes, 29. t. m., ob 17. uri
(red F) sedma ponovitev Weberjeve opere
»Carostrellec« (Freischuetz). Orkester vodi

Lü Jia. Ponovitev jutri, 30. t. m., ob 16. uri
(red D). Prodaja vstopnic pri blagajni

Dvorane Tripčovich: odprta vsak dan od 9.
do 12. in od 16. do 19. ure.

Gledališče Rossetti

Danes, 29. t. m., ob 20.30 (red prva sobota)

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: danes, 29. t. m., ob 19.30 B.
Smetana »Die verkaufte Braut«.

Jutri, 30. t. m., ob 15. uri C. Serrau: »Hase, Ha-
see«.

BELJAK

Studijski oder: danes, 29. t. m., ob 20. uri »Näch-
stes Jahr - gleiche Zeit«.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel: 061/222-815

PLES:

V nedeljo, 30. januarja, ob 20. uri večer in-
dijskega plesa - skupina MOHINI ATTAM.

MREŽA ZA METELKOVO

Danes, 29. januarja, ob 20. uri: koncert IT'S
NOT 4 SALE in AGENT'S LIMITED.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/332-288

LJUBLJANSKI PESNIŠKI FESTIVAL

V sredo, 2. februarja, ob 20.30: ALES DEBE-
LJAK, TOMAZ SALAMUN, NIKO GRAFE-
NAUER.

V četrtek, 3. februarja, ob 20.30: UROS ZU-
PAN, MILAN DEKLEVA, DANE ZAJC.

V petek, 4. februarja, ob 20.30: KAJETAN
KOVIC, JURE POTOKAR, BORIS A. NO-
VAK.

KRANJ

Danes, 29. januarja, ob 19. uri: v župnijski
cerkvi letni koncert Akademskega pevskega

Gogol - »Revizor« v izvedbi skupine Teatro

degli Incamminati. V abonmaju odrezek st.
5. Ponovitev jutri, 30. t. m., ob 16. uri (red
prva nedelja).

Gledališče Cristallo-La Contrada

Danes, 29. t. m., ob 20.30 ponovitev predsta-
ve gledališke skupine Progetto Genesis iz Ri-
ma »Vuoti a rendere« z Valerio Valeri in
Paolom Ferrarjem. Režija Gianni Fenzi. Po-
novitev jutri, 30. t. m., ob 16.30.

Jutri, 30. t. m., ob 11. uri gostovanje skupine
Papilu s pravljico »Potep«.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V ponedeljek, 31. t. m., ob 20.30 gostovanje

SSG iz Trsta s komedijo »Garderober«.

Režija V. Möderndorfer. Za informacije: Kul-
turni dom v Gorici (tel. 0481 - 33288).

uri: D. Totheroh - A. Jelen - UKRADENI PRINC IN
IZGUBLJENA PRINCESKA, za izven.

V ponedeljek, 31. januarja, ob 16. uri: J. B. Moliere -
GEORGE DANDIN ALI KAZNOVANI SOPROG, za
izven. V petek, 4. februarja, ob 19.30: F. Levstik - D.
Jovanović - T. Partljic - MARTIN KRPA, za izven.

LGL, tel.: 061/314-962

Danes, 29. januarja, ob 11. in ob 17. uri: S. Makaro-
vič - SAPRAMISKA, za izven.

CELJE

SLGC, tel.: 063/25-332

V sredo, 2. februarja, ob 11. uri L. Pirandello - KOT
ME TI HOCES, za abonma Srednja frizerska, tek-
stilna, strojna sola III Celje. Predstava bo se v četr-
tek, 3. februarja, ob 10.45, za abonma Gimnazija
center Celje. V nedeljo, 6. februarja, ob 18. uri: C.
Goldoni - A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPO-
DOV, za izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

Danes, 29. januarja, ob 19.30: Ranko Marinković -
GLORIJA, za abonma sobota II in izven. Gostovanje
PDG iz Nove Gorice. V petek, 4. februarja, ob 19.30:
Matija Logar - DOSJE, za abonma petek I, konto in
izven.

MARIBOR

DRAMA SNG, tel.: 062/221-206

V ponedeljek, 31. januarja, ob 19. uri: v Minoritih
M. Vezovišek - JERMANOVO SEME, za izven; ob
22. uri: na malem odru koncert Vlada Kreslina -
NAJLEPSA LETA NASEGA ŽIVLJENJA, za izven.

OPERA IN BALET, tel.: 062/221-206

V nedeljo, 30. januarja, ob 19.30: Jerry Bock - Shel-
don Harwick - GOSLAC NA STREHI, premiera, za
red premierski in izven. Predstava bo se v ponedel-
jek, 31. januarja, ob 19.30, za red opera in izven.

V torek, 1. februarja, ob 19.30: uri Nikolaj A. Rim-
ski Korsakov - CARJEVA NEVESTA, za red rumeni
in izven.

NOVA GORICA

PDG tel.: 061/25-326

V petek, 4. februarja, ob 20. uri: v Solkanu A.
Ayckbourn - NORCIJE V SPALNICA, za izven.
Predstava bo se v soboto, 5. februarja, ob 20. uri, za
red sobota rumeni in izven.

SKOFJA LOKA

LOSKI ODER, tel.: 061/620-850

Danes, 29. januarja, ob 10. uri Milcinski - BU-
TALCI, za izven.

zbora France Prešeren.

V nedeljo, 30. januarja, ob 19. uri: v župnijs-
ki dvorani koncert ROZ, PODJUNA, ŽILA.

V četrtek, 3. februarja, ob 11. uri: v osnovni
soli Voklo gledališka predstava za otroke -
OKO ZA DEDKA.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Danes, 29. januarja, ob 16. uri: otroški pro-
gram - Cebljancin dan.

V nedeljo, 30. januarja, ob 18. in ob 20.30:
pustolovska drama MESTO RADOSTI (-
CITY OF JOY), režija - Roland Joffe glavni
vlogi - Patrick Swayze, Pauline Collins.

SEŽANA

KC SRECKO KOSOVEL

V torek, 1. februarja, ob 20. uri: ameriški
film IGRALEC (THE PLAYER), režija - Ro-
bert Altman, glavne vloge - Tim Robinson,
Greta Sacchi, Fred Ward.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Miela

Danes, 29. t. m., ob 10. uri »Trnjulčica«, lutkov-
na predstava za sole v izvedbi skupine I Piccoli
di Podrecca.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

V sredo, 9. februarja, bo ob
20. uri v menzi studentskega
naselja v Rožni dolini kon-
cert skupine PARADISE
LOST.

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/222-815

V petek, 4. februarja, ob 19.
uri: VECER PLANINSKIH
PESMI (GD).

K4, Kersnikovova 4

V nedeljo, 30. januarja, ob
22. uri: koncert BEDLAM
ROVERS.

SLOVENSKA

FILHARMONIJA,

tel.: 061/213-640

V ponedeljek, 31. januarja,
ob 20. uri: koncert - PACO
PENA - kitara, ELIOT FISK -
kitara.

GRAD TIVOLI,

Pod turnom 3

V sredo, 2. februarja, ob 18.

domači šport

Danes

SOBOTA, 29. JANUARJA 1994

ODBOJKA

MOSKA B2 LIGA

20.30 v Standrežu: Imsa Kmečka banka - Lunazzi

ZENSKA C1 LIGA

18.00 na Opcinah: Koimpex - Ata Battisti Sipar

TN; 20.30: Bor Tombolini drinks - CUS Padova

MOSKA C2 LIGA

20.30 na Opcinah: Koimpex - Favria San Vito; 20.30

v Trstu, »Altura«: Bor Omse - Ipem Buia; 20.30 v

Gorici, Katoliški dom: Olympia CDR - Mossa; 17.30

v Vidmu: Volley Ball Udine - Soca Sobema

ZENSKA C-2 LIGA

20.00 v Sovodnjah: Kmečka banka - Domovip Por-

cia; 20.30 v Repnu: Sokol Indules - Pellini Caffè;

20.00 v Mosi: Candolini - Breg

1. ZENSKA DIVIZIJA

20.30 v Trstu, Ul. Locchi: Sant' Andrea - Sokol;

18.00 v Trstu, Ul. Petracco: Altura - Kontovel;

19.30 v Moraru: Morarese - Olympia

MLADINCI

15.00 v Trstu, »Prvi maj«: Bor - Sant' Andrea

MLADINKE

18.00 v Trstu, Ul. Montecengio: Prevenire - Bor

NOGOMET

DEZELNI MLADINCI

14.30 v Gorici, Straccis: Juventina - Staranzano

POKRAJINSKI MLADINCI

14.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex - Sant'Andrea;

14.30 na Proseku: Primorje - Muggesana

NAJMLAJSI

15.30 v Ribiskem naselju: Monfalcone - Sovodnje

KOSARKA

MOSKA D LIGA

17.30 v Martignaccu: Martignacco - Bor Radenska

PROMOCIJSKA LIGA

18.00 v Dolini: Breg - Libertas; 18.00 v Repnu:

Sokol Warm - Stella Azzurra; 18.00 v Briscikih,

dom Ervatti: Kontovel - Lega Nazionale; 18.30 v Go-

rici, Ul. Nizza: Ardita - Dom La Goriziana.

1. MOSKA DIVIZIJA

20.00 v Briscikih, dom Ervatti: Polet Metra - Saba

NARASCAJNIKI

20.00 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco A - Jadran

Eurosava

NAMIZNI TENIS

ZENSKA A LIGA

20.00 v Abbadii Lariani: Lariana - Kras Adriacaravan

ROKOMET

ZENSKA C LIGA

15.00 v Zgoniku: Kras - Mezzocorona

Jutri

NEDELJA, 30. JANUARJA 1994

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 v Terzu di Aquileia: Pro Fiumicello - Juventi-

na; 14.30 v Locniku: Lucinico - Primorje

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Bazovici: Zarja - Opicina; 14.30 na Proseku:

Vesna - Pozzuolo

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Repnu: Kras - Ronchis; 14.30 v Bertiolu:

Bertiole - Primorec; 14.30 na Padricah: Gaja - Ro-

mana; 14.30 v Zagraju: Poggio - Sovodnje

3. AMATERSKA LIGA

14.30 pri Domju: Dolina - Grado; 14.30 v Doberdo-

bu: Mladost - Paviese; 16.30 v Trstu, Drevored San-

zio: Stock - Breg

NARASCAJNIKI

10.30 na Proseku: Primorje - Cgs

NAJMLAJSI

11.45 na Opcinah, Fanciullo: Roianese - Bor Farco

KOSARKA

MOSKA C LIGA

17.30 v Briscikih, dom Ervatti: Jadran TKB - Ital-

monfalcone

PROMOCIJSKA LIGA

11.00 v Briscikih, dom Ervatti: Porto - Cicibona Mingot

DRŽAVNI KADETI

11.00 v Trstu, Ginnastica: SGT - Kontovel Edil-Portidi

PROPAGANDA

9.00 v Briscikih, dom Ervatti: Jadran - Bor

NAMIZNI TENIS

MOSKA B1 LIGA

10.00 v Bologni: Fortitudo Boys - Kras Activa

MOSKA D2 LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras - San Giusto

ZENSKA PROMOCIJSKA LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras B - Kras A, Kras D - Kras C

Obvestila

SK DEVIN

javlja, da je odhod avtobusa za izlet v Kranjsko goro v ne-
deljo, 30. t. m., ob 5.45 s Proseka, 5.55 iz Kriza, 6.00 iz Na-
brezine, 6.10 iz Sesljana in 6.20 iz Stivana.

SD BREG

obvesca, da izlet na Kanzel v nedeljo, 30. t. m., odpade. Vpi-
sovanje za izlet vedno na Kanzel 6. februarja se nadaljuje na
sedežu društva v torek, 1. februarja, od 21. do 22. ure ali na
tel. št. 228297 - Miran Zobec.

SD POLET

vabi člane na redni letni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 31.
januarja, v dvorani Prosvetnega doma na Opcinah ob 20. uri
v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Na dnevnem redu
so poročila in izvolitev novega odbora.

SMUČANJE / JUTRI

Naši smučarji
v Kranjski gori
in SappadiTrofejo dežel organizira ZSSDI
Pokal prijateljstva pa SK Devin

Jutri bo naše smučarsko gibanje prireditelj dveh večjih tekmovanj. Skupno s kluboma Sneznik in Ilirska Bistrica organizira namrec SK Devin v Kranjski gori »VII. prehodni Pokal prijateljstva treh dežel«, ki je namenjen tekmovalcem iz avstrijske Koroške, Slovenije in zamejstva. Prijavljenih je okrog 280 tekmovalcev, svojo udeležbo pa so poleg sedmih društev iz Slovenije, Brdine, Devina in Mladine iz zamejstva, potrdili tudi trije koroški klubi. Po dolgem času bo tako zastopana na tem tek-

movanju tudi Koroška, za kar ima se največ zaslug predsednik Slovenske športne zveze Marjan Velik.

V Sappadi pa bo v organizaciji smučarske komisije pri ZSSDI pokrajinska faza Trofeje dežel. Tekmovanje sodi v kalendar FIS in to je prvič, da ga prirejajo nasa društva (tehnični organizator je SK Brdina). Vpisalo se je 86 tekmovalcev, pripadnikov 11 tržaških klubov, med temi so tudi tekmovalci Brega, Brdine in SPDT. Pravico do tekmovanja imajo smučarji letnika 1974 in starejši.

KOŠARKA / 18. KOLO D LIGE

Bor v brlogu Martignacca

Le z izredno uspešno igro bo možno obdržati zmagovito serijo

Borova članska kosarkarska ekipa bo v 3. kolu povratnega dela igrala v gosteh proti Martignaccu, ki je s 24 točkami na drugem mestu lestvice (skupno z Intermuggio in Barcolano). Eno izmed najboljših letošnjih tekem so borovci odigrali prav proti tej ekipi v prvem delu prvenstva, ko so Azman, Persi in ostali dobesedno pometali z nasprotniki (91:69 končni izid). Takrat pa je bilo jasno, da so bili gostje se v pripravljani fazi in predvsem z atletskega vidika niso bili kos razigranim borovcem, v nadaljevanju prvenstva pa je pršla na dan kakovost ekipe, ki razpolaga z nekaterimi res dobrimi posamezniki. Med temi je najnevarnejši bivši jadranovec Sandro Gobbo, ob njem pa solidno igrajo se Cuberli, Parpinel in »bomber« Toppiano. V vrstah Bora bo se vedno odsoten poškodovani Bajc, v dvomu pa je tudi Barini (se posledice gripe). (VJ)

Minibasket

EWIVA ILMB
FINALNA SKUPINA
(STAREJSI)Polet - Ferroviario 37:56
(25:21)

POLET: Cibi, Rebecchi, Iskra, Malalan, Gustin 13 (1:2), Svab 1 (1:2), Grilanc 6 (2:2), Kocjancic 17 (1:2), Sibelja, vaditelj Vremec. Poletovci so nastopili z zelo okrnjeno postavo (smučarski izleti s solo in gripa), tako da so igrali kar s petimi minikosarkarji letnika 1985. Vseeno so v prvih dveh četrtinah igrali zelo dobro in celo vodili. V zadnjih dveh pa niso bili več tako zbrani.

MLAJSI

Bor - Dardi 15:40 (10:24)

BOR: Kralj 2 (2:6), Pozar 4, Gustin, Kneipp 2, Grgic, Zanon, Krevatin, Dolhar 6 (0:4), Slavec 1 (1:2), Coretti. Vaditelja: Okretic in Jogan.

Za prikazano igro si naši fantje tako pekočega poraza res niso zaslužili. Treba je omeniti odsotnost nekaterih starejših igralcev, katere so mlajši odlično nadomestili. Omembe vredna pa je res dobra igra malega Rajka Dolharja.

(Matija Jogan)

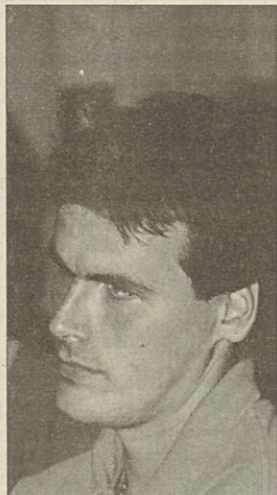
KOŠARKA / 3. KOLO POV RATNEGA DELA C LIGE

Kakšen Jadran
brez Rauberja?

Italmonfalcone soliden tudi v gosteh

VANJA JOGAN

Jadranovi kosarkarji so se prešnji konec tedna s Cividaleja vrnili brez točk in s poškodovanim Rauberjem, ki je utrpel izredno močan zvin gležnja. Če so na poraz že pozabili in so vse misli usmerjene na jutrisnji dvoboj s petouvrščenim Italmonfalconejem, bo Sandi zal moral prvič v zadnjih treh sezonah slediti tekmi v civilni obleki, saj so posledice zvinu gležnja prehude, da bi lahko že jutri stopil na igrišče. S kapetanom in najbolj karizmatično osebnostjo Jadranove ekipe smo se tudi na kratko pogovorili, da bi zvedeli kaj več o poškodbi in o jutrisnji novi težki nalogi Jadrana.



Sandi Rauber (f. Kroma)

Rauber kot Danilovič torej...

Ne, ne, sploh ni primerjave ne z igralskega vidika ne kar se tiče jakosti poškodbe. Zvin je bil sicer zelo močan in po mnenju zdravnika celo blizu zloma in tudi bolečine niso se mimo, računam pa, da bom naslednji teden lahko že vsaj delno aktiven na igrišču.

Kako pa je prišlo do poškodbe?

Skočil sem vnaprej, da bi lahko oviral met nasprotnika, pristal pa sem ravno na njegovo stopalo in zvin je bil pod tezo telesa praktično neizogiben. K sreči je vsaj zgrešil met...

Pred dnevi se je susljalo, da bi lahko proti Italmonfalconeju ze igral.

Tudi sam sem tako mislil, saj nisem občutil velikih bolečin, iz dneva v dan se je otekline postopoma manjšale, bolečine pa so se stopnjevale in sedaj je slabše kot v prejšnjih dneh, tako, da bom jutri prisiljen le slediti tekmi.

Kaksen pa je Jadran brez Rauberja?

To bomo videli jutri. Nisem odločen, prav gotovo pa bo jutri moral vsak prispevati kaj več kot običajno, da se moje odsotnosti ne bo občutilo. Čuk in Arena bosta morala ujeti več odbitih zog, Pregarc, Oberdan, Rebula in ostali pa si bodo morali prevzeti se nekaj več odgovornosti v napadu. Vazno je, da se vsi prepričamo, da se odsotnost enega ali drugega posameznika lahko nadoknadi.

Kaj pa Italmonfalcone?

To je res neugoden nasprotnik, dobro založen v vseh igralskih pozicijah in z nekaterimi posamezniki, ki v vsakem trenutku tekme lahko poskrbijo za odločen »break«. Playmaker Tomasi in krilo Zuppel sta običajno najnevarnejša, solidni pa so tudi Dapas, Godeas in brata David. Oni so prvenstvo dobro pričeli, po porazu z nami pa so bili nekaj časa v krizi, tudi zato, ker je bil Tomasi na tem, da prestopi k goriskemu mostvu Ciemme. Mali playmaker pa je ostal v Trzicu, pridružil se jim je tudi Dapas, kasneje pa tudi Zuppel in v taki zasedbi se je Italmonfalcone tudi ponovno vključil v skupino, ki se bori za najvišja mesta. Vsekakor pa smo se v prvem delu prvenstva iz Trzica vrnili nasmejani in škoda bi bilo, da bi jim jutri vrnili uslugo.

Kaj bos krical s tribun?

Sedel bom rajši za naso klop in tam bodril svoje soigralce, najbrz pa me bo moral kdo od časa do časa, ker bom hotel stopiti na igrišče.

PLAVANJE / MEDNARODNI MITING

Mladi Borovi tekmovalci dosegli
nekaj spodbudnih rezultatovNastopili plavalci iz Pulja, Kopra in Rovinja - Tekmeci v glavnem starejši
Posebej sta se izkazala Biserka Simoneta in Daniele Pettiroso

Borovi plavalci so pred kratkim nastopili na mednarodnem plavalnem mitingu, na katerem so sodelovali plavalci Pulja, Rovinja, Kopr in Bora. Slo je za prvo tovrstno srečanje, udeleženci pa so se dogovorili, da naj bi v bodoče postalo tradicionalno.

Tekmovali so v vseh disciplinah na 100 in 50 metrov, Borovi plavalci, ki so bili v glavnem mlajši od konkuurentov, pa so dosegli nekaj dobrih osebnih rezultatov. Posebej velja omeniti Biserko Cesar, ki je na 100 m prosto dosegla čas 1:18, in pa stalen napredek Daniela Pettiroso, ki se v prsni tehniki razvija v dobrega tekmovalca.

REZULTATI

Fantje

50 m hrbtno: 1. Luka Melon (Koper) 0:31, 41; 12. Luka Peric 0:43, 12; 18. Oskar Perosa 0:46, 81; 26. Martin Lissiach 0:50, 78; 31. Dejan Mahne Kalin 0:54, 91; 32. Alan mahne Kalin (vsi Bor) 1:06, 12.

50 m prsno: 1. Matjaz Peric (Koper) 0:35, 84; 7. Matteo Feruglio 0:43, 56; 13. Daniel Pettiroso 0:49, 57; 19. Marco Coletta (vsi Bor) 0:56, 75.

100 m prosto: Jure Melon (Koper) 0:56, 41; 20. Matteo Feruglio 1:17, 84; 21. Cristian Chirani 1:20, 15; 23. Walter Bullo 1:25, 37; 25. Luka Peric 1:30, 60; 26. Marco Coletta (vsi Bor) 1:40, 87.

100m hrbtno: Živko Juznič Zonta (Koper) 1:18, 28; 7. Oskar Perosa 1:42, 62; 8. Dejan Mahne Kalin (oba Bor) 1:56, 41

50m prosto: 1. Luka Melon (Koper) 0:26, 50; 14. Cristian Chirani 0:36, 96; 15. Walter Bullo 0:37, 96; 24. Oskar Perosa 0:44, 23; 29. Daniel Pettiroso 0:46, 32; 31. Martin Coletta 0:47, 44; 32. Martin Lissiach 0:47, 74; 35. Dejan Mahne Kalin 0:49, 53; 36. Stefano D'Arienzo 0:52, 00; 38. Alan Mahne Kalin (vsi Bor) 1:00, 35

100 m prsno: 1. Matjaz Peric (Koper) 1:20, 13; 9. Matteo Feruglio 1:35, 85; 11. Walter Bullo 1:43, 13; 13. Cristian Chirani 1:49,

27; 15. Danirl Pettiroso 1:50, 03; 16. Luka Peric (vsi Bor) 1:52, 44.

Dekleta

50 m prsno: 1. Barbara Mulaček (Pulj) 0:45, 34; 7. Martina Koren (Bor) 0:58, 03.

100 m prosto: Hana Storeli (Split) 1:02, 66; 12. Biserka Cesar 1:18, 03; 17. Micol Rosa (obe Bor) 1:22, 63.

50 m delfin: 1. Barbara Mulaček (Pulj) 0:38, 62; 9. Martina Koren (Bor) 0:57, 09.

100 m hrbtno: 1. Katarina Kosmrlj (Koper) 1:18, 25; 7. Micol Rosa 1:38, 50; 8. Biserka Cesar (obe Bor) 1:45, 19.

50 m prosto: Hana Storeli (Split) 0:29, 58; 12. Micol Rosa 0:37, 14; 13. Biserka Cesar (obe Bor) 0:37, 37.

NAMIZNI TENIS / A LIGA

Krasovke čaka drevi odločilno gostovanje

V Abbadia je v igri prvoligaški status - Moški jutri v Bologni

»Tekma je zelo važna za naš obstanek, zelo se bomo potrudile, ampak zmaga ni gotova. Naredile bomo vse, da jih premagamo.« Tako je izjavila članica prve Krasove ekipe Monika Radović pred gostovanjem v Abbadia Lariani. Stiri kola pred koncem ekipnega prvenstva v prvi ženski namiznoteniški ligi mora postava Krasa Adria Caravan misliti na to, ali bo posegla v razigravanje mest in obdržala status prvoligaša. Ze drevi ob 20. uri bo na kocki njena usoda. Tekma bo težja s psihološkega vidika, ker so Krasovke v Zgoniku v prvem delu »dovolile«, da je Abbadia izenacila. Druga Krasova ekipa, v kateri sta Biserka Simoneta (22) in Monika Radović (25), je vsekakor močnejša od Abbadijine Giussani (36) in Alippi (50). Prav na to karto bodo morale igrati naša dekleta, če ne želijo ostati praznih rok. Res je, da gostiteljice razpolagajo s Kitajko Chen Yun, a računamo na točko v igri dvojic ter da Ana Bersan ali Vesna Ojsteršek nadigrata Barbaro Semenza. Po desetem kolu imajo Abbadia Lariana, Angera Varese in Kras Adria Caravan enako število točk s tem, da naši ekipi pripada predzadnje mesto glede na set razliko oziroma število remijev. Da bi se izmazale iz te kaše morajo dekleta zaigrati v gosteh

sproščeno in pokazati veliko mero samozavešnosti, tako kot so to storile proti državnemu prvaku Coccagliu in favoritu za državni naslov Castellani. Iz Abbadie nestrpnost pričakujemo novic z velikim upanjem, da se srečanje izteče v korist naših deklet.

Moška B1 liga

Po spodrsrljaju prejšnjega kola s Camarinom, doslej edinim v prvenstvu, se bo Kras Activa jutri dopolne srečal v okviru enajstega kola z moštvom Fortitudo Boys iz Bologne. Brata Milic in Roman Pleše kljub temu se naprej ostajajo na vodilni poziciji in se naprej upravičeno upajo na napredovanje. Fortitudo je doslej le dvakrat dosegel zmago v prvem delu v Zgoniku pa vrli Krasovi fantje z njim niso imeli dosti dela in so ga z lahkoto odpravili z izidom 5:2. Zato se nadejamo, da bodo naši fantje tudi v gosteh v Bologni nadaljevali s serijo zmag, ki jih bo končno pripeljala do A 2 lige.

Jaklov memorial

V Zalogu pri Ljubljani poteka danes 15. Jaklov memorial za pionirje in pionirke. Tradicionalni turnir kot običajno organizira namiznoteniški klub Vesna. K se večji udeležbi pomembnega in kakovostnega turnirja bo prispeval tudi SK Kras, ki je poskrbel za polnoštevilčno udeležbo svojih narasčajnikov. (J.J.)

ODBOJKA / MOŠKA B2 LIGA

Lunazzi naj ne bi bil težka ovira

Postava Imse Kmečke b. spet popolna



Andrej Ferfolja

gonat, ki se cuti posledice poškodbe gleznja, v dvanajsterico je bil torej spet vključen Ferfolja, ki je prejšnji teden v Chioggi tudi opravil svoj krst-

Ce je osnovni cilj odbojkarjev Imse Kmečke banke obstanek v ligi, in vemo, da je tako, potem je drevisnji njihov nastop v Standrežu proti moštvu Lunazzi iz Trevisa eno od tistih srečanj, na katerih je zmaga takorekoč imperativ. Lunazzi je sicer se lani igral v B1 ligi in ima v svojih vrstah nekaj izkušenih igralcev, a se mu letos pišejo težki casi. Sodi v skupino ekip, ki se otapajo dna, prav v zadnjih kolih pa je nemočno spremljal »beg« Porta iz Ravenne in Bussolenga proti varnejši sredini lestvice, tako da ostaja na dnu v nevhvalezni družbi skupaj z obema tržaskima drugoligasema in Pittarellom.

Sobotni uspeh v Chioggi je prav gotovo blagodejno in osvežujoče vplival na razpoloženje v taboru Goricanov, kjer je po seriji treh pekocih porazov ze brnel alarmni zvonec. Z Lunazzijem se je Imsa Kmečka banka dvakrat pomerila ze pred prvenstvom v okviru zveznega pokala in obakrat prepričljivo zmagala in je seveda favorit tudi danes, pogoj pa je, da igra po svojih močeh, kajti pokazalo se je, da je v tej ligi za uspeh potrebno vedno igrati na določeni ravni. Vrh tega velja opozoriti, da se Lunazzi sicer ne more ponasati s kdove kaksnimi uspehi (premagal je le Pittarello in Pallavolo), je pa na vsaki tekmi dal vedno vse od sebe.

Imsa Kmečka banka bi morala tokrat nastopiti v skoraj popolni postavi. Manjkal bo podajalec Ri-

ni nastop, ko je za nekaj akcij zamenjal Paolettija. Okrevala sta tudi Lutman in Princic, ki sta pred tekmo v Chioggi podlegla gripi. Vodstvo upa, da se bo soigralcem pridružil tudi Gianluca Populini, ki služi vojaški rok v Chietiju. Seveda Populini v tem tedni ni treniral, manjkal pa bo tudi ves prihodnji teden, nakar bo preostalih enajst mesecev vojskega roka opravil v Gorici, tako da je njegova odsotnost le začasna. Trener Zamò ima torej na voljo kar precej rešitev, se posebej zdaj, ko sta mlada Florenin in Paoletti znova dokazala, da lahko v vsakem hipu vskočita v standardno postavo, ne da bi bil zaradi tega ucin ekolektiva slabši.

ODBOJKA / ŽENSKA C1 LIGA

Battisti na Opčinah

Koimpexu ne bo lahko Bor favorit proti Cus PD

Sesterki Bora Tombolini in Koimpexa bosta v predzadnjem kolu odbojbarske C1 lige spet igrali na domačih tleh.

Zanimivo bo predvsem na Opčinah, kjer bodo slogasice gostile Battisti iz Trenta, to je eno od treh ekip, ki se potegujejo za napredovanje (dve mesti). Battisti ima stiri točke manj od vodilnega Ghemarja in dve manj od Novente, edina dosedanja poraza pa je doživel prav proti tema dvema nasprotnikom. Ker se bo z Novento v povratnem delu srečal na domačih tleh, je jasno, da ima se vse možnosti, da uresniči svoj cilj.

Battisti bo verjetno prišel k nam s trdnim namenom, da zmaga,

kajti poraza si verjetno že skoraj ne more privoščiti, če zeli napredovati, pravi trener Koimpexa Drasic, ki bo danes predvidoma lahko računal na vse igralke. Skrbga to, da ne bi napetost pri dekletih popustila, potem ko so se s tremi zaporednimi zmagami izvlekle iz slabih voda.

Borovke računajo, da jim padovski Cus ne bi smel zagreniti poti do zmage. Cus sodi v (obsežno) skupino najslabsih v ligi, po porazih doma s Kennedyjem, Biadensejem in Arcom ter v Villi Vicentini pa se je verjetno že sprijaznil z izpadom. Če polom v Noventi ni pustil posledic, bi morale drevi plave prepričljivo zmagati.

ODBOJKA / ŽENSKA C-2 LIGA

Breg mora tokrat nujno zmagati

Kmečka banka vnovič okrnjena - Sokolu Indules e ponuja možnost za nov uspeh

V ženski C-2 ligi je danes verjetno najzanimivejše srečanje v Dolini, kjer se bo Breg srečal s konkurentom za obstanek v ligi, z Mosso. Ekipi imata na lestvici namreč enako število točk, zato je jasno, da si nobena ne more privoščiti poraza. O kakovosti Mosse pričajo že njeni rezultati, saj si je privoščila zmago na neugodnih igriščih, kot sta v Porcii in Sagradu, pred dvema tednoma pa je zadala videmskemu Cusu prvi letošnji poraz. Trener De Walderstein se seveda zaveda pomembnosti tega srečanja: »Ce se hocemo resiti, moramo zmagati. V naslednjem kolu igra namreč Mossa z Alturo in bo verjetno zmagala. Ce torej zgubimo z Mosso se lahko na koncu prvega dela znajdemo s stirim točkami zaostanka za njo.« Zal je v vrstah Brega bila cel teden bolna Daniela Ciocchi, tako da je njen nastop se vprašljiv. Prav tako pa ni se gotova niti prisotnost Vere Stoper. Kakorkoli pa morajo brežanke igrati z glavo in mirnimi zivci.

Kmečka banka gostuje danes v Porcii, kjer bo trener Jerončić moral ponovno poslati na igrišče novo postavo. Zottijeva namreč se vedno ne bo nastopila,

med tednom pa se je med solsko uro telovadbe poskodovala se Tomsičeva, ki si je zvila levo roko. V prvi sesterki jo bo tako zamenjala Masa Braini. Kmečka banka ima torej res smolo, saj se poškodbe vrstijo kot na tekočem traku. Na srečo je že popolnoma nared Bressanova. Jerončić pa vseeno noče vreči puske v koruzo: »Ostale igralke so namreč dobro trenirale in so zato tudi dobro pripravljene. Ce igramo, kot smo igrali prvi set v Vidmu, pa lahko tudi prese-netimo. Mislim, da bo odločala volja in igra v obrambi. Z agresivnostjo moramo nadomestiti pomanjkljivosti, ki jih imamo sedaj na mreži.«

Na papirju ima danes najlajzjo tekmo Sokol Indules, ki bo v repenski telovadnici igral z zadnjeuvrsteno ekipo Pellini iz Trzica, ki je doslej zmagala le dvakrat. Favorit je seveda nabrežinska ekipa, ki bo tudi nastopila v popolni postavi, saj nima nobena igralka zdravstvenih težav. Z zmago pa bi sokolovke se bolj utrdile svoje mesto na lestvici. Na takih tekmah pa je največja nevarnost pravzaprav podcenjevanje nasprotnika.

ODBOJKA / OSREDNJA TEKMA MOŠKE C2 LIGE BO TOKRAT V GORICI

Olympia »lovi« vrh lestvice

V dvoboju z neugodno Mosso se jim obeta možnost za polnopravno vključitev v boj za napredovanje - Delikatna tekma Bora Omse za obstanek - Lažje za Koimpex in Sočo Sobema

V središču pozornosti v moški C-2 ligi je tekma v Gorici med Olympio CDR in Mosso. Olympia ima namreč možnost, da doseže drugo mesto na lestvici, čeprav skupaj z ostalimi ekipami, kar bi seveda pomenilo, da lahko v drugem delu prvenstva resno naskakuje napredovanje v višjo ligo. Olympia pa bo danes igrala tudi proti tradiciji, saj je Mossa zanj zelo neugoden nasprotnik, predvsem v prvenstvenih tekmah. Tudi v lanskem prvenstvu je Olympia doživela edini domači poraz prav proti Mossi. Poleg tega gre tu tudi za prestižno tekmo, ki odloča o drugi goriski ekipi za Valpraporjem. Za to tekmo vlada torej veliko zanimanje, zato tudi trener Petejan apelira na pu-

bliko, naj pride bodrit Olympio na tem zahtevnem nastopu. »V soboto proti Slogi so igrali slabo, vendar so igrali v precej okrnjeni postavi, zato mislim, da je Mossa vseeno favorit, če bodo poškodovani igralci okrevali. Mi smo pa vsekakor prepričani, da lahko zmagamo in nocemo zamuditi priloznosti, da popolnoma odpremo prvenstvo,« je se dejal Petejan. Pri Olympii so igralci dobro pripravljeno, čeprav so nekateri nereditno trenirali, tako da je glavna težava pravzaprav ta, da ekipa nima dosti menjav, predvsem po poškodbah Devetaka in Povseta.

Zelo delikatna tekma caka tudi Bor Omse, ki igra na domaćem igrišču proti ekipi Ipem iz Buie.

Ta ekipa se tudi bori za obstanek, do sedaj pa je odigrala cudno prvenstvo. Zabela je s tremi zaporednimi zmagami, nato je sestkrat zaporedoma izgubila 3:0 (tudi z Vbu), zdaj pa je zmagala dvakrat zaporedoma, v prejšnjem kolu pa je premagala celo Prato. Tekma za borovce torej ne bo lahka, tudi ker bo odsoten Pavlica, skoraj gotovo pa tudi Taberni, Palcini, Coloni in Gombac. Vsekakor borovci ne iscejo opravicil, saj je zanje danes edini sprejemljiv rezultat zmaga, ne glede na razne odsotnosti.

Vodeci Koimpex racuna danes na svojo enajsto zaporedno zmago, saj igra na domaćem igrišču proti San Vitu. Pred prvenstvom je bila ta ekipa uvrščena celo med favori-

te za napredovanje, vendar tekme niso potrdile teh napovedi in zdaj se San Vito bori za obstanek, saj je zbral le šest točk. Pri slogasih pa je edina težava v tem, da je bil med tednom bolan podajalec Mario Cac, ki pa bi moral vseeno nastopiti. Za novo zmago pa je verjetno Koimpexu dovolj zadostna koncentracija.

Tudi Soča Sobema ne bi smela imeti večjih težav v Vidmu, saj je domaća ekipa zadnja na lestvici z dvema točkama. Edini problem bi morda lahko bila prisotnost med Videmčani podajaca Bruna, ki je že igral s prvo ekipo v A-2 ligi in se je v zadnjih kolih pridružil ekipi, ki nastopa v C-2 ligi. Med sočani pa bo tokrat odsoten Livio Mučić.



Kapetan in trener Olympie Rajko Petejan v sprejemu

Jutri deželni občni zbor FIPAV

Jutri bo v Vidmu ponovitev deželnega občnega zbora odbojbarske zveze z izvolitvijo novega odbora za stiri letje 93/96, potem ko je bila prejšnja skupščina razveljavljena, ker na njej ni bilo zadostnega števila društvenih delegatov.

Obeta se dokaj »vroča« skupščina, saj se za predsedniško mesto potegujejo kar trije kandidati (Furlan Daniele D'Affara in Trzacana Paolo Ruggeri ter bivši predsednik Domenico Jacolino), izid troboja pa je dokaj negotov. Za odborniška mesta je sedem kandidatov, med tema sta tudi slovenska, Gorican Maurizio Peteani in Trzacan Mario Sustersic. Priporočljivo je, da se slovenska društva, ki skupno razpolagajo z zajetnim »paketom« glasov, polnoštevilno udeležijo jutrišnje skupščine.

NOVICE

Odpovedali ženski smuk v Garmischu

GARMISCH PARTENKIRCHEN - Ženski smuk za svetovni pokal, ki je bil na sporedu včeraj v Garmisch Partenkirchenu, so organizatorji zaradi premočnega vetra odpovedali. Če bodo vremenske razmere dopuščale, bodo smuk izpeljali danes. Danes pa bo v Chamonixu moški smuk.

Venables novi trener angleške reprezentance

LONDON - Terry Venables je novi trener angleške nogometne reprezentance. Bivši trener Tottenham Hotspurja in Barcelone bo nedvomno pred nelahko nalogo, da prisluži Angliji nekdanji »nogometni ugled«. Anglija se namreč ni uvrstila na finalni del SP v ZDA. Njegova prva zadolžitev ob sedaj ta, da sestavi reprezentanco za prijateljsko tekmo z Dansko, ki bo 9. marca v Wembleyu. Venables je podpisal pogodbo za dve leti in pol za 140.000 funt sterlingov na leto (približno 210 milijonov lir).

Gascoigne: »Reagiraj sem tako, kot me je oče naučil«

RIM - »Reagiraj sem tako, kot me je naučil moj oče,« je včeraj dejal Paul Gascoigne na tiskovni konferenci, ki jo je sklical nogometas Lazia po neljubljen dogodku, ki se je pripetil njemu in njegovi ljubici v sredo. Najprej je spregovoril o okolju, v katerem živi: »Zadnje čase so mi že dvakrat vlomili v hišo, da bi me okradli. Po telefonu pa me zmerjajo, psujejo.«

Potem pa je dal svojo verzijo o sredinem dogodku: »Sel sem s Sheryl na kupovanje, pridružili so se nam tri fotoreporterji, ki so napravili 50-60 posnetkov. Zaprošil sem jih, da moram v trgovino in da je s posnetki konec. Tedaj me je eden od fotoreporterjev, Nanni, prejel za vrat, nakar sem reagiral, kot me je oče naučil. Stekel sem na policijo, toda prehiteli so me.« Gascoigne je sklenil svoj poseg takole: »Mislim sem, da je tu privatno življenje veliko lažje. Očitno sem se zmotil.«

Svetovni rekord v troskoku Rusinje Ine Lasovskaje

MOSKVA - Ruska atletinja Ina Lasovskaja je v okviru zimskega prvenstva ruske armade izboljšala svetovni dvoranski rekord v troskoku z rezultatom 14,78 m.

Prejšnji rekord je pripadala isti atletinji s 14,61 m, ki ga je dosegla 14. t.m. in ki ga je odvzela Ukrajinki Inesi Kravets, ki je svetovno znamko izboljšala 14. marca 1993 v Torontu s 14,47 m.

Brez presenečenj v italijanski odbojarski A1 ligi

BOLOGNA - V 19. kolu italijanske odbojarske A1 lige so vsi favoriti zmagali. Preseneca le tesna zmaga vodilne Daytone v Veroni proti ekipi Mia. IZIDI 19. KOLA: Fochi Bologna - Jockey Schio 3:1 (15:13, 6:15, 15:8, 15:12); Sidis Baker Faclonara - Maxicono Parma 1:3 (12:15, 8:15, 15:9, 13:15); Ignis Padova - Gabeca Montichiari 3:0 (15:10, 15:10, 15:9); Mia Verona - Daytona Modena 2:3 (15:10, 11:15, 13:15, 15:5, 7:15); Edilcuoghi Ravenna - Toscana Firenze 3:0 (15:3, 15:11, 16:14); Sisley Treviso - Giglio Reggio Emilia 3:1 (13:15, 15:2, 15:6, 15:6); Alpitour Cuneo - Miln 0:3 (10:15, 7:15, 13:15).

VRSTNI RED: Sisley in Daytona 32; Milan 30; Maxicono 28; Edilcuoghi 26; Ignis 24; Alpitour in Gabeca 20; Jockey 16; Giglio 12; Mia in Fochi 10; Sidis 8; Toscana 0.

Kukoč zbolel za gripo, Chicago izgubil

NEW YORK - Prvič letos, odkar nastopa v NBA ligi, je hrvaški kosarkar Toni Kukoc »preskočil« eno srečanje v tej ligi. Njegova odsotnost (zaradi gripe) in tudi odsotnost Paxona je bila odločilna za večrajšnji poraz Bullsov v Clevelandu.

Na sredinih tekmah je bil Dino Radja s 23 točkami najboljši strelec Bostona, ki je tako osvojil 6. zaporedno zmago. Odlično se je obnesel tudi Vlade Divac, ki je na zmagovitem srečanju Lakersov proti Indiani dosegel največje število točk v tej sezoni (26).

IZIDI: v sredo: Atlanta - Phoenix 116:107; Boston - Miami 103:98; Charlotte - Orlando 120:145; Philadelphia - Dallas 104:90; Minnesota - Utah 100:98; Golden State - Detroit 108:92; LA Lakers - Indiana 103:99; v četrtek: Cleveland - Chicago 100:94; Washington - Dallas 98:95; Houston - Sacramento 113:97; Denver - Indiana 113:106; Seattle - New Jersey 102:92; New York - LA Clippers 103:101.

Mario Boni v torek pred »disciplinsko komisijo«

RIM - Preiskovalna komisija italijanske kosarkarske zveze bo jutri zaslislala društvenega zdravnika Biallettija Roberta Ferrettija in fizioterapevta Giuseppeja Amata glede kosarkarja Maria Bonija, ki naj bi prejemal nedovoljena poživila. V torek pa bosta na vrsti sam Mario Boni in predsednik društva Vito Panati. Po zaslisanju pa bo predsednik italijanske kosarkarske zveze predstavil CONI-ju ves material za morebitne disciplinske ukrepe.

TENIS / ODPRTO PRVENSTVO AVSTRALIJE

Moški finale »made in USA« Pete Sampras - Todd Martin

Lanski zmagovalec Jim Courier izločen po treh setih, Edberg pa po štirih

LEO BASSI

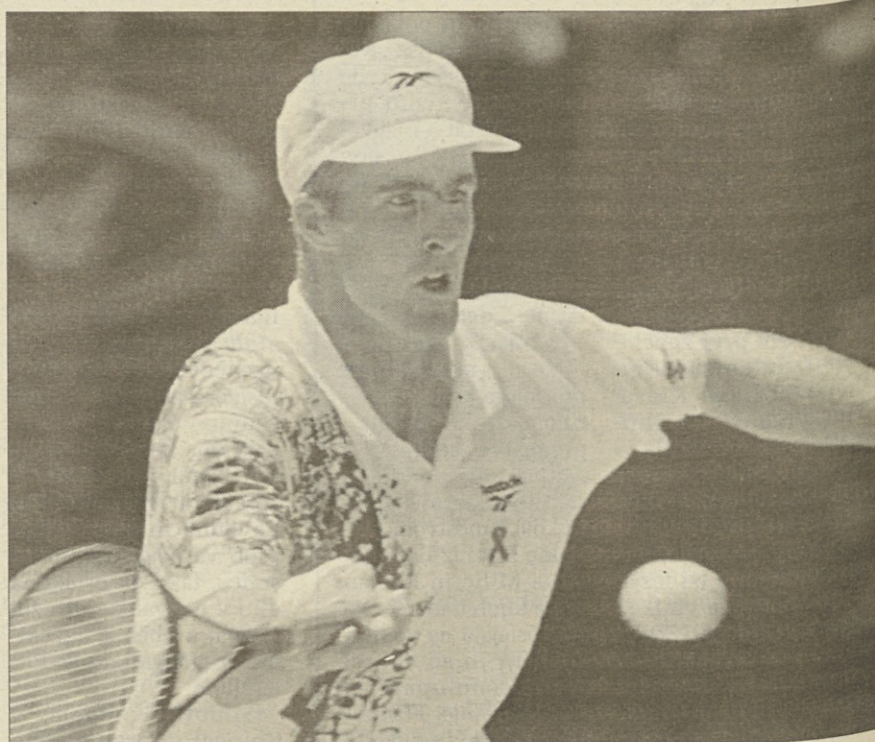
MELBOURNE - Proti vsem pričakovanjem bo moški finale odprtega prvenstva Avstralije v tenisu potekal v znamenju »Made in USA«. Jimu Courieru, danes prvi igralec sveta Pete Sampras ni dovolil, da bi ubranil lansko lovoriko in tako prekinil serijo uspešnih nastopov »Big Jima«. Toda glavni akter danasnje polfinala je bil najmanj kotiran American Todd Martin, ki je presenljivo izločil preloženega Sveda Stefana Edberga, ki je dajal vtis najbolj stabilnega tenisaca na letošnjem moskem turnirju. Srečanje je odločila loterija podaljšanih iger, v kateri je Edberg potegnil krajši konec.

Končni izid srečanja Edberg - Martin je res presenetljiv, saj je Edberg zaigral le nekoliko slabše kot običajno, v izjemni, mirne duše lahko napisemo celo v življenjski formi, pa se mu je zoperstavil Todd Martin. American je izjemno dobro odgovarjal na Edbergov servis ter prav z natančnimi žogicami slednjemu odvzel odločilne točke, kar mu je omogočilo, da je povedel z 2:1 v setih, potem ko je Edberg v tretjem setu vodil v igrh z 5:3, ter nato s 4:2 v podaljšani igri. Martin tudi v četrtem setu ni popuščal in Edbergu se naprej posiljal neulovljive žogice, vodil je z izidom 5:3, ko je nenadoma poputil, kot da bi se prestrašil zmage, ki jo je imel trdno v rokah. Ta trenutek kolebanja ni usel izkuse-nemu Svedu in s silovito reakcijo je poskušal iztrži-

ti, kar se je pač dalo. V naslednji podaljšani igri je Martin spet stisnil zobe in se popolnoma osredotočil na igro ter si z asom priigral uvrstitev v finale letošnjega prvega grand slam turnirja.

Potek igre je močno spominjal na se en Edbergov pekoč poraz, v Wimbledonu leta 1991 proti Stichu, po treh zaporednih podaljšanih igah. Edberg je v povratnih žogicah izgubil kar 63 točk, kar si za končno zmago ne bi mogel privoščiti niti v najboljših casih.

Martin pa je dosegel največji uspeh v dose-danem profesionalnem teniskem udejstvovanju, na APT turnirjih pa je začel nastopati relativno pozno. Kot student je nastopal za slovitio Michigan State University (v kosarkarskem moštvu te univerze je igral tudi slo-viti Magic Johnson) in postal ameriski univerzitetni prvak. Na APT turnirjih je slavil le enkrat, leta 1993 je premagal tudi Beckerja, Agassija, Changa ter nastopil v sedmih finalnih srečanjih. Lani je v Wimbledonu premagal Gorana Ivanisevića ter nato izgubil proti Courierju, na US Open se je uvrstil v četrti-no finala, potem pa po pe-tih urah izjemno razburli-ve igre izgubil proti Nizo-zemcu Krajiceku. Po teh podatkih, bi Martina težko razglasili za »nepova-bljenca« med najboljšimi, res pa je, da se mora za življenjski uspeh zahvaliti kreatorju podaljsane igre, Jimmy Van Alenu, saj v tie-breaku samo na tem



Nepovabljeni finalist Australian opna Todd Martin (telefoto AP)

turnirju belezi izjemen rezultat v zmagah - kar 7 od osmih v svojo korist.

Kako bo v finalu? Martin je na US opnu leta 1992 uspel reztegniti srečanje s Samprasom na peti set, toda v nedeljo je malo verjetno, da bi mu uspel podoben podvig. Pete Sampras je na tem turnirju razred zase. Danes je srečanje proti Courierju odigral v vrhunski formi in zavirljivi telesni pripravljenosti ter svojega večnega tekmeca povsem obvladal. Courier in Sampras sta se skupaj pripravljala na nastope se v mladinski konkurenci, obcasno pa se trenirata skupaj. V zadnjih tednih očitno nista, in Jim bi skupen trening s prijateljem Peteom krvavo potreboval. Samprasu je uspelo

prav vse, serviral je deset asov, prav tako dobro je igral ob osnovni crti kot ob mreži ter pobral kar 52 točk od 62 podaj. Mnogi poznavalci so po tekmi dejali, da se ne spominjajo, da bi Sampras kdaj igral se bolje, kot danes proti Courierju. Pete Sampras je zaporedoma osvojil grand slam turnirja v Wimbledonu in US open, manjka mu le še naslov z letošnjega Australian opna, pa bo izenačil rekord, ki so ga v vsej zgodovini teniske ige dosegli le stirje igralci: Jack Crawford (1933), Tony Trabert (1965), Lew Hoad (1956) in Rod Laver (1969). »Vse do danes se nisem zaigral tako, kot no-coj. Po napornih pripravah sem srecen, da sem tako vrhunsko pri-

pravljen,« je po tekmi dejal Pete Sampras, in s tem opozoril Todda Martina, naj se pripravi na nedeljski poraz, kar pa Martina ni spravilo iz tira, saj je pred finalom dokaj optimistično razpoložen: »Nisem zacetenik, poznam Samprasovo igro in sam imam kar nekaj asov v rokavu. Sposoben sem mu parirati, ceprav nisem tako neumen, da ne bi upošteval dejstva, da je Pete glavni favorit.«

Polfinalni izidi, moški posameznici: Samps (ZDA/1) - Courier (ZDA/3) 6:3, 6:4, 6:4; Martin (ZDA/9) - Edberg (Sve/4) 3:6, 7:6, 7:6, 7:6.

Jutri finale ženskih posameznic: Graf (Nem/1) - Sanchez (Spa/2) - izid dosedanjih srečanj 21:5 za Grafovo.

HOKEJ NA LEDU / NHL

Ploščica redčila vrste newyorških Otoččanov

»Kralji« se nikakor ne morejo otresti tekmecev

NEW YORK - Največ smole v amerisko-kanadski profesionalni hokejski ligi so imeli v sredo newyorški Otoččani. Gostovali so v Torontu in ze na ogrevanju je njihovega najboljšega napadalca Pierra Turgeona ploščica zadela v obraz, udarec pa je bil tako močan, da je nesrečnemu Pierru pocila licna kost in Otoččani so srečanje začeli oslabljeni. Nesreca pa ni počivala, saj se je zgodba v tretji tretjini se enkrat ponovila. Tokrat je ploščica na klopi za rezervne igralce zadela branilca Kasparaitisa, ki je moral po stopinjah Turgeona v bolnišnico, kjer je dobil sedem sivov. Otoččani so srečanje seveda izgubili, in kot se v nesrečnih trenutkih spodobi, le z enim zadetkom razlike. Sreda pa je bila usodna tudi za napadalca Winnipeg Teema Selannea, ki si je na srečanju z Anaheimom - Racmani so zmagal s 3:1 - poskoval Ahilovo tetivo in ne bo nastopal vsaj mesec in pol. Dan kasneje pa so Kralji iz Los Angelesa gostili newyorške Rangerje in sele po podaljskih nesrečno izgubili s 5:4. Poraz pa je bil za Kralje res grenak, saj je bil

izid se deset sekund pred koncem neodločen, nato pa je sodnik zaradi prekrška Granata določil kazenski strel za Rangerje. Vratar Los Angelesa Kelly Hruđey je strel Amonteja ubranil, nato pa so takoj po izgubljenem sodniškem mestu Kralji le dobili zadetek. Strelec je bil Mark Messier, na semaforju pa je ura kazala le 1.9 sekunde do konca. Kralji se tako nikakor ne morejo odlepiti od skupine starih mostev, ki se potegujejo za zadnje mesto, ki vodi v koncnico prvenstva.

Rezultati: Hartford Whalers - Montreal Canadiens 0:3, Toronto Maple Leafs - New York Islanders 4:3, Tampa Bay Lightning - Florida Panthers 1:1, Calgary Flames - Dallas Stars 2:3, Edmonton Oilers - New Jersey Devils 3:3, Anaheim Mighty Ducks - Winnipeg Jets 3:1, Buffalo Sabres - Washington Capitals 7:2, Ottawa Senators - Hartford Whalers 1:1, Pittsburgh Penguins - Quebec Nordiques 3:0, Chicago Blackhawks - Detroit Red Wings 3:4, Los Angeles Kings - New York Rangers 4:5, Vancouver Canucks - Dallas Stars 2:3. (M. J.)

ZOI 2002 / DUNAJ

Avstrijski olimpijski komite potrdil prednost kandidaturi Gradca

Ponovna intervencija Koroške Samo »sopodpora« Ol treh dežel

CELOVEC - Ponovna intervencija koroskega deželne-ga referenta za sport Petra Ambrozija v korist skupnih olimpijskih iger treh dežel leta 2002 ob tromeje Koroska-Slovenija-Furlanija-Juljska krajina je samo se potrdila, da se je Avstrijski olimpijski komite odločil za podporo kandidature Gradca oz. Stajerske ter da projekt Ol treh dežel nima več resnih možnosti za uresničitev.

Predsednik avstrijskega olimpijskega komiteja (ÖOC) Leo Wallner je včeraj v pogovoru z Ambrozijem dejal, da neposredna podpora IO treh dežel s strani Avstrije ni možna, ker dopuša carta MOK samo kandidaturo ene občine. Zato da bo ÖOC podprl Gradec, kandidaturo iger treh dežel pa lahko samo sopodpiramo, je menil Wallner.

Kot poroča tiskovna služba Urada koroske deželne vlade, je Ambrozij se dejal, da bo nadaljnja usoda skupnih Ol ob tromeji v prvi vrsti odvisna od postopanja italijanskega olimpijskega komiteja »CONI« in zatrdil, da bo Koroska vse storila, da bi ideja skupni iger le se prodrla in bila uresničena.

Kot smo poročali, je Avstrijski olimpijski komite (ÖOC) začetek tedna sklenil, da bo kandidaturo Gradca do 1. februarja posredoval Mednarodnem olimpijskem komiteju, uradno podporo za Gradec pa bo ÖOC sprejel do najkasneje jeseni letos, ko bo znan rezultat referendum, ki ga bo izvedla stajerska deželna vlada med prebivalci zvezne dezele Stajerske. Kandidaturo Gradca podpirata tudi avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky in vicekancler Erhard Busek. (Ivan Lukan)

gospodarstvo in finance

BORZA / CONSOB ZANIKA
LETALSKI PROMET / OBRAČUN ZA LANSKO POSLOVNO LETO

Montedison kralj milanske borze Poskus prevzema?

Delnice pridobile 5,6 odstotka

MILAN - Kaj se dogaja z Montedisonom? Če sicer odlični teden je včeraj na milanski borzi sklenil z novim, odločnim porastom vrednosti svojih rednih delnic (za 5,61 odstotka po 1.129 lir) in z obsegom operacij, ki je dosegel vrednost 74 milijard lir. Tako obnasanje operaterjev je seveda sprožilo vrsto ugibanj, najbolj vztrajni glasovi pa so zagotavljali, da nekdo poskuša prevzeti kontrolo nad nekdanjim Gardinijevim draguljem.

Iz palace Komisije za nadzor nad borzo, Consob, so včeraj sporočili, da nimajo nobene vesti o čem podobnem. Clan Komisije, Marco Onando, je ob robu nekega simpozija v Milanu izjavil, da Consob do včeraj ni prejela nobenega uradnega sporočila o tem, da bi kateri od investitorjev presegel prag 2 odstotkov. Zakon namreč predpisuje, da mora tisti, ki preseže 2-odstotno udeležbo pri glavnici neke družbe, to takoj sporočiti Komisiji, ta pa mora nato o dogodku informirati borzni trg.

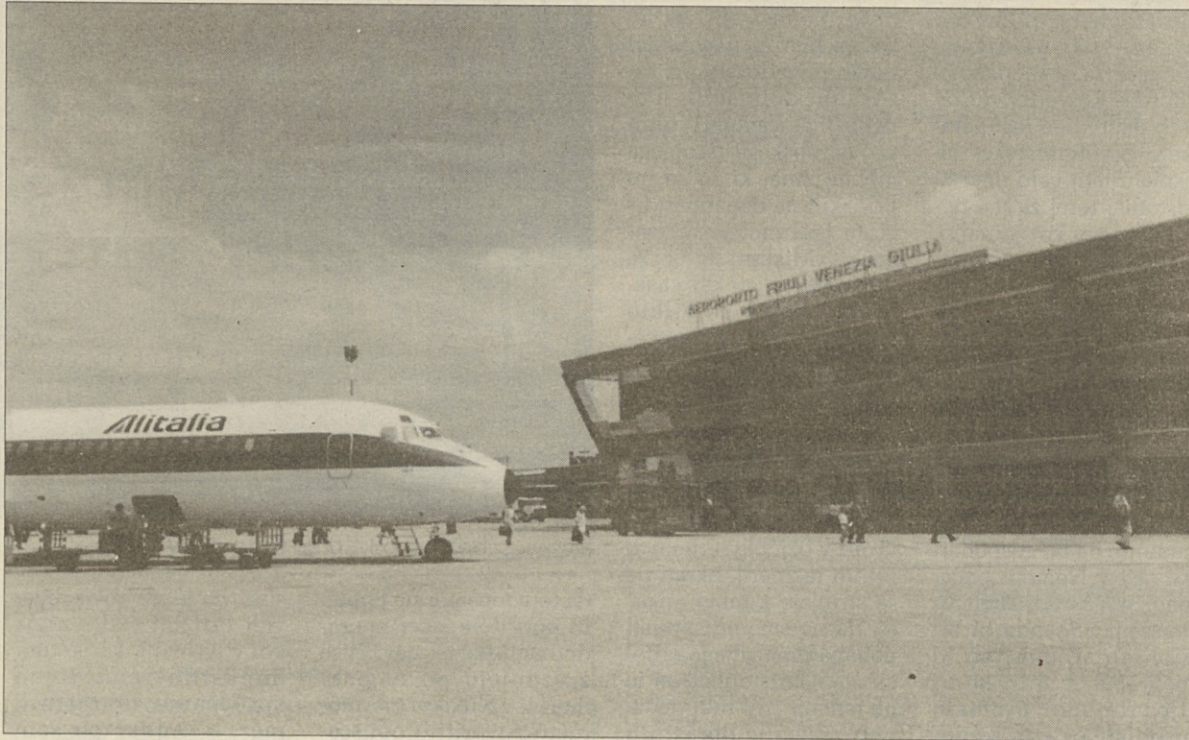
Sicer pa je bil včerajšnji milanski borzni dan vseskozi dober. Po zatisju ob odprtju trga, se je denar prevesil na vse kotirane vrednotnice, zlasti telefonske, delnice družbe Gemina in nekatere vrednotnice grupe De Benedetti. Izmenjave so dosegle nov absolutni rekord, saj je njihov obseg presegel vrednost 1.138 milijard lir, velik del zasluge za tak potek pa gre tudi množičnim naročilom za nakup, ki so prisli od tujih institucionalnih investitorjev.

Kazalec MIB je zrasel za 0,79 odstotka, kar je za 2,6 odstotka več glede na začetek leta, kazalec Mibtel pa je pridobil 1,81 odstotka. Po mnenju nekaterih analitikov in operaterjev je borza tehnično presla v fazo narascanja, in sicer potem, ko je obvladala glavne ovire pri cenah za vodilne vrednotnice. Glede vplivov političnega značaja pa gre poudariti, da so predvsem tuji tisti, ki zaupajo v pozitivne učinke dogajanja na trg, do katerih naj bi prišlo z zamenjavo vodilnega razreda.

Promet na letališču v Ronkah lani brez velikih sprememb

Potnikov je bilo nekoliko manj, povečal pa se je tovorni promet
MARKO WALTRITSCH

RONKE - Rahlo nazadovanje stevila potnikov, v zameno pa porast z letali prepeljanega blaga. Tako bi lahko v enem samem stavku strnili rezultate lanskega poslovanja deželne letališča v Ronkah. Pri skoraj pol milijonu prepeljanih potnikov je nazadovanje sicer res minimalno, za komaj 1.704 enot. Predlanskim so namreč v Ronkah nasteli 463.631 potnikov, lani pa »samo« 461.927. Potem ko so v prejšnjih letih veliko milijard investirali v posodobitev naprav na letališču, so seveda upali v povečanje prometa. Sreča pa jim ni bila naklonjena. Zaradi varčevanja v javni upravi namreč manj potujejo politiki in birokrati, zaradi korupcijskih afer in splošne gospodarske krize pa potujejo manj tudi poslovni ljudje. Kriza v sosednjih državah, ki so nastale na tleh nekdanje Jugoslavije, je zavrla promet z njimi, povrhu pa je tudi manj caritskih poletov, s katerimi so se v Ronke pripeljali turisti, namenjeni na jadranske obale Italije, Slovenije in Hrvaske. Teh ni ustavila samo vojna, ampak tudi dejstvo, da je koncept koncev v krizi vsa



Pogled na deželno letališče Furlanije-Juljske krajine v Ronkah (Foto Leban)

Evropa, vključno z najbogatejšimi državami stare celine.

Od tod torej rahlo nazadovanje stevila potnikov, pa čeprav so bile lani uvedene nekatere nove proge. Poleg več vsakodnevnih rednih letalskih povezav med Ronkami ter Rimom in Milanom, je zasebna družba Air Dolomiti lani vzpostavila nekaj novih notranjih prog in od nemške Lufthanse vzela v za-

kup vzdrževanje vsakodnevne zveze med Ronkami in Münchnom. Dobro uspeva tudi zveza z Budimpešto, lani pa je nek romunski podjetnik vzpostavil zvezo s Temišvarom, od koder prihajajo v Ronke predvsem srbski državljani, ki se tako izognejo letalskemu embargu proti Jugoslaviji. Zmanjšanju prometa na letališču Ronke je botroval se en vzrok. V prej-

snjih letih se je dogajalo, da so letala, ki so bila namenjena na benesko letališče Tessera, vsakokrat, ko je nad laguno legla megla, preusmejali v Ronke, kjer razpolagajo z najsoodnejšimi napravami za vodenje pristankov in vzletov v megli. Lani je bilo manj megle, zato tudi manj takšnih, sicer nena-povedanih, a zelo zazeljenih gostov.

Kot rečeno, pa se je po-

vecal prevoz blaga z letali. Gre sicer za enkraten primer, saj so z letali peljali v Almo Alto, prestolnico Kazahstana, vso opremo za novo letališče, ki ga gradijo v tem mestu.

Lani je v Ronkah pristalo ali vzletelo 12.450 letal (predlani 12.823). Kar 4.373 teh letal pa je bilo manjših, kakršna običajno uporabljajo večja podjetja za prevoz svojih vodilnih ljudi.

BENETKE / MARCO POLO

Benesko letališče trdno na tretjem mestu v državi

BENETKE - Letališče Marco Polo v Tesseri pri Benetkah je po gostoti prometa na tretjem mestu v Italiji po Rimu in Milanu. Lani so ga povečali za 7,4% in dosegli dva milijona potnikov, za 7% se je povečal tudi promet z letali, ki jih je bilo lani 31.672. V glavnem je šlo za srednja in večja potniška letala, saj so Benetke vsak dan povezane ne le z najpomembnejšimi letališči v državi, temveč tudi s Parizom, Londonom in Münchnom, enkrat ali večkrat tedensko z Dunajem, Barcelono in Moskvo, povrhu pa se s skandinavskimi mesti in z marsikaterim krajem v Sredozemlju. Samo na progi Benetke - London nameravajo letos prepeljati 60 tisoč potnikov, Benetke in Pariz sta vsak dan povezana s tremi letali, ki so vedno polna.

Benetke seveda privlačijo množico turistov iz vsega sveta, zato pristaja v vseh letnih casih veliko caritskih letal. Z letališča se hitro pride v goste industrializirani deželi Veneto in Furlanija, tako da imajo poslovni potniki kar ceden delež v prometu na tem letališču.

Družba Save, ki letališče upravlja in daje delo 424 uslužbencem, je imela lani kar 8 milijard lir dobička. Pred njo pa je cela vrsta novih nalog, predvsem ureditev garažne hiše. Potrebovali bi tudi novo letališko stavbo, saj je sedanja pretesna, nujno pa morajo podaljšati in razširiti pristajalno stezo. Za ta dela naj bi od države prejeli 50 milijard lir. Upravitelje letališča v Benetkah tare še en problem: samo 25 km od Tessere je letališče v Trevisu, kjer pristajajo caritska letala in linijska letala nizozemske KLM. Save bi si rada prisvojila družbo Aertre, ki upravlja letališče v Trevisu, tako da bi tja bi preusmerila ves caritski promet, v Benetke pa bi preselili redne proge družbe KLM. V Trevisu na to uho zaenkrat ne slišijo. (M.W.)

RONKE / KAKŠNO IME BO NOSILO LETALIŠČE?

Predlogov je preveč

Kakšno ime za deželno letališče v Ronkah?

O tem se je v zadnjem času med nekaterimi posamezniki in ustanovami v FJK vnela prava casopisna pravda. Videmski Club Sky Clear je predlagal, da bi letališče poimenovali po bratih Giacomu in Pietru Savorgnan di Brazza. Goriski arhitekt Diego Kuzmin je predlagal, da bi ga poimenovali po goriskem pionirju letalstva Edvardu Rusjanu, Tullio Cecconelli iz Trzica pa je opozoril, da so letališču ze leta 1941 dali ime po letalskem poročniku Federicu Tonizzu, ki je bil v začetku 2. svetovne vojne sestreljen in ubit v libijski puscavi. Iz leta 1986 pa je predlog Združenja bivših vojskih letalcev, da bi deželno letališče v Ronkah poimenovali po Mariu Stoppaniju.

Mnenja se torej krizajo. V Ronkah je bilo ze pred drugo vojno majhno letališče, ki so ga - kot izhaja iz uradnih podatkov - 15. januarja 1941 poimenovali po omenjenem poročniku Tonizzu. Sredi petdesetih let je bilo sklenjeno, da se Furlanijo-Juljsko krajino opremi z ustreznim letališčem. Izbrane so bile Ronke, opusce-

na pa Gorica, kjer je ze bilo veliko letališče, a je bilo preblizu državne meje in v takratnih okoliščinah promet ne bi bil mogoc. Gorisko letališče so kasneje poimenovali po vojvodi Amadeu Aosti, ker je bil med vojnami poveljnik vojske baze na tem letališču.

Brata Savorgnan di Brazza iz furlanske plemiske družine sta v prejšnjem stoletju odšla v Srednjo Afriko in tam služila francoski vladi. Prestolnica republike Kongo se danes nosi njuno ime, naziva se namreč Brazzaville. To je eno redkih glavnih mest v osrednji Afriki, ki so ohranila »kolonialistično« ime. Razlog je najbrz v dejstvu, da sta brata di Brazza tam delala v korist domačega crnega prebivalstva.

Mario Stoppani, katerega ime sedaj spet prihaja v javnost, je bil eden odvih ljudi v trziški ladjedelnici, in sicer v tistem njenem oddelku, kjer so med zadnjo vojno izdelovali vojska letala. Teh so v Trziču izdelali kar precej, saj je bila delovna sila visoko specializirana. Ob tovarni so bile tudi letalske steze, ki jih danes prekrija visoka trava.

Pa smo ze pri Edvardu Ru-

sjanu. Njegovo zgodbo goriski Slovenci dobro poznajo. Rodil se je v Trstu in z družino živel v Ul. Capella, pod kapelo, kjer je imel oče delavnico. Mladega Edvarda je sila zanimalo letalstvo in v očetovi delavnici si je uredil prostor, v katerem je izdeloval svoja letala, ki ji je dal ime »Eda«. Leta 1909 se je Rusjan na Velikih Ročajah s svojim letalom dvignil v zrak. Kasneje je to ponovil. O tem so na veliko pisali goriski casopisi in na kasnejšem letališču se je tam zbralo kar veliko rado-vednezev. Goriski fotograf Anton Jerkic je to prireditev tudi fotografiral. Edvardu Rusjanu, ki je bil prvi letalec ne samo v Gorici in v takratnem Avstrijskem Primorju, marveč tudi pionir slovenskega letalstva nasploh, pa je Gorica bila ze pretesna in je zaradi tega sel v širni svet. Pridobil si je tudi sponzorja v nekem zagrebškem bogatinu. Zal pa se je 9. januarja 1911 na poletu nad Beogradom smrtno ponesrečil. Da je bil Rusjan zaveden Slovenec, ugotovimo tudi iz dejstva, da je bil aktivni član v nekaterih goriskih slovenskih društvih in celo med vodilnimi v Kolesarskem društvu »Gorica«. O



Edvard Rusjan, letalec slovenskega rodu

njem je v knjigi o pionirjih slovenskega letalstva veliko pisal Sandi Sitar.

V Novi Gorici so mu takrat, ko je mesto nastajalo zgradili lep spomenik - prestrizene peruti, ki je danes nekoliko skrit pred poslovnimi zgradbami v samem središču mesta. Jugoslovanska posta pa je bila v njegovo čast izdala dve znamki.

Sedanji predlog arhitekta

Diega Kuzmine, doma iz Standedreza, sicer pa zaposlenega na goriskem zupanstvu, ni nova. Če me spomin ne vara, jo je pred pleti sprožil prof. Aldo Rupel. Kuzminov predlog danes podpirajo tudi drugi.

Ali pa bo prišlo do priznanja goriskemu letalcu slovenske narodnosti, ki je bil res prvi pionir letalstva v naših krajih? (M.W.)



EVROPSKA UNIJA / NAPOVEDI

Pol odstotka ni kar tako

Gospodarska rast bo letos v dvanajsterici 1,3-odstotna

BRUSELJ - Gospodarstva posameznih članic Evropske unije se bodo - ne glede na nemške optimistične napovedi o gospodarski rasti - le postopoma izvila iz recesije, je izjavil komisar za gospodarstvo EU, Henning Christophersen. Zavrnil je napovedi nemškega ministra za gospodarstvo Günterja Rexrodta, po katerih naj bi bila rast nemškega gospodarstva v letošnjem letu celo do 1,5-odstotna, torej za 0,5 odstotka višja, kot je napovedala komisija novembra.

Osnovni izračuni, iz katerih je izhajala komisija, dopuščajo le cetr odstotne točke za gospodarsko rast v celotni uniji, ki jo je mogoče dodati na vsak odstotek predvidene rasti nemškega gospodarstva. »Se vedno menimo, da bo gospodarska rast v Nemčiji počasna,« je izjavil Christophersen. »Seveda bi bil izjemno srečen, če bi imeli Nemci prav, ko trdijo, da smo premalo optimistični,« je se dodal. »Toda podatki, ki jih spremljamo od novembra, očitno potrjujejo, da bodo napovedi komisije o 1,3-odstotni gospodar-

ski rasti za vso dvanajsterico točni,« je vztrajal Christophersen. »Nase napovedi so bile v zadnjih dveh letih bolj natančne od napovedi katere koli druge mednarodne ustanove. Bili smo preprosto bolj stvarni,« je dejal. Komisar EU za letošnje leto ni napovedal novih prizadevanj pri zozevanju dopustnih medvalutnih razmerij znotraj evropskega tečajnega mehanizma, ki so se po pritiskih na denarnem trzišču lani močno razmaknili. »Mislim, da bo za to potrebno nekaj časa. Najbrž bomo celo leto 1994 porabili za proučevanje prehoda na drugo stopnjo gospodarske in monetarne unije, ki mora delovati veliko bolje kot prva stopnja,« je povedal Christophersen. »Seveda se članice želijo čim prej vrtniti v ožji okvir medvalutnih razmerij, hkrati pa se strinjajo z mojo mislijo, da ne smemo sprejeti nobene prenapetosti odločbe,« je dejal. Christophersen je ob tem omenil tudi nedavno znižanje obrestnih mer v Danskem, v Belgiji in v Spaniji, ki ni bilo posledica znižanja obrestnih mer v Nemčiji. Vendar je pri tem opozoril,



Bruselj - sedež Evropske unije (Foto: Srđan Živulović)

da to v ničemer ne pomeni opustitve sicer neuradne politike tečajev, ki se zgledujejo po nemški marki. »Nikakor ne moremo govoriti o opuščanju ali izstopanju iz tega sistema,« je se dejal. Najnovejša okrepitev dolarja v primerjavi z nemško marko je posledica dej-

stva, da je v veliko državah inflacija zdaj nižja kot v Nemčiji, kar je tudi dopustilo samostojno sproščanje obrestnih mer. »Vendar pa sem prepričan, da bo politika zniževanja obrestnih mer se naprej zelo natančno spremljala, kaj se dogaja v Nemčiji,« je dejal Chri-

stopersen. »Prav tako je popolnoma jasno, da bo presoja Bundesbank o nadaljnjem znižanju kratkoročnih obrestnih mer neposredno razširila manevrski prostor za druge centralne banke, da bodo lahko ravnale podobno.«

(Jeremy Lovell, Reuters)

ŠVICA / NAPOVEDI

Inflacija se je znižala

Malo možnosti za zniževanje švicarskih obrestnih mer

BERN - Inflacija v Švici se bo po vsej verjetnosti sredi letosnjega leta spustila do 1,5 odstotka ob se neuradnih 2,1 oziroma dva odstotka, kolikor je dosegla v januarju, je sporočil predsednik Švicarske narodne banke Markus Lusser.

Vseeno pa je Lusser znova poudaril, da je zelo malo možnosti za nadaljnje znižanje švicarskih obrestnih mer. Decembrska stopnja inflacije je bila 2,5-odstotna, podatki, ki so jih doslej objavili za Zürich, Ženevo in Basel, pa kažejo, da je vsaj v teh območjih prislo do zniževanja inflacijskih stopenj. »Pricakujemo obetavne številke za januar. Mislim, da se bo inflacija v januarju zmanjšala na 2,1 ali 2,2 odstotka,« je izja-

vil Lusser. Omenil je tudi, da je trenutna šibkost marke zgolj kratkoročnega značaja. Na vprašanje, ali je krepitev švicarskega franka proti marki začasna, je odgovoril, da ta vzpon delno odraza pritisk na marko, ki ga povzroča negotovost glede izida nemških volitev.

»Prav zato sem prepričan, da je šibkost marke, ki smo ji priča zdaj, zelo kratkoročna,« je dodal. »Po vsej verjetnosti bo prislo do umiritve in ustalitve v razmerju med švicarskim frankom in marko.« Na vprašanje, ali to pomeni, da bo švicarski frank pridobil še nadaljnjih 84 centimov v odnosu do nemške marke, je izjavil, da ne mara tveganih napovedi.

(Reuters)

UKRAJINA / PRIVATIZACIJA

Sprejeli so ambiciozen program privatizacije

MOSKVA - Ukrajinski parlament (Vrhovni sovjet) je sprejel program privatizacije za leto 1994. Program predvideva privatizacijo 20 tisoč manjših podjetij ter 8.000 večjih in srednjih podjetij v letu dni, je sporočila agencija Interfax. Po načrtih naj bi privatni sektor konec leta 1994 v ukrajinskemu gospodarstvu zavzel že 28-odstotni delež.

Vladni program ne predvideva privatizacije državnega premoženja, premoženja Državne agencije za veselje, radijskih in telekomunikacij-

skih medijev, založništva in pristanišč, kot je povedal Vladimir Prijatko, direktor Sklada za državno lastnino. Sprejem tega programa s strani »konzervativnega« parlamenta je le »politična« odločitev pred parlamentarnimi volitvami 27. marca, medtem ko se bodo pravi problemi pokazali zelo kmalu.

Doslej je privatizacija v Ukrajini še v povojih. Do novembra 1993 so privatizirali le 1040 državnih podjetij, kar je komaj 2,26 odstotka vseh podjetij, ki so na spisku.

(AFP)

KITAJSKA / ŠE LETOS V GATT

Velike zahteve članic Gatta

V Združenih državah menijo, da si Kitajska še ne zasluži članstva

PEKING - Kitajska je včeraj sporočila, da se bo zagotovo pridružila Splošnemu sporazumu o trgovini in carinah (Gatt) sredi letosnjega leta, čeprav je ob tem omenila, da nekatere članice sporazuma od Pekinga se zmeraj zahtevajo preveč.

»Nas sistem zunanje trgovine je v osnovi kompatibilen s sistemom Gatta,« je na tiskovni konferenci izjavil namestnik ministra v ministrstvu za zunanjo trgovino in gospodarsko sodelovanje, Gu Yongjiang. Kitajska, ki je bila med ustanoviteljicami Gatta, je iz te organizacije izstopila po komunistični revoluciji leta 1949 in sele leta 1986 znova zaprosila za sprejem.

Delovna skupina Gatta za pogovore s Kitajsko ima tako za seboj že petnajst zasedanj, naslednje naj bi bilo marca. Nekatere države, na celu z ZDA, vztrajajo, da Kitajska pri spremembi svojega socialističnega gospodarstva v tržno se ni prila dovolj daleč in si še ni zaslužila ponovnega članstva. »Nekatere strani so svoje zahteve naravnale previsoko, zato bo potrebnih še več pogajanj,« je izjavil Gu Yongjiang ter pri tem omenil, da je morala kitajska delegacija doslej odgovoriti že na stotine vprašanj v zvezi z gospo-

darstvom. Članice Gatta so zaskrbljene zaradi kitajskih uvoznih in izvoznih dovoljenj, zaradi ravni različnega obravnavanja tujih in domačih podjetij, zaradi omejevanja možnosti za devizno poslovanje, kakor tudi zaradi pomanjkljivih informacij o predpisih trgovinje. V zvezi z zaskrbljenostjo o zavarovanju intelektualne lastnine, je ministrica za zunanjo trgovino Wu Yi na tiskovni konferenci izjavila, da je standard te zascite na Kitajskem celo višji od svetovnega povprečja.

Združene države Amerike so Kitajsko lani uvrstile na seznam tistih držav, pri katerih velja »najsrbneje nadzorovati« krsenje in varovanje pravic, ki izvirajo iz intelektualne lastnine. Ta korak je odprl tudi možnost sankcij, če Kitajska stanja na tem področju ne bi uspela izboljšati.

Wu Yi je menila, da bi moral biti Washington zadovoljen z ravnanjem Kitajske ter z izvajanjem sporazuma o tem vprašanju, ki je bil sklenjen leta 1992. Povedala je tudi, da je prav njeno ministrstvo predlagalo, naj se sodišča v večjih mestih usposobijo za presojo vseh vprašanj, povezanih z zascito intelektualne lastnine. Ministrica Wu Yi je tudi povedala, da so tuji Kitajski samo lani zagotovi-

li sredstva za 83.265 projektov, katerih pogodbeni vrednost znaša 110,85 milijarde dolarjev, neposredno pa so vložili 25,76 milijarde dolarjev. Ta vsota je tolikšna, kot so jo dosegla vsa tuja vlaganja v stirinajstletnem obdobju, od leta 1978 do 1992. Največ sredstev so zagotovili vlagatelji iz Hong Konga, Macaa, Japonske in ZDA.

Lani je postalo prav tako očitno, da se steka vse več sredstev tudi v manj razvita območja v notranjosti z denarjem, ki je namenjen razvoju energije, lahke industrije, elektrike, strojegradije, tekstilne in oblačilne industrije, gradbenih materialov in nepremičnin. Od prvih večjih tujih investicij do konca leta 1993 pa je Kitajska v celoti odobrila 174.056 projektov v pogodbeni vrednosti 217,21 milijarde dolarjev z neposrednimi tujimi vlaganji v višini 60 milijard dolarjev, kot je uradno sporočilo ministstvo.

Kitajska pa je tudi sama postala vlagateljica, saj se je skupna vsota njenih vlaganj v tujini konec leta 1993 že povzpela na 5,16 milijarde dolarjev, od katerih je 3,2 milijarde vložila v Hong Kong in Macao, ostala sredstva pa v 120 drugih držav in regij.

(Mark O'Neill, Reuters)

Devaluacija turške lire

ANKARA - Turška vlada je po monetarni krizi, ki je izbruhnila v medvalutnih razmerjih v Turčiji prejšnji teden v noči na četrtek za 13,6 odstotka razvrednotila turško liro v razmerju do dolarja. Tako je dolar po uradnem tečaju, ki ga je v

sredo objavila centralna banka Turčije, veljal 15.231 turških lir, ze v četrtek pa 17.301 turških lir. Po 24. januarju leta 1980 je to že drugo razvrednotenje turške lire. Takrat je turška valuta izgubila polovico svoje vrednosti.

(AFP)

DIAMANTI / SVETOVNI TRG SE JE ZAMAJAL

Rusija razprodaja zaloge diamantov, ker rabi devize

Za odobrena posojila naj bi Rusija jamčila kar z diamanti

LONDON - Po poročilih o nedavni razprodaji velikih ruskih zalog dragih kamnov je južnoafriška skupina De Beers Consolidated Mines, ki obvladuje svetovno tržišče diamantov, sporočila, da do sestanaka po vsej verjetnosti prislo že prihodnji teden. Na njem bodo skušali rešiti predvsem vprašanje dumpinske razprodaje diamantov, s katero je Rusija močno ogrozila ceno diamantov na svetovnem tržišču. Novica je sledila sporočilu, da je nek newyorški trgovec z diamanti že prejšnji mesec predlagal, naj vlada ZDA Rusiji nemudoma odobri posoji-

lo v višini 3,3 milijarde dolarjev, za katerega bodo jamstvo diamanti ruske državne zakladnice, predvsem zato, da ti ne bi preplavili svetovnega tržišča. Hkrati pa bi s posojilom vsaj nekoliko ublazili peregore pomanjkanje deviz v Rusiji. Iz industrijskih krogov se je namreč razširila vest, da je ruska državna zakladnica prodala velikansko količino dragih kamnov v vrednosti več sto milijonov dolarjev v Izrael in Antwerpen, največji središči trgovine z diamanti, da bi tako povečala prepotrebno zalogo deviznih sredstev. Predstavniki CSO Roger van Eeghen je sporočil, da bodo pri pogovorih navzoci tako predstavniki De Beersa, kakor tudi predstavniki ruskega mešanega podjetja ARS, ki

deluje v Saki, na območju, kjer ta država nakoplje največ diamantov. ARS (Ruski diamanti & Saka) mora v okviru petletnega sporazuma, ki so ga sklenili leta 1990, 95 odstotkov ruskih diamantov v skupni vrednosti pet milijard dolarjev prodati CSO. V okviru tega sporazuma ima Saka pravico prodati preostalih pet odstotkov svoje proizvodnje neposredno na svetovna tržišča, vendar ima tudi pri tej prodaji CSO 80-odstotni delež v okviru dolgoročnega kartelnega sporazuma. Veliko vprašanje pa je, ali bo tudi ruska državna zakladnica, ki ima na skrbi več milijard dolarjev vredne zaloge dragih kamnov, pristopila k temu sporazumu, je dejal van Eeghen. Pri CSO so izrazili dvom v mo-

znost, da bi sploh katera koli druga stran v zameno za posojila pristala na jamstvo, ki temelji na diamantih. Pogajanja o podaljšanju sedanjega sporazuma ARS se bodo začela v začetku leta 1995.

Ceprav je Rusija že prejela večino obrovov posojila, vrednega milijardo dolarjev, ki so ga tej državi takrat odobrili za razvoj industrije diamantov, je se prežgoda, da bi govorili o morebitnih novih posojilih, menijo pri CSO. Povsem pa ta organizacija pušca pri moskovskih pogovorih široko odprta vrata za vsa druga tuja posojila, namenjena ruski državnim blagajni, predvsem pa temu, da njena zaloga diamantov ne bi prehitro skopnela.

(Paul Farrelly, Reuters)

MENJALNIŠKI TEČAJI

28. januar 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	77,40	77,80	10,90	11,02	7,81	7,94
Azur Grosuplje	77,55	77,70	10,97	11,07	7,85	7,98
Avtohisa Ljubljana*	77,45	77,85	10,95	11,00	7,85	7,95
Bund Ljubljana	77,20	77,80	10,80	11,05	7,80	7,95
Come 2 us*	77,53	77,71	10,96	11,01	7,80	7,94
Creditanstalt Nova banka LJ	77,50	77,80	10,95	11,10	7,90	8,00
Dom caffe Domžale*	77,50	77,80	10,99	11,10	7,86	7,99
Eros Ljubljana*	77,55	77,70	10,95	11,03	7,85	7,95
Eros Kranj*	77,55	77,70	10,95	11,03	7,85	7,95
Eurofurs Ljubljana	77,45	77,85	10,96	11,10	7,90	8,05
Firadas Idrija	77,50	78,00	10,90	11,20	7,80	7,95
Hida	77,60	77,65	10,98	11,02	7,90	7,94
Hipotekarna banka Brežice*	77,30	77,85	10,94	11,07	7,83	7,95
Idila Sečovelje*	77,36	77,75	10,88	11,03	7,87	8,02
Ilirika Ljubljana (WTC)	77,60	77,61	10,98	10,99	7,92	7,93
Ilirika Slovenj Gradec	77,40	77,80	10,95	10,99	7,81	7,93
Ilirika Postojna	77,30	77,65	10,82	10,99	7,80	7,93
Ilirika Sežana	77,45	77,60	10,90	11,00	7,89	7,93
Ilirika Jesenice	77,46	77,79	10,93	11,00	7,82	7,92
Italdesign Nova Gorica*	77,40	77,65	10,90	11,05	7,87	7,93
Klub Slovenijales LJ	77,50	77,70	10,96	11,02	7,85	7,95
Kompas Hertz Celje*	77,46	77,70	10,96	11,01	7,81	7,91
Kompas Hertz Velenje*	77,40	77,70	10,96	11,01	7,81	7,91
Kompas Hertz Idrija*	77,40	77,70	10,96	11,01	7,81	7,91
Kompas Hertz Tolmin*	77,40	77,70	10,96	11,01	7,81	7,91
Kompas Hertz Bled*	77,40	77,70	10,96	11,01	7,81	7,91
Kompas Hertz Nova Gorica*	77,40	77,70	10,96	11,01	7,81	7,91
Kompas Hertz Maribor*	77,40	77,53	10,96	11,01	7,81	7,91
Kompas Holidays	77,55	77,80	11,00	11,10	7,90	7,99
Komercialna banka Triglav	77,45	78,45	10,93	11,08	7,83	7,98
Kreditna banka MB d.d.*	76,92	77,78	10,94	11,06	7,75	8,00
LB d.d. Ljubljana	77,52	77,92	10,97	11,08	7,82	7,98
LB splošna banka Celje	76,80	77,90	10,90	11,00	7,70	7,93
LB splošna banka Koper*	76,36	78,12	10,79	11,01	7,65	7,89
LB komercialna banka NG	77,00	77,99	10,75	11,38	7,68	7,92
LB banka Zasavje, Trbovlje	77,00	77,70	10,95	11,05	7,65	7,96
LB Dolenjska banka, NM	76,75	77,95	10,95	11,08	7,85	7,98
Ljudska banka d.d. LJ	77,50	77,75	10,97	11,07	7,80	7,95
Libertas Koper*	77,36	77,70	10,90	11,02	7,85	7,95
Ma Vir	77,40	77,80	10,90	11,08	7,80	7,89
Madai Nova Gorica, Šempeter*	77,40	77,65	10,92	11,00	7,88	7,94
Media*	77,60	77,70	10,98	11,00	7,70	7,95
Moneta Ljubljana	77,55	77,59	10,98	11,00	7,88	7,93
Petrol Ljubljana	77,60	77,65	10,97	11,00	7,85	7,93
Poštna banka Slovenije*	76,25	77,70	10,65	10,99	7,64	7,91
Primario Ljubljana	77,50	77,60	10,93	10,98	7,89	7,95
Probanka Maribor	77,40	77,90	10,95	11,07	7,83	8,00
Pigal Solkan*	77,25	77,60	10,86	11,00	7,85	7,93
Pigal Ilirska Bistrica*	77,15	77,50	10,86	11,00	7,82	7,91
Pigal Kobarid*	77,25	77,60	10,86	11,00	7,82	7,91
Publikum Ljubljana	77,55	77,59	10,94	11,00	7,90	7,93
Publikum Celje	77,30	77,54	10,95	10,99	7,72	7,90
Publikum Krško	77,25	77,75	10,80	11,05	7,73	8,00
Publikum Maribor	77,30	77,49	10,96	11,01	7,75	7,93
Publikum Mozirje	77,20	77,68	10,91	11,04	7,80	7,91
Publikum Novo mesto	77,30	77,68	10,85	11,00	7,75	7,90
Publikum Tolmin	77,37	77,63	10,91	10,99	7,83	7,91
Publikum Sevnica	77,40	77,70	10,95	10,99	7,82	7,92
Publikum Šentilj	77,30	77,69	10,70	11,08	7,75	7,93
Publikum Šentjur pri Celju	77,35	77,55	10,93	10,99	7,74	7,90
Publikum Trebnje	77,60	77,83	10,95	11,00	7,82	7,89
Publikum Zalec	77,40	77,69	10,94	10,99	7,73	7,88
Roja Ljubljana	77,50	77,75	10,95	11,05	7,90	7,99
SKB d.d. ***	77,00	77,20	10,95	10,98	7,88	7,90
Slov. invest. banka LJ*	77,40	77,80	10,90	11,00	7,90	7,96
Slovenijaturist Ljubljana*	77,55	77,70	10,88	11,05	7,70	7,93
Slovenijaturist Maribor*	77,40	77,45	10,96	10,98	7,55	7,85
Slovenijaturist Jesenice	77,43	77,80	10,93	11,00	7,92	7,95
Shalaby Koper	77,42	77,73	10,92	10,99	7,87	7,93
Sonce Ljubljana	77,50	77,70	10,94	11,02	7,80	7,95
SZKB d.d. Ljubljana	77,50	77,66	10,93	11,02	7,86	7,99
Tentours Domžale	77,40	77,80	10,85	11,08	7,88	7,95
Tori Ljubljana	77,50	77,80	10,95	11,07	7,80	8,00
Upimo Ljubljana	77,55	77,58	10,98	11,00	7,85	7,95
UBK Ljubljana	77,00	77,70	10,90	11,02	7,85	7,94

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 021 z dne 28. 1. 1994 — Tečaji veljajo od 29. 1. 1994 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	94,5616	94,8461	95,1306
Avstrija	040	šiling	100	1094,5754	1097,8690	1101,1626
Belgija	056	frank	100	372,4757	373,9565	374,7173
Kanada	124	dolar	1	101,0324	101,3364	101,6484
Danska	208	krona	100	1980,4845	1986,4438	1992,4031
Finska	246	marka	100	2395,2013	2402,4085	2409,6157
Nemčija	250	frank	100	2269,2326	2269,1300	2275,9374
Grčija	300	drahma	100	—	53,6355	53,7964
Irsko	372	funt	1	—	193,0493	193,6284
Italija	380	lira	100	7,8711	7,8948	7,9185
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,0000	—
Japonska	392	jen	100	121,6144	121,9803	122,3462
Nizozemska	528	gulden	100	6865,5254	6886,1840	6906,8426
Norveška	578	krona	100	1788,2836	1793,6646	1799,0456
Portugalska	620	escudo	100	76,3879	76,6178	76,8477
Švedska	752	krona	100	1677,7181	1682,7664	1687,8147
Švica	756	frank	100	9102,2264	9129,6152	9157,0040
Velika Britanija	826	funt sterling	1	199,8950	200,4965	201,0980
ZDA	840	dolar	1	133,2788	133,6798	134,0808
Evropska unija	955	ECU	1	149,5135	149,9634	150,4133
Španija	995	peseta	100	95,0463	95,3323	95,6183

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 29. JANUARJA 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1,500,000	759,940	760,884	1,520,824
101		101,3253%	101,4512%	101,3883%	150,000	75,944	76,088	152,082

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

28. JANUAR 1994

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,00	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,75	9,25
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,60	13,00
Italija	Tržaška kreditna banka	12,60	13,00

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

28. JANUAR 1994

valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1665,00	1715,00
nemška marka	968,00	988,00
francoski frank	283,50	292,00
holandski gulden	860,00	886,00
belgijski frank	46,50	48,00
funt sterling	2509,00	2585,00
irski sterling	2413,50	2486,00
danska krona	247,80	255,00
grška dragma	6,40	7,00
kanadski dolar	1265,00	1303,00
japonski jen	15,30	15,75
švicarski frank	1140,00	1174,00
avstrijski šiling	137,00	141,00
norveška krona	224,00	230,50
švedska krona	210,50	216,80
portugalski escudo	9,50	9,80
španska pezeta	11,70	12,10
avstralski dolar	1180,00	1215,00
madžarski florint	12,00	15,00
slovenski tolar	12,60	13,00
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA

28. JANUAR 1994

valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1670,00	1715,00
nemška marka	967,00	987,00
francoski frank	283,00	293,00
holandski gulden	859,00	879,00
belgijski frank	46,60	48,00
funt sterling	2505,00	2570,00
irski sterling	2405,00	2475,00
danska krona	247,00	254,00
grška dragma	6,70	7,20
kanadski dolar	1265,00	1300,00
švicarski frank	1146,00	1169,00
avstrijski šiling	137,00	141,00
slovenski tolar	12,60	13,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

28. JANUAR 1994

valuta	v DEM		
	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.732	-
francoski frank	-	29.403	-
nizozemski gulden	-	89.230	-
belgijski frank	-	4.841	-
španska peseta	-	1.235	-
danska krona	-	25.740	-
kanadski dolar	-	1.313	-
japonski jen	-	1.580	-
švicarski frank	-	118.300	-
avstrijski šiling	-	14.226	-
italijanska lira	-	1.023	-
švedska krona	-	21.805	-

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun
deviznih prilivov in odливov podjetij

Tečaji veljajo od 29. januarja 1994 od 00.00 ure dalje

država	valuta	enota	ZA DEVIZE	
			nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1094,5754	1101,1626
Francija	frank	100	2262,3226	2275,9374
Nemčija	marka	100	7694,1897	7740,4937
Italija	lira	100	7,8711	7,9185
V. Britanija	funt	1	199,8950	201,0980
ZDA	dolar	1	133,2788	134,0808

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

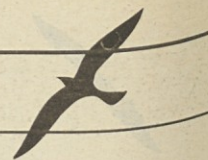
banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	77,80	77,95
SKB Banka d.d.	DEM	77,83	77,98

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij
Tečaj velja dne 29. januarja 1994 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
Creditanstalt - Nova banka	DEM	77,80	78,00
Bank Austria	DEM	77,80	78,00
UBK banka	DEM	77,80	78,00
SZKB	DEM	77,80	78,00

Devizni tečaji za USD, ATS, ITL in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke



TAJSKA

Oaza gostoljubja v Indokini (14)

Obisk pri Meih, ljudstvu brez domovine

Zbegana zaradi velike in drage ponudbe sva se odločila za najdražjo, ki nama jo je ponudil lastnik hotela, v katerem sva stanovala. K odločitvi naju je spodbudilo dejstvo, da je bil poročen z Nemko. Ze naslednji dan pa mi je postalo jasno, da poroka z določeno žensko se ne pomeni, da za doto dobiš lastnosti, po katerih slovi njen narod. Namesto obljubljenih osem udeležencev pustolovščine je v kasonu majhnega dostavnika sedelo dvanajst ljudi.

Voznja proti meji z Burmo se je začela. Asfaltna cesta je po picli uri izginila. Ozek makadamski trak, ki se je tu pa tam spremenil v mastno drsalnico, nas je cez drn in strn vodil globlje v džunglo. Z vseh vetrov stepena pisana družina je po prvem protestu zaradi prevelikega števila udeležencev onemela. Stoično smo začeli prenasati tegobe poskakovanja na zadnjem delu tovornjaka, včasih nam nerazumljive postanke in odločitve, v katerem lokalu in koliko časa bomo jedli. Zaskrbljenost je v džungli narastla. Tovornjakec je po spolzki cesti negotovo poplesaval, v klancih navzgor pa je pogosto potreboval človeško pomoč. Ko smo za seboj opazili dolgo zeleno kačo, ki je kot blisk v značilnih vijugah prečkala cesto, smo vsak zase vnovic začeli premlevati svojo odločitev. »Very, very green.« Besede mladega Angleža so bile za dolgo časa zadnji pogovor naše družine.

Voznja se je zaključila s koncem ceste. Tu je tajska

vlada uredila drevesnico, v kateri so gojili sadike za pogozdovanje. V dezeli veje do nedavnega neznan veter ekološke zavesti, hkrati pa si vlada zeli pridobiti zaupanje manjšin in ob izdatni pomoči Amerike omejiti proizvodnjo mamil. To je svojevrsten absurd, saj so prav Američani s svojo prisotnostjo med vietnamsko vojno proizvodnjo in razpečevanje mamil močno pospešili. Za malo četico se je začelo pesačenje. V gosjem redu smo se za vodnikom, otovorjenim s hrano, potopili v zeleno morje. Skozi zeleno tkanino iz visokih krivencastih dreves, prepletenih z ovi-

jalkami in gosto podrastjo, smo prodirali po ozki poti, speljani ob živahnem potočku. Ozka gaz, ki se je podajala pod vsakim korakom, je bila edina možnost premikanja po džungli, hkrati pa je govorila, da tukaj hodijo ljudje. In res, po picli uri prijetne hoje v polmraku gozda se je pred nami odprla čistina, na kateri so čepele nizke kočice, pokrite s slamo in pločevino.

Nizke hise, sestavljene iz grobo tesanih desk in brun, so bile last pripadnikov plemena Mei, ljudstva brez domovine.

Janez Jaklic
(Se nadaljuje)



Starec iz plemena Meo, zatopljen v cepljenje drv

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Tahyjev grad in dvorec Štatenberg pri Makolah

Baročni dvorec so pozidali grofje Attems v 17. stoletju

Vas Makole na vzhodnem obronku Dravinjskih goric se ponasa kar z dvema grajskima objektoma v svoji blizini

Stari grad Štatenberg, prvič omenjen leta 1250 kot castrum Stetenburch, so si pozidali krški skofje na strmem griču nad razloženim zaselkom Stari grad pri Makolah, upravljali pa so ga gospodje Rogaski in Viltuski, grofje Devinski, Walseeji in Celjski. Po letu 1456 srečamo na starem gradu Prueschenke, grofe Tattenbache in Auersperge, nato pa je leta 1556 Štatenberg kupil ogrski velikas baron Franc Tahy, znan po številnih grozodejstvih in glavni krivec za veliki kmečki upor leta 1573. Takrat so kmetje zasedli stari grad, a ga niso zaplenili, da se ne bi zamerili cesarju.

Po letu 1592 so bili med graščaki na starem gradu Teufenbachi, gospodje Trebniški in zopet Tattenbachi. Zarotniku grofu Erazmu Tattenbachu, ki so ga leta 1671 obglavili v Gradcu, je cesar zasegel vso posest in Štatenberg leta 1681 prodal grofom Attemsom, ki so v dolini



Dvorec Štatenberg (Fotografije: Ivan Jakic)

pozidali nov dvorec, odročni stari grad pa prepustili razpadu. Konec 17. stoletja je bil stari grad mogočno trinadstropno poslopje pravokotnega tlorisa s prizidanim okroglim stolpom, ki ga je obdajalo močno obzidje s številnimi obrambnimi stolpi. Pozidan iz laporja je zapuščen stari Štatenberg, ki so ga bicali veter, dež in sneg, kmalu razpadel. Na 487 metrov visokem grajskem griču, ki se strmo dviga nad dolino Jelovskega potoka, je v se nekaj metrov

visokih grajskih razvalinah le težko prepoznati nekoč mogočen grad.

Po najnovejših raziskavah naj bi dvorec Štatenberg pri Makolah pozidali grofje Attems v 17. stoletju, danes pa podoba paku je dal grof Dizma med letoma 1720 in 1740, ki je predelavo dvorca zaupal italijanskemu arhitektu Camesiniju. Zasnovo tvorijo stiri trakti: poudarjeno osrednje poslopje, v katerem je steburna dvorana v pritličju, z imenitnim odprtim stopniščem, vite-

ska dvorana pa je v nadstropju. Enega najimennejših baročnih dvorcev na naših tleh z lepimi freskami v slavnostni dvorani, sobanah in kapeli so za Attems med drugimi posedovale rodbine Blagotinsek-Kaiserfeld in Conrad, med obema vojnama pa Zagrebčan Neumann. Leta 1910 je del dvorca pogorel, a so ga kmalu obnovili. Zdaj je v njem gostišče, okolica dvorca s parkom in ribnikom pa je primerna za izlete in rekreacijo.

Ivan Jakic



Vischerjeva upodobitev starega gradu



Razvaline Tahyjevega gradu

PODLISTEK

Vinko Lenarčič

Plečnik

24

»Ženska je angel, lahko pa je hudič. Denar je hudič, vendar je sredstvo slobode. Francozi imajo mnogo velikih svetnikov, pa tudi hudičev. Ne govorite, ampak delajte, pa zopet govorite. Ne kritizirajte, pa zopet, kako se vam zdi!« Plečnik bi ne bil Plečnik, če bi drugace govoril, drugace učil in delal, zakaj to je več kot logika, doslednost, to je globoko poznavanje življenja.

Govoril je, da bi zbudil čut za lepoto, kritiziral je, da je povedal svoje mnenje, da bi naš čut poplemenitil, da bi vedeli, kaj in kako naj delamo, živimo. »Svoj zgled vam dam, kar se pridnosti tice, in vedite, Michelangelo je rekel: Pridnost je pol genija!« Svojega zgleda in

zgledov drugih pa ni mogel dati drugace kot z besedo in kritiko.

Pokazal je sliko kupole cerkve Santa Maria del Fiore v Firencah. »Poglejte, če bi imela kupola obliko polkrogle, bi čepele, ždela, tako pa zaradi koničnosti naravnost kipi v nebo! Ni zastoj rekel o njej veliki Michelangelo: 'Mann kann wohl anderst, aber nicht besser und schöner machen!' (Lahko je napraviti drugače, ne pa bolje in lepše). Veliki Michelangelo se ni bal, ni se sramoval posnemati, on, o katerem veste, kako je bil ljubosumen na originalnost svojih idej. Saj je tožil, kako mu kradajo njegove mukoma pridobljene originalnosti.«

Občudoval je Michelangelovega Mojzesa: »Po-

glejte, kako je vse dodelano, muskulatura, brada, obleka in ta obraz, ta pogled. Ta človek naravnost trepeti od notranje jeze, zdaj zdaj bo vstal, tresnil ob tla deset božjih zapovedi in planil nad svoj narod, ki pleše okoli zlatega teleta! To je zame najlepša statua na svetu!«

Listal je dalje in pokazal kip, ki slovi kot najlepši - Michelangelovega Suznja. S stegneno roko ga je postavil pred nas in rekel: »Mar ni lep? Človek bi rekel, da od same sladkobe kar skup leze!« Bolj vase je zamrmral: »Das ist keine Kunst!« (To ni nikakršna umetnost) in se ustavil pri pleših, nagih zenskah. Pokril je spodnjo polovico: »To bi se nekam slo!« Nato je pokril zgornjo polovico, da so se videle samo mesnate riti in noge: »So was, vse kar je prav!« in je listal dalje. Silno je občudoval Donatellovo Oznanjenje, vse mu je bilo popolno do podrobnosti, in je zaključil: »Ta Marijina gesta in izraz, ali se vam ne zdi, da je to posebljena poniznost in vdanost, ali ne slisite:



Stol, narejen po načrtu arhitekta Plečnika

Glej, dekla sem Gospodova?«

Tako nam je razkazal in razložil vse knjige, kar jih je imel. Sodil je, opozarjal, razlagal, pohvalil;

odklanjal, se zgrazal, navduseval. In vselej povedal, zakaj. Njegova sodba je bila vedno utemeljena. Avtoritativna.

(Se nadaljuje)

Danes goduje

Francišek Saleski

Rodil se je 21. avgusta 1567 v dolini Thorens v Franciji. Bil je najstarejši otrok v plemiški družini, ki je izvirala z gradu Sales, po katerem se je tudi imenovala.

Francisek si je v Parizu pridobil odlično izobrazbo, leta 1588 pa ga je oče zaradi razplamtelih verskih bojev poslal na univerzo v Padovo, kjer se je posvetil studiju prava in bogoslovja. Doktoriral je leta 1591, naslednje leto pa se je vrnil na Savojsko. Stari so mu doma že izbrali nevesto, on pa jih je presenetil s sklepom, da se ne bo ženil. Kmalu je postal prost, leta 1593 pa je bil posvečen v duhovnika.

V tistem času je bil velik del savojske vojvodine potegnen v kalvinski verski razkol. Francisek je odšel misijonarit v pokrajino Chablais, kjer so prevladovali kalvinci. S tiskanjem letakov v obrambo katoliške vere in javnimi pridigami je dosegel velik uspeh - pokrajina se jekratkem času vrnila v naročje katoliške Cerkve.

Leta 1602 je nasledil zenevskega škofa Graniera. Tudi v novi službi je nadaljeval z uspešnim misijonarskim delom v pokalvinjenih pokrajinah. Prizadeval si je za veselo življenje po veri sredi sveta in s tem vnesel globoko spremembo v zgodovino krščanstva. Do nastopa Franciska Saleskega je bilo namreč versko življenje vezano predvsem na samostane in vsakdo, ki je hotel krščansko živeti, se je moral umakniti svetu.

Umril je 28. decembra 1622 v Lyonu.

(Vir: Leto svetnikov)



VREME V PRETEKLIH TEDNIH

Nenavadno visoke temperature

Obilno deževje v Alpah je povzročilo poplave

Prva polovica letošnjega januarja je minila v znamenju izjemno toplega vremena. Najvišje temperature smo izmerili v dneh okoli 7. januarja. V več krajih, na primer v Celju, Novem mestu in Slovenj Gradcu so izmerili do sedaj sploh najvišje temperature v prvi dekadi januarja, odkar se v teh krajih meri temperatura.

Temperatura v slovenskem glavnem mestu se je dvignila do 14.2 stopinje in le enkrat v tem stoletju je bila v Ljubljani izmerjena se za desetinko stopinje višja temperatura - natanko pred 75 leti. Visoke temperature so močno nacele snežno odejo, ki je po nizinah povsod izginila, v visjih legah, pod 1800 metri nadmorske višine, pa se zelo stanjsala. Toplo in obcasno tudi deževno vreme je na-

mrec seglo visoko v gore.

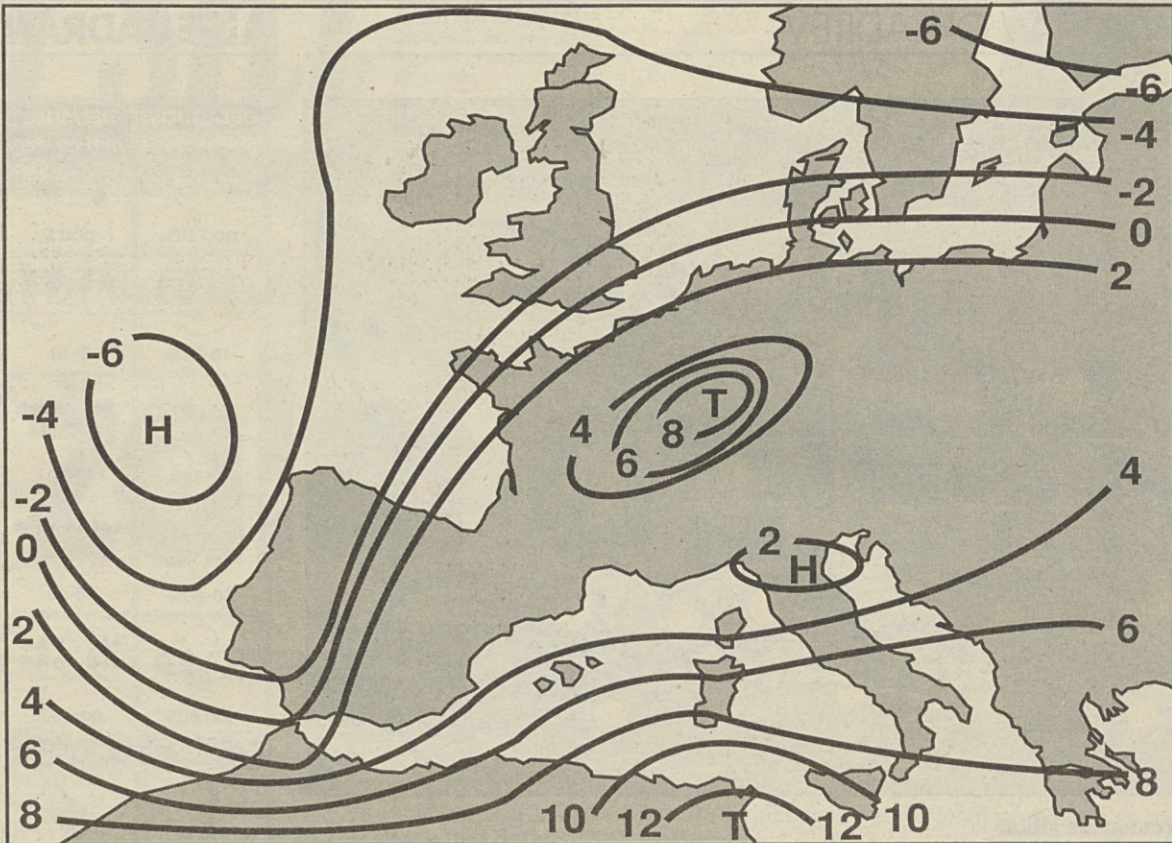
Vzrok tako toplemu vremenu je bilo obsežno in globoko območje nizkega zračnega pritiska s središčem nad Britanskim otokjem. Svoje lege ciklon kar nekaj dni ni spreminjal. Na njegovem zahodnem obrobju je proti atlantski obali severne Afrike pritekal za tiste kraje nenavadno hladen zrak, na vzhodnem obrobju pa je visoko proti severu evropskega dela Rusije pritekal topel zrak. Temperatura v prosti atmosferi na okoli 1500 metroh nadmorske višine je bila na primer nad Marokom in Moskvo enaka (gl. sliko).

Topel zrak severno od Alp je bil posledica fena. Ta se v tistih krajih pojavi vedno, kadar nad Alpami piha južni do jugozahodni vetrovi, s katerimi iznad Sredozemlja priteka topel in

vlažen zrak. Na privetrni strani gorskih grebenov se zrak dviga in ohlaja, zato nastajajo oblaki ter padavine. Z njimi zrak izgubi precej vlage. Ko se na zavetrni strani spusti v nižine, se ogreva tako, da postane topel in suh. Takemu zraku pravimo fen.

Ob omenjeni vremenski situaciji ciklon svoje lege več dni ni bistveno spreminjal, zato so bile padavine ob zahodnih in deloma južnih Alpah obilne in dolgotrajne. Ker je zaradi dotoka zelo toplega zraka deževalo tudi v visokogorju, od koder je voda sproti odtekala, dodatno količino vode pa je prispeval se sneg, ki se je talil, so v južni Franciji nastopile poplave, poplavljal pa je tudi Ren, ki se napaja z vodo tudi iz jugovzhodne Francije.

Sredi meseca se je pov-



Temperatura na 1500 metrih nadmorske višine 6. januarja ob 13. uri

prečna dnevna temperatura zraka pri nas pocasi spet približala normalnim vrednostim za ta čas. Zadnje obilnejše padavine v vsej Sloveniji smo zabeležili v noči na 15. januar, ko je ob prehodu hladne fronte snežilo do nadmorske višine okoli 800

metrov. Od tega dne naprej je prevladovalo suho vreme, ki so ga prekinila le kratkotrajna poslabšanja.

Nasploh je letosno zimo vreme veliko bolj razgibano, kot je bilo prejšnjih nekaj zim. Pogosti so cikloni nad zahodno Evropo in vzhod-

nim Atlantikom. S prodrom hladnega zraka v Sredozemlje tam nastane tako imenovan sekundarni ciklon. Kljub precej pogostim padavinam novembra, decembra in v prvi polovici januarja pa je snežna odeja v Julijcih res debela le nad

okoli 1400 metri nadmorske višine, po nizinah pa je zima v večjem delu Slovenije že skoraj ves januar zelena. Nizje lezeča smučisca tako tudi letos samevajo in kot kažejo prognostične karte, bodo tudi se ves prihodnji teden. Janez Markosek

Horoskop

zapisal
B. R. K.



OVEN 21. 3. - 20. 4.: Ne nacrtujite nikakršnih izletov ali drugih oblik za ubijanje casa. Vikend izkoristite za poglobljanje vase. Meditirajte o težavah in globinah življenja.



BIK 21. 4. - 20. 5.: Preveval vas bo občutek, da je nekaj narobe. Prizadevali si boste spremeniti stvari, ki jih boste ocenili kot slabe, ter jih skušali prilagoditi sebi.



DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Prijelo vas bo, da bi kar takoj pričeli izraziti svoje strastne vzgibe, a se boste zbal, da sogovornika zanimata kvečjemu kot vedozeljni učenec.



RAK 22. 6. - 22. 7.: Svoja razglabljanja o novih vrednotah življenja boste posredovali svoji dragi osebi, ki o tovrstnih stvareh potihem že dolgo časa razmišlja. Uskladila se bosta.



LEV 23. 7. - 23. 8.: S somislecem bosta ugotovila, da so bistveni problemi pri vseh ljudeh enaki in da se razlikujejo le njihove izrazne oblike. Skusala bosta poiskati tudi rešitev.



DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Nov optimizem, v kateri sta zaplavala z življenjskim sopotnikom, boste prenesli na vsa življenjska področja. Tudi na najtrša in najgrša.



TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Ognili se boste za magično literaturo, s pomočjo katere naj bi se izurili v večini voljnega določanja prihodnosti. Bi radi konkurirali Bogu?



SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Mnogi vas že tako zelo občudujejo, da nekatere druge pričinja zreti zavist. Po glavi jim rojijo nagajive misli, kako bi vam zagodli in vas onemogočili.



STRELEC 23. 11. - 21. 12.: V vaši notranjosti bodo se zmeraj odmevale težave, ki so vam jih obudili minuli dnevi. In se zmeraj boste iskali take in drugačne nagajivce in krivce.



KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Prepustili se boste toku dogodkov in se odločili, da boste posegali vanj le v primeru, če bodo pričeli lesti navzdol. Poteza, ki obeta bogato bero.



VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Odrekli se boste delu zastavljenih obveznosti ter uskladili oba velika interesa v skladno celoto - v svoje zadovoljstvo in v radost svoje najdražje osebe.



RIBI 20. 2. - 20. 3.: Odpri se boste ter se obilno razgovorili v prisotnosti osebe, ki ji povsem zaupate. Ze kmalu vam bo uspelo dognati, v katerem grmicku tiči zajec.

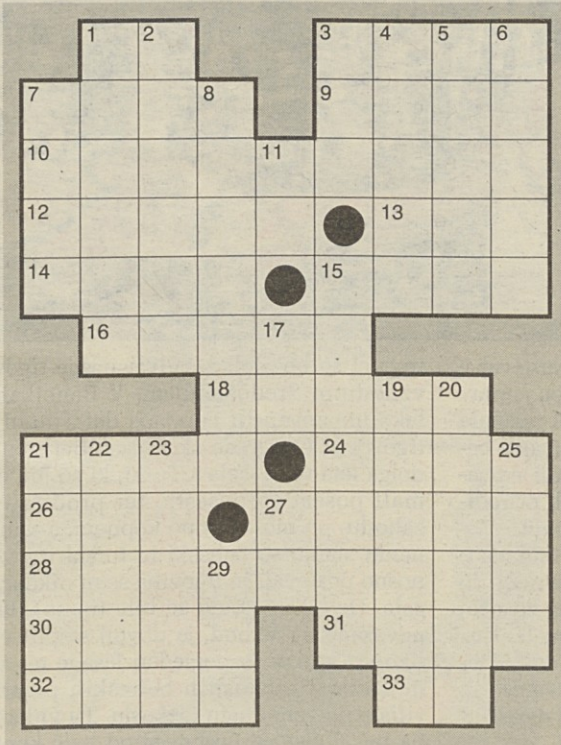
KRIŽANKA

Vodoravno:

- sumerska boginja zemlje, sestra Inane, 3. Ober, 7. ples, ki ga izvaja en sam plesalec, 9. telesna poškodba, 10. član, privrženec kaksne skupine, 12. veliko finsko jezero, Enare, 13. zadetek pri igrah z zogo, 14. ime slovenske pevke Zgur, 15. roman francoskega književnika Zolaja, 16. mesto na jugu azijske države Mjanmar, 18. junak Vergilove pesnitve Eneide, 21. del telesa med stegenico in trupom, 24. gorovje in znamenit samostan v Bolgariji, 26. pas pri kimonu, 27. pripadnik skupine jezikovno sorodnih ljudstev v Severni Afriki in Jugozahodni Aziji, 28. grski otok v severnem delu Egejskega morja, 30. pesniško ime za Irsko, 31. državna blagajna, 32. eden od starsev, 33. površinska mera.

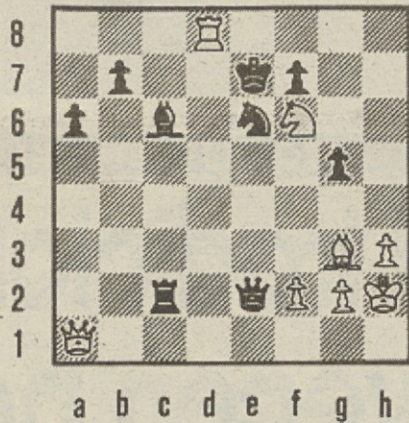
Navpično:

- jadranski otok, del hrvaškega narodnega parka, 2. Homerjev ep, 3. ime nekdanjega nizozemskega drsalca Schenka, 4. otok v Brionih, 5. negativno naelektrjen ion, 6. fizolova prekla, 7. vrtilna količina rotacije elementarnega delca, 8. kar kso opravlja, 11. južnoameriski lenivec, 15. nekdanji tanzanijski državnik (Julius), 17. začetnici priimka in imena nemškega inženirja in izumitelja Otta, 19. etnična skupina na območju Peruja in Bolivija, 20. upodabljaljoci umetnik, 21. rahel skupek vlaken, 22. gosta juha iz mesa, krompirja, razne zelenjave in prežganja, 23. mejni znesek, 25. mesto v Mavretaniji, 27. avtomobilska oznaka Splita, 29. osebni zaimek.



Vodoravno: Ki, Avar, solo, rana, pripadnik, Inari, got, Neda, Nana, 'Lavoy, Eneas, kolk, Riila, obi, Se-mil, Samotraka, Erhn, erat, matf, ar.

ŠAH

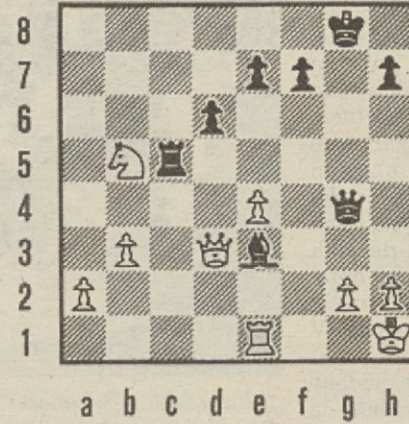


Ljutikov - F.Silva / Odessa 1976

Crni kralj zeli obracunati z belimi figurami, vendar le-te delujejo dokaj povezano. Ze prva poteza belega, ki je na potezi, razkrije vse slabosti crnega in pot crnega kralja se konca z matno sliko. Analiza vam bo to potrdila!

Resitev naloge

Bela trdnjava s potezo 1.Td7+! zapecati usodo crnega kralja. 1...Ld7: /na 1...Kf8 2.Ld6+ Kg7 3.Sh5+/ Sedaj v igro odločilno poseze beli skakac 2.Sd5+ Kd8 3.Df6+ Kc8 4.Sb6 mat!



Geizerskij - Masbic / SZ 1990

Crni je maksimalno aktiviral svoje figure in beli mu je zagrozil z napadom na crnopoljnega lovca.Toda kam naj ga umakne crni, ki je na potezi? Tega se zaveda vodja crnih figur in njegova odlocitev je presenetljiva. Beli kmalu spozna, da mu ni resitve!

Resitev naloge

Kot grom iz jasnega neba deluje poteza crnega 1...Dg3!! Neposredna obramba lovca in napad na belo trdnjavo. 2.De2 /seveda ne 2.hg3 Th5 mat; 2.De3: De3: 3.Te3: Tc1+/ Sedaj pride na h linijo se trdnjava 2...Th5! 3.h3 (3.Dh5: De1:mat) 3...Lf4! 4.Kg1 Th3: in beli se je vdal!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1965

Zadnja pot sira

Winstona Churchilla

Sir Winston Leonard Spencer Churchill, britanski državnik in vojaški voditelj, se je rodil leta 1874 lordu Randolphu Churchillu in Newyorčanki Jenny Jerome.

Njegovo življenje se je končalo 24. januarja 1965, državni pogreb pa je bil v Londonu v soboto, 30. januarja. Njegovo krsto, ki je bila pokrita z britansko državno zastavo, so na lafeti peljali iz Westminsterke palace, kjer je ležal na mrtvaškem odru in kjer mu je kakih tristo tisoč ljudi izkazalo spoštovanje, do katedrale sv. Pavla, kjer je bila pogrebna slovesnost. Udeležilo se je tri tisoč ljudi. Med njimi je bila tudi kraljica Elzabeta, ki je prelomila kraljevsko tradicijo, ko je v katedrali čakala na prihod krste. Po obredu so krsto peljali po ulicah, ob katerih so stale zalujoče množice, do towerskega pomola na Temzi. Ob izstrelitvi sedemnajstih castnih salv in igraju več skupin dudarjev so krsto odepljali po Temzi do postaje Waterloo, od tam pa z vlakom v Oxfordshire, kjer so uglednega državnika položili k zadnjemu počitku na pokopališču v Bladonu poleg njegovih starsev.

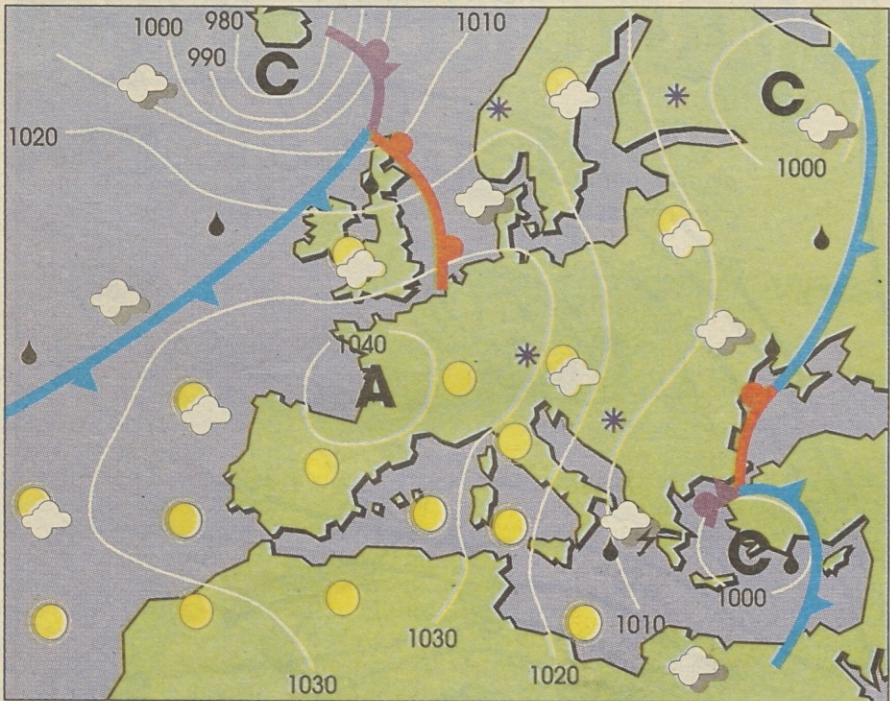
Churchill je bil mojster angleskega jezika, znamenit govornik in plodovit pisec, za svoje spomine je leta 1953 dobil Nobelovo nagrado za književnost.

PREBLISK

Vsak velik uspeh je zmaga upornosti.

Sigmund Graff

EVROPA / OHLADITEV



Vremenska slika:

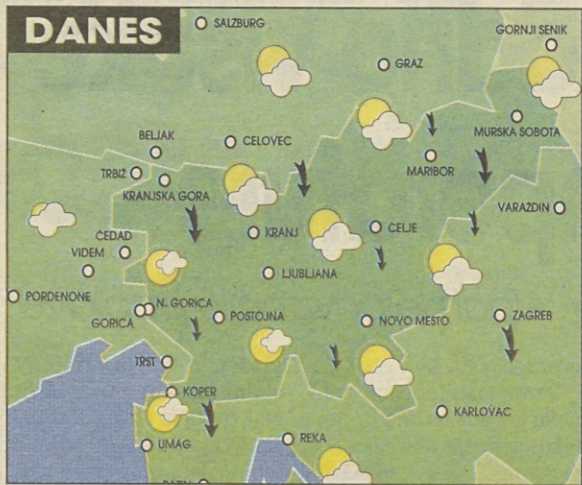
Nad zahodno in srednjo Evropo se je zgradilo območje visokega zračnega pritiska. Z močnimi severnimi vetrovi priteka k nam hladen in suh zrak.



DOLŽINA DNEVA	SNEŽNE RAZMERE	SNEŽNE RAZMERE	PLIMOVANJE
Sonce bo vzšlo ob 07.29, zaslilo pa ob 17.02. Dan bo dolg 9 ur in 33 minut. Luna bo vzšla ob 19.48 in zaslila ob 08.02.	FURLANIJA-JK	SLOVENIJA	Danes: ob 4.29 najnižje -29 cm, ob 10.12 najvišje 44 cm, ob 16.37 najnižje -61 cm, ob 23.10 najvišje 50 cm.
RAZMERE NA CESTAH			Jutri: ob 5.08 najnižje -30 cm, ob 10.49 najvišje 38 cm, ob 17.08 najnižje -54 cm, ob 23.44 najvišje 49 cm.
Ceste po Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne, promet poteka tekoče. Na mejnih prehodih ni daljšega čakanja za prestop meje.			
	VENETO		
	Sappada 40/100 cm		

ALPE JADRAN / VETROVNO, V ALPAH SNEG

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
☀ pod 10%	☔ * pod 5
☁ 10-30%	☔ ** 5-10
☁ 30-50%	☔ *** 10-30
☁ 50-80%	☔ **** 30-60
☁ nad 80%	☔ ***** nad 60
VETER	NEVIHTE
↗ 5-10 m/s	⚡
↗ nad 10 m/s	☁



Slovenija: Sončno bo, pihal bo močan severni veter. Dnevne temperature bodo od -2 do 2, na Primorskem do 6 stopinj Celzija.

Sosednje pokrajine: V Italiji in Istri bo sončno, drugod delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. V Alpah bo snežilo.



V Sloveniji: V noči na nedeljo bo ponekod v notranjosti rahlo snežilo, čez dan se bo razjasnilo.

Obeti: V ponedeljek se bo od severa prehodno pooblačilo. Suho bo.

TEMPERATURE ALPE-JADRAN
včeraj ob 7. in ob 13. uri
LJUBLJANA..... 2/7
TRST..... 7/8
CELOVEC..... -6/3
BRNIK..... -1/4
MARIBOR..... 2/8
CELJE..... 6/9
NOVO MESTO..... -3/9
NOVA GORICA..... -1/7
MUR. SOBOTA..... 7/7
PORTOROŽ..... 6/9
POSTOJNA..... 2/4
ILIRSKA BISTRICA..... 4/5
KOČEVJE..... 6/4
CRNOMELJ..... 8/7
SLOV. GRADEC..... -3/5
BOVEC..... -5/1
RATEČE..... -4/2
VOGEL..... -5/11
KREDARICA..... 0/5
VIDEM..... -6/8
MONOSTER..... 2/6
ZAGREB..... 1/9
REKA..... 7/8

TEMPERATURE PO EVROPI
včeraj ob 7. in ob 13. uri
HELSINKI..... -2/2
STOCKHOLM..... -3/2
MOSKVA..... -4/4
BERLIN..... 4/9
VARŠAVA..... 5/5
LONDON..... 4/11
AMSTERDAM..... 3/10
BRUSELJ..... 3/10
PARIZ..... 5/11
DUNAJ..... 3/10
ZÜRICH..... 2/8
ZENEVA..... 5/7
RIM..... 2/14
MILAN..... -1/14
BEOGRAD..... 1/7
BARCELONA..... 6/14
ISTAMBUL..... 7/12
MADRID..... -4/14
LIZBONA..... 6/16
ATENE..... 10/17
BUCAREST..... -2/5
MALTA..... 9/14
PRAGA..... 2/6

LETOŠNJI BENEŠKI PUST BO TRAJAL OD 5. DO 15. FEBRUARJA

Letošnji tradicionalni karneval v Benetkah posvečen povezavam z Orientom

MARKO WALTRITSCH

BENETKE - Pustovanje v Benetkah, ki so ga so iz pozabe obudili pred kakimi petnajstimi leti, je z bogatostjo ter razkošnostjo svojih prireditev sprva ocaralo ves svet, v zadnjih letih pa je postalo manj vabljivo. Novih idej ni bilo veliko, pa tudi denarja je bilo manj kot prej. Pust v Benetkah ni bil in ni samo običajno nekajdnevno veseljačenje s skoraj obveznim zaključnim sprevodom pustnih voz, kot se dogaja v Nici, Viareggiu ali nam bližjih Miljah, da omenimo samo najpomembnejše. V pustnem času si v Benetkah prireditve sledijo kot na tekočem traku več tednov. Polnijo se gledališča, a tudi predstave na prostem kljub večkrat ostremu mrazu privabijo veliko gledalcev. Polnijo se muzeji, saj se v pustnem času v njih prirejajo posebne razstave o običajih v raznih krajih sveta. Pred mnogimi leti smo v enem najbolj znanih muzejev v Benetkah lahko videli zares zanimivo razstavo vzhodnoazijskih mask, ki v svojih izdelah najbrž s pustnimi običaji niso imele kaj opraviti, a so bile kar dobro sprejete na tej beneski prireditvi z mednarodnim slovesom. V zadnjih dneh pusta pa je seveda tudi v Benetkah vse polno ljudi, veliko si jih nadene masko in domači kronisti vedo povedati, da marsikatera pustna obleka stane tudi nekaj desetnih milijonov lir. Hotelirji in gostinci si manejo roke, saj je v teh dneh v Benetkah prava gneča.

Zadnjih nekaj let je bilo v Benetkah opaziti skoraj ze cisto razumljivo utrujenost. To je bilo tudi povezano s številnimi polemikami med raznimi skupinami sodelavcev, ki so se odrazale tudi na političnem prizorišču. Lani je npr. vzbudila veliko polemik odločitev takratne sredinske občinske uprave, da sprejme kot sponzorja Berlusconijevo Fininvest, ki si je v zameno za denarno injekcijo vzela pravico, da s televizijsko reklamo ponuja vsemu svetu beneski karneval.

Letos naj bi z novim županom Massimom Cacciarijem, ki je zmagal na nedavnih volitvah na celu široke levicarske koalicije in ki je



trdno zasidran v beneski tradiciji, karneval v Benetkah skušal dobiti nov zagon, pa čeprav nova uprava se ni imela casa, da bi izdelala program v celoti. Znale in ze kar obicajne beneske polemike so se nadaljevale tudi na sami predstavitevni konferenci pustnih prireditev, ki jo je zupan imel pred nekaj dnevi.

Tudi letos bo naslov prireditve tematski: »Benetke in Orient od Tisoc in ene noci do kitajskega cesarstva«. Tudi zaradi ze prej omenjenih casovnih in denarnih tezav bo karneval trajal le piclih deset dni, od 5. do 15. februarja. Seveda to ne bo tisto pustovanje, na katero smo bili navajeni pred kakimi desetimi leti in ki je trajalo skoraj mesec dni.

Benetke so rasle in se gospodarsko in politično ter kulturno razvijale predvsem zaradi uspešne trgovine z Vzhodom. Popotnik Marco Polo ni kar tako mitična osebnost. Beneski

trgovci so bogateli zaradi uspešne trgovine z vzhodnim Sredozemljem. V Benetkah so v tako imenovanem Fondaco dei Turchi imeli trgovci iz Carigrada skladišča. Benetke so se dolga leta voskovele s Turki, ki so jim odvzemali posest za posestjo ter prodirali proti zahodu, po morju in po kopnem, a kljub vojnemu stanju so beneski in turški trgovci donosno poslovali in trgovina se ni nikdar pretrgala. Da spoznas, da so bile (in so) Benetke navezane na Vzhod, je dovolj stopiti v baziško sv. Marka in pogledati fasade ter seveda notranjost razkošnih beneskih palac. Vse »disi« po vzhodnem razkosju. Tu vidis in čutis nekaj cisto drugega od tiste kontinentalne resnobnosti, ki jo vidis npr. v Firencah ali v Sieni, da o hanseatskih mestih na nemski obali Severnega morja sploh ne govorimo. Benetke so svojo vlogo v svetovni trgo-

vini in zgodovini izgubile leta 1492, ko se je z odkritjem Amerike teža svetovne trgovine in zgodovine pricela premikati iz Sredozemlja na Atlantik.

V Benetkah pa se vedno živijo v spominu na slavno preteklost, ki je mestu prinesla slavo in blagostanje. Če bi lahko Benetke z nečim primerjali, potem bi to bila Avstrija, kjer se danes vsi na vse pretege hvalijo Marijo Terezijo ter Franca Jožefa, najbolj pa seveda vso družino glasbenikov Straussov in njihove valčke.

Karneval v Benetkah se vključuje v to obujanje beneske tradicije, pa čeprav je vse zabeljeno z ze kar obicajnimi zdrahami Goldonijevega spomina.

V prihodnjih letih, tako meni zupan Cacciari, naj bi beneski karneval pridobil veljavo kot pomembna kulturna prireditev mednarodne razsežnosti. Letosnja prireditev naj bi bila nekaj prehodnega. Čeprav bo letos vse pustne prireditve upravljala nalasc zanje ustanovljena družba, bo se vedno zelo odločilna finančna ter organizacijska sposobnost Berlusconijeve Fininvest. Aktivno bo sodeloval Consiglio dei Giusti, v katerem se je za to priložnost združilo kakih 150 društev in organizacij ter podjetij.

V Evropi smo predstraža Orienta, pravijo v Benetkah, to svojo nekdanjo vlogo hočemo spet ovrednotiti. Tudi s pustom in v casu pusta. Na najbolj znanih »callih« (tako v Benetkah imenujejo trge) bodo postavili odre, na katerih bodo nastopale razne skupine, ne le dialektalne iz Benetk in Veneta, marveč tudi iz Belgije, Anglije in Spanije. V Benetke pridejo tudi akrobati iz Kitajske, francoski ter dalmatinski folkloristi (Moreska s Korcule). V Goldonijevem gledališču bodo prireditve Marcela Marceauja, Boba Wilsona in Pekinske opere. V Benetkah so ta cas odprte tudi razstave Longhija in Tintoretta o vlogi islamske kulture na Apeninskem polotoku. Najbrž je kar dovolj razlogov za eno- ali večdnevni izlet v Benetke v tem zimskem casu.